

Memòria Socioeconòmica de Barcelona

**2013**

La **Memòria Socioeconòmica de Barcelona 2013** ha estat aprovada per la Comissió Executiva del Consell Econòmic i Social de Barcelona

President (en funcions): **Vicenç Tarrats**  
Vicepresident/es: **Juan José Casado**  
**Agustí Bonavia**  
Secretari general: **José A. Fernández**

El grup de treball ha estat format per: *Vicenç Tarrats, Agustí Bonavia, Juan José Casado, Yesika Aguilar, Dolors Cotrina, Àngels Santigosa, Pep Gómez, José A. Fernández, Pascual Bayarri i Elena Alarcón.*

Amb dades i informes de:

**Ajuntament de Barcelona:** Direcció d'Estudis de l'Àrea d'Economia, Empreses i Ocupació, Barcelona Activa, Fundació Barcelona Formació Professional, Consell Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona, Agència de Salut Pública de Barcelona, Departament de Recerca i Coneixement de l'Àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports.

**Gabinets tècnics i departaments de formació de:** CC.OO, UGT i FTN.

**Generalitat de Catalunya:** ACCIO, Servei d'Autoempresa i Servei d'Ocupació (SOC).

**Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya (XPCAT).**

**Delegació provincial del SEPE.**

Col·laboracions per al capítol 5

**Antoni Vives**

**Joan Trullen**

**Marc Bonavia**

**Maite Fandós**

**Carne Trilla**

Direcció editorial i coordinació: **José A. Fernández**

Disseny i maquetació: **sSB**

**Presentació**, *Vicenç Tarrats, President en funcions del CESB*

**Introducció**, *Joan B. Casas, degà del Col·legi d'Economistes*

### **Capítol 1. Situació econòmica**

Marc econòmic internacional

Perspectives econòmiques

Evolució de l'economia espanyola

Evolució de l'economia catalana

Evolució de l'economia de la ciutat

### **Capítol 2. El mercat de treball a Barcelona**

Població activa i inactiva, segons l'EPA

Ocupació, afiliació a la Seguretat Social i contractació

Població aturada

Demandes d'ocupació registrades

Comparació Barcelona amb altres àmbits

Expedients de regulació d'ocupació (ERO)

Prestacions per desocupació (SEPE)

Cost laboral i salaris

Salut laboral

### **Capítol 3. Polítiques actives d'ocupació**

Ajuntament de Barcelona

Agents econòmics i socials

Generalitat de Catalunya

Xarxa de Parcs Científics i Tecnològics de Catalunya (XPCAT)

La intermediació laboral

### **Capítol 4. Qualitat de vida**

Població

Renda familiar a Barcelona

Educació i formació

Cultura, lleure i esports

Medi ambient i sostenibilitat

Mobilitat

Percepció de la ciutat

Salut pública

Habitatge

Atenció a col·lectius vulnerables

Les entitats de Barcelona en la lluita contra la crisi.

### **Capítol 5. Perspectives**

**Aposta municipal per les smart cities com a eina per afavorir el creixement econòmic.** Antoni Vives

**El Pacte +Indústria i el futur industrial de la metròpoli de Barcelona.** Joan Trullén

**Els joves empresaris com a factor de creixement.** Marc Bonavia

**L'Acord Ciutadà per una Barcelona inclusiva i l'Estratègia Compartida, un nou model d'intervenció social a la ciutat.** Maite Fandos

**Desigualtats socials a Barcelona vistes des de la perspectiva de Càritas Diocesana de Barcelona.** Carme Trilla

### **Capítol 6. Valoracions i propostes**

## Presentació

### Vicenç Tarrats, president en funcions del CESB

Després d'un quinquenni de crisi econòmica sostinguda, les seves repercussions socioeconòmiques negatives sobre l'activitat econòmica i la qualitat de vida de les persones superen el llindar de la preocupació per endinsar-se en l'esfera d'allò insostenible.

L'evolució dels indicadors mostra una situació on la millora del comerç exterior per l'augment de les exportacions no compensa la caiguda de la demanda interna.

En la part més negativa del balanç cal destacar que l'increment de les taxes de pobresa a la nostra ciutat, segons tots els indicadors disponibles, ha experimentat un ascens constant des de l'inici de la crisi com a conseqüència de l'increment del nombre de persones aturades i pels ajustos pressupostaris vinculats a polítiques socials.

La vessant positiva remarca la capacitat de resistència de Barcelona que, malgrat el context general, pot presentar millores significatives en alguns indicadors econòmics com els de turisme, viatgers i comerç exterior.

Si dirigim el focus cap a indicadors globals constatem que s'ha produït un descens de la població ocupada, independentment dels registres utilitzats: EPA o afiliació a la Seguretat Social, que es trasllada a un augment de la població aturada i a una disminució del nombre d'empreses. Per altra banda, les persones afectades per expedients de regulació d'ocupació també van experimentar una pujada.

Les repercussions de la feblesa del mercat de treball signifiquen:

Un increment en el nombre de persones aturades de llarga durada (més d'un any) i de molta durada (més de dos anys)

Elevades taxes d'atur del jovent

Un augment de la població jove resident a l'estranger

El Consell Econòmic i Social de Barcelona ha analitzat aquestes tres qüestions i ha emès les seves propostes en el informes aprovats per cadascuna d'elles.

Encara que coneixem els esforços que des de l'administració local s'estan realitzant, hem d'assenyalar que la manca de recursos per a polítiques actives d'ocupació, com a conseqüència dels ajustos pressupostaris tant de l'administració autonòmica com de l'estatal i dels fons comunitaris, contribueixen a agreujar la situació.

Les repercussions de l'atur sobre la qualitat de vida de les persones tenen una reducció directa en l'increment de les taxes de risc de pobresa que ja estan arribant a segments de la població que fa poc temps creiem salvaguardats: les classes mitges. El procés de convergència entre les rendes dels barris més desfavorits i els més benestants s'ha interromput i ha canviat de signe, no obstant, encara podem observar com la renda mitja de la majoria dels barris es situa a la vora de la mitja de la ciutat, sent aquest un valor que caldria mantenir per evitar el risc d'una fractura social.

Aquest anys, el capítol de Perspectives aborda la qüestió dels valor del treball. És

un tema que plantegem perquè considerem que és fonamental sotmetre'l a debat i revisió. El treball no només té una dimensió mercantil o econòmica sinó que forma part dels valors amb els què es construeix una societat.

Davant d'un panorama com el descrit seria fàcil caure en el desànim i el pessimisme, però estic convençut de les potencialitats de Barcelona per sortir de la crisi i fer-ho bé. Cal sumar energies i compartir esforços fent del diàleg i la concertació la pedra clau de l'edifici que entre tots hem de construir.

## Introducció

### Joan B. Casas, degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Després d'uns quants anys d'intensa crisi econòmica, el 2013 sembla marcar el començament d'un canvi important de tendència de l'economia i esdevé l'antesala d'una recuperació que es consolida els primers mesos de l'exercici 2014. Malgrat els riscos i els dubtes que, tot i que a la baixa, encara persisteixen, el panorama general es caracteritza per un optimisme relatiu i al començament de 2014 les perspectives són esperançadores, amb un enfortiment de la recuperació del món desenvolupat i el manteniment, i fins i tot la millora, de la marxa dels mercats emergents i en desenvolupament. No obstant això, val a dir que la recuperació encara és feble i fràgil i que el creixement no té la mateixa consistència en tots els països, per la qual cosa cal mantenir les accions encaminades a restablir la confiança dels agents econòmics.

L'any 2013, l'**economia mundial** gairebé va mantenir les constants vitals de l'exercici anterior atès que va créixer el 3,0%, lleugerament per sota del 3,2% de 2012. Això queda lluny de l'estancament i, fins i tot, de la contracció patida al final del decenni passat. Com en exercicis recents, el creixement va estar liderat pels països emergents i en desenvolupament, el dinamisme del PIB dels quals s'estima que va ser del 4,7% (5,0% el 2012), mentre que l'economia conjunta dels països avançats va experimentar un augment del 1,3% (1,4% el 2012). L'activitat mundial va registrar un impuls destacat durant la segona meitat de l'exercici, que va ser divers segons els components, atès que es va consolidar la bona marxa de les exportacions però la de la demanda interna va ser desigual i variable. Bona part del repunt de 2013 s'explica pel comportament més positiu de les economies desenvolupades, que van aplicar unes polítiques fiscals i monetàries menys restrictives i més adaptades a les condicions del moment. Les previsions del Fons Monetari Internacional (FMI) per a 2014 apunten un creixement del PIB mundial del 3,6%, que s'eleva al 3,9% per a 2015, amb uns registres optimistes tant per als països avançats (2,2% i 2,3%, respectivament), que indiquen la continuació de la seva recuperació, com per a les economies emergents i en desenvolupament (4,9% i 5,3%, respectivament), que consoliden i intensifiquen el seu dinamisme.

Conjuntament amb la Xina, els **Estats Units** va ser el líder impulsor del creixement de l'economia mundial durant el 2013 i va palesar així la seva recuperació. El PIB va créixer l'1,9%, amb una millora significativa del sector exterior i del consum privat, gràcies a la situació patrimonial més positiva de les llars, així com a una recuperació del mercat immobiliari i del crèdit bancari. Els components menys actius van ser la inversió, tant productiva com residencial, i el consum públic. En aquest darrer cas, cal remarcar la reducció de la incertesa política i fiscal gràcies a l'acord assolit el 2013 entre demòcrates i republicans per evitar el tancament de l'Administració federal i elevar el sostre del deute nord-americà. La bona marxa i les perspectives positives de l'economia van animar la Reserva Federal a modificar la seva política monetària, que el mes de desembre va iniciar la retirada d'estímul monetaris.

El 2013, l'economia de la **zona euro** va evidenciar l'inici d'un procés de recuperació, centrat principalment els darrers mesos de l'any. El PIB va disminuir un 0,4%, per sota del 0,6% de 2012, però el més important és que aquest millor comportament va ser generalitzat, si bé a diferents velocitats.

La recuperació s'explica, en bona part, pel dinamisme de les exportacions, que tanmateix es van desaccelerar a causa a l'encariment de l'euro en els mercats de divises, així com a una evolució més positiva de la demanda interna, impulsada per la inversió i el consum públics i per un increment de la renda bruta disponible de les llars. Hem de ser conscients que la recuperació de l'eurozona serà lenta i que possiblement l'escenari encara és fràgil, però els riscos existents estan gairebé controlats i perden força. També va resultar positiu, el 2013, l'avançament ineludible del procés d'unió bancària –amb l'aprovació, per exemple, de les bases del mecanisme únic de resolució (MUR) al mes de desembre–, el comportament esperançador de la consolidació fiscal i de la correcció de desequilibris als països mediterranis i el context contundentment expansiu de la política monetària del Banc Central Europeu (BCE). L'any 2013 cal ressaltar, a més, l'evolució positiva de la producció industrial i de l'activitat comercial. De fet, les enquestes d'opinió i confiança de consumidors i empresaris apunten millores, sobretot al final de l'exercici, que permeten ser optimistes per a 2014. D'altra banda, es va consolidar un comportament més favorable del mercat laboral, amb expectatives de creació d'ocupació i estabilització de la taxa d'atur, cosa que va destacar, especialment, en alguns països perifèrics. Les exportacions de la zona euro es van desaccelerar durant els tres primers trimestres, principalment a les economies més grans, amb l'excepció d'Espanya, però van tornar a créixer de manera significativa els darrers mesos de l'any amb un paper protagonista de la demanda externa en el procés de reactivació. Finalment, cal esmentar que es va produir un important esforç de contenció del dèficit públic, especialment per part dels països més afectats per la crisi, la majoria dels quals van aconseguir reduir el seu pes específic en el PIB. En la recuperació de l'economia de la zona euro de 2013 cal apuntar, sobretot, la correcció dels desequilibris en el cas dels països perifèrics, que van aconseguir guanyar competitivitat, redreçar els dèficits comercials i continuar el despalanquejament financer.

En un altre sentit, el 2013 el **Japó** va palesar un comportament divers, amb una primera meitat de l'any amb un dinamisme destacat gràcies a una política monetària fortament expansiva, que va anar perdent força, però, durant la segona meitat i va evidenciar un alentiment de la inversió en equipaments i de les exportacions, així com del consum privat. En el conjunt de l'exercici, el PIB va créixer un 1,6% (1,4% el 2012). Per la seva banda, les economies emergents i en desenvolupament van experimentar un ascens conjunt del 4,7% (5,0% el 2012), amb un comportament millor el segon semestre gràcies al dinamisme de les exportacions impulsat per la intensificació de l'activitat als països avançats. El continent asiàtic va tornar a encapçalar la marxa d'aquests països amb un increment del 6,5% (6,7% el 2012), liderat per la **Xina**. Aquesta va créixer un 7,7%, la mateixa taxa que l'exercici passat, sobre la base d'una forta demanda interna, un sector exterior actiu, així com unes tensions inflacionistes reduïdes (2,6%). En el cas

de l'Índia i del Brasil, la diagnosi va ser menys positiva i les dues economies van mostrar un dinamisme inferior al previst, mentre que els desequilibris interns i externs van ser preocupants. Val a dir, per exemple, que la inflació es va elevar fins al 10,9% a l'Índia i al 6,2% al Brasil. Finalment, Rússia es va caracteritzar per un creixement notablement inferior al de 2012 (1,3% i 3,4%), fruit de la feblesa de les exportacions, del consum públic i de la inversió privada.

El comerç mundial va continuar impulsant la marxa de l'economia, amb un augment en volum del 3,0%, lleugerament per sobre del 2,8% de l'any anterior. El 2013, els creixements més importants de les exportacions i les importacions van correspondre a l'Àsia, amb la Xina al capdavant. Va destacar pel seu dinamisme el comerç de serveis, amb una pujada de les exportacions del 5,5%, mentre que el de mercaderies va ser del 2,1%. Dins dels serveis cal esmentar el fort augment de les exportacions de serveis d'informàtica i informació i de serveis d'assegurances, si bé les principals partides en valor van ser els serveis comercials, els serveis prestats a les empreses i els viatges. Així mateix, s'ha d'apuntar la recuperació dels serveis financers i la davallada de les exportacions de la construcció. Val a dir que la Xina, els Estats Units i Alemanya van encapçalar els primers llocs de l'exportació i de la importació mundial de mercaderies durant el 2013.

El context de feblesa econòmica internacional, sobretot als països desenvolupats, amb una demanda que, almenys durant la primera part de l'any, es va caracteritzar per la manca d'impuls i un panorama de reducció generalitzada dels preus de les primeres matèries, va permetre continuar el procés de contenció de les tensions inflacionistes dels darrers anys. Fins i tot, cal recordar que durant una part de 2013 un dels principals temors a l'eurozona va ser la possibilitat d'un període de cotes baixes d'inflació i, fins i tot, de deflació, provocat, entre altres factors, per l'excés de capacitat productiva instal·lada. Segons l'FMI, els preus al consum van créixer l'1,4% a les economies avançades, mentre que a les emergents i en desenvolupament ho van fer el 5,8% (2,0% i 6,0% el 2012, respectivament). Als països de l'OCDE, la taxa d'inflació es va situar en l'1,6% i va assolir l'1,3% al Grup dels Set. A la zona euro, la inflació va acabar l'exercici amb una pujada del 0,8%, significativament per sota del 2,2% de 2012. D'altra banda, els **preus internacionals de les primeres matèries** van registrar un nou descens durant l'any 2013. L'índex de preus de The Economist va mostrar un retrocés del 8,4% en dòlars i de l'11,3% en euros (reducció del 9,7% i del 2,2% el 2012, respectivament). Val a dir que la davallada es va anar intensificant a mesura que avançava l'exercici i que va assolir una lleugera moderació el darrer trimestre. La caiguda més important va correspondre als aliments, sobretot a l'apartat de begudes (cafè, cacau en gra i te). Per la seva banda, el retrocés dels preus dels productes industrials va ser del 9,4% en euros amb un paper destacat dels metalls. Pel que fa al preu del petroli, va retrocedir un 0,9% de mitjana (1,0% l'any passat) amb una davallada del 2,7% de la varietat Brent del mar del Nord. Cal esmentar, en aquest cas, els descensos pronunciats del primer semestre, al voltant del 5% trimestral, les pujades dels mesos de juny-juliol i les caigudes més moderades dels darrers mesos. De fet, l'any es va iniciar amb un preu mitjà de 112,6 dòlars/barril durant el període gener-març i es va tancar amb una cotingació de 109,3 dòlars/barril l'últim trimestre.



L'any 2013, els governs i les autoritats dels països desenvolupats van introduir canvis substancials en les seves **polítiques econòmiques**. D'una banda, es va denotar un relaxament en la consolidació fiscal, fins i tot als països mediterranis més afectats per la crisi gràcies a la millora de les condicions financeres i macroeconòmiques i a la correcció dels desequilibris, en paral·lel a la recuperació de la confiança i a uns riscos en general més reduïts. I, d'altra banda, es va intensificar l'aplicació d'unes polítiques monetàries clarament expansives. Tanmateix, la diferent situació entre les economies nord-americana i japonesa, d'una banda, i l'economia europea, de l'altra, va derivar en una modificació no alineada de les polítiques monetàries, més restrictives durant els primers casos, sobretot al final de 2013.

El tipus d'interès oficial del Banc Central Europeu (BCE) va baixar en dues ocasions al llarg de l'any. Del 0,75% assolit l'estiu de 2012 va passar al 0,50% al començament del mes de maig de 2013 i, posteriorment, al 0,25% el mes de novembre. Val a dir que al començament de juny de 2014 es va situar en el 0,15%. Paral·lelament, cal destacar que els progressos en matèria reformista i la millora de l'activitat econòmica van permetre corregir la dinàmica de l'endeutament públic dels països europeus perifèrics, principalment Espanya, Itàlia i Portugal. La recuperació de la confiança dels inversors internacionals va afavorir una reducció de les primes de risc en els mercats internacionals, retrocés que en el cas espanyol va ser especialment important i va acabar l'exercici per sota dels 230 punts bàsics. Al llarg de l'any 2013, l'euro es va mostrar fort en els mercats de divises i es va apreciar en el conjunt de l'exercici. Concretament, la seva cotització va augmentar un 4,2% amb relació al dòlar nord-americà, un 26,4% respecte al ien japonès i un 23% davant la lliura esterlina.

Per a **Espanya i Catalunya** l'exercici 2013 va ser crucial atès que va marcar un abans i un després i va ser l'inici d'un procés de superació de la dura crisi que va començar el 2008. Al conjunt de l'Estat, el PIB va caure l'1,2%, taxa inferior a l'1,6% de l'any passat i als percentatges patits en exercicis anteriors que es xifren en 1.022.988 milions d'euros. Però el que és més important és l'evolució al llarg dels mesos. Val a dir que mentre que durant la primera meitat de l'any els registres mantenien, a grans trets, el comportament negatiu, a partir de l'estiu els diferents indicadors van evidenciar un canvi de tendència relativament accelerat que va comportar que el darrer trimestre el descens interanual de l'economia només fos del 0,2% després de caigudes superiors a l'1% els trimestres anteriors. Es tracta, doncs, d'una modificació d'escenari encoratjadora que permet ser optimista de cara a 2014, exercici clau per consolidar de manera efectiva les bases que han de permetre una nova fase de creixement. Cal apuntar que les reformes adoptades els darrers temps i l'avançament en la correcció dels desequilibris macroeconòmics van impulsar la recuperació de la confiança interna i, especialment, internacional en l'economia estatal, amb la consegüent millora de les perspectives a curt i mitjà termini. Així, per exemple, la inversió estrangera a Espanya va augmentar un 8,8% el 2013, després de la important davallada de l'any anterior, alhora que les desinversions van disminuir un 33,4%. A Catalunya, el 2013 el PIB va retrocedir un 0,5%, per sota de l'1,3% de l'exercici passat.

Totes les **comunitats autònomes** espanyoles van registrar descensos del seu PIB durant el 2013, amb caigudes destacades en els casos d'Astúries, Castella i Lleó, el País Basc i Cantàbria, mentre que els comportaments menys negatius van correspondre a les Balears i Canàries gràcies als efectes del boom turístic. Cal esmentar la important moderació de la marxa negativa de territoris com Castella-la Manxa, Canàries i Cantàbria.

Des del punt de vista de la **demanda**, la recuperació de l'activitat del segon semestre de 2013, i sobretot del darrer trimestre, es va sustentar en el manteniment del bon comportament del sector exterior i en la millora progressiva de la demanda interna. Les exportacions de béns i serveis van augmentar un 4,9% i van superar la taxa del 2,1% de 2012 i de l'1,0% registrat a Catalunya. Val a dir que els guanys de competitivitat de l'economia estatal han permès impulsar-ne la internacionalització al llarg dels darrers anys, de tal manera que les exportacions de béns i serveis han passat de representar el 27% del PIB a suposar el 34%. Paral·lelament, el 2013 el nombre d'empreses espanyoles exportadores es va situar en 137.000, per sobre de les 100.000 del període 2003-2007.

Mentrestant, la demanda estatal va moderar la tendència baixista dels exercicis anteriors i va fer una contribució menys negativa a la marxa del PIB. Cal destacar-hi tres fets favorables: en primer lloc, el comportament cada vegada més dinàmic del consum de les llars, que el darrer trimestre de 2013 va registrar un increment després de les davallades continuades dels últims temps, de tal manera que va tancar l'exercici amb una disminució del 2,1% (-2,8% el 2012), similar al 2,2% de Catalunya. També va moderar la seva tendència baixista el consum públic atès que va caure un 2,2% (-4,6% el 2012), inferior al 3,5% patit al Principat com a conseqüència dels forts ajustaments fiscals portats a terme. I, per la seva banda, la inversió en béns d'equip, indicador de conjuntura avançat, va palesar un creixement de l'1,7% (-2,6% el 2012) per al total de l'any, amb una pujada del 7,0% el darrer trimestre, cosa que contrasta amb el descens del 2,4% de Catalunya. Val a dir que, en el cas de la construcció estatal, la formació bruta va contenir el descens atès que va disminuir un 9,6%, taxa similar al 9,7% de 2012 i superior al 7,5% del Principat. Fruit de la millora de la demanda interna, el 2012 també es va produir un canvi en la marxa de les importacions, que a Espanya van créixer un 0,4% (-5,7% el 2012) davant la davallada de l'1,7% de Catalunya. A això s'hi ha d'afegir que el 2013 Espanya va continuar la correcció del seu desequilibri exterior, que ha permès passar d'un dèficit per compte corrent del 10,6% del PIB a mitjan 2008 a un superàvit del 0,8% l'any passat.

Atenent a l'**oferta**, cal parlar d'una millora bastant generalitzada de l'activitat durant el 2013 als diversos sectors. El d'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca va ser l'únic a registrar creixement, de l'1,1% (3,7% a Catalunya), i va invertir així el fort retrocés de l'any anterior (10,9%). Per la seva banda, la indústria manufacturera va experimentar una reactivació progressiva a mesura que avançaven els mesos, amb una millora del nivell d'utilització de la capacitat productiva, impulsada per les exportacions i per la inversió, tot i que en el conjunt de l'exercici encara va palesar una caiguda del 0,9% a l'Estat, però no a Catalunya, on va créixer el 0,8%. Dins de la indústria del Principat, els comportaments més positius van correspondre als apartats de subministrament d'aigua, productes farmacèutics i materials i equips elèctrics, electrònics i òp-

tics. L'activitat a la construcció, d'altra banda, va frenar la seva evolució baixista tant a Espanya com, especialment, al Principat. En el primer cas va disminuir un 7,7% i en el segon un 6,7% (-8,6% i -9,1% el 2012, respectivament).

Cal esmentar, en aquest sentit, la moderació en el ritme de caiguda tant de les compravendes d'habitatges com dels preus i dels visats d'obra nova. Finalment, el sector serveis va retrocedir un 0,5% a escala estatal i un 0,4% a Catalunya, arrossegat, sobretot al Principat, per l'ajustament financer de les administracions públiques. Val a dir que aquest comportament del terciari va suposar mantenir la marxa de 2012 a Espanya, que contrasta tanmateix amb l'estancament manifestat l'exercici anterior per l'activitat en el cas de Catalunya. Dins dels serveis, l'evolució més favorable va ser la relativa a les branques relacionades amb el turisme i la logística, amb un increment del 5,6% del nombre de turistes estrangers a escala estatal i un rècord de 60,7 milions de visitants.

El canvi positiu de la tendència macroeconòmica experimentat per les economies espanyola i catalana durant el 2013 també es va començar a palesar en el **mercat laboral**, sobretot els darrers mesos, quan es van registrar els primers increments intertrimestrals després d'uns quants anys, arrossegats per la creació de llocs de treball en els serveis i una destrucció més reduïda en la indústria.

En el conjunt de l'exercici, a l'Estat l'ocupació va caure el 2,8%, taxa inferior al 4,3% patit l'any anterior, i el nombre d'afiliats a la Seguretat Social el 3,2% (-3,4% el 2012). A Catalunya, l'ocupació va disminuir el 2% i la població afiliada el 2,7% (-5,5% i -3,2% el 2012, respectivament). Paral·lelament, l'atur va augmentar el 2,6% en l'àmbit estatal i el 0,5% en el català, davant del 10,9% i el 6,0% de 2012, respectivament. Cal ressenyar la moderació notable tant de la destrucció de l'ocupació com de la pujada de l'atur de la segona meitat de 2013, en aquest cas especialment en el col·lectiu dels menors de 25 anys, així com de la pujada del nombre de contractes registrats, sobretot en la modalitat de contractació temporal.

D'altra banda, el 2013 la **inflació** va experimentar una moderació significativa amb relació a anys anteriors. L'índex de preus al consum va créixer l'1,4% a Espanya i l'1,7% a Catalunya, per sota del 2,4% i del 2,9% de 2012, respectivament. Cal remarcar l'evolució descendent dels preus durant una part significativa de l'exercici, que els va portar a registrar un creixement pràcticament nul el darrer trimestre, la qual cosa posa en relleu la preocupació per un possible fenomen de deflació. Això s'explica per la baixa dels preus energètics, la feblesa de la marxa dels preus industrials i la contenció salarial. Cal afegir, en aquest sentit, que els costos laborals van continuar disminuint el 2013, cosa que va permetre consolidar els guanys de competitivitat de l'economia.

Des del punt de vista **financer**, el 2013 el sector privat va continuar immers en un important procés de despallanquejament i tant les llars com les empreses van reduir de forma significativa els seus nivells d'endeutament, que fins i tot van assolir percentatges similars als dels anys anteriors a la crisi. Val a dir que això, juntament amb el descens de la càrrega dels interessos dels darrers mesos, resultarà cabdal per consolidar l'activació del consum i de la inversió.

D'altra banda, els darrers mesos de l'exercici es va registrar una desacceleració de la contracció del crèdit i un augment de la sol·licitud de finançament per part dels agents privats. Finalment, el sector públic va acabar el 2013 amb un dèficit del 6,6% del PIB, cosa que va significar una dècima més que l'objectiu establert i dues dècimes menys que el dèficit de 2012.

El conjunt de **Barcelona i la regió metropolitana (RMB)** va ser un dels territoris que es va veure més clarament beneficiat per la millora de la conjuntura econòmica de 2013. La seva extraordinària capacitat exportadora, l'elevat pes específic d'una indústria molt diversificada i els efectes d'una vocació turística creixent expliquen, entre d'altres factors, el comportament positiu de les economies barcelonina i metropolitana. Fidel reflex d'això va ser que a Barcelona el nombre d'afiliats a la Seguretat Social va créixer un 0,1%, després de 23 trimestres consecutius de caigudes interanuals, i el total de contractes un 0,8%, amb un increment notable dels temporals i sobretot en la indústria i els serveis. Alhora, el nombre d'establiments empresarials, en termes de centres de cotització a la Seguretat Social, va pujar un 0,4%, en contraposició al descens mitjà anual de l'1,6% del període 2008-2013. Mentrestant, l'atur barceloní va retrocedir el 3,5%, després de l'augment de l'11,8% de l'exercici passat i de multiplicar-se per 2,2 entre 2008 i 2013, amb la qual cosa va disminuir la taxa de desocupació, que es va situar en el 17,5% (18,7% el 2012). En comparació amb altres territoris, Barcelona i la seva àrea d'influència van presentar uns indicadors d'activitat i del mercat de treball relatius a 2013 força millors que es palesen en aspectes diferencials clarament més favorables.

**Al començament de 2014**, les dades disponibles tendeixen a la consolidació de la millora del ritme de creixement de les economies internacional, europea, espanyola i catalana. A més, els missatges d'organismes internacionals com el Fons Monetari Internacional (FMI) o la Comissió Europea són optimistes, especialment pel que fa al món desenvolupat. S'espera que el creixement s'acceleri i que la recuperació entri en una fase d'estabilitat.

Paral·lelament, la confiança en les economies espanyola i catalana continua augmentant, mentre que els riscos es redueixen i la correcció dels desequilibris macroeconòmics avança per bon camí. S'ha de mantenir l'atenció sobre això, alhora que es continuen impulsant els guanys de competitivitat per tal d'aconseguir que al bon comportament de les exportacions s'afegeixi de forma sostinguda la reactivació del consum privat i, sobretot, de la inversió, així com del mercat laboral, per tractar d'evitar, en la mesura del possible, una excessiva acceleració de les importacions que pugui perjudicar la correcció assolida els darrers anys en el saldo comercial exterior. Certament, les previsions sobre la marxa de l'economia interna són positives, sobretot a mitjà i llarg termini, mentre que la confiança dels inversors estrangers i dels agents privats, consumidors i empresaris, continua l'escalada ascendent.

Malgrat tot, encara resta camí per recórrer i, el més important, cal assentar les bases per tal que el procés de recuperació guanyi embranzida al llarg de 2014. L'agenda reformatora no s'ha de relaxar tot i l'assoliment dels objectius d'estabilitat financera i de

millora de la situació econòmica. Encara queden transformacions per fer, transcendents per garantir una etapa d'expansió futura que sigui sostenible, com, per exemple, les relatives a la modernització del sector públic i del model energètic. Però, d'altra banda, no ens podem oblidar de mantenir l'atenció en quatre reptes. Primerament, continuar fomentant la competitivitat de l'economia i de les empreses. En segon lloc, restablir tan aviat com sigui possible unes condicions de finançament per al sector privat que siguin estables i amb vocació de contribuir a una recuperació sòlida. En tercer lloc, instrumentar polítiques de lluita contra l'atur centrades en els àmbits més complexos, com l'atur juvenil, el femení o el de llarga durada. I, finalment i vinculat a això, reflexionar seriósament sobre la posada en marxa de mecanismes que permetin disminuir els nivells de desigualtat social i invertir la tendència ascendent patida els darrers anys.



**1**

# SITUACIÓ ECONÒMICA

## Marc econòmic internacional

Les darreres dades conegudes de creixement del PIB confirmen que tant l'economia espanyola com la del conjunt de la UE estan plenament immerses en un procés de recuperació de la trajectòria expansiva. Els dubtes apareixen a l'hora de valorar la solidesa d'aquesta recuperació. De l'espanyola perquè la variació interanual encara és negativa i de l'europea, i més concretament de la zona euro, perquè es basa excessivament en l'economia alemanya.

### Principals indicadors econòmics de les economies avançades. 2013

	Estats Units			Unió Europea			Espanya		
	II trim.	III trim.	IV trim.	II trim.	III trim.	IV trim.	II trim.	III trim.	IV trim.
PIB. Var. anual real (%)	1,6	2,0	2,5	-0,1	0,2	1,1	-1,6	-1,1	-0,2
Demanda nacional. Aportació al creix. PIB (%)	1,6	1,9	2,3	-0,9	0,2	0,6	-3,6	-2,1	-0,6
Demanda externa. Aportació al creix. PIB (%)	0,1	0,1	0,2	0,8	0,0	0,4	2,0	1,0	0,4
Indicador Clima Econòmic. Index 1990-2012 = 100	100,5	100,7	100,9	91,2	98,2	102,7	91,0	95,3	97,3
Producció industrial. Var. anual (%)	2,0	2,6	3,3	-0,9	-0,7	1,8	-2,5	-1,0	1,1
Població ocupada Variació anual (%)	1,2	1,2	0,6	-0,4	-0,4	-0,3	-4,0	-3,3	-1,6
Taxa d'atur. (%) de la població activa	7,5	7,2	7,0	10,9	10,9	10,8	26,3	26,0	26,0
Preus de consum. Var. anual (%)	1,8	1,2	1,5	1,7	1,3	1,0	2,1	0,3	0,3
Exportacions. Var. anual (%)	-0,7	-3,7	-0,8	1,2	-0,8	0,6	12,7	4,4	0,7
Importacions. Var. anual (%)	-3,2	-4,5	-3,9	-3,6	-2,9	-2,9	1,0	3,3	1,8

Notes: les dades dels preus al consum corresponen al darrer mes del trimestre; les dels Estats Units de l'Index de Clima Econòmic a l'Indicador Compost Avançat; les d'exportacions, importacions i població ocupada de la UE corresponen a la zona euro. En cursiva, les dades provisionals i les estimades. Font: Barcelona Economia. Ajuntament de Barcelona.

Efectivament, el primer avanç de variació del PIB als diferents països de la UE durant el darrer trimestre de 2013 presenta uns resultats ajustats a les previsions. Entre les grans economies, la britànica i l'alemanya es revelen com els motors de la recuperació. La francesa sorprèn positivament intentant no despenjar-se d'aquest grup capdavanter. Espanya, i sobretot Itàlia, van un pas enrere i malgrat la millora del darrer trimestre han acabat l'any en negatiu. Un signe al qual s'ha abonat Finlàndia i del qual no escapa Grècia. El creixement més intens es dona en algunes de les economies més pobres de la perifèria nord-oriental de la UE.

El quart trimestre de l'any 2013 els EUA concatenen disset trimestres de creixement del PIB, mentre que el PIB de la UE ha crescut els dos darrers trimestres de l'any, després de cinc trimestres amb caigudes del PIB.

### Producte interior brut. Variació anual

	EUA	UE	Espanya	Catalunya
<b>2008</b>				
I trim.	2,3	2,3	2,5	2,8
II trim.	1,9	1,7	1,7	1,5
III trim.	0,0	0,7	0,5	-1,0
IV trim.	-1,9	-1,7	-1,2	-3,8
<b>2009</b>				
I trim.	-3,3	-4,9	-3,5	-5,4
II trim.	-3,8	-5,1	-4,4	-5,2
III trim.	-2,6	-4,3	-3,9	-3,8
IV trim.	0,2	-2,2	-3,0	-2,0
<b>2010</b>				
I trim.	2,4	0,7	-1,3	-0,6
II trim.	3,0	2,0	0,0	0,2
III trim.	3,2	2,2	0,4	0,4
IV trim.	3,1	2,1	0,7	1,1
<b>2011</b>				
I trim.	2,2	2,4	0,5	0,9
II trim.	1,9	1,7	0,5	0,8
III trim.	1,5	1,5	0,6	0,7
IV trim.	2,0	0,9	0,0	-0,5
<b>2012</b>				
I trim.	3,3	0,2	-0,7	-0,4
II trim.	2,8	-0,3	-1,4	-1,2
III trim.	3,1	-0,4	-1,6	-1,6
IV trim.	2,0	-0,7	-2,1	-1,8
<b>2013</b>				
I trim.	1,3	-0,8	-1,9	-1,7
II trim.	1,6	-0,1	-1,6	-1,3
III trim.	2,0	0,2	-1,1	-0,7
IV trim.	2,5	1,1	-0,2	0,1

Font: Barcelona Economia. Ajuntament de Barcelona.

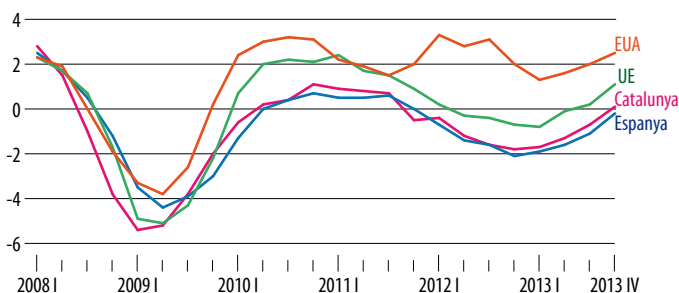
El PIB espanyol manté una tendència de decreixement al llarg de l'any 2013, que va començar el primer trimestre de l'any 2012. Cal assenyalar, però, que el ritme de contracció del PIB espanyol s'ha anant moderant els darrers trimestres i si el quart trimestre de l'any 2012 el PIB d'Espanya va baixar un 2,1%, el darrer trimestre de l'any 2013 la caiguda és de només un 0,2%. A Catalunya, l'evolució és molt semblant i, fins i tot, s'observa un mínim creixement del PIB del 0,1% el darrer trimestre de l'any 2013.



El ritme de creixement de l'economia europea està, ara com ara, lluny d'equiparar-se al dels Estats Units que, gràcies a una política monetària molt expansiva i a un recurs més moderat a les importacions –bàsicament energètiques– ha tancat l'any amb un creixement del PIB del 2,5%, ha creat ocupació –menys de l'esperada– i ha reduït la taxa d'atur fins a prop del 7%. Malgrat que la reactivació és aparentment prou sòlida, la Reserva Federal no sembla disposada a accelerar els canvis cap a una política monetària menys expansiva. Una posició revisable si s'observen tensions inflacionistes creïbles.

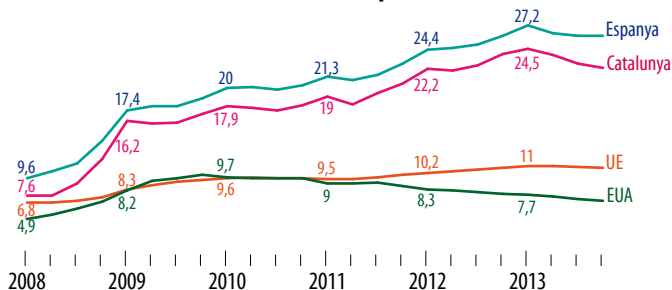
Al conjunt de la Unió Europea, els punts d'atenció són ben diferents. El creixement és encara precari com a conseqüència de la feblesa de una demanda interna. La producció industrial millora igual que l'indicador de clima econòmic gràcies al dinamisme exportador que, al seu torn, comença a plantejar dubtes.

### Producte interior brut. Variació anual



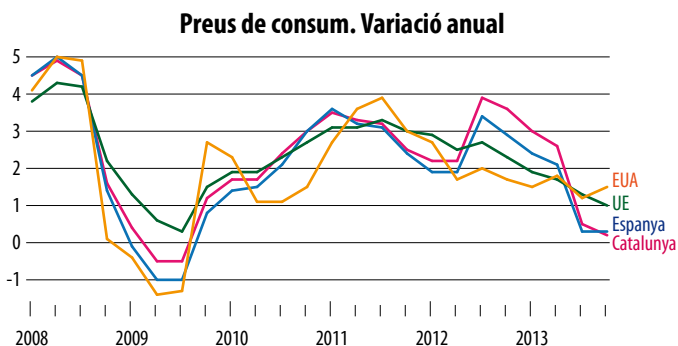
La incidència sobre el mercat laboral d'aquesta lleu reactivació de l'activitat econòmica és inapreciable. De forma agregada tendeix a l'estabilització. S'ha reduït notablement la destrucció de llocs de treball alhora que la taxa d'atur es manté relativament estanca. Augmenta la preocupació envers l'evolució baixista dels preus de consum, estretament lligada a l'elevada cotització de l'euro. Un creixement econòmic feble i unes taxes d'inflació baixes no són pas el còctel desitjable per a una economia que ha de gestionar un volum de deute públic que creix dia a dia i que equival al volum del PIB.

### Taxa d'atur. En % de la població activa

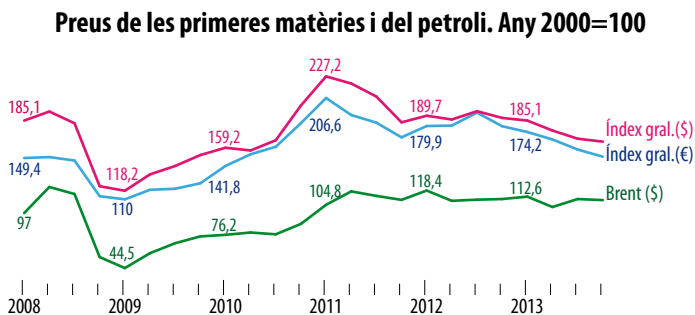


La taxa d'atur ha baixat al llarg de l'any 2013 quasi un punt als EUA, fins al 7%, i s'ha mantingut estable a la UE i a Espanya. A Catalunya, en canvi, es redueix 1,6 punts. Les taxes de Catalunya i Espanya es mantenen per sobre del 22%, més del doble que la taxa mitjana de la UE.

La inflació sembla controlada en tots els àmbits territorials, especialment a Europa. L'atonía del consum i la lenta recuperació de l'activitat econòmica, a més de les mesures monetàries de les autoritats europees, expliquen que l'índex de preus només s'incrementi un 1% a la UE, quan el quart trimestre de l'any 2012 havia pujat un 2,3%. A Espanya i Catalunya la baixada de la inflació és encara més intensa, ja que si l'IPC pràcticament no ha variat en un any, amb increments del 0,3 i el 0,2% respectivament, el quart trimestre de 2012 els índexs es movien entre el 2,9% i el 3,6%.



Aquesta situació de baixa inflació també se sustenta en les baixades del preu de les primeres matèries i el petroli. El preu del barril Brent ha baixat quasi un 1% entre el quart trimestre de l'any 2012 i el quart trimestre de l'any 2013, mentre que les primeres matèries han vist com en el mateix període els seus preus baixaven un 12%, si utilitzem l'índex general en dòlars EUA, i fins a un 16% si observem l'índex general en euros.



Pel que fa a les economies espanyola i catalana, les dades i avanços del darrer trimestre de 2013 confirmen que la conjuntura està millorant. Si més no pel que fa a grans magnituds. El sector exterior ha començat a perdre protagonisme en la tasca de consolidar, en solitari, el repunt que ha mostrat el creixement del PIB durant el darrer quart de l'any. Sembla que la demanda interna comença a prendre el relleu conjuntament amb el consum privat i la inversió empresarial en béns d'equipament.

Un punt d'inflexió que a curt termini es pot veure condicionat per la necessitat d'aprofundir –més del que s'ha fet al llarg de 2013– en la reducció del dèficit públic. La realitat és que les expectatives han millorat considerablement però la immensa majoria de la població encara no se'n beneficia.

### Perspectives econòmiques per a 2014

En els avanços d'hivern del principi de l'any 2014 que acaben de difondre l'FMI i la Comissió Europea s'ha posat de manifest que hi ha menys riscos per al creixement global que els que es preveien en els anteriors informes publicats a la tardor. L'FMI preveu un creixement del PIB mundial del 3,7% per a l'any 2014, taxa molt semblant a la previsió que fa la Comissió Europea, que és del 3,6%. Per a l'any 2015, la UE i l'FMI coincideixen a preveure que el creixement del PIB mundial serà encara més gran: un 3,9%. És a dir, ambdues fonts es mostren optimistes de cara a la sortida de la crisi, amb creixements importants el 2014 i el 2015.

**PIB. Dades 2013 i previsions per a 2014 i 2015. Taxa de creixement real en %**

	OCDE. Març 2014			FMI. Gener 2014			CE. Febrer 2014		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Alemanya	0,5	1,7	2,0	0,5	1,6	1,4	0,4	1,8	2,0
França	0,2	1,0	1,6	0,2	0,9	1,5	0,3	1,0	1,7
Itàlia	-1,9	0,6	1,4	-1,8	0,6	1,1	-1,9	0,6	1,2
Regne Unit	1,4	2,4	2,5	1,7	2,4	2,2	1,9	2,5	2,4
<b>Espanya</b>	<b>-1,3</b>	<b>0,5</b>	<b>1,0</b>	<b>-1,2</b>	<b>0,6</b>	<b>0,8</b>	<b>-1,2</b>	<b>1,0</b>	<b>1,7</b>
Zona euro	-0,4	1,0	1,6	-0,4	1,0	1,4	-0,4	1,2	1,8
UE	-	-	-	-	-	-	0,1	1,5	2,0
EUA	1,7	2,9	3,4	1,9	2,8	3,0	1,9	2,9	3,2
Japó	1,8	1,5	1,0	1,7	1,7	1,0	1,6	1,6	1,3
Xina	7,7	8,2	7,5	7,7	7,5	7,3	-	-	-

Font: OCDE, FMI, Comissió Europea.

Però no és un creixement homogeni, ja que es més intens als països emergents que a les economies avançades. Mentre que els primers presenten taxes de creixement del PIB superiors al 5% el 2014 i el 2015, entre les economies avançades les taxes no supe-

ren el 2,5%. L'FMI preveu que les economies avançades tindran un increment del PIB del 2,2% el 2014 i del 2,3% el 2015. La Comissió Europea estima una taxa similar per a l'any 2014, mentre que la seva estimació per a l'any 2015 és una mica més optimista i eleva la previsió de creixement fins al 2,5%. Quant als països emergents, les previsions de creixement per a l'any 2014 són del 5% (CE) i del 5,1% (FMI) i per l'any 2015 del 5,3% (CE) i del 5,4% (FMI).

Segons les previsions d'hivern de la Comissió Europea, la recuperació econòmica continuarà a la majoria dels estats membres i a la UE en conjunt. Després de sortir de la recessió a la primavera de 2013, i després de tres trimestres consecutius de suau recuperació, les previsions apunten a un creixement econòmic amb augment moderat. Després d'un creixement del PIB real de l'1,5% a la UE i de l'1,2% a la zona de l'euro el 2014, es preveu una acceleració de l'activitat el 2015, fins al 2,0% a la UE i a l'1,8% a la zona de l'euro. Cadascuna d'aquestes xifres suposa una revisió a l'alça de 0,1 punts percentuals respecte de les previsions de la tardor de 2013. Les previsions continuen partint de la hipòtesi que l'execució de les mesures acordades a escala de la UE i dels estats membres millorarà la confiança i les condicions financeres, a més d'ajudar el necessari ajust econòmic dels estats membres i l'increment del seu potencial de creixement.

### Inflació. Dades de 2013 i previsions per a 2014 i 2015. Taxa de variació en %

	OCDE. Març 2014			CE. Febrer 2014		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Alemanya	1,7	1,8	2,0	1,6	1,4	1,4
França	1,0	1,2	1,2	1,0	1,2	1,2
Itàlia	1,4	1,3	1,0	1,3	0,9	1,3
Regne Unit	2,6	2,4	2,3	2,6	2,0	2,0
<b>Espanya</b>	<b>1,6</b>	<b>0,5</b>	<b>0,6</b>	<b>1,5</b>	<b>0,3</b>	<b>0,9</b>
Zona euro	1,4	1,2	1,2	1,4	1,0	1,3
UE	-	-	-	1,5	1,2	1,5
EUA	1,5	1,8	1,9	1,5	1,6	1,9
Japó	0,2	2,3	1,8	0,4	2,5	1,2
Xina	2,5	2,4	2,4	-	-	-

Nota: per als països europeus, la dada correspon a l'índex de preus de consum harmonitzat, mentre que per als Estats Units i el Japó és l'índex de preus de consum nacional. Font: OCDE, Comissió Europea.

Per la seva part, l'FMI manté la preocupació respecte a l'Eurozona. L'informe de gener de 2014 apunta que aquesta regió està fent el pas "de la recessió a la recuperació", amb un creixement esperat de l'1% el 2014 i de l'1,4% el 2015. Però l'FMI alerta de que la recuperació és "desigual" i demana a les autoritats (en un missatge especialment adreçat al BCE) que "no responguin a les perspectives d'un creixement més gran retirant prematurament les polítiques monetàries", almenys mentre la inflació continuï controlada i la consolidació fiscal es mantingui en la tendència actual. D'altra banda, l'informe

apunta que l'elevat deute, públic i privat, i la fragmentació del sector financer aturaran la demanda domèstica. A la banda positiva, els autors vaticinen que les exportacions podrien contribuir més al creixement. L'OCDE, per la seva part, en el darrer informe sobre l'economia mundial de març de 2014, coincideix amb l'FMI en les previsions de creixement del PIB de l'eurozona per a 2014, però fa pujar lleugerament la previsió per a l'any 2015 i estima que creixerà un 1,6%.

Per a Espanya, la Comissió Europea, en les seves darreres previsions de febrer de 2014, ha previst una millora de l'1% del PIB per a l'any 2014 i de l'1,7% per a l'any 2015, la millor xifra de creixement des del començament de la crisi. L'OCDE rebaixa al 0,5% la previsió de creixement del PIB espanyol per a 2014 i fins a l'1% el creixement estimat per a 2015. Per la seva part, l'informe de gener de 2014 de l'FMI preveu una sortida de la recessió nominal de l'economia espanyola, que creixerà a un ritme del 0,6% el 2014 i del 0,8% el 2015. És un creixement anèmic, que no anticipa una forta recuperació ni una millora clara del mercat laboral ni tampoc de les finances públiques, però certament l'FMI atorga a Espanya una de les correccions més grans a l'alça en el seu darrer informe, ja que l'octubre de 2013 aquest organisme preveia que l'economia espanyola creixeria només un 0,2% el 2014 i un 0,5% el 2015.

Malgrat aquesta millora de les perspectives, l'aposta de l'FMI continua per sota de la del Govern espanyol, que manté oficialment un pronòstic de creixement el PIB del 0,7% per a 2014 i de l'1,2% per a 2015, perspectives que fins i tot l'executiu espanyol considera prudents. Seria un escenari que estaria en la línia de les estimacions d'augment del PIB del 0,9% per a l'any 2014, que preveuen organismes nacionals de solvència reconeguda, com Funcas, al seu panel del principi de l'any 2014, o el servei d'estudis del BBVA en el seu informe de novembre de 2013. L'FMI, però, creu que aquestes estimacions són excessivament optimistes.

El Banc d'Espanya, al butlletí econòmic de març de 2014, és encara més optimista que el Govern espanyol sobre el ritme de la recuperació. Per al bienni 2014-2015 espera que es consolidi la incipient recuperació de l'activitat, amb taxes de creixement superiors a l'1%. Concretament, preveu que l'economia augmenti un 1,2% l'any 2014 i un 1,7% el 2015. Per al supervisor, que coincideix en la seva anàlisi amb la Comissió Europea, les claus d'aquest creixement continuaran sent un sector exterior al alça i, com a novetats, un mínim repunt de la demanda i el saldo positiu de l'ocupació. Preveu que la taxa d'atur baixi fins al 23,8% el 2015, després d'acabar el 2014 en el 25%. Segons el Banc d'Espanya, aquesta millora de l'ocupació és fruit de la moderació salarial registrada els darrers anys i de la flexibilització del mercat de treball, que recomana mantenir fins a 2015. La Comissió Europea, tot i alertar del gran nivell d'atur de l'Estat espanyol, també preveu que baixi lleugerament els propers dos anys, amb taxes d'atur per a 2014 i 2015 del 25,7% i del 24,6%, respectivament. L'FMI és més pessimista que la Comissió Europea i que l'executiu espanyol respecte a l'atur i a l'informe de desembre de 2013 pronostica unes taxes d'atur del 26,9% el 2014 i del 26,7% el 2015, mentre que el Govern espanyol preveu que siguin del 26,6% i el 25,9%.

La demanda interna, segons el Banc d'Espanya, prendrà progressivament el relleu del sector exterior com la principal font de contribució al creixement. El consum privat creixerà per sobre de l'1%, mentre que la inversió de les empreses accelerarà el seu ritme de recuperació amb taxes properes al 6%. Però no serà immediatament. El supervisor considera que la recuperació del consum privat tindrà lloc a un ritme més moderat que en altres èpoques atesa "la profunditat d'alguns dels efectes de la crisi sobre la situació real i financera de les llars i el sector empresarial, malgrat que aquestes condicions financeres han millorat els darrers mesos".

Per tant, la recuperació continuarà basada, ara com ara, en una aportació positiva de la demanda externa. Aquí, els tècnics del Banc d'Espanya anticipen que les exportacions de béns i serveis continuaran creixent a bon ritme (entre el 5% i el 6% anual), una projecció condicionada al fet que la recuperació a la zona euro es consolidi i suposant que l'alentiment de les economies emergents no es converteixi en un aturada brusca.

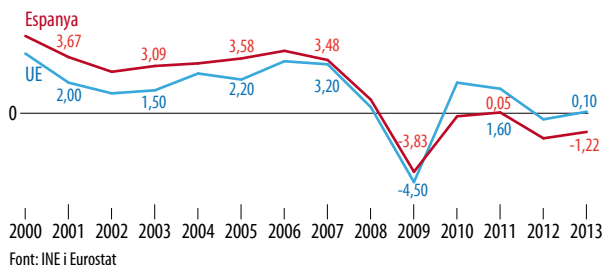
El Banc d'Espanya, com altres analistes i organismes oficials, anticipa una inflació molt baixa (por sota de l'1%, segons el deflactor del consum del PIB) aquests dos anys. De fet, la Comissió Europea estima que la inflació d'Espanya serà del 0,3% l'any 2014 i del 0,9% l'any 2015. Però el Banc d'Espanya agrega que la infrautilització de la capacitat productiva i laboral, així com l'apreciació de l'euro o els preus energètics es poden traduir en una pressió deflacionista més acusada que l'estimada pel regulador. Una perspectiva que ha intensificat el debat al BCE sobre la necessitat de noves mesures d'estímul econòmic.

D'altra banda, el Banc d'Espanya preveu que el l'any 2014 dèficit públic se situï en línia amb l'objectiu del 5,8%, partint de l'entorn del 6,7% de l'any 2013. Per a l'any 2015 assumeix, però, una reducció inferior, de 0,3 punts percentuals del PIB, fins al 5,5%. La Comissió Europea, per la seva banda, estima a l'informe de febrer de 2014 que el dèficit públic espanyol també serà del 5,8% del PIB el 2014, però creu que serà força més alt que el previst pel Banc d'Espanya l'any següent ja que els experts europeus estimen que el dèficit públic arribarà al 6,5% del PIB el 2015. Sobre l'elaboració d'aquestes projeccions, el Banc d'Espanya parteix, en l'apartat de la despesa pública, de les mesures de política fiscal ja aprovades i d'una estimació de l'impacte de les polítiques oficials a mitjà termini, a més de la continuació de la tendència a l'ajust de determinades partides. En el capítol d'ingressos només ha inclòs l'impacte de les mesures ja aprovades i, per tant, no valora l'efecte sobre el dèficit públic de mesures anunciades recentment pel Govern amb relació a una possible baixada dels impostos, que tant el Banc d'Espanya com els experts comunitaris no consideren positiva per a l'evolució dels comptes públics.

## Evolució de l'economia espanyola el 2013

Durant el 2013 l'economia espanyola ha experimentat una millora gradual dels seus indicadors que li ha permès sortir de la fase de recessió atès que ha encadenat dos trimestres consecutius d'increment del PIB —amb variacions intertrimestrals de +0,1 i +0,2% els dos últims trimestres de l'any—. Això no obstant, en el conjunt de 2013 el PIB experimenta una contracció de l'1,2%, significativament inferior, però, a la de 2012 (-1,6%), en un context que continua marcat pel fort endeutament dels agents econòmics, l'alt nivell d'atur i la necessitat de restaurar el flux de crèdit a famílies i empreses. D'altra banda, el PIB de la Unió Europea creix molt lleugerament (+0,1%), gràcies a la recuperació de l'activitat iniciada durant la segona part de l'any.

### Taxa de creixement del PIB



L'estabilització del sistema financer espanyol i el retorn a la via de la solvència, l'evolució positiva de la prima de risc, l'augment de la competitivitat com a resultat de la contenció del nivell general de preus i la reforma laboral han contribuït a la millora gradual dels indicadors d'activitat al llarg de 2013, que han passat de variacions interanuals del PIB d'entre el -2 i -1% durant els tres primers trimestres a l'estabilització d'aquest indicador (-0,2%) el quart trimestre de l'any.

Pel que fa a l'evolució recent d'aquest indicador, el primer trimestre de 2014 millora el to econòmic amb un increment del PIB de +0,5% respecte al mateix període de l'any anterior, la primera variació interanual positiva en deu mesos. A més, el primer trimestre de 2014 és el tercer consecutiu amb creixement intertrimestral (+0,4%), fet que confirma l'inici de la recuperació.

Per components, la demanda interna continua mostrant debilitat amb una variació interanual del -2,7% al tancament de l'any. El consum final de les llars experimenta una reducció del 2,1% a causa de la pèrdua generalitzada de poder adquisitiu de les famílies com a resultat de la disminució de les rendes del treball i el seu fort endeutament. Així mateix, la despesa pública segueix una tendència contractiva provocada per les polítiques d'austeritat pressupostària que afecten tant el consum final (-2,3%) com la inversió pública. D'altra banda, la caiguda lliure que continua experimentant el sector de la construcció el 2013 (-9,6%) ha provocat un retrocés de la inversió empresarial

d'un 5,1%, tot i que la inversió en béns d'equipament ha aconseguit tancar l'any amb un creixement del 2,2%, impulsada probablement per la bona marxa del sector exterior i la millora de les expectatives.

Tot i així, s'observa una millora substancial d'aquests indicadors respecte a 2012 i una tendència positiva al llarg de l'any, ja que tant el consum final com la demanda interna han anat reduint la seva aportació negativa al PIB durant l'any amb una variació interanual del -0,3 i el -0,6% el quart trimestre. De fet, el primer trimestre de 2014 gran part dels components del PIB ja mostren una evolució de signe positiu, amb excepció de la despesa en consum final de les administracions públiques (que s'estabilitza amb una variació interanual del -0,2%) i la formació bruta de capital fix (que modera la seva caiguda anual fins al -1,1%). Així, cal destacar l'augment del consum final de les llars (+1,6%), mentre que les exportacions continuen en el seu paper de motor de l'economia espanyola amb un increment del 8,1% respecte al primer trimestre de 2013.

#### **Producte interior brut a preus constants, 2013. Demanda. Variació interanual (%)**

	<b>I trim.</b>	<b>II trim.</b>	<b>III trim.</b>	<b>IV trim.</b>	<b>2013</b>
Consum final	-3,7	-3,1	-1,2	-0,3	-2,1
Despesa en consum final de les llars	-4,2	-3,0	-1,8	+0,7	-2,1
Despesa en consum final de les AAPP	-2,3	-3,4	+0,2	-3,5	-2,3
FBCF	-7,2	-5,8	-5,3	-1,7	-5,1
Construcció	-9,8	-10,1	-9,8	-8,6	-9,6
Béns d'equipament	-4,1	+1,7	+2,2	+9,5	+2,2
Variació d'existències	+0,0	-0,1	-0,1	+0,0	+0,0
Demanda nacional	-4,3	-3,6	-2,1	-0,6	-2,7
Exportacions de béns i serveis	+2,9	+9,5	+3,5	+3,7	+4,9
Imports de béns i serveis	-4,9	+3,2	+0,6	+2,7	+0,4
<b>PIB a preus de mercat</b>	<b>-1,9</b>	<b>-1,6</b>	<b>-1,1</b>	<b>-0,2</b>	<b>-1,2</b>

Font: INE.

De fet, les exportacions han suavitzat la tendència descendent de l'activitat i constitueixen el component del PIB amb un comportament més dinàmic el 2013 (+4,9% de variació respecte a l'any anterior) atesa l'evolució favorable de les economies avançades (principal destinatari de les exportacions espanyoles). Per la seva banda, l'increment de les importacions és molt més moderat (+0,4%), a causa de la debilitat de la demanda interna.

Com a resultat d'aquest fenomen, el sector exterior ha fet una aportació positiva de l'1,5% a la variació del PIB i la taxa de cobertura de les exportacions amb relació a les importacions assoleix el valor màxim des de l'inici de la sèrie històrica (93,6%).



## Evulció de la taxa de cobertura



L'evolució descrita ha possibilitat que la balança de pagaments per compte corrent assolís, per primera vegada en molts anys, un saldo positiu, que representa un 0,7% del PIB al tancament d'any. És un dels resultats més destacats de 2013 des del punt de vista de la competitivitat de l'economia espanyola, aconseguit mitjançant un procés de devaluació interna (és a dir, polítiques econòmiques restrictives i reformes estructurals que han permès mantenir les variacions de preus i salaris per sota de la mitjana europea), en un context que no ofereix la possibilitat de guanyar competitivitat devaluant la moneda com en crisis anteriors.

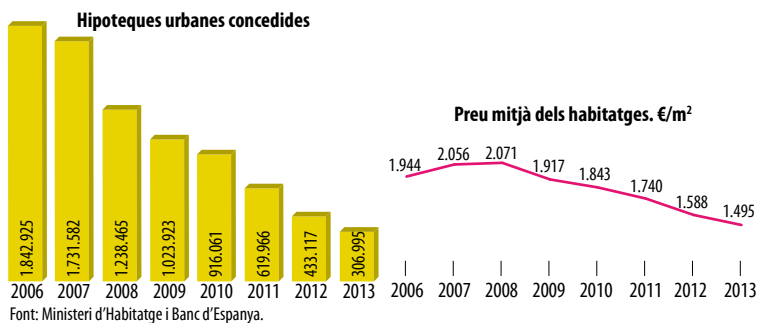
### Producte interior brut a preus constants, 2013. Oferta. Variació interanual (%)

	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.	2013
Agricultura i pesca	-4,1	+3,9	+0,9	+4,1	+1,1
Indústria	-2,5	-2,1	-0,8	+0,3	-1,2
Construcció	-7,0	-8,3	-7,8	-7,7	-7,7
Serveis	-1,1	-0,9	-0,6	+0,5	-0,5
<b>PIB a preus de mercat</b>	<b>-1,9</b>	<b>-1,6</b>	<b>-1,1</b>	<b>-0,2</b>	<b>-1,2</b>

Font: INE.

Des del punt de vista de l'oferta, el 2013 tots els grans sectors de l'economia espanyola experimenten una reducció del VAB, amb l'única excepció de l'agricultura i pesca (+1,1%). La construcció encapçala la disminució de la producció en termes percentuals (-7,7%), de manera que continua el seu procés d'ajust per sisè any consecutiu. A més de la davallada inversora dels sectors públic i privat, els principals indicadors del mercat de l'habitatge l'any 2013 mostren una evolució clarament desfavorable: les transaccions d'habitatges han caigut un 2,2%, el preu mitjà disminueix un 5,9% i les hipoteques urbanes concedides es redueixen un 29,1% respecte a 2012, mentre que el nombre d'habitatges iniciats se situa en mínims històrics. Persisteixen, doncs, la situació d'excés d'oferta immobiliària i l'efecte contractiu de l'ajust al sector públic sobre la licitació oficial, tot i que les perspectives del sector a curt termini mostren signes de recuperació incipients ja que les vendes d'habitatges comencen a evolucionar de forma positiva.

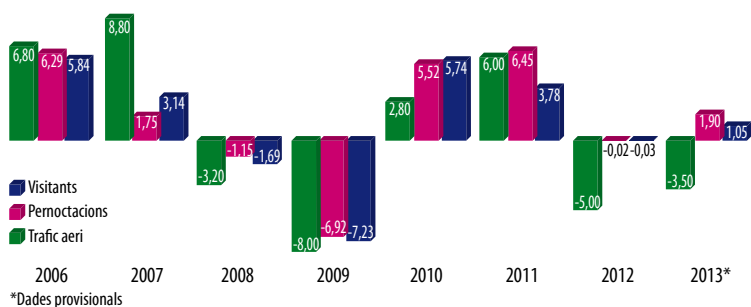
## Nombre d'hipoteques i preus del mercat residencial



La indústria, per la seva banda, fa una aportació negativa a la variació del PIB (-1,2%) després que l'índex de producció industrial (IPI) s'hagi reduït durant el conjunt de 2013 i la mitjana anual se situï en el valor més baix dels últims 11 anys. Pel que fa a l'índex de confiança empresarial al sector, ha anat millorant al llarg de l'any, tot i que globalment encara és desfavorable, mentre que la utilització de la capacitat productiva —que mostra el millor registre durant el tercer trimestre— se situa en un 72,5% en el conjunt de l'any, només 0,4 punts percentuals per sota del nivell de 2012.

La contribució dels serveis al PIB també és negativa en el conjunt de 2013, com ja va succeir el 2012, si bé és la més moderada dels grans sectors econòmics (-0,5%) i passa a tenir signe positiu el quart trimestre de l'any. Aquest repunt (+0,5%) es deu principalment a l'evolució positiva de les activitats professionals (+1,9%) i el comerç, transport i hoteleria (+1,3%) en aquest període.

## Tràfic aeri, pernoctacions i nombre de visitants. Taxa de variació (%)



Pel que fa a l'activitat turística, després de l'estancament de l'any 2012 el nombre total de visitants i pernoctacions recupera les xifres positives el 2013 amb un creixement de l'1% i l'1,9%, respectivament, d'acord amb l'Enquesta d'Ocupació Hotelera de l'INE. En

canvi, el tràfic aeri continua la tendència a la baixa amb una disminució del 3,5%, més moderada que la de l'any anterior.

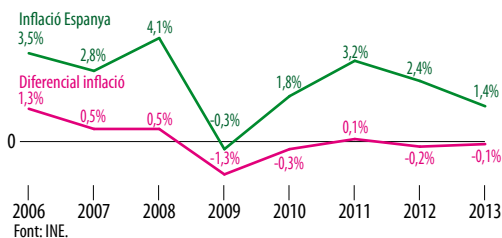
### Preus, salaris, estalvi i crèdit

Quant a l'evolució de la inflació, el 2013 l'IPC va registrar una variació mitjana anual de l'1,4%, xifra lleugerament inferior a la de la Unió Europea (1,5%). Malgrat la tendència a la contenció dels preus, el poder adquisitiu de les famílies ha minvat pel descens de la seva renda, la qual cosa ha repercutit en una evolució desfavorable del consum privat.

Els productes i serveis que més s'han encarit aquest any han estat l'ensenyament (+8,1%), els medicaments (6,9%) i les begudes alcohòliques i el tabac (+6,1%), seguits dels aliments i les begudes no alcohòliques (+2,8%). La resta d'articles de consum han experimentat increments de preus més moderats i el sector de les comunicacions és l'únic que presenta una variació negativa dels seus preus gràcies al fort increment de la competència que ha experimentat la telefonia mòbil els últims exercicis.

Durant el 2013 la inflació a Espanya va anar perdent impuls a mesura que avançaven els mesos, fins a tancar l'any amb una variació interanual de l'IPC del +0,3% el mes de desembre, un valor molt baix que s'explica en part per l'augment de l'IVA que va empènyer la inflació cap amunt l'últim trimestre del 2012. Pel que fa a la inflació subjacent (és a dir, aquella que no té en compte els preus energètics i el dels aliments no elaborats), en el conjunt de l'any ha experimentat una variació positiva de l'1,4%.

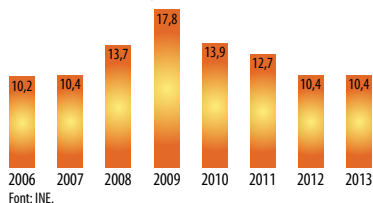
### IPC i diferencial d'inflació amb la UE. Mitjanes anuals



D'altra banda, els salaris pactats en conveni creixen un 0,7%. D'aquesta manera, malgrat el procés de devaluació interna que està experimentant l'economia espanyola per mitjà de la contenció de preus i salaris, el 2013 els costos laborals totals inverteixen la tendència negativa de l'any anterior i augmenten un 0,2%.

Pel que fa a l'estalvi de les famílies, la reducció de les rendes primàries percebudes per les llars fa que —malgrat el descens del consum privat— l'estalvi es mantingui estancat en el mateix nivell que l'any 2012, el 10,4% de la renda disponible. Aquesta xifra suposa un descens de 7,4 punts percentuals respecte a 2009 (any amb el valor més alt des de l'inici de la crisi).

### Taxa d'estalvi a Espanya. En % de la renda disponible



Finalment, i amb referència al crèdit, mentre que el procés de reestructuració, recapitalització i sanejament de balanços del sistema bancari ha aconseguit estabilitzar el sector financer espanyol, el crèdit al sector privat es continua reduint i tanca l'any 2013 sent un 9,5% inferior al de 2012. Amb aquesta dada s'encadenen tres anys de caigudes del crèdit a famílies i empreses i la proporció de crèdit viu al sector privat se situa en el 181% del PIB, valor inferior al de l'any 2006.

### Mercat de treball

En el mercat laboral, la millora del comportament de la demanda interna suavitza el procés de destrucció neta de llocs de treball el 2013 i la Seguretat Social tanca l'any amb 74.446 afiliats menys que l'any anterior (-0,5%). L'evolució positiva del nombre de cotitzants durant el quart trimestre de 2013 i el primer trimestre de 2014 —en què l'afiliació registra la primera variació interanual positiva (+0,6%) des de 2008— obre el camí, segons preveuen els experts, cap a la recuperació del mercat laboral i la creació de llocs de treball durant el 2014. Un fet molt rellevant que, això no obstant, no ha de fer oblidar que l'ocupació creada es caracteritza per una important precarietat, amb salaris en nivells més baixos i una proporció de contractes indefinits amb relació als temporals notòriament inferior a la del anys anteriors a la crisi.

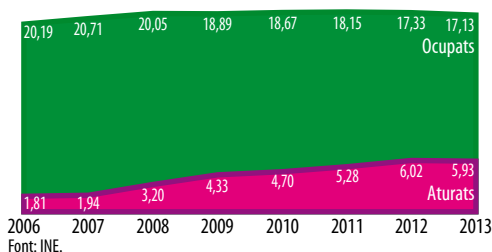
L'Enquesta de Població Activa (EPA) del quart trimestre de 2013 situa el nombre d'aturats en 5.935.600 persones, el 25,7% de la població activa, taxa que duplica amb escreix la mitjana europea (10,7%). Cal remarcar que aquesta xifra suposa un descens de 85.400 aturats respecte al quart trimestre de 2012, la primera reducció interanual d'un quart trimestre des de l'any 2006, després d'un procés de crisi que ha augmentat el nombre d'aturats gairebé quatre milions de persones.

Per sexes, la taxa d'atur femenina supera la masculina (26,5% i 25,0%, respectivament), tot i que hi ha més homes en atur en termes absoluts. Pel que fa a la durada de la situació d'atur, el nombre de persones que no troben feina des de fa més d'un any s'incrementa fins al 60,7% dels aturats, mentre que, amb referència a la distribució del aturats per edats, la taxa d'atur juvenil (de 16 a 24 anys) se situa en el 54,9%. Cal remarcar que el quart trimestre de 2013 l'atur disminueix a tots els grans sectors de l'economia amb relació al mateix període de l'any anterior.

Per comunitats autònomes, la reducció absoluta més important del nombre d'aturats es produeix a Catalunya (86.100 menys), seguida a distància per la Comunitat Valenciana, Castella-La Manxa, les illes Balears i Extremadura (amb disminucions compreses entre 11.000 i 15.000 aturats). En canvi, el nombre d'aturats augmenta significativament a la Comunitat de Madrid (+21.000), Andalusia (+15.700) i Castella i Lleó (+12.600). Quant a la taxa d'atur, es mantenen les fortes diferències territorials entre els valors més baixos, que corresponen a Navarra i el País Basc (16,4 i 16,6%, respectivament), i els més elevats, que es registren a Andalusia i Canàries (36,8% i 33,1%, respectivament) i equivalen a més del doble dels anteriors.

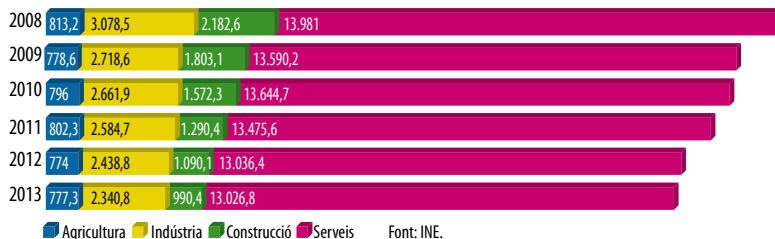
Pel que fa a la població activa, torna a disminuir el 2013 i ho fa en 289.500 persones, una disminució de més intensitat que la que va experimentar el 2012, en un context en què les expectatives desfavorables del mercat laboral espanyol empenyen part de la població a treballar pel seu compte, buscar feina en altres països o —en el cas de la població estrangera— retornar al seu país d'origen.

### Aturats i ocupats. IV trimestre. En milions



Quant a la població ocupada, l'EPA indica una reducció de l'1,2% respecte a l'últim trimestre de 2012 (204.200 persones menys) que reflecteix la moderació de la destrucció neta de llocs de treball. L'ocupació disminueix a tots els sectors menys a l'agricultura, tot i fer-ho amb menys intensitat que l'any anterior. La construcció és la més perjudicada (-9,1%), seguida de la indústria (-4,0%) i els serveis, que, amb un descens proper a zero, mantenen pràcticament estable el nombre de llocs de treball.

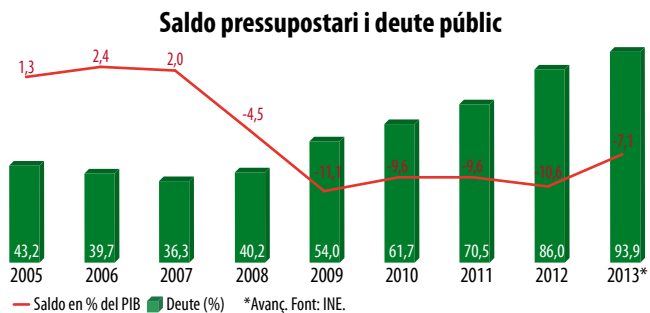
### Ocupats per sectors. IV trimestre. En milers



El quart trimestre de 2013, la majoria de les comunitats autònomes van perdre ocupació. Es van situar significativament per sobre de la mitjana espanyola en termes de variació interanual Aragó (-5,8%), Galícia i Madrid (ambdues amb reduccions d'entre el 3 i el 4%). Catalunya, per la seva banda, és la segona comunitat autònoma on més ocupació es crea respecte a l'any anterior amb un augment de l'indicador de l'1,2%, només per darrere de la Regió de Múrcia, que registra un creixement del nombre d'ocupats de l'1,6%.

## Dèficit i deute

El saldo pressupostari de les administracions públiques a Espanya se situa en el -7,1% del PIB el 2013, mentre que si no es tenen en compte les ajudes destinades a institucions financeres en el marc de la reestructuració del sector bancari el dèficit assoleix el 6,6% del PIB. Malgrat l'increment dels ingressos fiscals, la dificultat de l'Administració central per disminuir la despesa pública —en part, per l'augment del pagament d'interessos— no ha permès que el dèficit se situï per sota de l'objectiu fixat per la Comissió Europea (el 6,5% del PIB), tot i reduir-se respecte a 2012. Com a conseqüència, continua creixent el deute públic, que a final d'any se situa en un 93,9% del PIB (més de 960.600 milions d'euros) el valor mes elevat de la història recent i més de 2,5 vegades el valor de l'any en què es va iniciar la crisi. Aquesta ràtio ja supera la del conjunt de la Unió Europea i la zona euro (87,1% i 92,6% del PIB, respectivament) i cal esmentar que, segons les previsions de la Fundació de les Caixes d'Estalvis (FUNCAS), el deute públic no deixarà de créixer fins a 2018, any en què podria superar el 105% del PIB. D'altra banda, cal tenir present que la baixa taxa d'inflació dificulta que la ràtio d'endeutament disminueixi, ja que l'única forma d'aconseguir-ho en aquestes condicions és amortitzant el deute, mentre que en èpoques d'expansió econòmica s'estima que un 75% de la disminució de la ràtio d'endeutament es deu a la inflació.



Pel que fa a la distribució del dèficit pressupostari de les administracions públiques el 2013 per nivells de govern, l'encapçala l'Administració central (-4,8%), seguida de les comunitats autònomes (-1,5%) i la Seguretat Social (-1,2%). Les corporacions locals

són les úniques que aconseguen tancar l'any amb superàvit (+0,4%) i totes les administracions públiques menys la Seguretat Social milloren els seus registres de l'any anterior.

### Capacitat o necessitat de finançament. En % del PIB (PM)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 (P)	2013 (A)
Administració central	1,23	-2,96	-9,26	-4,94	-3,48	-8,01	-4,79
CCAA	-0,24	-1,76	-2,07	-3,81	-5,23	-1,86	-1,54
Corporacions locals	-0,32	-0,50	-0,56	-0,68	-0,79	0,22	0,41
Seguretat Social	1,30	0,70	0,77	-0,18	-0,07	-0,99	-1,16
<b>Total</b>	<b>1,97</b>	<b>-4,51</b>	<b>-11,12</b>	<b>-9,61</b>	<b>-9,56</b>	<b>-10,63</b>	<b>-7,08</b>

Font: IGAE.

### Distribució del PIB per comunitats autònomes

La Comptabilitat Regional d'Espanya de 2013 revela que la totalitat de comunitats autònomes registren taxes negatives d'evolució del PIB, tal com ja va succeir l'any anterior. Amb disminucions inferiors a la mitjana espanyola (-1,2%) i per sota de l'1% destaquen Canàries, les illes Balears, la Comunitat Valenciana, Catalunya i Galícia; mentre que els decrements més acusats es comptabilitzen a Astúries, Castella i Lleó, Cantàbria i el País Basc (totes al voltant del -2% de variació interanual del PIB).

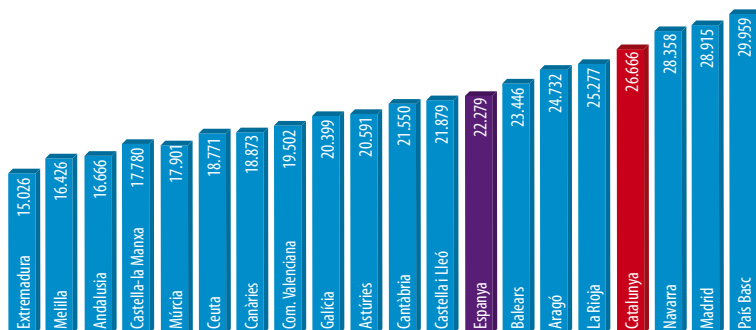
### Variació interanual del PIB. CCAA. 2013(1ª E)/2012(P)



Font: INE.

Pel que fa al PIB per habitant l'any 2013, la mitjana espanyola se situa en 22.279 euros, xifra per sota de la mitjana de la Unió Europea (25.700 euros) i molt similar (- 0,1%) a la de l'any anterior. Catalunya és la comunitat autònoma que registra la millor evolució interanual d'aquest indicador (+0,9%).

## PIB per càpita per comunitats autònomes. 2013\*



\* Primera estimació. Font: INE.

Set comunitats autònomes superen el PIB per càpita d'Espanya, entre les quals el País Basc encapçala la classificació amb 29.959 euros, seguit de Madrid i Navarra, mentre que Catalunya ocupa el quart lloc amb un PIB per càpita de 26.666 euros (que se situa un 19,7% per sobre de la mitjana de l'Estat). D'altra banda, es manté la dispersió en la distribució regional d'anys anteriors atès que el PIB per càpita de la comunitat amb l'indicador més elevat (País Basc) gairebé duplica el d'Extremadura, que ocupa la darrera posició del rànquing.



## L'economia catalana el 2013

### Evolució del producte interior brut

Després de la contracció de l'activitat de l'any anterior, el 2013 l'economia catalana aconsegueix sortir de la recessió atès que experimenta un creixement positiu<sup>1</sup> els tres darrers trimestres de l'any. Tot i així, tanca el conjunt de l'exercici amb una feble reducció interanual del producte interior brut del -0,5%, una dada més favorable que la de 2012 (-1,3%).

L'evolució de l'activitat durant l'any 2013 mostra una millora gradual, ja que el PIB passa de caigudes de prop del -1% interanual els primers trimestres a recuperar un creixement positiu –tot i que moderat– el quart trimestre (+0,4%).

Cal emmarcar aquests resultats en un context d'inici de recuperació als àmbits espanyol i europeu, tot i que el PIB espanyol tanca el 2013 amb una reducció interanual del -1,2% i l'escenari macroeconòmic continua presentant riscos significatius.

### Evolució del producte interior brut a Catalunya per sectors. Variació anual (%)

	2012				2013			
	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.
<b>PIB</b>	<b>-0,9</b>	<b>-1,2</b>	<b>-1,5</b>	<b>-1,5</b>	<b>-1,3</b>	<b>-0,9</b>	<b>-0,4</b>	<b>0,4</b>
Agricultura	-3,0	-6,3	-5,9	-6,7	0,1	5,1	3,7	5,9
Indústria	-0,4	-0,6	-0,6	1,0	0,6	1,4	0,6	1,4
Construcció	-9,3	-9,5	-9,3	-8,2	-6,9	-6,5	-6,5	-6,9
Serveis	0,6	0,3	-0,2	-0,9	-1,0	-1,1	-0,2	0,8
<b>Impostos nets s/ productes</b>	<b>-4,5</b>	<b>-5,7</b>	<b>-4,7</b>	<b>-5,4</b>	<b>-2,8</b>	<b>0,1</b>	<b>0,2</b>	<b>0,3</b>

Nota: dades corregides d'estacionalitat. Font: Idescat prenent com a base dades de l'INE.

L'evolució global de l'economia catalana el 2013 és el resultat de dues forces contraposades: l'impuls provinent del sector exterior i la debilitat de la demanda interna. Tot i que aquesta millora el seu comportament, l'aportació que fa a l'evolució del PIB català continua sent negativa (-3%), amb una tendència descendent que afecta tant el consum públic i privat com –amb especial intensitat– la formació bruta de capital.

En canvi, el sector exterior continua pal·liant el deteriorament de l'activitat i –per sisè any consecutiu– fa una aportació positiva rellevant al creixement del PIB (+2,2%), tot i que les exportacions perden dinamisme respecte als anys anteriors.

Un dels factors que expliquen la contracció de la demanda interna és la intensificació del descens del consum públic (-3,5%), com a conseqüència de l'intens procés d'ajust fiscal i pressupostari en curs. Una evolució a la qual cal sumar la nova disminució del consum privat (-2,2%), tot i que el seu comportament millora sensiblement al llarg de

<sup>1</sup> En termes intertrimestrals.

l'any en paral·lel a l'augment de la confiança dels consumidors. D'aquesta manera, la reducció global de la demanda interna a Catalunya assoleix el valor més moderat del darrer trienni.

### Producte interior brut a Catalunya. Components de la demanda. Variació anual (%)

	2007	2011	2012	2013
<b>Demanda interna</b>	<b>4,6</b>	<b>-3,3</b>	<b>-3,4</b>	<b>-3,0</b>
Consum privat	3,3	-2,0	-3,2	-2,2
Consum públic	7,4	-2,4	-1,5	-3,5
<b>Formació bruta de capital</b>	<b>5,9</b>	<b>-7,5</b>	<b>-5,9</b>	<b>-5,2</b>
Béns d'equipament i altres	12,0	-2,7	-4,2	-2,4
Construcció	2,9	-10,7	-10,7	-7,5
<b>Saldo exterior</b>	<b>-1,7</b>	<b>2,9</b>	<b>1,9</b>	<b>2,2</b>
Exportacions	4,6	6,5	3,2	1,0
Importacions	8,5	-2,5	-4,7	-1,4
<b>PIB</b>	<b>2,7</b>	<b>-0,2</b>	<b>-1,3</b>	<b>-0,5</b>

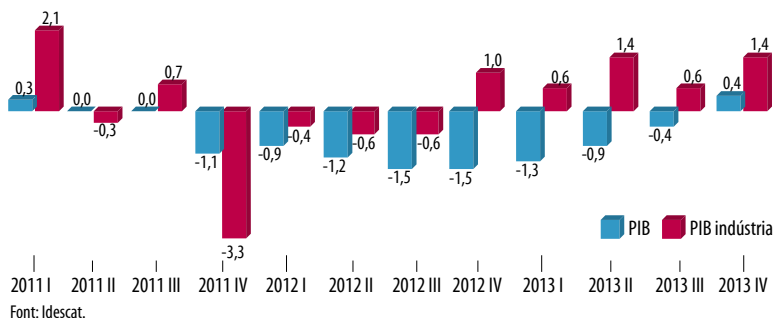
Nota: dades corregides d'estacionalitat. Unitats: % variació interanual. El saldo exterior inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya i equival a l'aportació al creixement. Font: Idescat.

Amb tot –com ja va succeir el 2012– el component de la demanda interna amb una evolució més desfavorable és la inversió en capital fix, que experimenta una disminució del -5,2% tot i moderar la seva caiguda a nivells similars als de 2008. Dins d'aquesta tendència global, però, es detecta un contrast notable entre la forta contracció de la construcció (-7,5%) –que ja acumula sis anys consecutius de descens– i l'evolució de la inversió en béns d'equipament (-2,4%), força més moderada tot i que continua acusant l'impacte de les dificultats de finançament.

Des de la perspectiva de l'oferta, cal assenyalar que el 2013, la indústria és l'únic gran sector que experimenta un creixement positiu del PIB (+1%). En els serveis continua la tònica d'estancament que ja s'observava l'any anterior (-0,4%), mentre que la construcció segueix particularment castigada per la crisi i experimenta una nova caiguda de l'activitat (-6,7%), tot i que més moderada que en exercicis precedents.

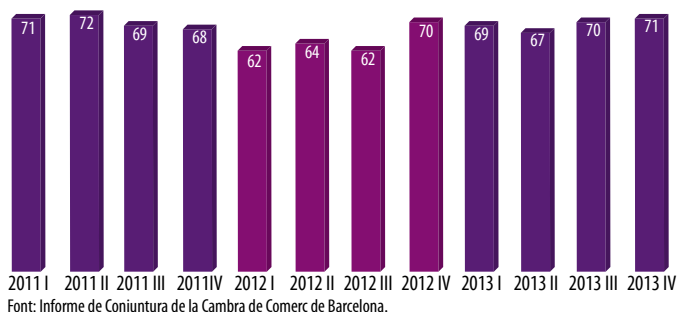
La indústria catalana confirma la tendència ascendent iniciada el darrer trimestre de 2012 i experimenta creixements positius del VAB –entre el 0,6 i l'1,4%– tots els trimestres de l'any, augments que no s'observaven des del començament de 2011. L'Enquesta de Clima Empresarial de 2013 també reflecteix que la marxa de la indústria millora, tot i que continua obtenint un saldo desfavorable en conjunt (amb un 19,1% de respostes positives i el 29% de negatives el quart trimestre). Per subsectors, destaca l'evolució de l'alimentació, begudes i tabac i la metal·lúrgia i fabricació de productes, amb uns saldos als voltants de -5 punts percentuals.

### Evulció del PIB a la indústria. En %



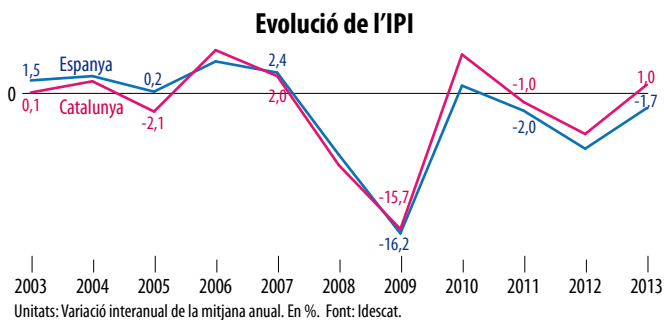
La utilització de la capacitat productiva –que constitueix un indicador avançat rellevant de l’activitat industrial– reflecteix la millora del comportament del sector durant el 2013 i se situa en el 71% el quart trimestre, el segon valor més elevat dels darrers tres anys.

### Grau d’utilització de la capacitat productiva a Catalunya. En %

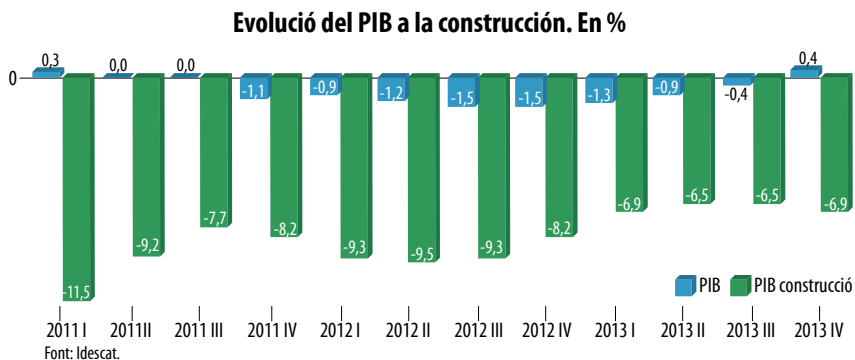


Així mateix, l’evolució de l’índex de producció industrial (IPI) mostra creixement (+1%) el conjunt de 2013, després de dos anys en què havia acumulat una reducció de més de 5 punts. Catalunya obté un creixement interanual de la producció industrial superior als de la zona euro i d’Alemanya, que contrasta amb la nova caiguda de l’índex a Espanya (-1,7%).

Cal remarcar la rellevància d’aquest canvi de tendència en l’IPI, tant pel paper clau de la indústria dins de l’estructura productiva del Principat, com pels efectes d’arrossegament que genera a la resta de l’economia. Per branques, destaca l’augment de l’IPI als sectors energètic i de béns d’equipament (amb creixements del 4,9 i el 2,3%, respectivament), mentre que el consum durador continua mostrant una caiguda de dos dígits (-18%), en línia amb la seva evolució durant tota la crisi.



Sis anys després de l'inici de la crisi, el 2013 la construcció experimenta una caiguda rellevant del PIB (-6,7%), tot i que més moderada que la dels tres anys anteriors. Una evolució que resulta de la persistència de la crisi en el mercat immobiliari –tot i que l'ajust dels preus podria estar arribant al final– i de l'impacte de la reducció de la inversió pública en l'obra civil.

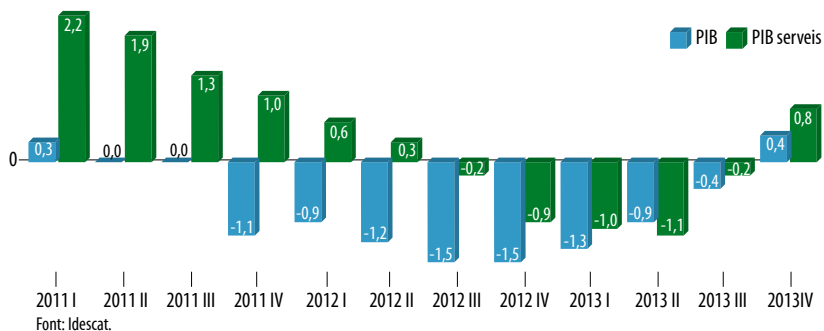


El 2013, els serveis experimenten un lleuger descens del PIB (-0,4%), després de l'estabilització de l'any anterior, i han tendit a augmentar el seu pes específic en l'economia als darrers anys –especialment durant la primera fase de la crisi– fins a situar-lo per sobre del 70%. Per aquest motiu, l'evolució de l'activitat en el terciari experimenta una correlació elevada amb la del PIB català global durant el 2013.

L'evolució del sector terciari durant l'any mostra dues fases ben diferenciades: els dos primers trimestres el PIB experimenta caigudes interanuals al voltant del -1% –seguint la tònica de la darrera part de 2012– mentre que el segon semestre l'activitat del sector millora gradualment fins a assolir un creixement positiu moderat el quart trimestre (+0,8%). Aquesta tendència positiva es fa especialment palesa en els serveis de mercat, on el PIB es manté pràcticament estable amb relació a 2012 (amb una variació inte-

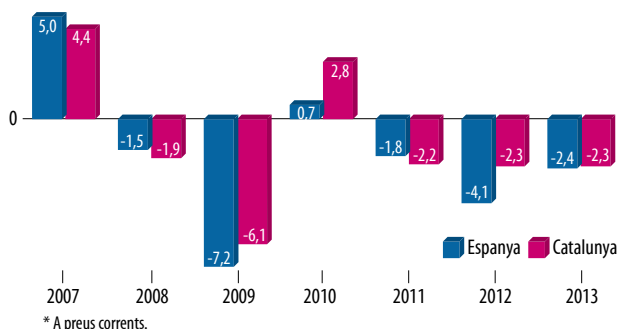
ranual del -0,1%), mentre que als serveis de no-mercat (Administració pública, educació, sanitat, etc.) aquest indicador experimenta un descens del -1,3% en el conjunt de 2013 a causa de l'impacte de les polítiques de consolidació fiscal.

### Evolució del PIB als serveis



En el cas del comerç minorista, el comportament de les vendes millora sensiblement la segona part de l'any –com ho fan també la confiança dels agents i l'ocupació– fins a assolir un increment interanual el quart trimestre. De tota manera, el 2013 es tanca amb un descens global d'aquest indicador a Catalunya del 2,3% en termes nominals, el quart que experimenta durant els darrers cinc anys i que suposa una evolució molt similar a la del conjunt d'Espanya.

### Índex general de vendes\* del comerç minorista. Variació interanual en %



En aquest context conjuntural de millora, l'activitat turística es confirma novament com un dels motors de l'economia catalana i, tot i que el nombre de visitants en hotels s'estabilitza, tanca el 2013 amb màxims històrics de pernoctacions hoteleres (49,3 milions) i turistes internacionals i un increment del 13,4% de la despesa del turisme

estranger. Aquesta evolució quantitativa va acompanyada d'una diversificació creixent dels mercats emissors, amb un comportament especialment dinàmic dels visitants provinents de Rússia, els països nòrdics, el Japó i els BRIC que contrasta amb l'afebliment del turisme domèstic provinent de Catalunya i, especialment, de la resta d'Espanya.

En conjunt, des de l'òptica de l'oferta, l'economia catalana ha mostrat un comportament heterogeni en el qual destaca la bona evolució de la indústria -l'únic gran sector que experimenta un creixement positiu del PIB durant l'any-, mentre que l'activitat del terciari mostra signes de millora fins a assolir un creixement positiu el darrer trimestre de l'any i la construcció continua sent el sector més afectat per la crisi tot i moderar la caiguda de la seva activitat.

Segons les perspectives econòmiques de 2014 i 2015, s'espera que Catalunya obtingui un creixement al voltant de l'1,4% i del 2,1%, respectivament, nivells lleugerament superiors als previstos per a l'Estat espanyol. Una evolució global favorable que impulsarà la recuperació del consum privat, l'augment de la formació bruta de capital -després d'anys de descens durant la crisi- i el bon rumb de les exportacions, mentre que continuaria la contracció del consum públic i les importacions creixerien a un ritme més baix que les exportacions.

## **Comerç exterior**

Els darrers anys, el sector exterior s'ha erigit com un dels principals motors d'activitat a l'economia catalana i ha fet una aportació sistemàticament positiva al creixement del PIB al llarg del sexenni de crisi 2008-2013. Aquest paper dinamitzador es va fer especialment palès el bienni 2010-2011, en què les exportacions van experimentar augments de dos dígitos i el saldo exterior va permetre compensar la contracció de la demanda interna i assolir increments globals del PIB català.

El 2013,<sup>2</sup> el sector exterior fa novament una contribució positiva a la variació del PIB català, fruit de l'estabilització de les exportacions (-0,8%) -el primer símptoma d'estancament des de 2009- i una disminució de les importacions del -4,5%. D'aquesta manera, el dèficit exterior s'ha continuat reduint i la taxa de cobertura se situa en el 87,6%, el valor més elevat de la sèrie històrica disponible.<sup>3</sup>

Les exportacions de béns de les empreses catalanes s'han estabilitzat durant el 2013, amb un volum superior a 58.000 milions d'euros que representa la quarta part del total espanyol i confirma el Principat com a líder del rànquing exportador estatal. Cal assenyalar que l'augment de les vendes a l'exterior s'ha concentrat en el comerç comunitari -en particular el destinat a països de la UE que no pertanyen a l'Eurozona (+7,4%)- i en els mercats d'Àsia (4,1%) i Àfrica (9,5%).

Prop del 60% de les exportacions industrials de les empreses catalanes de 2013 -més de 32.500 milions d'euros- corresponen a béns d'alt o mitjà-alt contingut tecnològic.

<sup>2</sup> Amb dades provisionals.

<sup>3</sup> L'any d'inici de la sèrie és 1993.

Les vendes a l'exterior d'aquest conjunt de productes creixen un 1% en termes interanuals a causa de l'evolució favorable de les de béns de nivell tecnològic mitjà-alt (1,4%), mentre que les de nivell alt disminueixen (-1,3%).

### Exportacions de productes industrials a Catalunya segons contingut tecnològic

Milions d'euros	2012	2013	% s/ total	Var. 2013-12
Nivell tecnològic alt	5.328	5.259	9,6	-1,3%
Nivell tecnològic mitjà-alt	27.092	27.471	50,0	1,4%
<b>Total nivell tecnològic alt i mitjà-alt</b>	<b>32.420</b>	<b>32.730</b>	<b>59,6</b>	<b>1,0%</b>
Nivell tecnològic mitjà-baix	7.811	7.768	14,1	-0,5%
Nivell tecnològic baix	13.973	14.462	26,3	3,5%
<b>Exportacions de productes industrials</b>	<b>54.204</b>	<b>54.960</b>	<b>100,0</b>	<b>1,4%</b>

Font: Idescat.

El 2013, les importacions catalanes es redueixen com a conseqüència de la feblesa de la demanda interna –com ja va succeir l'any anterior– i assoleixen un volum de 67.102 milions d'euros. La disminució d'aquest indicador al Principat (-4,6%) és superior a la que experimenta al conjunt d'Espanya (-3,1%) i el manté en valors clarament inferiors als previs a la crisi.

El 58,2% de les importacions industrials de les empreses catalanes el 2013 corresponen a béns d'alt o mitjà-alt contingut tecnològic. Les compres a l'exterior d'alt i mitjà-alt contingut tecnològic incrementen el seu valor (1,5%) gràcies a l'impuls de les de nivell mitjà-alt (+3,2%), mentre que les compres amb un nivell tecnològic mitjà-baix i baix es redueixen un -15,9% i un -1,3%, respectivament.

### Inversió estrangera

La inversió estrangera productiva<sup>4</sup> a Catalunya ha estat de 3.511 milions d'euros el 2013, xifra que suposa una augment del 31,5% respecte a l'any anterior. Es tracta d'una evolució molt favorable tenint en compte que aquest increment és superior al que experimenta l'IED tant internacional<sup>5</sup> (11%) com, especialment, estatal (8,8%), i que el volum d'IED rebut al Principat el 2013 és, en termes nominals, el segon més gran de la sèrie històrica després de l'exceptional resultat de 2010.

Pel que fa a la inversió estrangera bruta total a Catalunya –incloent-hi els ETVE– se situa en 3.850,6 milions d'euros el 2013, un 21,7% més que l'any anterior.

<sup>4</sup> Es considera inversió productiva la que no té en compte els ETVE, que són societats establertes a Espanya, l'objectiu de les quals és la tinença d'accions de societats estrangeres. Les operacions d'aquest tipus de societats suposen la transferència dins d'un mateix grup empresarial. L'existència de les ETVE obeeix a estratègies d'optimització fiscal dins del mateix grup.

<sup>5</sup> Segons les previsions d'UNCTAD (Global Investment Trend Monitor, núm.. 15).

### Inversió estrangera a Catalunya. Milions d'euros

	2012	2013	Var. 2013-12	Pes Cat./Esp. 2013
Inversió bruta total	3.163,6	3.850,6	21,7%	19,8%
Inv. bruta sense ETVE	2.669,1	3.511,0	31,5%	22,2%
Inv. bruta en ETVE	494,5	339,6	-31,3%	9,3%

Font: DatainveX, Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Amb aquests resultats, la inversió estrangera bruta productiva a Catalunya representa un 22,2% de la feta a Espanya, pes superior a l'aportació estimada del Principat al PIB estatal i gairebé 4 punts per sobre del de 2012. En el cas de la inversió bruta total, el pes relatiu de Catalunya se situa en el 19,8%.

El 2013, la Unió Europea genera novament la major part de la IED a Catalunya (el 72,9% del total, més de 2.500 milions d'euros), mentre que Amèrica del Nord i Amèrica Llatina representen l'11,1% i el 5,6% del total, respectivament.

Respecte a 2012, les inversions procedents de la Unió Europea i d'Amèrica del Nord són les que registren creixements més importants en termes absoluts (315,8 i 322,4 milions d'euros, respectivament), mentre que en termes relatius destaca l'evolució de la inversió procedent d'Amèrica del Nord, que es multiplica per més de 5 (484,9%). Pel que fa a l'evolució de la inversió de la UE, cal destacar que, tot i que en volum augmenta un 14,1% respecte a 2012, experimenta una pèrdua d'importància relativa de més de 13 punts percentuals que reflecteix la gran diversificació geogràfica de les inversions estrangeres dirigides a Catalunya.

Per sectors de destinació, prop del 40% de l'IED rebuda a Catalunya el 2013 s'adreça a la indústria manufacturera (38,9%). La segueixen en el rànquing de sectors receptors la informació i les comunicacions, els serveis a les empreses i el comerç i reparacions (amb el 13,5, 10,3 i 9,7% del total, respectivament). La informació i les comunicacions, el transport i emmagatzematge i les activitats financeres i d'assegurances assoleixen els increments més elevats de la inversió estrangera tant en termes absoluts com percentuals.

### Innovació

L'any 2012,<sup>6</sup> la despesa en innovació empresarial a Catalunya va assolir un volum de 3.312 milions d'euros i va disminuir un -2,8%, en contrast amb l'evolució favorable que havia assolit el 2010 (+4,2%). Juntament amb les variacions negatives de 2008, 2009 i 2011, aquest resultat confirma l'estroncament de la tendència ascendent de fons que ha caracteritzat l'evolució de la despesa en innovació empresarial al Principat els darrers 15 anys, que fa que el seu valor s'hagi més que duplicat entre 1998 i 2012.<sup>7</sup>

<sup>6</sup> Darrera dada disponible.

<sup>7</sup> En euros corrents.



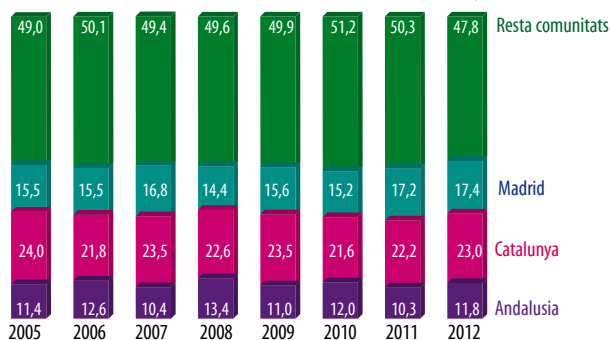
## Despesa en activitats innovadores, 2012. Milions d'euros

	Catalunya			Espanya			Cat./Esp.2012
	2011	2012	Var. 2012-11	2011	2012	Var. 2012-11	
Despesa	3.407,5	3.312,0	-2,8%	14.755,8	13.410,3	-9,1%	24,7%

Font: INE.

Catalunya es manté el 2012 com la comunitat autònoma amb un nombre més gran d'empreses que fan activitats innovadores a Espanya, amb 4.159 companyies que representen més de la cinquena part (23%) del total estatal i la situen 5,6 punts percentuals per sobre del valor de la Comunitat de Madrid –la segona regió en aquest indicador–. El pes del Principat s'ha mantingut entre el 20 i el 25% els darrers cinc anys i augmenta 0,8 punts respecte a 2011.

## Nombre d'empreses innovadores. En % s/Espanya



Font: Departament d'Estudis de l'Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació amb dades INE.

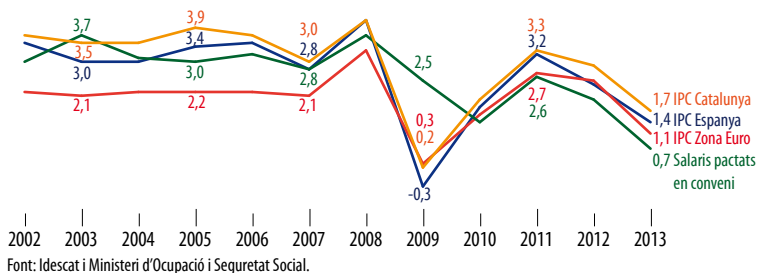
El 2013, Catalunya encapçala el rànquing espanyol de sol·licituds dels models d'utilitat amb el 22,3% del total i el de les patents amb un pes del 17,7%. Amb relació a 2012, les sol·licituds de models d'utilitat experimenten una millora del 3,2% respecte a l'any anterior, mentre que les de patents evolucionen desfavorablement amb un decrement del -4,8%.

## Preus, salaris i crèdit

L'evolució dels preus al consum a l'economia catalana durant l'any 2013 mostra una tendència decreixent continuada que ha portat la taxa d'inflació des de valors superiors al 3% en la primera part de l'any a situar-se en el 0,2% el desembre. Aquesta tendència decreixent de la inflació s'explica, d'una banda, per l'efecte de comparació amb l'any anterior, en què es van incrementar l'IVA, els preus dels medicaments o les taxes universitàries; i, de l'altra, pels descensos del preu del petroli i les matèries primeres i per la feblesa de la demanda interna.

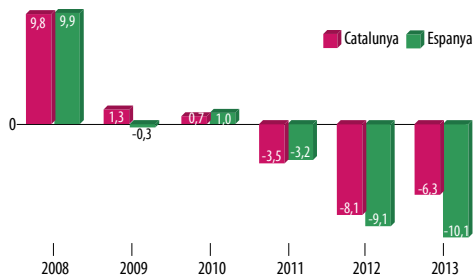
La contenció continuada dels preus fa que la inflació mitjana anual de 2013 a Catalunya (1,7%) sigui la segona més baixa de la sèrie històrica (després del resultat de 2009), tot i superar lleugerament la mitjana espanyola (1,4%). La mitjana anual de l'IPC subjacent a Catalunya el 2013 s'ha situat al voltant del 2% (1,9%), valor similar als dos anys anteriors, mentre que l'IPCH del Principat coincideix amb l'IPC i se situa 6 dècimes per sobre del de la Unió Europea.

### Salaris i preus de consum a Catalunya. Variació anual en %



Durant el 2013 s'han registrat 245 convenis col·lectius a Catalunya, que han pactat un increment salarial del 0,74%, inferior al de 2012 (1,2%) i a la inflació interanual (1,7%). La situació conjuntural, juntament amb els canvis que ha comportat la reforma laboral, han provocat una reducció substancial del nombre d'empreses, sectors i treballadors afectats per convenis fins a situar-los en 175, 70 i 746.325, respectivament.

### Crèdit al sector privat. Variació interanual del saldo viu en %



Pel que fa a l'àmbit financer, segons el Banc d'Espanya, el saldo viu del crèdit en mans del sector privat a Catalunya s'ha reduït un -6,3% en termes interanuals el 2013. Una reducció que, tot i ser més moderada que la de 2012 i la que experimenta el conjunt d'Espanya (-10,1%), il·lustra la persistència d'una situació de contracció creditícia que afecta directament empreses i famílies i suposa un fre rellevant a la recuperació de

l'activitat econòmica. Efectivament, els darrers anys a Catalunya aquest indicador ha passat de créixer prop d'un 10% interanual el 2008 a estancar-se i posteriorment reduir-se en el trienni 2011-2013, una evolució especialment accentuada pel que fa al sector productiu. Després d'experimentar una caiguda més moderada el 2013, es preveu que l'aprovació d'un ampli conjunt de polítiques expansives per part del president del Banc Central Europeu –que entre altres mesures potencia el crèdit a les PIMES– contribueixi el 2014 a una inflexió positiva en la seva evolució.

### **Dèficit i deute públic**

El saldo pressupostari de l'Administració autonòmica de Catalunya se situa en el -1,96%<sup>8</sup> del PIB el 2013, resultat lleugerament inferior al de l'any anterior (-2,2%) que confirma la forta reducció del dèficit, d'uns 3 punts percentuals, assolida respecte al bienni 2010-2011. Aquesta evolució i l'esforç d'austeritat pressupostària desenvolupat pel Govern català –amb una reducció significativa de la despesa en àmbits com la sanitat i l'educació– no han estat, però, suficients per complir el límit de dèficit de l'1,58% establert per a les comunitats autònomes en el marc del Consell de Política Fiscal i Financera, mentre persisteix un intens debat sobre l'actual orientació de les polítiques públiques i el seu impacte social.

El deute públic a Catalunya continua l'evolució ascendent experimentada des de 2007 i assoleix el 29,9% del PIB, el valor màxim de la sèrie disponible. Aquest endeutament és molt inferior al de l'Estat espanyol, que es troba al voltant del 100% del PIB, però pel que fa a les comunitats autònomes, el Principat se situa com la tercera amb un endeutament més gran respecte a la seva economia, superat només per la Comunitat Valenciana (32,9%) i Castella-la Manxa (31,9%).

---

<sup>8</sup> Intervenció General de l'Administració de l'Estat, Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

## L'economia de la ciutat el 2013

### Evolució general

L'any 2013, l'economia de Barcelona ha estat un dels motors de la millora progressiva dels indicadors de demanda interna i d'activitat industrial que, juntament amb la bona marxa dels indicadors d'obertura a l'exterior, marquen l'inici de la recuperació econòmica a Catalunya i Espanya.

La ciutat genera un clima de confiança per als inversors i les empreses, tal com apunten l'increment significatiu de la inversió estrangera, amb 106 projectes greenfield<sup>9</sup> captats durant l'any, i la dinàmica favorable en la creació de societats mercantils.

Altres indicadors d'internacionalització de l'economia mostren un bon comportament el 2013: el turisme assoleix xifres rècord de visitants, pernoctacions i despesa amb targeta de crèdit i l'aeroport del Prat continua creixent en nombre de passatgers, mentre que les exportacions s'estabilitzen.

En aquest context, l'Enquesta de Clima Empresarial de l'Àrea Metropolitana de Barcelona reflecteix una millora gradual de la marxa del negoci durant el 2013, tot i que encara és globalment desfavorable, i una moderació en la caiguda de l'ocupació, la inversió i el descens dels preus de venda.

Cal destacar, d'altra banda, que es detecta una inflexió positiva en el mercat laboral a la fi de l'any 2013, ja que el nombre de treballadors s'estabilitza i el d'empreses augmenta a Barcelona per primera vegada des de 2007, després d'experimentar una evolució més favorable que les de Catalunya i Espanya. Malgrat aquesta millora, però, el mercat laboral continua plantejant grans reptes, com ara l'alt nivell d'atur registrat, que supera les 100.000 persones a la ciutat, l'augment del pes de l'atur de llarga durada o la disminució de la població activa.

Barcelona ha obtingut recentment reconeixements internacionals que la potencien com a ciutat de negocis: el Premi fDi amb la primera posició general i en promoció d'inversió estrangera entre les ciutats del sud d'Europa, el de Capital Europea de la Innovació pel seu ecosistema innovador orientat a la qualitat de vida dels ciutadans o el nomenament del Prat com a millor aeroport d'Europa en la categoria de grans aeroports.

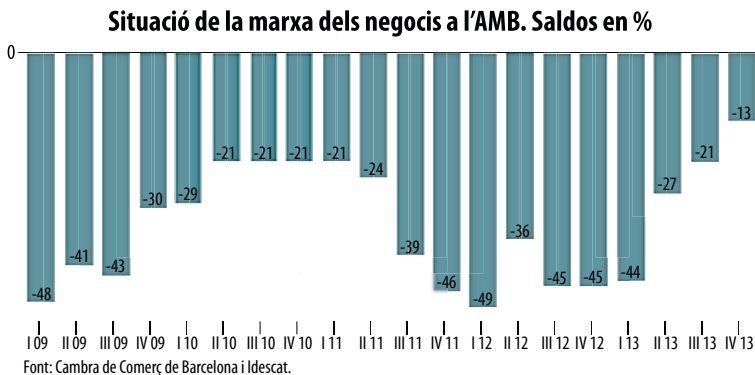
Destaca així mateix el seu posicionament com a quarta Smart City d'Europa i sisena ciutat del món en marca global, mentre que el port de Barcelona ha estat guardonat com a millor port d'inici de creuers i operacions de terminals més eficients.

### Clima empresarial

L'Enquesta de Clima Empresarial de l'AMB mostra una millora continuada de la marxa dels negocis durant els quatre trimestres de 2013, tot i que globalment els empresaris

<sup>9</sup> Sense socis locals o en nous emplaçaments.

continuen qualificant-la de desfavorable. El darrer trimestre de 2013, el 32% dels empresaris assenyalen que la marxa dels negocis ha estat negativa, davant del 19% que assenyalen que ha estat favorable. El saldo resultant és el millor de tota la sèrie disponible –iniciada l’any 2009– i lleugerament menys negatiu que el del conjunt de Catalunya (amb un 36% i 15% de respostes desfavorables i favorables, respectivament).



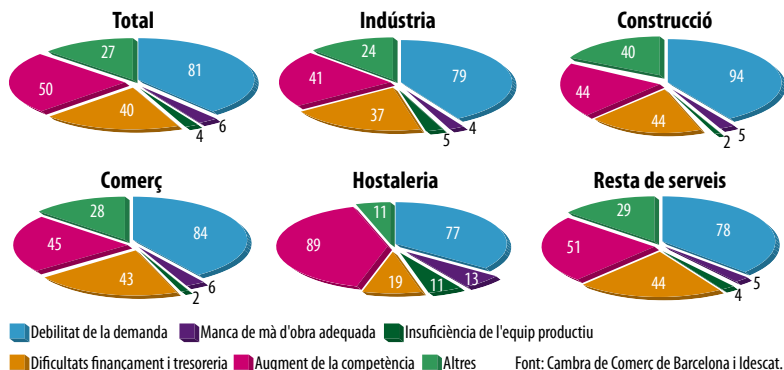
En el conjunt de 2013, tots els sectors analitzats a l’enquesta han millorat la marxa dels negocis, en una proporció més o menys significativa. El sector que ha registrat la millora més notable de la marxa dels negocis ha estat el de l’hoteleria gràcies al bon comportament del turisme estranger, seguit per l’industrial, que ha tingut bons resultats de l’exportació i que registra un saldo positiu de l’ocupació el quart trimestre. Per contra, el sector de la construcció continua mostrant els saldos més negatius.

L’evolució de la inversió també millora l’any 2013 atès que registra un saldo menys negatiu que el 2012. L’anàlisi per sectors, però, posa de manifest diferències significatives entre el saldo moderadament positiu de l’hoteleria –que trenca la tendència d’anys anteriors–, la millora del comerç, la indústria i la resta de serveis –tot i que encara amb resultat negatiu– i la tendència desfavorable sostinguda a la construcció.

Quant als factors limitadors de la marxa dels negocis, la recuperació progressiva de l’activitat ha afavorit la pèrdua de pes de la feblesa de la demanda, tot i que continua sent el més esmentat per les empreses. Per contra, l’augment de la competència, segon factor esmentat, no perd força i cal remarcar que en el sector de l’hoteleria aquest factor supera el de la feblesa de la demanda.

De cara a 2014 les opinions dels empresaris de l’AMB assenyalen que la millora de la marxa dels negocis es consolida el primer trimestre i preveuen que agafarà impuls en el segon, especialment a la indústria i l’hostaleria.

## Factors que limiten la bona marxa dels negocis a l'AMB en %. 2013



## Teixit i dinàmica empresarial

El 2013 suposa un punt d'inflexió en el mercat laboral de Barcelona, ja que el nombre d'empreses augmenta i el de treballadors s'estabilitza per primera vegada des de 2007, mentre que ambdós indicadors es mostren estables a la Regió Metropolitana.

### Nombre d'empreses i treballadors a Barcelona i a l'RMB\*

	Barcelona			RMB		
	IV T. 2012	IV T. 2013	Var. interanual	IV T. 2012	IV T. 2013	Var. interanual
<b>Empreses</b>						
Total	70.003	70.317	0,45%	149.651	149.482	-0,11%
Indústria	3.144	3.048	-3,05%	14.960	14.678	-1,89%
Construcció	4.355	4.087	-6,15%	12.215	11.312	-7,39%
Serveis	62.472	63.149	1,08%	122.234	123.261	0,84%
<b>Treballadors</b>						
Total	969.093	70.825	0,18%	1.894.349	1.891.746	-0,14%
Indústria	76.700	75.333	-1,78%	269.628	263.233	-2,37%
Construcció	32.401	29.517	-8,90%	99.172	91.253	-7,99%
Serveis	825.696	31.682	0,72%	1.522.465	1.534.357	0,78%

\* La xifra d'empreses correspon a l'estadística de centres de cotització a la Seguretat Social. L'ocupació sectorial recull les dades sectorials d'afiliació als règims general i d'autònoms de la Seguretat Social i d'afiliació total al conjunt de règims (incloent-hi els especials). L'RMB inclou les comarques del Barcelonès, el Baix Llobregat, el Maresme, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

Efectivament, pel que fa als llocs de treball, l'afiliació al conjunt de règims de la Seguretat Social experimenta una inflexió positiva a la ciutat (+0,2%) i s'estabilitza a la Regió Metropolitana (-0,1%), resultats més favorables que els del conjunt de Catalunya i Es-

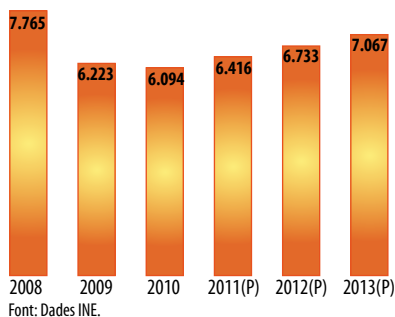
panya (-0,4% i -0,5%, respectivament). Malgrat la millora del comportament d'aquest indicador l'any 2013, el procés de destrucció d'ocupació produït en els últims 5 anys situa el nombre d'afiliats a Barcelona en tancar l'any pels volts del de 2003.

D'altra banda, el quart trimestre de 2013 Barcelona té 70.317 centres productius i l'RMB 149.482, la qual cosa suposa una variació interanual del +0,4 i el -0,1%, respectivament. A diferència dels anys precedents, els serveis guanyen centres de cotització, mentre que la resta de grans sectors econòmics en perden. Efectivament, respecte a 2012 aquest indicador augmenta als serveis tant a Barcelona com a l'RMB (1,1 i 0,8%, respectivament), mentre que, com en exercicis anteriors, disminueix a la construcció (que experimenta reduccions del -6,1 i -7,4%, respectivament, a Barcelona i l'RMB) i la indústria (-3,1 i -1,9%, respectivament). Des de l'inici de la crisi la ciutat ha perdut més de l'11% del teixit empresarial.

Una altra font de referència, el Directorio Central de Empresas de l'INE, ubica a la ciutat de Barcelona 169.777 empreses el gener de 2013, 73.835 de les quals tenen assalariats i 95.942 són sense treballadors. Respecte a gener de 2012, la ciutat registra una reducció del teixit empresarial del -1,2%, un resultat similar però més favorable que els de la província, Catalunya i Espanya (-1,7%, -1,9% i -1,7%, respectivament).

Quant a la dinàmica emprenedora, cal destacar que el 2013 a Barcelona s'han constituït 7.067 societats mercantils, xifra que suposa un increment del 5% respecte a 2012 i la xifra més alta en cinc anys. A més, el capital subscrit per les societats mercantils constituïdes a Barcelona creix en un 117% en termes interanuals fins a assolir el valor més alt des de 2007 i el segon més elevat de la sèrie disponible.

### Societats mercantils creades a Barcelona ciutat



Així mateix, el 2013 la província de Barcelona registra la ràtio d'empreses creades per 1.000 habitants (4,4) més elevada de les grans àrees urbanes espanyoles i –juntament amb la de la província (2,6)– també supera les de Catalunya i Espanya (2,3 i 2, respectivament).

## Societats mercantils dissoltes a les principals províncies espanyoles 2013

	2013	Pes s/Espanya	Var. 2012-13
<b>Barcelona</b>	<b>1.722</b>	<b>7,0</b>	<b>-1,49%</b>
Madrid	5.336	21,6	11,12%
València	893	3,6	11,35%
Sevilla	1.023	4,1	28,04%
Màlaga	899	3,6	12,66%
Saragossa	730	3,0	10,27%
Biscaia	796	3,2	-3,28%
<b>Catalunya</b>	<b>3.006</b>	<b>12,2</b>	<b>3,80%</b>
Espanya	24.735	100,0	9,13%

\*Dades sobre àrees urbanes d'àmbit provincial. Font: INE.

D'altra banda, el 2013 es van dissoldre 1.722 societats mercantils a la província de Barcelona. Cal destacar el fet que Barcelona i Biscaia són les úniques entre les principals demarcacions espanyoles que mostren una reducció en el nombre de dissolucions respecte a 2012 (-1,5 i -3,3%, respectivament), una evolució que contrasta amb l'augment d'aquest indicador al conjunt de Catalunya i –especialment– d'Espanya (3,8 i 9,1%, respectivament).

Pel que fa a la taxa d'activitat emprenedora (TEA),<sup>10</sup> l'Informe de Catalunya 2013 del Global Entrepreneurship Monitor la situa en un 6,7% de la població resident a la província de Barcelona, valor superior als de Catalunya (6,6%), Espanya (5,2%) i països com Alemanya, França o Finlàndia. El resultat suposa un augment de 0,2 punts percentuals respecte a la taxa de 2012 i el segon increment d'aquest indicador des de 2007. En la classificació de la TAE per comunitats autònomes a Espanya, Catalunya ocupa la tercera posició i Barcelona mostra el segon millor registre, per darrere de la Rioja.

## Indústria

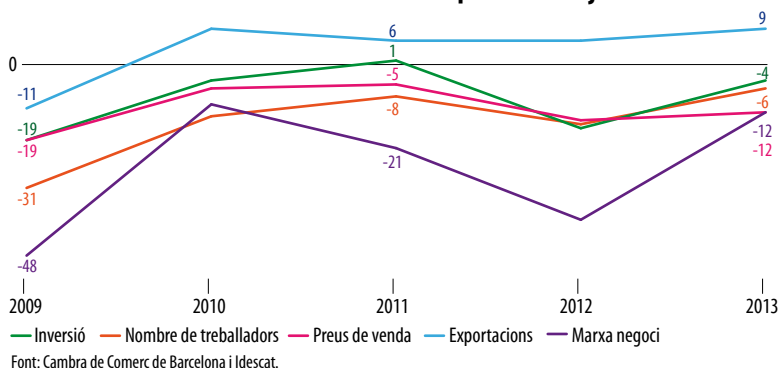
Els resultats de l'Enquesta de Clima Empresarial de l'AMB per a la indústria mostren el 2013 un saldo força menys negatiu per a la marxa dels negocis que l'any anterior, amb una millora de l'activitat al llarg de 2013 a causa de l'evolució positiva de les vendes a l'exterior després d'un primer trimestre de reculada –fruit de la recuperació a la zona euro i els seus efectes sobre el comerç internacional– i de la contenció de la contracció de la demanda interna.

En aquest context, a la indústria metropolitana s'estabilitza la caiguda dels preus de venda –després de l'acceleració registrada durant el 2012–, l'ajustament de plantilles se suavitzta, la inversió torna a valors de 2010 després de la reducció de 2012 i s'accentua l'augment de la facturació a l'estranger.

<sup>10</sup> D'acord amb l'Informe Executiu Catalunya 2012, la darrera edició disponible. El Global Entrepreneurship Monitor és una font de referència internacional per a l'anàlisi quantitativa i qualitativa de l'emprenedoria.



## Evolució de l'activitat industrial metropolitana. Mitjanes anuals



Efectivament, un any més la nota més positiva de l'evolució de la indústria manufacturera metropolitana és el comportament del segment exportador. Per quart any consecutiu, el percentatge d'empresaris que ha assenyalat un augment de les exportacions (19%) supera el que ha declarat una caiguda (11%), amb un resultat més positiu a l'AMB que el registrat a Catalunya.

## Construcció residencial i mercat immobiliari

Sis anys després de l'inici de l'ajust de la seva capacitat productiva, el 2013 la construcció apaivaga la recessió tot i que continua experimentant l'evolució més desfavorable dels grans sectors econòmics a l'AMB en totes les variables que analitza l'Enquesta de Clima Empresarial.

Efectivament, el 2013 augmenta el percentatge d'empresaris que assenyalen un descens de la inversió mentre que es modera el descens dels preus de venda i s'estabilitza la destrucció d'ocupació. Pel que fa a aquest darrer indicador, el fet que, en un sol any, el nombre d'ocupats del sector a la ciutat de Barcelona s'hagi reduït prop d'un 9% parla del fort procés d'ajust que encara segueix en curs.

## Compravenda d'habitatge. 2013

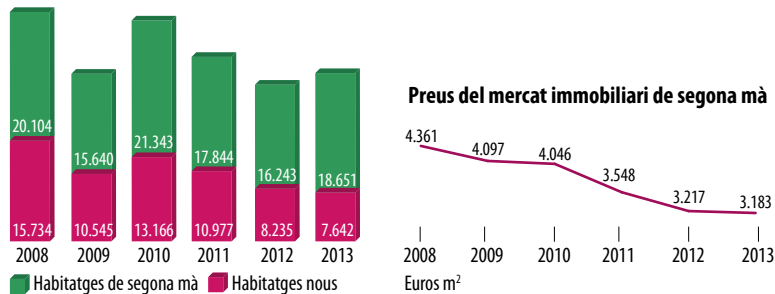
	2013			Var. 2013-12		
	Total	Noves	Segona mà	Total	Noves	Segona mà
<b>Barcelona ciutat</b>	<b>7.646</b>	<b>1.230</b>	<b>7.446</b>	<b>4,7%</b>	<b>-22,2%</b>	<b>30,1%</b>
Barcelona província	28.266	8.339	19.927	7,7%	-4,8%	14,0%
Catalunya	45.064	15.541	29.523	4,8%	-6,4%	11,8%
Espanya	311.414	145.241	166.173	-2,2%	-6,8%	2,2%

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i INE.

De tota manera, el 2013 s'observa una inflexió positiva en diversos indicadors que podria donar pas –gradualment– a una nova fase del cicle immobiliari. En particular, cal destacar com a elements positius que la compravenda d'habitatges a la província de Barcelona se situa per sobre de 28.000 transaccions després d'augmentar un 7,7% en termes interanuals –un increment que arriba al 14% al mercat de segona mà–, la represa de les actuacions de rehabilitació a Barcelona i l'augment del sostre previst a les llicències d'obres majors de nova construcció aprovades respecte a 2012. A més, el nombre d'habitatges iniciats d'obra nova a Barcelona augmenta un 41,4%, tot i que a l'RMB manté una tendència descendent (-43,2%).

Així mateix, el procés d'ajustament de preus al mercat residencial modera la seva intensitat i podria estar arribant a la fi: el desembre de 2013 el preu de compra de l'habitatge de segona mà a la ciutat se situa en 3.183 euros/m<sup>2</sup>, xifra que suposa una reducció del -1,1% respecte al mateix mes de 2012 i un valor similar en valors absoluts al de 2003; i al mercat de lloguer el preu mitjà ha disminuït un 0,9% el 2013, després d'haver experimentat un ajust de preus força menys intens que els segments de compravenda. En canvi, la caiguda interanual del preu de l'habitatge de nova planta continua sent notable (-6,8%).

### El mercat immobiliari a Barcelona



### Port i aeroport

Els fluxos d'activitat comercial del port de Barcelona reflecteixen, el 2013, la suau millora de la conjuntura econòmica a Catalunya, Espanya i Europa, la contenció del consum energètic i l'alentiment del comerç mundial, de manera que –després d'haver-se reduït el 2012– el tràfic total de mercaderies s'estabilitza un -0,3% en termes interanuals.

A diferència de l'any anterior, la càrrega general –que inclou les mercaderies de més valor afegit– estabilitza el seu volum mentre que augmenta el tràfic de líquids a granel i disminueix significativament el de sòlids a granel. Dins del primer epígraf cal remarcar el descens del tràfic de contenidors (-2,2%), imputable fonamentalment al segment de contenidors en trànsit.

### Tràfic de mercaderies al port de Barcelona. Tones

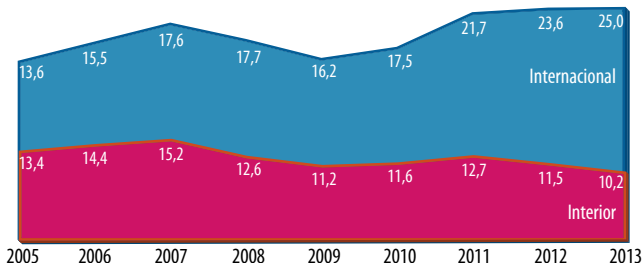
	2012	2013	Var. 2013-12
<b>Per tipus de navegació</b>			
Cabotatge	6.911.043	6.837.514	-1,1%
Exterior	34.596.009	34.553.686	-0,1%
<b>Per envàs</b>			
Càrrega general	26.389.717	26.407.530	0,1%
Líquids a granel	10.431.485	10.609.949	1,7%
Sòlids a granel	4.685.744	4.373.720	-6,7%
<b>Per tipus d'operació</b>			
Embarcament	16.514.693	16.993.919	2,9%
Desembarcament	19.686.970	17.822.988	-9,5%
Trànsit	5.305.389	6.574.292	23,9%
Nombre de contenidors (TEU)	1.758.647	1.720.383	-2,2%
<b>Total</b>	<b>41.507.052</b>	<b>41.391.199</b>	<b>-0,3%</b>

Font: Port de Barcelona.

A partir de la tendència global descrita es detecta un comportament clarament diferenciat entre la mercaderia embarcada –que s'incrementa un 2,9% en consonància amb l'evolució de les exportacions– i la desembarcada, que cau un -9,5% seguint la tendència contractiva de la demanda interna. El 2013 Barcelona ha intensificat l'intercanvi comercial amb els ports europeus i africans, però redueix el tràfic comercial amb els ports asiàtics i l'Atlàntic.

Pel que fa al trànsit de passatgers al port, el 2013 han augmentat un 6% en paral·lel a l'increment del segment dels creueristes, centrat en els creuers en trànsit, que després de l'evolució negativa de 2012 recupera la tendència alcista dels anys anteriors.

### Tràfic de passatgers a l'aeroport de Barcelona. En milions



Font: AENA i aeroport de Barcelona.

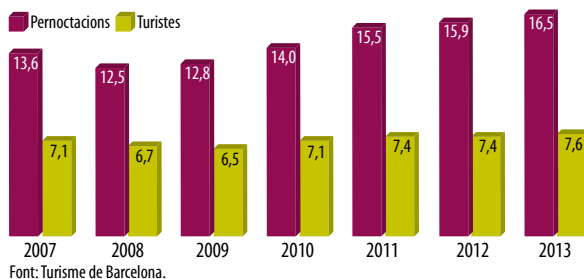
L'aeroport de Barcelona registra més de 35 milions de passatgers el 2013, la qual cosa suposa un màxim històric i un increment interanual del 0,2%. Aquesta evolució contrasta favorablement amb la reducció del tràfic al conjunt d'aeroports de la xarxa d'AENA (-3,5%), i amb la caiguda interanual del -12,1% de l'Adolfo Suárez Madrid-Barajas, que continua al capdavant del rànquing estatal.

El resultat global positiu de 2013 ha estat possible gràcies al dinamisme del tràfic internacional de passatgers al Prat, que per segon any consecutiu suposa més de dues terceres parts del total (71%). El creixement més destacat ha estat el del tràfic de passatgers de fora de la UE (+12,9% interanual), seguit per l'internacional de la Unió Europea (+3,4%), mentre que el tràfic interior ha caigut més del 10% seguint la tendència dels últims dos anys. Val a dir que el Prat és l'aeroport espanyol que té previst obrir més noves rutes aèries el 2014.

## Turisme

Després dels excel·lents resultats de 2012, els principals indicadors turístics han continuat evolucionant de forma positiva a Barcelona l'any 2013 i confirmen el paper clau del sector dins l'estructura productiva de la ciutat. Segons Turisme de Barcelona, la ciutat ha acollit 7,6 milions de turistes en hotels que hi han fet 16,5 milions de pernотacions, xifres que suposen nous màxims històrics (amb increments de l'1,8 i el 3,5%, respectivament, respecte a 2012) i gairebé dupliquen les de fa una dècada.

### Indicadors d'activitat hotelera a Barcelona



El bon comportament del turisme a la Ciutat Comtal està impulsat per l'evolució favorable del turisme estranger, mentre que la demanda interior continua en contracció. Pel que fa a la procedència, cal assenyalar França com a primer mercat internacional emissor de turistes –recupera la primera posició de 2010 després de dos anys seguits encapçalats pels Estats Units–, seguida de Gran Bretanya i els EUA. L'any 2013, per primera vegada, els tres països esmentats se situen per sobre dels 600.000 turistes anuals i, en termes percentuals, destaquen els increments del turisme rus (+22,1%), suec (+11,1%) i alemany (+9,3%), que assoleix la quarta posició.

Entre la resta d'indicadors del sector destaca el fort increment de la despesa de compra amb targeta de crèdit dels turistes internacionals (28,7%), alhora que el nombre de creueristes puja a 2,6 milions i experimenta un increment interanual del 7,9%. Aquest resultat es concentra en el segment de creuers en trànsit i suposa el segon valor més alt de la sèrie històrica després del rècord viscut l'any 2011.

Pel que fa al turisme de negocis, segons el Barcelona Convention Bureau la ciutat va acollir 2.039 reunions de més de 40 delegats que van pernoctar a la ciutat, amb un total de 583.956 delegats, una mitjana d'estada a la ciutat de 4,4 dies i un impacte econòmic de 1.264,26 milions d'euros durant el 2013, mentre que Fira de Barcelona ha celebrat 57 salons i ha rebut un total de 1.490.061 visitants.

### Coneixement i innovació

El quart trimestre de 2013, més de la meitat dels llocs de treball a la ciutat de Barcelona (el 53,8%) corresponen a activitats de coneixement alt, un percentatge 9,1 punts superior a la mitjana catalana (44,6%). La ciutat és el nucli central d'aquest segment de l'economia a Catalunya, ja que concentra el 44,3% dels llocs de treball de coneixement alt del Principat, quan el pes de Barcelona sobre els assalariats catalans és del 36,8%.

#### Afiliats al règim general de la SS per sectors econòmics segons la intensitat de coneixement

IV trimestre 2013	Barcelona	S/total	Pes Bcn/Cat	Var. interanual	
				Nombre	%
Indústria d'alt i mitjà nivell tecnològic	37.238	4,51%	27,66	86	0,23
Serveis intensius en coneixement	406.873	49,27%	46,91	6.341	1,58
Total afiliats coneixement alt	444.111	53,78%	44,32	6.427	1,47
Coneixement baix	381.747	46,22%	30,72	-5.314	-1,37
Total assalariats ciutat	825.858	100,00%	36,79	1.113	0,13

Font: elaboració del Departament d'Estudis de l'Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació de l'Ajuntament de Barcelona amb dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat.

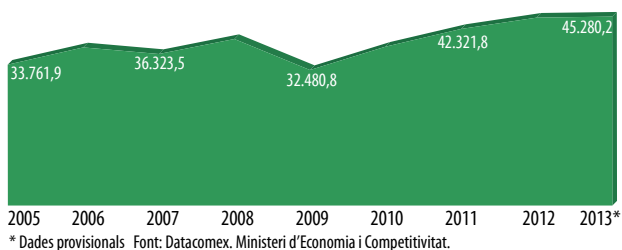
L'afiliació en sectors intensius en coneixement a la ciutat experimenta un increment (1,5%) clarament superior al del conjunt de l'economia (0,1%) durant el 2013. Quant a les empreses, un 29,3% del total de Barcelona pertanyen als sectors de coneixement alt i han experimentat un augment del 2,7% en el transcurs de l'any.

El 2013, Barcelona encapçala el rànquing espanyol de sol·licituds de models d'utilitat amb el 18,1% del total (dades provincials), per davant de Madrid, València o el País Basc. El pes de les patents de la demarcació barcelonina en el conjunt estatal és del 14,5%, només per darrere de Madrid.

## Comerç exterior

Les exportacions de la província de Barcelona assoleixen un volum de 45.280,2 milions d'euros l'any 2013, xifra que suposa la segona dada més elevada en la sèrie històrica disponible i una estabilització respecte al valor rècord de 2012 tant a Barcelona (-0,4%) com a Catalunya (-0,8%), mentre que al conjunt d'Espanya experimenten un augment similar al de l'any anterior (+3,6%).

### Exportacions de la província de Barcelona. Milions d'euros



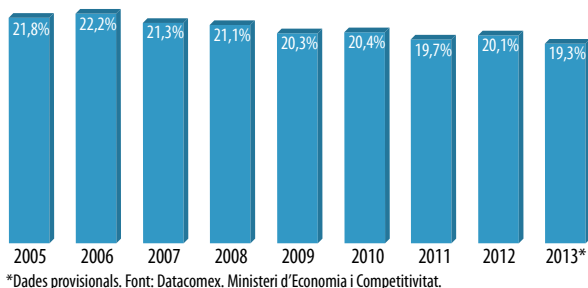
El 2013, la província de Barcelona continua encapçalant el rànquing exportador de l'Estat espanyol amb gairebé una cinquena part (19,3%) del total de les vendes a l'exterior i la seva contribució supera la suma de les de Madrid (13%) i València (5,8%), les àrees urbanes que la segueixen en el rànquing, on les exportacions s'han incrementat a bon ritme respecte a 2012 (9 i 18,5% interanuals, respectivament).

### Exportacions. En milions d'euros

	2010	2011	2012	2013*	Var. 2013-12	Pes S/Espanya 2013
<b>Barcelona</b>	<b>38.073,88</b>	<b>42.321,76</b>	<b>45.444,27</b>	<b>45.280,21</b>	<b>-0,36%</b>	<b>19,33</b>
Catalunya	48.866,29	54.954,92	58.853,25	58.358,69	-0,84%	24,91
Espanya	186.780,07	215.230,37	226.114,59	234.239,80	3,59%	100,00

\*Dades provisionals. Font: Datacomex. Ministeri d'Economia i Competitivitat.

### Pes de les exportacions de Barcelona sobre Espanya



L'any 2013, la demarcació barcelonina encapçala el rànquing d'empreses exportadores amb 43.487 i representa un 28,8% del total espanyol, per davant de Madrid que en té 40.983 (27,1% del total d'Espanya).

### Rànquing d'empreses exportadores 2013\*

Províncies	Empreses exportadores	Exportació	Var. interanual empreses 2012-13	Pes s/Espanya
<b>1 Barcelona</b>	<b>43.487</b>	<b>45.280.213</b>	<b>6,26%</b>	<b>28,80</b>
2 Madrid	40.983	30.446.621	16,84%	27,14
3 València	13.568	13.594.537	5,51%	8,99
4 Múrcia	4.781	9.299.847	8,49%	3,17
5 Biscaia	3.832	8.464.731	4,36%	2,54
6 Pontevedra	3.576	8.437.156	3,65%	2,37
7 La Corunya	2.276	8.402.970	10,81%	1,51
8 Cadis	4.967	8.316.454	14,71%	3,29
9 Saragossa	3.589	7.558.697	9,45%	2,38
10 Navarra	2.582	7.382.370	5,56%	1,71
<b>Espanya</b>	<b>150.992</b>	<b>234.239.799</b>	<b>9,79%</b>	
<b>Catalunya</b>	<b>49.050</b>	<b>58.358.686</b>	<b>6,47%</b>	<b>32,49</b>

\*Dades provisionals. Font: Datacomex. Ministeri d'Economia i Competitivitat.

L'any 2013, els trets més rellevants de les exportacions de l'àrea de Barcelona són:

-Els productes de nivell tecnològic alt i mitjà-alt representen el 59,3% de les vendes totals a l'estranger. La província genera per si sola gairebé la quarta part (24,9%) d'aquestes exportacions a Espanya i lidera clarament el rànquing estatal.

-El sector químic representa més de la quarta part de les vendes a l'exterior de la província de Barcelona (25,6%) durant el 2013, amb un volum superior a 11.500 milions d'euros, seguit dels béns d'equip i maquinària i de l'automoció (amb el 18,6 i 18,3% del total, respectivament).

-Quant a la distribució geogràfica de les exportacions, la major part de les de l'àrea de Barcelona (el 58,6%) es destinen a la Unió Europea, però el 2013 és el segon any que la zona euro representa menys de la meitat del total, mentre que creix amb especial intensitat l'intercanvi amb països de la UE que no pertanyen a l'Eurozona, Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina.

Per països, les vendes augmenten amb intensitat a Luxemburg (47,5%) i prop del 30% a Grècia, Lituània, Romania i Sud-àfrica.

-Les importacions de l'àrea de Barcelona assoleixen un volum de 52.408,6 milions d'euros l'any 2013, un -4,6% menys que el 2012, i representen el 20,9% del total espanyol.

## Importacions. En milions d'euros

	2010	2011	2012	2013*	Var. 2013-12	Pes S/Espanya 2013
<b>Barcelona</b>	<b>54.111,87</b>	<b>57.190,84</b>	<b>54.941,06</b>	<b>52.408,62</b>	<b>-4,61%</b>	<b>20,95</b>
Catalunya	67.296,19	71.536,73	69.770,08	66.627,27	-4,50%	26,63
Espanya	240.055,85	263.140,74	257.945,63	250.195,20	-3,00%	100,00

\*Dades provisionals FONT: Datacomex. Ministeri d'Economia i Competitivitat.

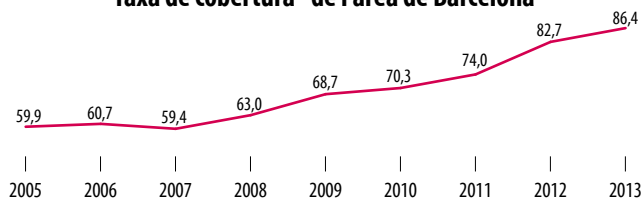
Les importacions presenten les característiques següents l'any 2013:

-La Unió Europea (59,5%) i Àsia (21,8%) concentren més del 81% de les importacions. El principal país proveïdor de les importacions de la província de Barcelona és Alemanya, que en serveix el 18,2%, mentre que la Xina, França i Itàlia són cadascuna l'origen d'aproximadament el 10% de les compres externes.

-Per grups de productes, encapçalen el rànquing importador el sector químic i els béns d'equip i maquinària industrial (amb un 22,7 i un 18,2% del total, respectivament), seguits de l'automoció (13,9%), l'alimentari (12,2%) i el tèxtil (11,2%).

-El comportament diferenciat durant els últims anys de les exportacions –que a partir de 2010 creixen amb força fins a estabilitzar-se aquest any 2013– i les importacions –que no han recuperat els valors anteriors a l'inici de la crisi– fa que la taxa de cobertura (relació exportacions/importacions) hagi guanyat 3,7 punts i el 2013 se situï en un 86,4% a l'àrea de Barcelona, el valor més elevat de la sèrie disponible Així doncs, el 2013 per cada euro importat s'exporten més de 86 cèntims d'euro.

### Taxa de cobertura\* de l'àrea de Barcelona



\*Quocient Exportacions/ Importacions per un territori i període de temps determinat. Font: Datacomex.

## Barcelona, ciutat de referència internacional

Barcelona se situa entre les 10 primeres ciutats europees i/o del món en aspectes clau per al desenvolupament de negocis a la ciutat, com ara les perspectives de futur, el nombre de projectes d'inversió estrangera rebuts i l'organització de reunions internacionals o l'atractiu per als retailers internacionals, i en la majoria d'àmbits millora el seu posicionament respecte a l'any precedent. La internacionalització de l'economia i la potència de la marca Barcelona, que es valora entre les deu primeres marques de ciutat del món, es confirmen com a factors clau des del punt de vista de la competitivitat.



Aquest excel·lent posicionament de la ciutat de Barcelona a l'exterior –que s'analitza a continuació a partir dels resultats de l'Informe 2014 de l'Observatori de Barcelona– és un actiu de gran rellevància i reforça la capacitat d'atreure empreses, ocupació, talent i inversió estrangera de la ciutat.

### Ciutat competitiva per als negocis

Segons la revista fDi Magazine del prestigiós grup Financial Times, Barcelona ocupa el setè lloc en la classificació de les ciutats europees amb millors perspectives de futur 2014/2015 i guanya quinze posicions respecte a l'any anterior. La Ciutat Comtal encara obté un posicionament més bo entre les ciutats del sud d'Europa, en què se situa a la primera posició tant a la categoria general com en promoció d'inversió estrangera, ambdues reconegudes amb un premi per part d'FDi Magazine.

#### Ciutats i regions europees amb millors perspectives de futur 2014-2015\*. Rànquing global

2012-13	Ciutat	2014-15
1	Londres	1
	Hèlsinki	2
	Eindhoven	3
7	Cambridge	4
8	Dublín	5
6	Munic	6
<b>22</b>	<b>Barcelona</b>	<b>7</b>
9	Berlín	8
15	Amsterdam	9
5	Reading	10

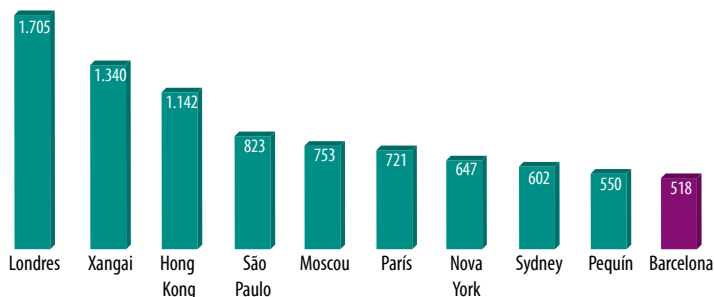
\* Per elaborar el rànquing, FDI recull dades de 468 ciutats i regions en cinc categories: potencial econòmic, capital humà i estil de vida, eficiència en costos, infraestructura i business friendliness.

Font: FDI Magazine. European Cities and Regions of the Future 2014/2015.

D'altra banda, el Mori Global Power Index 2013, que compara 40 grans ciutats del món, inclou per segona vegada Barcelona i li atorga el 19è lloc del món i el desè europeu per la seva competitivitat global, amb una puntuació pròxima a les de Madrid, Toronto i Copenhaguen. La ciutat obté posicions capdavanteres –entre les 15 primeres– en les dimensions d'interacció cultural, habitabilitat i accessibilitat, mentre que en medi ambient se situa en el lloc 19, en R+D a la posició 32 i en economia ocupa el lloc 34.

Quant a l'atracció d'inversió, la Ciutat Comtal assoleix, l'any 2013, la desena posició en el rànquing de principals metròpolis receptores de projectes d'inversió estrangera captats, segons l'informe Global Cities Investment Monitor 2014 de KPMG, i se situa també entre les 10 primeres pel conjunt del període 2009-2013.

## Nombre de projectes d'inversió estrangera. 2009-13



Font: Global Cities Investment Monitor 2014, KPMG.

D'altra banda, rànquings sobre atractivitat comercial com el publicat el 2013 per Jones Lang Lasalle amb relació a les preferències de les empreses en la distribució internacional, situa Barcelona entre les deu ciutats europees més atractives des del punt de vista del comerç al detall.

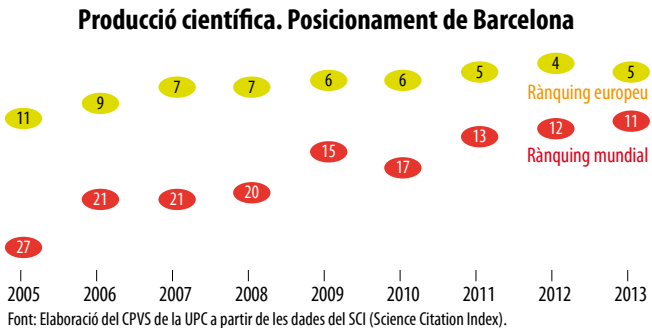
### Referent internacional de turisme urbà

En un context de feblesa de la demanda interna, l'atractivitat de Barcelona per als visitants estrangers esdevé el motor del sector turístic local. Efectivament, segons l'informe Euromonitor Internacional, l'any 2012, Barcelona és la 23a ciutat més visitada per turistes internacionals entre 100 ciutats del món, i la sisena més visitada entre les ciutats europees. Pel que fa al turisme de negocis, Barcelona és la quarta ciutat del món on s'han celebrat més reunions internacionals l'any 2013, després de Viena, París, i Madrid, i guanya una posició respecte a 2012, amb un increment del 16,2% respecte a 2012. Així mateix, és la primera ciutat del món en nombre de delegats i la tercera en nombre de congressos internacionals organitzats en el període 2008-2012, segons la International Congress and Convention Association (ICCA).

En l'àmbit de les infraestructures d'accés a la ciutat, el 2013 l'aeroport del Prat se situa en la desena posició en el rànquing de principals aeroports europeus per volum de passatgers. Paral·lelament, l'any 2012, per dotzè any consecutiu, Barcelona es manté com el primer port base per a creuers d'Europa i de la Mediterrània, i se situa com el quart port base del món. A més a més, l'any 2014 el port de Barcelona ha rebut el Premi Excellence al "Millor port de l'Estat espanyol" en l'àmbit creuers i ha estat guardonat en la categoria de "Millor destinació d'inici de creuers" i "Operacions de terminals més eficients" a la fira Cruise Shipping Miami (Cruise Insight).

## Pol d'economia del coneixement i creativitat

L'estratègia d'impuls a la recerca ha permès que Barcelona continuï avançant en aquest àmbit i se situï en cinquena posició europea i onzena mundial en producció científica l'any 2013, segons l'informe anual elaborat per la Universitat Politècnica de Catalunya. Així mateix, de les 300 Advanced Grants 2013 de l'European Research Council concedides a investigadors, sis treballen a Catalunya i representen el 46% de les beques concedides a l'Estat espanyol, fet que demostra un cop més la qualitat de la recerca que es fa al Principat.



Pel que fa a la dimensió del mercat laboral en sectors d'alt valor afegit, Catalunya és la cinquena regió d'Europa en nombre d'ocupats pel que fa a treballadors en ciència i tecnologia, la vuitena quant als sectors de serveis intensius en coneixement i alta tecnologia i l'onzena en sectors manufacturadors d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta l'any 2012.

En l'àmbit de la formació, cal destacar que Barcelona és l'única ciutat amb dues institucions docents al Top 10 de les millors escoles de negocis del continent europeu, ja que ESADE i IESE ocupen les posicions vuitena i tercera d'Europa i els llocs setè i vint-i-dosè del món, respectivament, al rànquing Global MBA 2014 publicat pel Financial Times. Així mateix, el 2013 el percentatge de treballadors i treballadores amb estudis universitaris a Catalunya creix fins a situar-se en el 41,8% i el 46,4%, respectivament, valors clarament superiors a la mitjana de la Unió Europea.

La ciutat gaudeix d'un creixent reconeixement internacional com a Smart City i se situa com la quarta europea segons Fast Company. En aquest àmbit –i en un entorn global en què la tecnologia mòbil es perfila com un vector clau de creixement per al conjunt de l'economia–, la celebració del Mobile World Congress i el projecte de llegat industrial (legacy) vinculat a la designació de Barcelona com a Mobile World Capital suposen una oportunitat estratègica per posicionar la ciutat com a referent en l'àmbit tecnològic.

### Top 10 Smart Cities in Europe. 2013

Copenhaguen	1
Amsterdam	2
Viena	3
<b>Barcelona</b>	<b>4</b>
París	5
Estocolm	6
Londres	7
Hamburg	8
Berlín	9
Hèlsinki	10

Font: Fast Company, The Smartest Cities in Europe.

### Ciutat de qualitat de vida i compromesa amb el medi ambient

Un any més, Barcelona continua mostrant la seva fortalesa en diversos rànquings internacionals relacionats amb l'oferta cultural, de lleure i de qualitat de vida. Barcelona és la sisena ciutat del món amb una millor marca global entre les 57 principals urbs de tot el món segons el Guardian Cities Global Brand Barometer elaborat per Saffron. Així mateix, l'informe State of World's Cities 2012-2013 elaborat per l'agència Habitat de Nacions Unides atorga a Barcelona la cinquena posició en la dimensió de qualitat de vida entre 69 ciutats del món i el lloc 17è en l'Índex de Prosperitat Global 2012,<sup>11</sup> mentre que l'Scorecard on Prosperity del Toronto Board of Trade 2014 situa la metròpoli de Barcelona en cinquè lloc en la valoració de l'atractiu laboral de 24 grans ciutats d'Europa, el Canadà i els Estats Units.

### Marca global de ciutats del món l'any 2014

Posició	Ciutat	Qualificació*
1	Los Angeles	18,0
2	Nova York	17,7
3	Londres	17,3
4	París	17,2
5	Seül	15,9
<b>6</b>	<b>Barcelona</b>	<b>15,8</b>
7	Rio de Janeiro	15,3
8	San Francisco	15,2
9	Las Vegas	15,2
10	Dubai	14,6

Nota: puntuació global entre 1 i 20. Resultat de la suma de punts obtinguts sobre un màxim de 10 en les categories d'actius i de ressò mediàtic. Font: Guardian Cities Global Brand Barometer, 2014.

<sup>11</sup> Basat en les dimensions de productivitat, infraestructures, medi ambient, equitat i qualitat de vida.

Pel que fa a la mobilitat, la ciutat de Barcelona ocupa la vintena posició entre 84 aglomeracions de tot el món i la setzena d'Europa segons l'estudi del futur de la mobilitat urbana de la Unió Internacional del Transport Públic. La metròpoli catalana destaca positivament per l'estratègia i les accions del sector públic, la quota dels modes de desplaçament amb emissions zero en el repartiment de la mobilitat, el rendiment de la bicicleta compartida, la densitat de l'espai viari, entre d'altres fortaleses, però necessita millorar en la reducció de la contaminació, l'alt preu del transport públic o el rendiment del cotxe compartit.

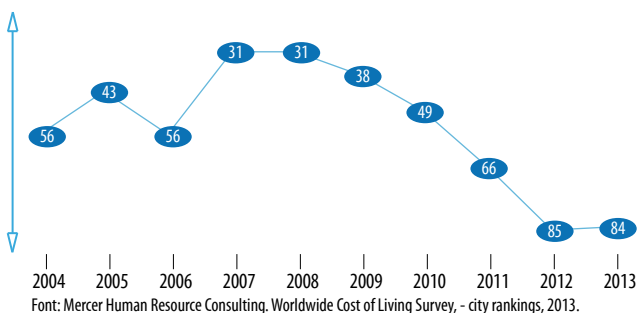
D'altra banda, des del punt de vista del compromís amb la sostenibilitat, cal destacar el temps moderat que es triga a arribar a la feina a l'àrea metropolitana de Barcelona, el sisè més baix de les àrees urbanes analitzades a l'Scorecard on Prosperity 2014 del Toronto Board of Trade.

Finalment, segons el rànquing Top Global Fashion Capital 2013, Barcelona ocupa la cinquena posició com a capital de la moda només per darrere de Nova York, París, Londres i Los Angeles a partir de l'anàlisi de la freqüència, l'ús contextual i l'aparició a Internet, blogs, mitjans de comunicació i xarxes socials.

### Millora de la competitivitat en matèria de costos

Pel que fa al cost de la vida, segons l'estudi anual elaborat per Mercer Consulting, Barcelona manté un cost de la vida competitiu amb relació a altres ciutats del món i se situa en el 84è lloc, de manera que tot i que escala una posició en el rànquing de 2013, queda per sota de ciutats com Madrid, Frankfurt o Munic i del seu posicionament abans de la crisi.

### Cost de la vida a ciutats del món. Posicionament de Barcelona



De la mateixa manera, altres preus rellevants per a l'activitat econòmica –en particular, els de lloguer del sòl industrial– s'han estabilitzat l'any 2013, fet que pot suposar un augment de l'atractiu de Barcelona per fer-hi negocis i establir-hi empreses quan es reactivi l'economia. Barcelona també se situa entre les ciutats amb una bona posició

competitiva per atreure activitat del comerç minorista l'any 2013, malgrat la pujada general dels lloguers als carrers més comercials per la forta demanda –interna i internacional– d'aquests espais. D'altra banda, la ciutat es manté en posició intermèdia en el rànquing de nivells salarials de ciutats del món analitzades en l'informe de la Unió de Bancs Suïssos (UBS) de 2012.

En l'àmbit fiscal, en canvi, l'augment del tipus impositiu de l'IVA de setembre de 2012 equipara el tipus espanyol a la mitjana de la UE, mentre que el tipus impositiu de societats es manté a un nivell elevat respecte als països de referència.

### **Nou deteriorament dels indicadors laborals**

Els indicadors que mostren resultats menys favorables són novament els relacionats amb el mercat de treball, ja que l'ajust en curs a Catalunya provoca que el 2013 la taxa d'ocupació se situï per sota de la mitjana europea per cinquè any consecutiu i la taxa d'atur es continuï incrementant fins a més que duplicar la mitjana de la UE. Tot i que les taxes d'ocupació i d'atur de Barcelona continuen sent més favorables que les de Catalunya i Espanya, la rellevància socioeconòmica d'aquests indicadors els converteix en objectiu prioritari de les polítiques públiques.

Els resultats d'aquest capítol mostren la gran projecció internacional de Barcelona, que disposa d'una marca global potent, que fins i tot millora en un context internacional molt competitiu per a les àrees metropolitanes del món.

L'Ajuntament de Barcelona, després de dos anys del llançament de la iniciativa Barcelona Creixement –l'espai de trobada i de relació i compromís mutu entre i els agents públics i privats per produir un entorn de confiança i prosperitat per al creixement de les activitats empresarials–, vol prioritzar i potenciar aquelles actuacions que converteixin la ciutat en un entorn idoni en l'àmbit mundial per al desenvolupament econòmic i empresarial. Aquestes mesures es potencien des del Barcelona Growth Center, ubicat a l'edifici Media-TIC del 22@Barcelona, amb l'objectiu d'aglutinar i alinear un conjunt de recursos i accions adreçats al suport de les empreses locals i internacionals. Es tracta de l'Oficina d'Atenció a l'Empresa (OAE), l'espai Barcelona de presentació de la ciutat en clau econòmica, la seu de la Fundació Mobile World Capital (FMWC), m-startup-barcelona, un programa de suport a la creació i al creixement d'empreses vinculades a les tecnologies mòbils.

Així mateix, la ciutat promou activament, a partir de la col·laboració publicoprivada, el desenvolupament de sectors considerats estratègics per a l'economia com ara el de les TIC, la logística i l'agroalimentari, dels sectors potents de comerç i turisme i de nous sectors punta com el biomèdic i el vehicle elèctric dins l'àmbit de la mobilitat i l'energia sostenible.

<b>Posicionament de Barcelona en rànquings internacionals</b>	
<b>Ciutat de negocis</b>	
Ciutats europees amb millors perspectives de futur (2014/2015)	7
Les 10 primeres ciutats del sud d'Europa en perspectives de futur (2014-2015)	1
Les 10 primeres ciutats en promoció d'inversió (classificació global i sud d'Europa)	4/1
Índex de Ciutats Competitives al Món/Europa	19/10
Índex de Prosperitat Global al Món/Europa	17/12
Rànquing de Prosperitat Global (2014)	24
Rànquing d'Attractivitat per al Treball (2014)	5
Primeres ciutats del món en projectes d'inversió (2014)	10
Ciutats amb més projectes d'inversió estrangera (2014)	6
Atractiu de les ciutats europees per als retailers internacionals	10
Ciutats del món en organització de reunions internacionals	4
Les 10 capitals europees en Start Ups	10
<b>Marca</b>	
Marca global de ciutats del món (2014)	6
Ciutats del món amb marca a Internet i als mitjans de comunicació	5
Atractivitat global entre les ciutats més competitives del món	9
Qualitat de vida i turisme	
Millors destinacions del món	8
Destinacions de turisme internacional Europa/món	5/23
Creuers als principals ports d'Europa	1
Pernoctacions de turistes internacionals	4
Liveability Index	34
Qualitat de vida (Mercer Consulting)	40
<b>Coneixement</b>	
Ciutats del món en producció científica. Rànquing mundial/europeu	11 Món/ 5 Europa
Les 10 capitals europees en Start Ups	10
Índex de ciutats innovadores	56 món/ 27 Europa
Millors programes MBA. Rànquing mundial (2014)	IESE 7, ESADE 22
Millors programes MBA. Rànquing europeu (2014)	IESE 3, ESADE 8
Millors universitats del món (2013-2014)	177 UAB/178 UB
<b>Infraestructures</b>	
Millors infraestructures (2014-2015)	10
Aeroports d'Europa per volum de passatgers	10
Ports d'Europa en trànsit de contenidors	77 món/17 Europa
<b>Espai, oficines i comerç</b>	
Les 10 primeres destinacions d'Europa per al comerç al detall internacional	10
Oferta immobiliària competitiva per als negocis a Europa: perspectives d'inversió en propietats existents; projectes de desenvolupament (2014)	22
Noves adquisicions de propietats (2014)	25
<b>Preus</b>	
Ciutats del món amb cost de la vida més elevat (Mercer Consulting)	84
Ciutats del món amb cost de la vida més elevat (UBS)	30
<b>Sostenibilitat</b>	
Les 10 primeres Smart Cities Europees	4
Top Ten Ciutats Mundials en Mobilitat Elèctrica	7
Mobilitat a les grans ciutats del món	20
Consum d'aigua total per habitant i dia	8

Nota: el símbol = davant el número indica que la posició és compartida amb altres ciutats.



# 2

## MERCAT LABORAL



## Població inactiva i activa

Segons l'EPA, a la ciutat hi ha quasi mig milió de persones inactives l'any 2013, prop d'un 40% de la població major de 15 anys. Hi destaca la importància de les pensionistes i els pensionistes, ja que gairebé una de cada quatre persones de 16 anys i més pertany a aquest col·lectiu.

### Població inactiva a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

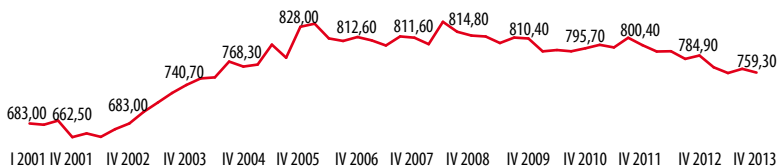
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Var. 2013-12	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>527,9</b>	<b>521,1</b>	<b>516,4</b>	<b>501,5</b>	<b>496,5</b>	<b>497,5</b>	<b>0,2%</b>	<b>-5,8%</b>
Estudiant	69,7	72,9	65,4	63,3	65,7	69,1	5,2%	-0,8%
Pensionista	295,2	303,1	309,7	299,1	289,7	287,1	-0,9%	-2,8%
Feines de la llar	136,1	119,3	112,0	111,7	104,5	103,6	-0,9%	-23,9%
Incapacitat	15,7	18,1	18,8	15,8	22,4	25,7	14,4%	63,1%
Altres	11,1	7,7	10,5	11,7	14,2	12,1	-14,6%	8,8%
<b>Per sexe</b>								
Homes	193,6	202,8	203,2	195,3	197,6	202,8	2,7%	4,8%
Dones	334,3	318,4	313,2	306,2	299,0	294,7	-1,4%	-11,8%

En el període 2008-2013 la ciutat ha perdut més de 30.000 persones inactives, gairebé un 6% del total. El nombre de persones amb incapacitat ha experimentat un gran increment, superior al 63%. En canvi, el nombre de persones que fan feines de la llar s'ha reduït quasi una quarta part.

Aquesta caiguda important de la població inactiva que fa feines de la llar es pot lligar clarament a la important reducció del nombre de dones inactives, que ha caigut al voltant d'un 12% des de l'any 2008, mentre que el total d'homes inactius ha crescut un 5% en el mateix període. Malgrat aquesta evolució, la població inactiva continua sent majoritàriament femenina.

L'any 2013, Barcelona té 762.500 persones actives de mitjana anual. Els serveis són el sector dominant, atès que representen el 77% del total, pes que s'ha mantingut estable al llarg dels darrers cinc anys. La indústria, que representa gairebé el 10% del total, i la construcció, amb un pes del 3,3%, han vist com la seva rellevància a la ciutat ha anat caient els darrers anys.

### Evolució de la població activa a Barcelona

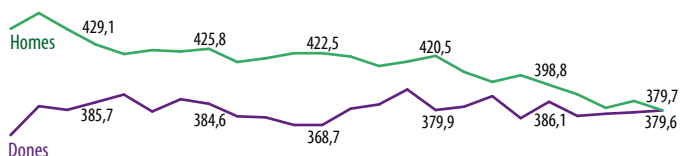


Quant a l'atur, les persones aturades que fa més d'un any que han perdut l'ocupació representen el 8,5% dels actius, mentre que l'any 2008 no arribaven al 2%. Tanmateix, el nombre de persones aturades que busquen la primera feina també ha crescut, concretament un 62% des de l'any 2008. L'evolució anual mostra que l'any 2013 la població activa mitjana era la més petita dels darrers sis anys.

### Per sexe

La majoria de la població activa de Barcelona continua sent masculina però amb una tendència contínua a la baixa, i la població activa femenina ha crescut un 0,1% els darrers cinc anys malgrat la crisi, el nombre d'actius masculins ha caigut quasi un 13%.

### Evolució de la població activa a Barcelona. Per sexe



### Per edat

Les persones més joves són les que presenten els descensos més considerables a causa de la crisi econòmica. El nombre d'actius amb menys de 20 anys ha caigut un 40% des de l'any 2008 i el del grup 20-24 anys un 8%. Conjuntament, representen el 6,6% dels actius, mig punt menys que fa cinc anys.

### Població activa per edat a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
De 16 a 19 anys	10,1	6,5	-35,2%	-39,9%
De 20 a 24 anys	45,5	43,6	-4,1%	-7,9%
De 25 a 54 anys	607,0	589,1	-2,9%	-7,3%
55 anys i més	124,2	123,3	-0,7%	-0,8%

### Per nacionalitat

La població activa estrangera, que s'havia mantingut molt estable a la ciutat entre 2010 i 2011, s'ha reduït els anys 2012 i 2013 amb taxes superiors al 10%. El nombre d'actius espanyols també s'ha reduït, però de forma més moderada.

### Per nivell formatiu

La població activa amb estudis superiors ha crescut un 12,6% des de l'any 2008 i ja representa el 54% del total. La resta de col·lectius perden actius. Les persones que tenen com a màxim estudis primaris només són el 9,5% dels actius, tres punts i mig menys que fa cinc anys.

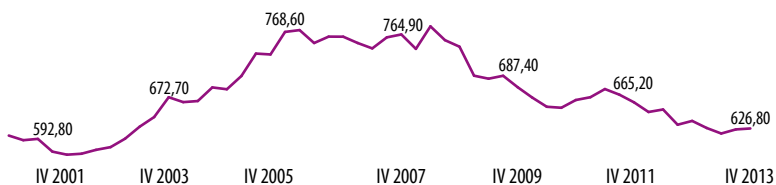
## Població ocupada

Per tal de conèixer les xifres corresponents a les persones que treballen a la ciutat utilitzarem tres fonts diferents: les estadístiques d'ocupació segons l'EPA, el registre d'afiliats a la Seguretat Social i les xifres de contractació anual que proporciona el Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

### Població ocupada segons l'EPA

L'any 2013, la població ocupada mitjana a Barcelona, va ser de 624.800 persones, un 3% menys que l'any anterior. En cinc anys la ciutat ha perdut més de 157.000 ocupats.

#### Evolució de la població ocupada a Barcelona



### Per situació professional

El 68% de les persones ocupades de Barcelona són assalariades del sector privat. Les assalariades i assalariats del sector públic i les empresàries i empresaris representen un 15,5% i un 16,1%, respectivament. Tots els col·lectius han patit reduccions d'ocupació l'any 2013 i al llarg del període 2008-2013.

#### Població ocupada per situació professional a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>644,0</b>	<b>624,8</b>	<b>-3,0%</b>	<b>-17,4%</b>
Assalariats sector privat	432,3	424,8	-1,7%	-20,1%
Assalariats sector públic	104,6	96,9	-7,4%	-0,4%
Empresaris	105,5	100,5	-4,8%	-18,3%
Altres	1,6	2,6	67,7%	-37,7%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

### Per sexe

L'ocupació entre els homes ha caigut un 23% des de l'any 2008, mentre que la femenina s'ha reduït un 10,7%. Aquest millor comportament de l'ocupació femenina al llarg de la crisi ha fet que l'any 2013 pràcticament la meitat dels ocupats siguin dones, quan l'any 2008 representaven el 46% del total.

## Per edat

Les caigudes d'ocupació més notables s'observen entre la població més jove. De 2008 a 2013 la ciutat ha perdut més de la tercera part de la població ocupada de menys de 25 anys. Les caigudes més moderades s'observen entre la població major de 54 anys, que perd el 13% de les persones ocupades en el període 2008-2013.

### Població ocupada per edat a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
De 16 a 19 anys	3,4	1,5	-56,3%	-78,0%
De 20 a 24 anys	26,7	28,3	6,1%	-26,9%
De 25 a 54 anys	507,3	492,1	-3,0%	-16,9%
De 55 anys i més	106,6	102,9	-3,4%	-13,1%

## Per nacionalitat

L'any 2012 va començar una reducció progressiva del pes dels estrangers en l'ocupació de la ciutat. Això ha fet que en el període 2008-2013 l'ocupació de les persones estrangeres hagi caigut quasi un 30%, el doble que la de les espanyoles.

## Per nivell formatiu

El percentatge de persones ocupades de la ciutat que han cursat educació superior arriba al 57% l'any 2013, el nivell més alt dels darrers sis anys. És l'únic grup que guanya ocupació al llarg del període, ja que la resta presenta reduccions.

### Població ocupada per nivell formatiu a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
Sense estudis i primària	65,1	55,3	-15,1%	-41,2%
Ed. secundària 1a etapa	91,7	88,0	-4,0%	-28,4%
Ed. secundària 2a etapa	144,0	125,2	-13,1%	-34,8%
Educació superior	343,3	356,4	3,8%	2,7%

## Per sector

La construcció i la indústria són els sectors que perden més ocupació els darrers cinc anys. La població ocupada de la construcció s'ha reduït un 62% i en la indústria un 32,6%.

### Població ocupada per sector econòmic a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

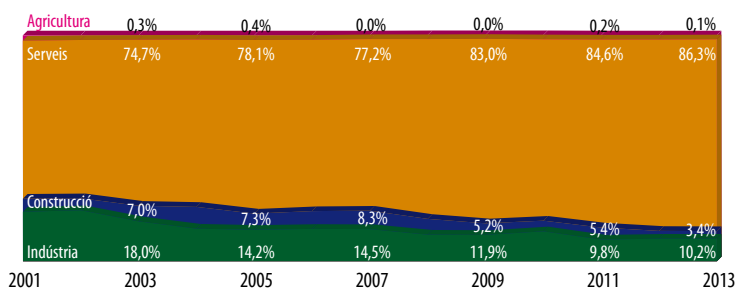
	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
Agricultura	0,7	1,1	50,0%	180,0%
Indústria	69,2	68,5	-1,0%	-32,6%
Construcció	28,1	20,9	-25,7%	-62,0%
Serveis	546,0	534,4	-2,1%	-10,8%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

Les activitats que concentren més ocupació són administració pública, educació i sanitat (23,6%), comerç, reparacions i hoteleria (21%) i les activitats financeres, immobiliàries, professionals, administratives i de serveis auxiliars, (19,4%).

Al llarg de la crisi, l'única branca d'activitat que ha incrementat la seva ocupació és la d'administració pública, educació i sanitat. Dins d'aquesta branca s'inclouen les persones assalariades del sector públic i les ocupades en l'educació i la sanitat privades, grup on l'ocupació creix més que al sector públic.

### Ocupació a Barcelona per sectors. Dades a IV trimestre

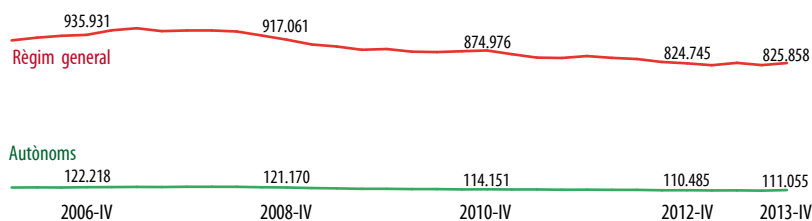


## Afiliació a la Seguretat Social

El nombre de treballadores i treballadors assalariats i de persones ocupades per compte propi a Barcelona era de 970.825 el quart trimestre de 2013.

Després de 23 trimestres consecutius amb reduccions interanuals de l'afiliació, el quart trimestre de 2013 s'observa un punt de inflexió, amb un increment, del 0,2%. Al llarg de 2013 el nombre de persones afiliades s'ha incrementat en 1.732, cosa que inverteix la tendència dels darrers anys.

### Afiliació a la Seguretat Social a Barcelona. Règim general i autònoms



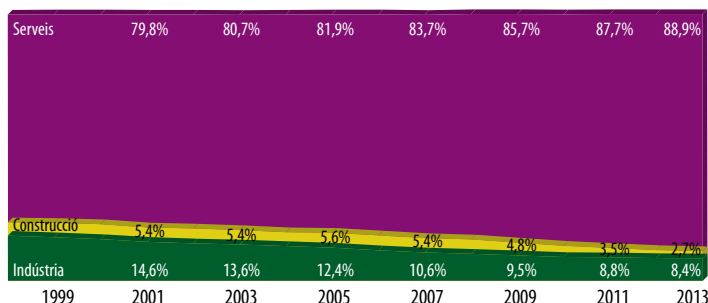
Aquest increment afecta tots els règims d'afiliació. El règim general puja un 0,1%, el d'autònoms un 0,5% i els especials un 0,1%.

### Per sector

L'afiliació, tant al règim general com al d'autònoms, només creix el darrer any al sector serveis, amb increments al voltant de l'1%. És el sector que per quart any consecutiu presenta un millor comportament de l'afiliació.

A la indústria, la baixa més significativa és la d'autònoms, mentre que a la construcció la reducció més important es produeix al règim general. Per activitats, al comerç baixa lleugerament el nombre de persones assalariades i el d'autònomes es manté.

### Afiliació al règim general de la Seguretat Social per sectors



Nota: fins a l'any 2007 es pren el cens d'activitats segons la CCAE 93; per als anys següents es pren la CCAE 2009

El 74% de la població assalariada afiliada al règim general i el 63% dels autònoms treballen al sector serveis. Al comerç i a la construcció tenen un pes més gran els autònoms que les treballadores i treballadors del règim general, mentre que la indústria ocupa el 8,4% de les persones afiliades al règim general i només el 5,6% al règim d'autònomes.

### Per activitats econòmiques

Els serveis a les empreses s'han incrementat un 1,7%, l'hoteleria un 2,8%, l'educació i les activitats sanitàries per sobre de l'1% i l'administració pública quasi un 3%. Només el transport, entre les grans activitats dels serveis, baixa l'afiliació del règim general: el comerç i reparacions han perdut un 1,2% de la població assalariada afiliada, i també hi ha caigudes d'afiliació a les indústries manufactureres, un 1,8%, i a la construcció, quasi un 11%.

### Afiliació a la Seguretat Social per activitat econòmica

CCAE 2009	Règim general			Règim general i d'autònoms		
	2012	2013	Var. 2012-13	2012	2013	Var. 2012-13
<b>Desembre</b>						
<b>Total</b>	<b>824.745</b>	<b>825.858</b>	<b>0,1%</b>	<b>935.230</b>	<b>936.913</b>	<b>0,2%</b>
Agricultura, ramaderia i pesca	269	221	-17,8%	433	381	-12,0%
Indústries extractives	41	28	-31,7%	51	37	-27,5%
Indústries manufactureres	58.467	57.411	-1,8%	64.838	63.532	-2,0%
Energia elèctrica i gas	2.298	2.251	-2,0%	2.324	2.272	-2,2%
Aigua, sanejament, residus	9.459	9.462	0,0%	9.487	9.492	0,1%
Construcció	24.561	21.946	-10,6%	32.401	29.517	-8,9%
Comerç i reparacions	123.977	122.515	-1,2%	151.178	149.721	-1,0%
Transports i emmagatzematge	32.975	32.378	-1,8%	40.618	39.763	-2,1%
Hoteleria	59.840	61.494	2,8%	70.226	71.996	2,5%
Informació i comunicacions	47.569	47.367	-0,4%	52.194	52.111	-0,2%
Activitats financeres, assegurances	38.797	38.261	-1,4%	40.827	40.290	-1,3%
Activitats immobiliàries	9.747	10.150	4,1%	11.954	12.423	3,9%
Serveis a les empreses	155.094	157.673	1,7%	177.805	181.205	1,9%
Administració pública	74.463	76.573	2,8%	74.480	76.594	2,8%
Educació	59.082	59.979	1,5%	61.968	62.976	1,6%
Activitats sanitàries i serveis socials	80.402	81.487	1,3%	85.199	86.510	1,5%
Activitats artístiques, recreatives	18.856	18.864	0,0%	22.991	23.004	0,1%
Altres serveis	23.894	22.770	-4,7%	31.290	30.048	-4,0%
Llars que ocupen personal domèstic	4.640	4.697	1,2%	4.648	4.706	1,2%
Organismes extraterritorials	314	331	5,4%	318	335	5,3%

A la ciutat, l'any 2013, gairebé el 70% de les afiliades i afiliats al règim general s'enquadren als serveis a les empreses, el comerç, l'hoteleria, les activitats sanitàries i els serveis socials, l'educació i l'administració pública.

## Per grandària dels centres de cotització

El desembre de 2013 es comptabilitzen a Barcelona 70.317 centres de cotització, un 0,4% més que el desembre de 2012.

Els centres que tenen d'11 a 100 persones treballadores es van reduir un 16% i el total de les treballadores i treballadors afiliats a aquest tipus de centres va baixar un 15%. El nombre de grans centres de cotització, amb més de 1.000 persones treballadores, s'ha mantingut estable els darrers cinc anys i el sector només ha perdut un 3% de la població afiliada.

Si analitzem la tipologia de centres de cotització de la ciutat per sectors d'activitat, observem que el darrer any el nombre de centres de cotització s'incrementa als serveis, es manté al comerç i baixa a la indústria i, especialment, a la construcció.

### Grandària dels centres de cotització segons el nombre de persones treballadores

Desembre	Barcelona			Catalunya		
	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Treballadors</b>	<b>825.858</b>	<b>0,1%</b>	<b>-9,9%</b>	<b>2.244.734</b>	<b>-0,5%</b>	<b>-13,3%</b>
D'1 a 10	156.886	0,6%	-8,4%	539.238	-0,5%	-13,8%
D'11 a 100	230.116	-0,6%	-15,1%	759.132	-1,2%	-18,6%
De 101 a 1.000	247.797	-2,1%	-10,5%	635.351	-1,0%	-9,6%
Més de 1.000	191.059	3,8%	-3,4%	311.013	2,5%	-5,3%
<b>Centres de cotització</b>	<b>70.317</b>	<b>0,4%</b>	<b>-8,2%</b>	<b>237.756</b>	<b>-0,4%</b>	<b>-12,1%</b>
D'1 a 10	61.005	0,7%	-7,0%	207.026	-0,3%	-11,0%
D'11 a 100	8.270	-1,1%	-16,0%	27.957	-1,5%	-19,9%
De 101 a 1.000	968	-1,1%	-10,9%	2.633	-0,1%	-10,4%
Més de 1.000	74	2,8%	0,0%	140	2,9%	-4,8%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona



## Contractació

El nombre de contractes formalitzats l'any 2013 a la ciutat va ser de 785.624, xifra que suposa un increment del 0,8% respecte a 2012. És el segon any consecutiu que registra augments anuals de la contractació, si bé és cert que per sota de l'1%. No es compensa, per tant, la caiguda del període 2008-2011, on la reducció de la contractació anual va ser de quasi el 12%.

### Per tipus de contracte i sexe

Els lleugers augments de la contractació del darrer any es concentren en la contractació temporal, que puja quasi un 5%. En canvi, el nombre de contractes indefinits ha minvat un 22,6% el darrer any.

### Contractació a Barcelona per sexe

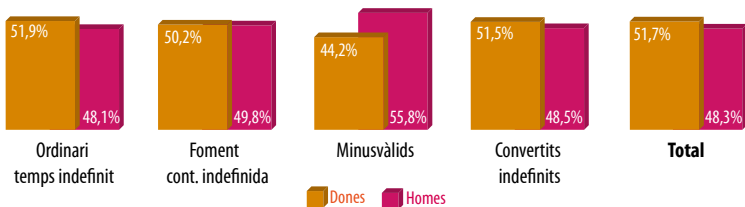
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>889.354</b>	<b>756.279</b>	<b>777.611</b>	<b>772.822</b>	<b>779.115</b>	<b>785.624</b>	<b>0,8%</b>	<b>-11,7%</b>
Homes	412.417	347.167	362.969	364.150	354.278	368.542	4,0%	-10,6%
Indefinits	71.644	48.838	47.984	44.088	43.635	41.925	-3,9%	-41,5%
Temporals	340.773	298.329	314.985	320.062	310.643	326.617	5,1%	-4,2%
Dones	476.937	409.112	414.642	408.672	424.837	417.082	-1,8%	-12,5%
Indefinits	72.944	49.309	44.506	39.031	68.399	44.803	-34,5%	-38,6%
Temporals	403.993	359.803	370.136	369.641	356.438	372.279	4,4%	-7,9%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

### Contractació indefinida

Totes les modalitats de contractació indefinida han caigut des del començament de la crisi, especialment la de foment de la contractació indefinida, que ha baixat un 91% en cinc anys.

### Contractació indefinida a Barcelona per sexe i tipus de contracte. 2013

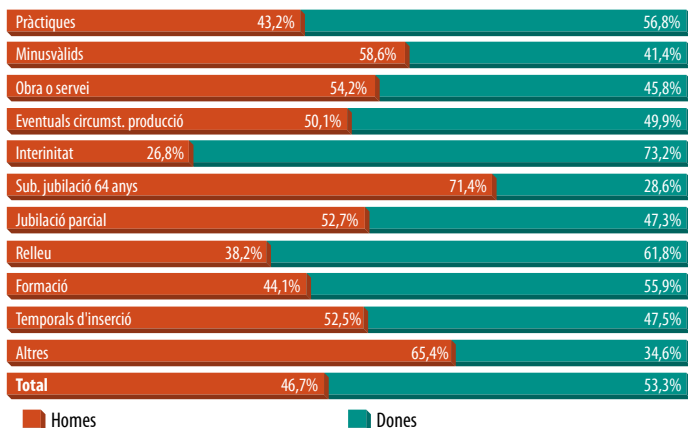


Gairebé el 52% dels contractes indefinits formalitzats a Barcelona l'any 2013 han estat per a dones. El darrer any, però, la contractació indefinida ha baixat per sota del 4% entre els homes i s'ha reduït més d'un 34% entre les dones.

## Contractació temporal

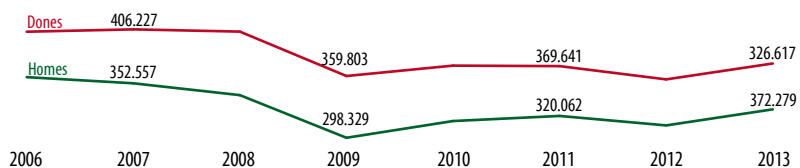
El nombre de contractes temporals ha pujat un 4,8% el darrer any i més del 77% es concentren en dues modalitats: eventuals per circumstàncies de producció i obra o servei.

### Contractació temporal a Barcelona per sexe i modalitat. 2013



Quant a l'evolució durant el darrer any, la contractació temporal creix entre els homes i les dones però seguint la mateixa tendència: la masculina augmenta per sobre del 5% i la femenina per sobre del 4%.

### Contractació temporal a Barcelona per sexe

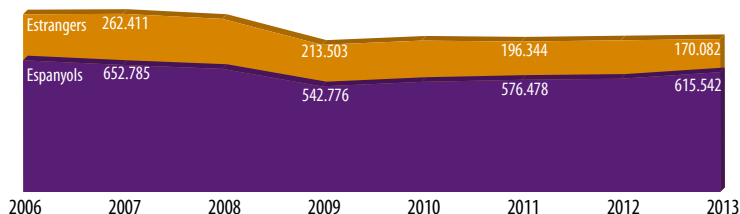


## Per nacionalitat

Els contractes formalitzats per persones estrangeres han baixat un 13,8% el darrer any. Des de l'any 2008, la contractació estrangera ha caigut quasi un 34%, mentre que l'espanyola només s'ha reduït un 2,7% i el darrer any fins i tot puja al voltant del 6%.

La contractació indefinida disminueix el darrer any, tant entre les persones espanyoles com entre les estrangeres.

## Evulció de la contractació a Barcelona per nacionalitat



### Per edat

El 64% dels contractes formalitzats l'any 2013 a la ciutat han estat de persones d'entre 25 i 44 anys. L'any 2013, la contractació ha augmentat entre els grups que van dels 20 als 44 anys i ha baixat un 5,7% entre les persones més joves de 20 anys i un 6,3% entre les majors de 44 anys.

Des del començament de la crisi, els contractes indefinits s'han reduït en tots els grups d'edat, amb baixades que van del 19% al 80%, caigudes que s'intensifiquen a mesura que es redueix l'edat de la població.

La contractació temporal ha augmentat entre les persones majors de 30 anys, i ha baixat entre les menors d'aquesta edat i arriba al 60% en el grup de menys de 20 anys.

### Contractació a Barcelona per edat

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>779.115</b>	<b>785.624</b>	<b>0,8%</b>	<b>-11,7%</b>
<b>Menors de 20 anys</b>	<b>21.395</b>	<b>20.169</b>	<b>-5,7%</b>	<b>-62,5%</b>
Indefinits	1.764	1.399	-20,7%	-80,5%
Temporals	19.631	18.770	-4,4%	-59,8%
<b>De 20 a 24 anys</b>	<b>139.636</b>	<b>143.083</b>	<b>2,5%</b>	<b>-26,6%</b>
Indefinits	11.518	10.541	-8,5%	-57,0%
Temporals	128.118	132.542	3,5%	-22,3%
<b>De 25 a 29 anys</b>	<b>156.073</b>	<b>162.297</b>	<b>4,0%</b>	<b>-17,4%</b>
Indefinits	20.070	17.584	-12,4%	-48,1%
Temporals	136.003	144.713	6,4%	-11,0%
<b>De 30 a 44 anys</b>	<b>332.894</b>	<b>339.139</b>	<b>1,9%</b>	<b>3,7%</b>
Indefinits	50.312	40.863	-18,8%	-30,3%
Temporals	282.582	298.276	5,6%	11,2%
<b>De 45 anys i més</b>	<b>129.117</b>	<b>120.936</b>	<b>-6,3%</b>	<b>3,3%</b>
Indefinits	28.370	16.341	-42,4%	-19,8%
Temporals	100.747	104.595	3,8%	8,1%

El percentatge de contractes temporals sobre el total de contractes formalitzats l'any 2013 va del 93,1% en les persones menors de 20 anys al 86,5% en les majors de 44 anys. A mesura que augmenta l'edat de les persones contractades es redueix el percentatge de temporalitat, però tots els col·lectius presenten un augment d'aquest percentatge.

### Per sector

El sector serveis concentra més del 94 % del total de contractes formalitzats a la ciutat al llarg de l'any 2013. Es manté, per tant, la tendència a l'alça d'anys precedents.

Els serveis van ser el sector amb més presència dels contractes temporals en la contractació anual, un 89%, i la indústria el que va registrar el percentatge més baix de temporalitat, amb un 82,6%, 6,5 punts inferior a la taxa dels serveis.

Les activitats que tenen un pes més gran en la contractació l'any 2013 a la ciutat són les tècniques i professionals, que suposen el 27,9% dels contractes formalitzats al llarg de l'any; les activitats sanitàries i de serveis socials són el 17,3% del total; l'hoteleria i restauració el 10,4%, i el comerç el 8,4%. Aquest rànquing es manté idèntic en la contractació temporal. En canvi, el comerç és l'activitat amb més pes en la contractació indefinida, ja que suposa el 19% dels contractes indefinits formalitzats a la ciutat l'any 2013, quatre punts més que l'any 2012.

### Contractació a Barcelona per activitats

	Acumulat 2013		Grau de temporalitat	Var. 2012-13	
	Indefinits	Temporals		Indefinits	Temporals
Agricultura, ramaderia, pesca	95	477	83,4%	-68,0%	-20,8%
Indústries extractives	2	1	33,3%	-33,3%	-66,7%
Indústries manufactureres	2.843	11.915	80,7%	-21,9%	11,1%
Energia, aigua i gestió de residus	350	3.237	90,2%	5,7%	-2,9%
Construcció	2.907	21.858	88,3%	-15,7%	-4,0%
Comerç	16.555	49.727	75,0%	-2,4%	9,7%
Transports i comunicacions	3.922	16.009	80,3%	-4,6%	9,8%
Hoteleria i restauració	13.720	68.197	83,3%	5,7%	8,1%
Turisme	609	2.483	80,3%	-3,9%	-28,1%
Act. relacionades amb la informació	5.998	26.041	81,3%	4,5%	-2,3%
Act. financeres i d'assegurances	1.195	2.807	70,1%	3,8%	7,2%
Act. immobiliàries	1.655	1.861	52,9%	12,1%	-1,7%
Act. tècniques i professionals	9.349	209.501	95,7%	-0,8%	-6,8%
Act. adm., jurídiques i de comptabilitat	5.159	42.033	89,1%	15,2%	14,8%
Act. sanitàries i de serveis socials	4.312	131.889	96,8%	15,8%	20,5%
Educació	3.580	32.837	90,2%	-9,4%	-1,9%
Ind. culturals, artístiques i de lleure	2.126	46.284	95,6%	-4,6%	34,1%
Altres serveis	12.351	31.739	72,0%	-67,0%	-4,4%
<b>Total</b>	<b>86.728</b>	<b>698.896</b>	<b>89,0%</b>	<b>-22,6%</b>	<b>4,8%</b>

Si comparem les dades acumulades de 2012 i 2013, període on la contractació augmenta un 0,8%, es destaquen els increments del 32% de la contractació en les indústries culturals i d'oci, del 20% de les activitats sanitàries i de serveis socials i del 15% de les activitats administratives, jurídiques i de comptabilitat.

### Per nivell d'estudis

El 54% de les persones que han formalitzat contractes al llarg de 2013 a Barcelona tenen estudis de secundària general (batxillerat). La població universitària és el segon grup en importància, amb un 19% del total, 1,6 punts més que l'any anterior. El 14% de les persones contractades han cursat programes d'FP i tècnics professionals superiors i el 13% fins a primària.

Hem de matisar que hi ha una diferència entre el total de contractes i la suma de contractes per nivell formatiu, ja que es desconeix el nivell formatiu de les persones incloses en el règim especial dels serveis a la llar familiar regulat pel RD 1620/2011, de 14 de novembre, i integrat en el règim general de la Seguretat Social. Tots els grups han incrementat la seva contractació anual respecte a l'any 2012, amb l'excepció de les persones amb secundària general, que han perdut el 4% del total de contractes.

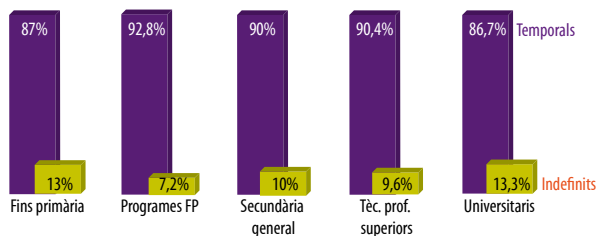
Si comparem les dades de l'any 2013 i les de 2008, el descens de la contractació és del 12,3%. Només dos grups de població presenten increments de contractació en aquest període: la població universitària, que puja un 2,5%, i les persones que han cursat fins a primària, que l'any 2013 van formalitzar pràcticament el mateix nombre de contractes que l'any 2008.

### Contractació a Barcelona per nivell d'estudis

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>763.295</b>	<b>779.926</b>	<b>2,2%</b>	<b>-12,3%</b>
<b>Fins a primària</b>	<b>95.846</b>	<b>104.315</b>	<b>8,8%</b>	<b>0,1%</b>
Indefinits	14.451	13.600	-5,9%	-15,7%
Temporals	81.395	90.715	11,5%	3,0%
<b>Programes FP</b>	<b>68.558</b>	<b>71.557</b>	<b>4,4%</b>	<b>-22,2%</b>
Indefinits	6.450	5.130	-20,5%	-53,0%
Temporals	62.108	66.427	7,0%	-18,0%
<b>Secundària general</b>	<b>439.293</b>	<b>420.837</b>	<b>-4,2%</b>	<b>-18,0%</b>
Indefinits	55.619	41.988	-24,5%	-47,7%
Temporals	383.674	378.849	-1,3%	-12,5%
<b>Tècnics professionals superiors</b>	<b>27.543</b>	<b>35.883</b>	<b>30,3%</b>	<b>-1,1%</b>
Indefinits	4.165	3.431	-17,6%	-56,4%
Temporals	23.378	32.452	38,8%	14,2%
<b>Universitaris, estudis postsecundaris</b>	<b>132.055</b>	<b>147.334</b>	<b>11,6%</b>	<b>2,5%</b>
Indefinits	19.222	19.654	2,2%	-33,2%
Temporals	112.833	127.680	13,2%	11,7%

El percentatge de contractes temporals sobre el total de contractació anual, que s'incrementa en tots els grups respecte a l'any 2012.

### Contractació a Barcelona per nivell d'estudis i durada del contracte. 2013



### Per mesos

L'any 2013, la contractació mensual ha pujat interanualment en sis dels dotze mesos, amb especial intensitat el desembre. Així, mentre que la contractació anual total només va pujar un 0,8%, el desembre l'increment va ser del 14%. Aquest augment va afectar tant la contractació temporal, amb un augment del 15%, com la indefinida, amb un increment del 3%, quan el nombre de contractes indefinits formalitzats l'any 2013 va ser un 22% inferior que el de l'any 2012.

### Contractació a Barcelona per mesos

	2011	2012	2013	Var. 2012-13
Gener	56.374	58.988	63.742	8,1%
Febrer	57.109	60.605	58.451	-3,6%
Març	71.014	62.502	60.030	-4,0%
Abril	56.091	58.426	60.681	3,9%
Maig	69.889	69.413	66.112	-4,8%
Juny	66.085	74.570	65.861	-11,7%
Juliol	72.497	87.318	82.825	-5,1%
Agost	46.323	48.068	46.787	-2,7%
Setembre	71.502	60.433	67.553	11,8%
Octubre	71.943	79.652	85.245	7,0%
Novembre	68.197	63.315	64.720	2,2%
Desembre	65.798	55.825	63.617	14,0%
<b>Total</b>	<b>772.822</b>	<b>779.115</b>	<b>785.624</b>	<b>0,8%</b>

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

## Població aturada

Les estadístiques sobre població aturada provenen de dues fonts: l'EPA, que dona dades trimestrals i estimades, i el registre de persones desocupades del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat.

### Atur segons l'EPA

Barcelona va tenir una mitjana de 137.700 aturats l'any 2013. Aquesta xifra suposa un descens del 3,5% respecte a 2012. Des del començament de la crisi, l'atur s'ha incrementat en 75.600 persones, un 121%, i més entre les dones que entre els homes.

L'any 2013, el perfil de la persona aturada a la ciutat és el d'un home d'entre 25 i 54 anys que fa més d'un any que és a l'atur.

### Població aturada per sexe a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>142,8</b>	<b>137,7</b>	<b>-3,5%</b>	<b>121,6%</b>
Homes	78,7	71,7	-8,9%	112,8%
Dones	64,0	66,0	3,1%	132,1%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

### Per edat

Més del 70% de les persones aturades de la ciutat tenen entre 25 i 54 anys. L'increment d'un 250% en les de més de 54 anys des de l'any 2008 ha suposat un canvi important en la distribució de l'atur per edats. L'any 2008, les persones menors de 25 anys suposaven més del 20% de la població aturada i les persones majors de 54 anys poc més del 9%, mentre que l'any 2013 els dos col·lectius tenen un pes similar, al voltant del 15% del total.

### Població aturada per edat a Barcelona. Mitjanes anuals

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
De 16 a 19 anys	6,7	5,1	-24,6%	22,4%
De 20 a 24 anys	18,8	15,3	-18,4%	77,2%
De 25 a 54 anys	99,7	97,0	-2,7%	122,4%
De 55 anys i més	17,6	20,4	15,9%	253,2%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

### Per sector econòmic

L'atur ha baixat el darrer any als serveis i, especialment, a la construcció, que al llarg de l'any 2013 ha vist reduït el seu atur a la meitat.. Per la seva banda, la població aturada procedent de la indústria s'ha incrementat quasi un 170% en el mateix període. Les persones aturades que han perdut la feina fa més d'un any són el grup que més creix des de l'any 2008, fins al punt que en aquests cinc anys s'han triplicat.

## Població aturada per sector econòmic a Barcelona. Mitjanes anuals en milers

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
Agricultura	0,0	0,0	0,0%	-100,0%
Indústria	4,3	6,3	47,4%	168,1%
Construcció	8,9	4,1	-53,7%	-49,2%
Serveis	52,5	50,5	-3,8%	80,9%
Aturat més d'1 any	64,2	64,2	0,0%	302,5%
Busca primera feina	12,9	12,6	-2,3%	61,7%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

## Per temps de recerca de feina

El total de persones aturades que fa més d'un any que cerquen feina ha crescut un 376% des de l'any 2008.

Si analitzem l'evolució per trimestres de les persones aturades per temps de recerca de feina des de l'any 2008, veiem que el percentatge de les que fa d'1 a 2 anys i més de dos anys que cerquen feina no ha deixat de créixer.

L'increment de la població aturada ha estat important des de l'any 2007, fins a arribar a 147.500 persones, el màxim històric, el segon trimestre de l'any 2012. Des de llavors s'ha produït un lleuger descens, especialment intens el primer i quart trimestres de l'any 2013.

## Evolució de la població aturada a Barcelona segons l'EPA. En milers



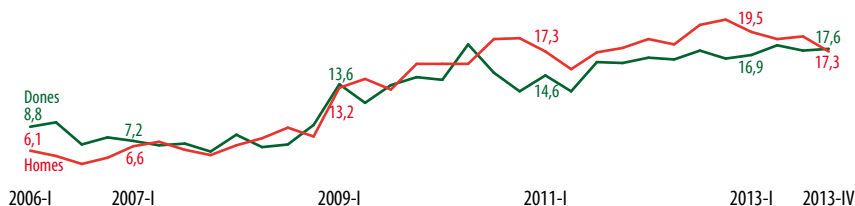
## Taxa d'atur segons l'EPA

Les taxes d'atur de dones i homes estan força igualades: 17,3 en el cas dels homes, 17,6 en el de les dones. S'ha de tenir en compte que la reducció de la població activa masculina ha estat superior a la disminució de la població activa femenina.

Quan analitzem les taxes d'atur per edats observem que la població més jove supera la mitjana de la ciutat al llarg de tot el període 2007-2013. Si el quart trimestre de 2013 la taxa mitjana és del 17,5, les taxes d'atur entre les persones més joves són del 81,7 per a les menors de 20 anys i del 35,9 per al col·lectiu de 20 a 24 anys.



## Evulció de les taxes d'atur a Barcelona per sexe



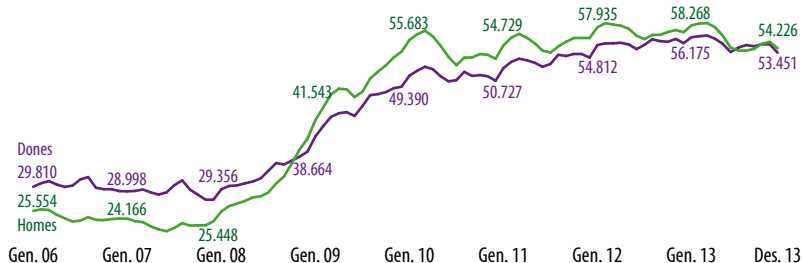
## Evulció de les taxes d'atur a Barcelona. Total i per edats

	De 16 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 54 anys	De 55 anys i més	Total
2007	42,6	7,8	5,3	4,1	5,8
2008	39,6	18,7	7,5	5,3	8,3
2009	63,1	32,8	14,4	7,1	15,2
2010	60,9	33,9	14,4	12,9	16,0
2011	37,1	44,5	15,7	11,4	16,9
2012	63,4	39,9	17,6	13,1	18,7
2013	81,7	35,9	16,2	13,3	17,5

Les taxes d'atur de la joventut són les més volàtils ja que presenten increments i reduccions molt més alts que els de la resta de grups. La grandària de la mostra de l'EPA per a aquest col·lectiu pot explicar aquesta situació, però també s'ha de tenir en compte el fet que la demanda de feina del jovent és molt més elàstica amb relació al cicle econòmic que la de les altres persones treballadores. Igual que altres factors no quantificats com ara l'augment del nombre de "desanimats", és a dir, persones que deixen de cercar feina, i l'increment de les persones joves que opten per emigrar.

## Atur registrat

### Evulció mensual de la població aturada registrada a Barcelona



L'atur registrat a Barcelona, segons el Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat, es va situar, el desembre de 2013, en 107.677 persones, amb un descens del 4% respecte a desembre de 2012.

L'increment de l'atur registrat ha estat continu al llarg dels darrers anys, fins a arribar al màxim històric de 115.154 persones aturades el març de 2013. Des de maig de l'any 2013 s'han succeït reduccions interanuals de l'atur.

### Per sexe

L'any 2013 l'atur registrat es torna a comportar millor entre els homes. L'atur masculí baixa un 5% i el femení es redueix un 3%.

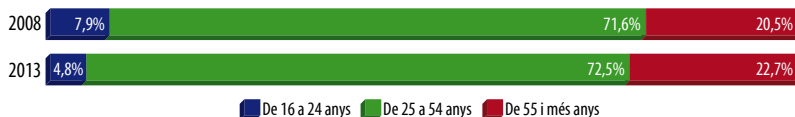
#### Atur registrat per sexe a Barcelona. Desembre

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>112.192</b>	<b>107.677</b>	<b>-4,0%</b>	<b>44,9%</b>
Homes	57.062	54.226	-5,0%	41,6%
Dones	55.130	53.451	-3,0%	48,4%

### Per edat

L'any 2013 l'atur ha baixat en tots els col·lectius, menys el de persones majors de 54 anys. El pes de la població aturada major de 54 anys sobre el total ha crescut des de l'any 2008 i passa del 20,5% al 22,7%. Al mateix temps s'ha reduït el pes de la població més jove, que l'any 2013 representa menys del 5% del total de persones aturades.

#### Atur registrat per edats a Barcelona. Desembre



### Per nivell formatiu

Al llarg de l'any 2013 l'atur va disminuir en tots els grups, independentment del seu nivell formatiu. Les baixades més importants s'observen en els nivells educatius extrems: les persones que no arriben ni a estudis primaris (que ja havien baixat l'any 2012) i les que tenen estudis superiors.

#### Atur registrat a Barcelona per nivell formatiu. Desembre



### Atur registrat per nivell formatiu a Barcelona. Desembre

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
Fins a primària incompleta	2.506	2.226	-11,2%	0,9%
Primària completa	5.040	4.903	-2,7%	20,6%
Secundària general	67.211	64.390	-4,2%	39,2%
Formació professional	9.576	9.575	0,0%	68,5%
Tècnics prof. superiors	8.821	8.617	-2,3%	68,5%
Educació superior	19.038	17.966	-5,6%	63,7%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

### Per nacionalitat

De cada cinc persones aturades a Barcelona el desembre de 2013, una era estrangera. El pes de les persones aturades estrangeres sobre el total ha caigut de forma ininterrompuda des de desembre de 2010, quan va arribar al 22,7%.

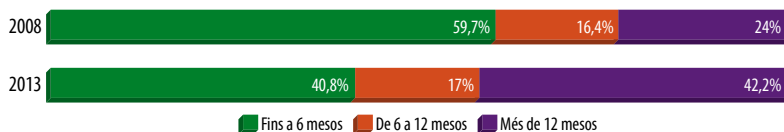
### Atur registrat per nacionalitat a Barcelona. Desembre

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
Espanyols	89.351	86.866	-2,8%	47,0%
Estrangers	22.841	20.811	-8,9%	36,8%

### Per temps de recerca de feina

Si bé l'any 2013 baixa el nombre total de persones aturades a la ciutat de Barcelona, les persones que fa més d'un any que cerquen feina creixen un 6,3%. En el període 2008-2013, la població aturada de llarga durada de la ciutat ha crescut un 145%, quan l'atur total s'ha incrementat un 45%.

### Atur registrat per durada de la demanda a Barcelona. Desembre



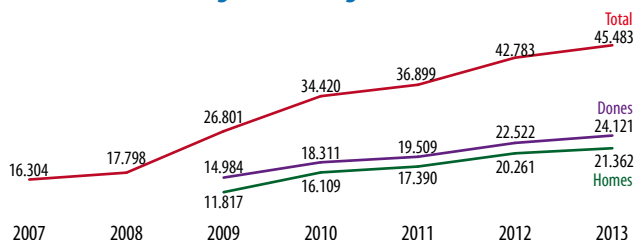
L'atur de llarga durada de més de 12 mesos afecta més les dones que els homes: el 45% de les dones aturades fa més d'un any que estan en aquesta situació. Entre els homes, en canvi, el percentatge baixa al 39%.

El percentatge d'aturats de llarga durada varia força en funció del nivell formatiu. Així, mentre que el 28% dels desocupats amb estudis primaris incomplets i el 30% dels que tenen fins a primària completa fa més de dos anys que són a l'atur, només el 13% dels aturats amb estudis universitaris i el 19,5% dels tècnics professionals superiors es poden considerar aturats de llarga durada.

## Atur registrat a Barcelona. Per durada i sexe. Desembre 2013

	Menys de 25 anys	De 25 a 44 anys	De 45 i més anys	Total	Var. 2012-13
<b>Homes</b>	<b>2.805</b>	<b>25.767</b>	<b>25.654</b>	<b>54.226</b>	<b>-5,0%</b>
Fins a 6 mesos	2.199	14.013	7.250	23.462	-9,3%
De 6 a 12 mesos	317	4.793	4.292	9.402	-14,1%
Més de 12 mesos	289	6.961	14.112	21.362	5,4%
<b>Dones</b>	<b>2.327</b>	<b>24.710</b>	<b>26.414</b>	<b>53.451</b>	<b>-3,0%</b>
Fins a 6 mesos	1.834	12.437	6.193	20.464	-8,7%
De 6 a 12 mesos	259	4.661	3.946	8.866	-13,0%
Més de 12 mesos	234	7.612	16.275	24.121	7,1%

## Atur de llarga durada registrat a Barcelona



La indústria és el sector amb més pes dels aturats de llarga durada. El 31,7% dels treballadors industrials a l'atur fa més de dos anys que estan desocupats, percentatge que arriba al 55% si hi afegim els que n'estan des de fa més d'un any. En els serveis, aquests percentatges són del 21 i el 40,4%, respectivament.

### Per districtes

#### Persones aturades registrades per districtes. Desembre

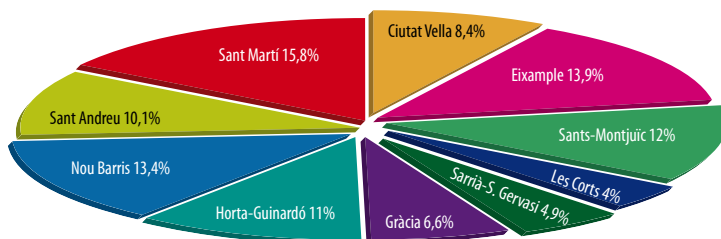
	2012	2013	Var. 2012-13	Districte/ ciutat. Població total	Districte/ ciutat. Població 16-64 anys	Aturats/ població 16-64 anys
<b>Barcelona</b>	<b>112.192</b>	<b>107.677</b>	<b>-4,0%</b>			<b>10,2%</b>
Ciutat Vella	9.525	9.023	-5,3%	6,5%	7,3%	11,7%
Eixample	15.916	14.933	-6,2%	16,4%	16,6%	8,5%
Sants-Montjuïc	13.322	12.921	-3,0%	11,3%	11,7%	10,4%
Les Corts	4.444	4.284	-3,6%	5,1%	4,9%	8,3%
Sarrià-Sant Gervasi	5.563	5.250	-5,6%	9,0%	8,5%	5,8%
Gràcia	7.657	7.157	-6,5%	7,5%	7,6%	8,9%
Horta-Guinardó	12.225	11.822	-3,3%	10,4%	10,0%	11,1%
Nou Barris	14.744	14.383	-2,4%	10,3%	9,8%	13,9%
Sant Andreu	11.162	10.840	-2,9%	9,1%	9,0%	11,3%
Sant Martí	17.624	17.059	-3,2%	14,5%	14,6%	11,1%
NC	10	5	-50,0			

(\*) Lectura del Padró municipal d'habitants el 30-6-2013

Entre desembre de 2012 i desembre de 2013 l'atur va baixar en tots els districtes. Gràcia, l'Eixample, Sarrià-Sant Gervasi i Ciutat Vella presenten reduccions superiors a la mitjana; Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí, per la seva banda, van presentar els descensos més moderats.

Els districtes que el desembre de l'any 2013 concentren el nombre més gran de població aturada de la ciutat són els de Sant Martí, l'Eixample i Nou Barris, que acumulen el 43% del total de persones en atur.

### Atur registrat a Barcelona per districtes. Desembre 2013



Les xifres absolutes de l'atur per districte s'han de matisar i convé relacionar-les amb la població en edat de treball de cada districte. A Barcelona, el desembre de 2013, el total de la població aturada va representar el 10,2% de la població entre 16 a 64 anys, percentatge que varia força segons els districtes.

Nou Barris és el districte amb la intensitat d'atur més elevada, ja que concentra el 13,4% dels aturats mentre que la seva població de 16 a 64 anys representa el 9,8% de la ciutat. A l'altre extrem es troba Sarrià-Sant Gervasi, que concentra el 8,5% de la població de 16 a 64 anys de Barcelona i el 5% de les persones aturades.

Per nacionalitat, el pes de la població aturada estrangera sobre el total de persones aturades ha baixat en tots els districtes durant el darrer any. Mentre que a Ciutat Vella una de cada quatre és estrangera, a Sarrià aquest percentatge baixa a l'11%.

Ciutat Vella, Nou Barris i Sants-Montjuïc són els únics districtes on el pes de les persones estrangeres sobre l'atur total supera la mitjana de la ciutat (20,4%).

Ciutat Vella és el districte que concentra més població aturada estrangera registrada: el 17% del total. Quasi el 60% de les persones estrangeres a l'atur es concentren als districtes de: Ciutat Vella, Sant Martí, Nou Barris i Sants-Montjuïc.

Per sexe, l'atur és predominantment masculí a tres districtes: Sants-Montjuïc, Nou Barris i, especialment, Ciutat Vella, on les dones representen menys del 42% del total de la població aturada. En canvi, a Sarrià-Sant Gervasi el 54,6% són dones.

## Atur registrat per districtes, sexe i nacionalitat. Desembre 2013

	Nacionalitat			Sexe		
	Persones espanyoles	Persones estrangeres	Estrangers sobre total	Homes	Dones	Dones sobre total
Barcelona	86.867	20.810	19,3%	54.226	53.451	49,6%
Ciutat Vella	5.455	3.568	39,5%	5.271	3.752	41,6%
Eixample	12.249	2.684	18,0%	7.270	7.663	51,3%
Sants-Montjuïc	10.178	2.743	21,2%	6.575	6.346	49,1%
Les Corts	3.655	629	14,7%	2.040	2.244	52,4%
Sarrià-Sant Gervasi	4.670	580	11,0%	2.382	2.868	54,6%
Gràcia	6.022	1.135	15,9%	3.446	3.711	51,9%
Horta-Guinardó	9.883	1.939	16,4%	5.877	5.945	50,3%
Nou Barris	11.389	2.994	20,8%	7.586	6.797	47,3%
Sant Andreu	9.365	1.475	13,6%	5.288	5.552	51,2%
Sant Martí	13.996	3.063	18,0%	8.490	8.569	50,2%
NC	5	0	0,0%	1	4	80,0%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

### Atur als barris de Barcelona

Pedralbes és el barri on més baixa l'atur en el període desembre 2012-desembre 2013, un 9,4%. Per la seva banda, la Clota és el barri de la ciutat on l'atur es comporta pitjor atès que es manté estable al llarg de l'any. Dels deu barris amb més creixement de l'atur registrat, set es concentren als districtes de Nou Barris i Sant Martí.

La Marina del Prat Vermell és el barri de la ciutat on el pes de l'atur registrat sobre la població de 16-64 anys és més alt, superior al 21%, un percentatge que duplica la mitjana de la ciutat.

### Context socioeconòmic: índex de renda familiar disponible per barris. Any 2012

Des del començament de la crisi, la desigualtat entre els barris de Barcelona ha crescut. Si l'any 2008 la renda familiar disponible de Tres Torres (el barri on aquesta era més elevada) era 4,3 vegades més alta que la del barri amb renda familiar disponible més baixa, Baró de Viver, l'any 2012 aquesta proporció, en aquest cas entre Pedralbes i Ciutat Meridiana, havia pujat fins a 6,4 vegades.

En aquest període s'han accentuat les diferències entre els barris més rics i els més pobres amb relació a la mitjana de la ciutat. També s'ha incrementat el nombre de barris que només arriben fins al 60% de la renda familiar disponible mitjana de la ciutat, percentatge que s'utilitza per definir el risc de pobresa.

Dels 10 barris amb un índex de renda familiar disponible més alt, vuit estan entre els que tenen un pes de l'atur més baix sobre la seva població en edat activa. I a l'inrevés: dels 10 barris que tenen una taxa d'aturats més alta amb relació a la seva població de 16 a 64 anys, vuit es troben entre els que tenen una renda familiar disponible més reduïda.

### **Nivell formatiu i atur**

La major part de barris que tenen una taxa reduïda d'atur amb relació a la seva població en edat de treballar es troben entre els que presenten un percentatge més elevat de població amb estudis superiors.

Els barris que presenten els percentatges més alts de població que només ha cursat fins a primària són, normalment, aquells on el pes de l'atur registrat en la població de 16 a 64 anys és més gran.

### **Taxes d'atur**

La taxa d'atur, que el desembre de l'any 2010 era del 12,7%, va arribar al 14,2 el desembre de 2013. El màxim històric es va registrar l'abril de 2013, amb un 15%.

La taxa d'atur femenina s'ha mantingut per sota de la masculina des del novembre de 2009 fins a l'abril de 2010, però després, fins al desembre de 2011, ha tornat a ser superior, com ha passat històricament. Els anys 2012 i 2013 les dues taxes van convergir. L'any 2013, la mitjana anual va ser del 14,5 per als dos sexes.

## Demandes d'ocupació

El desembre de 2013, les oficines del SOC de Barcelona tenien registrades 137.108 demandes d'ocupació, un 4,7% menys que el mateix mes de l'any anterior. El darrer any el nombre de demandants d'ocupació masculins es va reduir més que el de demandants femenins.

### Demandes d'ocupació per sexe i edat a Barcelona. Desembre

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>143.879</b>	<b>137.108</b>	<b>-4,7%</b>	<b>84,5%</b>
<b>Sexe</b>				
Homes	73.619	69.138	-6,1%	80,5%
Dones	70.260	67.970	-3,3%	88,8%
<b>Edat</b>				
De 16 a 19 anys	1.540	1.566	1,7%	41,2%
De 20 a 24 anys	6.653	6.111	-8,1%	29,0%
De 25 a 54 anys	103.801	96.433	-7,1%	81,3%
De 55 anys i més	31.885	32.998	3,5%	116,3%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

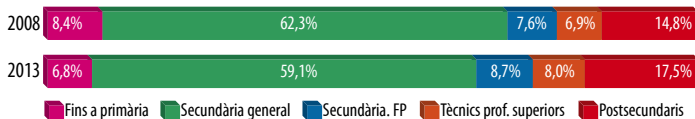
L'any 2013 es va reduir el nombre de persones demandants d'ocupació en tots els nivells formatius, especialment entre les que tenien estudis primaris incomplets.

### Demandes d'ocupació per nivell formatiu a Barcelona

Desembre	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
Primària incompleta	3.372	2.979	-11,7%	35,0%
Primària completa	6.652	6.327	-4,9%	55,6%
Secundària general	85.012	80.997	-4,7%	75,1%
Formació professional	11.983	11.942	-0,3%	110,1%
Tècnics prof. superiors	11.300	10.915	-3,4%	113,4%
Educació superior	25.560	23.948	-6,3%	118,3%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

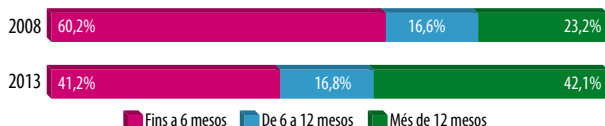
### Demandes d'ocupació per nivell formatiu a Barcelona. Desembre



Mentre que el nombre de persones demandants d'ocupació que fa menys d'un any que cerquen feina va disminuir l'any 2013, el nombre de persones que cerquen feina des de fa més d'un any continua creixent.



## Demandes d'ocupació per temps de recerca de feina a Barcelona. Desembre



### Per sector econòmic

L'any 2013, les persones demandants d'ocupació han baixat en tots els sectors econòmics, especialment a la construcció, i han pujat mínimament entre les persones que no tenien una ocupació anterior.

Les demandes d'ocupació han disminuït el darrer any en tots els grups d'activitats econòmiques, excepte en l'hoteleria, on el nombre de demandes d'ocupació ha crescut quasi un 3%, i en el grup d'altres serveis. Per branques dels serveis destaca la reducció de les demandes d'ocupació en els serveis lligats a l'activitat econòmica i en els serveis a les persones i administracions públiques.

### Demandes d'ocupació per activitats econòmiques a Barcelona

Desembre	2012		2013		Var. 2012-13
	Demandes	Atur registrat/demandes	Demandes	Atur registrat/demandes	
Agricultura, ramaderia i pesca	769	71,4%	640	78,1%	-16,8%
Indústria	15.597	72,7%	13.987	74,1%	-10,3%
Construcció	13.954	85,8%	12.350	87,2%	-11,5%
Comerç i reparacions	21.123	83,0%	20.533	83,3%	-2,8%
Hoteleria	13.358	80,1%	13.747	79,8%	2,9%
Serveis per a act. econòmiques	49.151	78,7%	46.702	79,2%	-5,0%
Serveis a les persones, AAPP	14.953	68,7%	13.862	71,0%	-7,3%
Altres serveis	9.933	75,5%	10.214	73,5%	2,8%
Sense ocupació anterior	5.041	72,1%	5.073	71,7%	0,6%
<b>Total</b>	<b>143.879</b>	<b>78,0%</b>	<b>137.108</b>	<b>78,5%</b>	<b>-4,7%</b>

### Per nacionalitat

Les demandes d'ocupació entre les persones nacionals han crescut un 86% des de l'any 2008. Entre les persones estrangeres l'increment ha estat d'un 78%.

### Demandes d'ocupació per nacionalitat a Barcelona. Desembre

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
Persones espanyoles	114.470	110.026	-3,9%	86,2%
Persones estrangeres	29.409	27.082	-7,9%	78,0%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

## Demandes d'ocupació de persones que no estan en atur

El desembre de 2013, a Barcelona hi havia 29.431 persones demandants d'ocupació que no estaven en atur, és a dir, persones ocupades que cercaven un nou lloc de treball, un 7,1% menys que el desembre de 2012.

### Demandes d'ocupació de persones no aturades. Desembre 2013

	Homes	Dones	Sobre total grup	
<b>Total</b>	<b>14.912</b>	<b>14.519</b>	<b>Homes</b>	<b>Dones</b>
<b>Edat</b>				
De 16 a 19 anys	345	235	59,5%	40,5%
De 20 a 24 anys	1.015	950	51,7%	48,3%
De 25 a 54 anys	9.256	9.096	50,4%	49,6%
De 55 anys i més	4.296	4.238	50,3%	49,7%
<b>Nivell formatiu</b>				
Sense estudis. Primària incompleta	420	333	55,8%	44,2%
Estudis primaris complets	756	668	53,1%	46,9%
Secundària general	1.177	1.190	49,7%	50,3%
Secundària. Formació professional	8.807	7.800	53,0%	47,0%
Tècnics professionals superiors	1.182	1.116	51,4%	48,6%
Estudis postsecundaris	2.570	3.412	43,0%	57,0%
<b>Temps de recerca de feina</b>				
Fins a 6 mesos	6.301	6.208	50,4%	49,6%
De 6 a 12 mesos	2.473	2.277	52,1%	47,9%
Més de 12 mesos	6.138	6.034	50,4%	49,6%
<b>Sector econòmic</b>				
Agricultura	109	31	77,9%	22,1%
Indústria	2.381	1.240	65,8%	34,2%
Construcció	1.314	269	83,0%	17,0%
Serveis	10.381	12.271	45,8%	54,2%
Sense ocupació anterior	727	708	50,7%	49,3%
<b>Nacionalitat</b>				
Espanyols	11.513	11.647	49,7%	50,3%
Estrangers	3.399	2.872	54,2%	45,8%

El 2013 les demandes d'ocupació de persones no aturades baixen en tots els grups d'ocupació, amb més intensitat entre les persones treballadores qualificades i les tècniques que entre les administratives, el personal de servei i el no qualificat.

El 71% que es declaren directors o gerents i el 91% dels treballadors qualificats són homes. Les dones són majoria entre els administratius, els serveis i els tècnics i científics: el 56% de les persones d'aquest grup que busca una feina millor són dones.

Les demandes de persones no aturades han baixat de forma notable entre les que treballen a l'educació, les activitats sanitàries, l'administració pública i la construcció. Quasi la meitat de les persones que tot i treballar cerquen una nova feina es concentren en el comerç, les activitats administratives, les indústries manufactureres i les activitats professionals i tècniques.

## Comparació amb altres àmbits

### Població activa i taxa d'activitat

#### Per edat i sexe

Les persones actives baixen en els tres àmbits territorials, però mentre que a la ciutat la reducció respecte a l'any anterior és del 3%, a Catalunya és de l'1,6% i a Espanya de l'1,3%. En els tres àmbits van baixar tant la població activa masculina com la femenina.

Al llarg de la crisi, la població activa a Barcelona ha caigut més que a la resta d'àmbits analitzats.

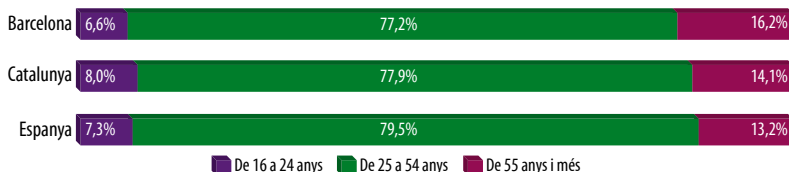
#### Població activa per àmbits territorials. Per sexe i edat. Milers de persones

	Mitjanes 2013			Var. 2012-13		
	Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Catalunya	Espanya
<b>Total</b>	<b>762,5</b>	<b>3.676,0</b>	<b>22.745,3</b>	<b>-3,1%</b>	<b>-1,6%</b>	<b>-1,3%</b>
<b>Edat</b>						
De 16 a 19 anys	6,5	58,8	284,3	-35,2%	1,4%	-6,5%
De 20 a 24 anys	43,6	235,8	1.388,2	-4,1%	-3,3%	-5,8%
De 25 a 54 anys	589,1	2.863,8	18.073,7	-2,9%	-1,8%	-1,4%
55 anys i més	123,3	517,7	2.999,1	-0,7%	0,3%	2,2%
<b>Sexe</b>						
Homes	384,9	1.939,4	12.284,2	-4,6%	-2,5%	-2,0%
Dones	377,6	1.736,6	10.461,2	-1,4%	-0,6%	-0,6%

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Nacional d'Estadística

Barcelona continua sent el territori on les dones tenen un pes més gran sobre el total d'actius: 49,5%. A Catalunya representen el 47,2% i a Espanya el 46%. EDes del començament de la crisi, l'evolució de les persones actives segons grups d'edat no és la mateixa als diferents àmbits territorials. La població menor de 25 anys presenta les reduccions més significatives en tots els àmbits, el grup de 25 a 54 anys es redueix a Barcelona i a Catalunya, però creix a Espanya, i el nombre de persones actives majors de 54 anys es manté a Barcelona, amb una reducció inferior a l'1%, però creix a Catalunya i, sobretot, a Espanya, en aquest cas per sobre el 17%.

#### Població activa per àmbits territorials i edats. Mitjanes 2013

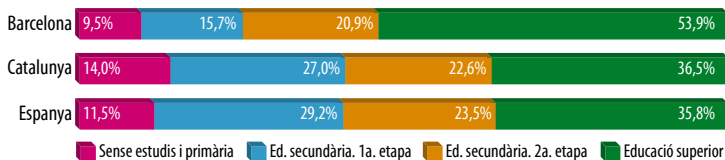


## Per nivell formatiu

A Barcelona només creix la població activa amb estudis superiors, tant l'any 2013 com en el període 2008-2013. A Catalunya i Espanya també s'incrementa la població activa amb estudis secundaris de primera etapa.

Barcelona és l'àmbit on el percentatge de població activa amb educació superior és més alt, ja que arriba al 54% del total, A Catalunya i a Espanya aquest percentatge se situa al voltant del 36%. En canvi, la població activa que té fins a secundària de primera etapa a Espanya representa el 40,7% del total, quan a Barcelona només un de quatre actius pertany als grup amb menys nivell formatiu.

### Població activa per àmbits territorials i nivell formatiu. Mitjanes 2013



## Taxa d'activitat

A Barcelona, la taxa d'activitat arriba al 78 el quart trimestre de 2013, amb un decrement d'1,3 punts respecte al quart trimestre de l'any anterior. En canvi, a Catalunya i Espanya puja lleugerament, 0,6 punts en el cas català i 0,1 punts a Espanya. A Barcelona baixa especialment la taxa d'activitat masculina i es manté la femenina, mentre que a Catalunya i Espanya puguen totes dues. Aquesta dinàmica ha fet que, per primera vegada als darrers anys, la taxa d'activitat catalana sigui superior a la de la ciutat de Barcelona, que manté, però, la taxa d'activitat femenina més alta dels tres àmbits.

### Taxa d'activitat per àmbits territorials. IV trimestre

	Barcelona			Catalunya			Espanya			UE-15		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
2007	77,2	83,0	71,0	76,5	85,1	67,7	72,2	82,3	61,9	71,6	79,0	64,1
2008	78,9	85,2	72,8	78,2	86,0	70,1	74,1	82,7	65,3	72,4	79,4	65,4
2009	79,0	84,7	73,4	77,0	83,9	70,0	73,9	81,6	65,9	72,4	79,0	65,7
2010	79,0	83,1	75,0	78,0	84,3	71,7	75,5	81,6	67,3	72,4	78,9	65,9
2011	79,6	84,0	75,3	78,1	83,7	72,5	74,8	81,4	68,0	72,8	79,0	66,6
2012	79,3	82,6	76,2	77,9	83,0	72,8	75,0	80,9	69,0	73,3	79,2	67,3
2013	78,0	79,9	76,1	78,5	83,5	73,6	75,1	80,8	69,4	73,3	79,0	67,6

Nota: la taxa d'activitat es calcula per al col·lectiu de 16 a 64 anys, excepte a la UE, on comprèn la població de 15 a 64 anys

Les taxes d'activitat a Barcelona són més altes que les mitjanes de la UE-15, ja que el desembre de 2013 la taxa d'activitat de Barcelona supera en 4,7 punts l'europea, l'àmbit que presenta les taxes més baixes dels quatre estudiats.

## Població ocupada segons l'EPA

### Per edat i sexe

La pèrdua d'ocupació a la ciutat des del començament de la crisi, l'any 2008, és similar a la que s'ha produït al conjunt de l'Estat, al voltant del 17%, i lleugerament inferior a la de Catalunya, que ha perdut més del 19% de la seva ocupació des de l'any 2008. Als tres àmbits territorials la reducció dels homes ocupats duplica la de dones ocupades.

La pèrdua d'ocupació és especialment intensa entre les persones més joves. Als tres àmbits el nombre de persones ocupades menors de 20 anys s'ha reduït més d'un 70% respecte a l'any 2008 i la caiguda de persones ocupades de 20 a 24 anys va del 27% de Barcelona al 55% d'Espanya. Les persones de més de 54 anys són les que presenten les reduccions més discretes: per sota del 14% a Barcelona i Catalunya, i un increment del 2% al conjunt de l'Estat.

### Població ocupada per àmbits territorials. Per sexe i edat. En milers de persones

	Mitjanes 2013			Var. 2012-13		
	Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Catalunya	Espanya
<b>Total</b>	<b>624,8</b>	<b>2.817,0</b>	<b>16.750,0</b>	<b>-3,0%</b>	<b>-2,5%</b>	<b>-3,1%</b>
<b>Edat</b>						
De 16 a 19 anys	1,5	16,5	73,4	-56,3%	-0,9%	-11,8%
De 20 a 24 anys	28,3	128,8	667,6	6,1%	-2,5%	-10,9%
De 25 a 54 anys	492,1	2.243,7	13.586,2	-3,0%	-2,7%	-3,1%
55 anys i més	102,9	428,0	2.422,8	-3,4%	-1,6%	-0,5%
<b>Sexe</b>						
Homes	313,2	1.476,0	9.115,8	-3,6%	-3,4%	-3,4%
Dones	311,6	1.341,0	7.634,2	-2,4%	-1,5%	-2,7%

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Nacional d'Estadística

L'any 2013, pràcticament la meitat de la població ocupada de Barcelona són dones, quatre punts més que l'any 2008. Catalunya i Espanya presenten percentatges inferiors.

La pèrdua de pes de les persones més joves en el total de població ocupada és molt intensa des del començament de la crisi. L'any 2008, el 9% de les persones ocupades espanyoles tenien menys de 25 anys. I cinc anys després, només el 4,4% de la població ocupada pertany a aquesta franja d'edat. A Barcelona, el percentatge de persones ocupades de 16 a 24 anys ha baixat del 6% del total al 4,7%.

### Per sector

L'ocupació baixa l'any 2013 en tots els àmbits territorials i en tots els sectors productius, amb especial intensitat a la construcció, que cau per sobre del 7% en tots els casos. A Espanya és on més cau la indústria i a Barcelona on més es redueix l'ocupació a la construcció i els serveis.

## Ocupació per àmbits territorials. Per sector productiu. En milers

	Mitjanes 2013			Var. 2012-13		
	Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Catalunya	Espanya
<b>Total</b>	<b>624,8</b>	<b>2.817,0</b>	<b>16.750,0</b>	<b>-3,0%</b>	<b>-2,5%</b>	<b>-3,1%</b>
Agricultura	1,1	52,1	745,1	50,0%	-4,0%	-1,1%
Indústria	68,5	517,6	2.292,8	-1,0%	-3,8%	-5,7%
Construcció	20,9	173,0	1.016,2	-25,7%	-7,7%	-11,4%
Serveis	534,4	2.074,3	12.695,9	-2,1%	-1,7%	-2,0%

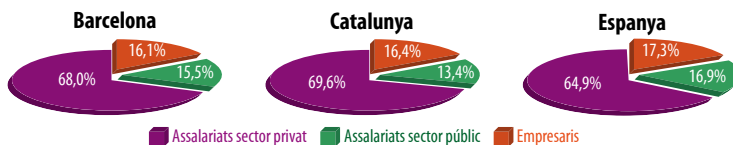
Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Nacional d'Estadística

El sector amb més pes en els tres àmbits és el dels serveis, però la seva importància varia força si analitzem la població ocupada mitjana de l'any 2013: a Espanya els serveis ocupen el 76% de les persones, a Catalunya el 73,6% i a Barcelona el 85,5%. En els tres casos, el pes dels serveis s'ha incrementat respecte als anys anteriors.

### Per situació professional

Catalunya és l'àmbit on té més pes l'ocupació al sector privat l'any 2013, ja que quasi un 70% de la població ocupada és assalariada del sector privat. A Espanya, hi ha més empresariat (més del 17%) i més persones treballadores del sector públic, gairebé un 17% de la població ocupada.

### Població ocupada per situació professional. Mitjana anual 2013



Les persones assalariades del sector privat són el col·lectiu que des de l'any 2008 perd més ocupació: al voltant del 20% a Barcelona i Espanya, i quasi un 23% a Catalunya. El darrer any, en canvi, l'ocupació al sector públic presenta les reduccions més importants en tots els àmbits, amb descensos que van del 4,4% a Catalunya al 7,4% a Barcelona.

Segons durada del contracte, les persones assalariades amb contracte indefinit han perdut un 15% de la seva ocupació a Barcelona des de l'any 2008, mentre que a Espanya la reducció ha estat de l'11%.

La caiguda de la població assalariada amb contracte temporal és més intensa en tots els àmbits, ja que presenta reduccions superiors al 26%. En aquest cas, Barcelona és l'àmbit on el descens és menys intens.

L'any 2013, quasi el 83% de les persones assalariades de Barcelona tenien contracte indefinit, mentre que a Espanya aquest percentatge era inferior al 77%.

## Taxa d'ocupació

El desembre de 2013, Barcelona encara manté una taxa d'ocupació (64,2) superior a la catalana (60,9) i l'espanyola (55,4), però mentre que a Barcelona baixa 0,1 punts el darrer any, a Catalunya puja quasi dos punts i a Espanya es manté estable. Mentre que la taxa d'ocupació masculina puja als tres àmbits, especialment a Barcelona i Catalunya, la taxa d'ocupació femenina puja 0,1 punts a Espanya i 1,8 punts a Catalunya, mentre que a Barcelona baixa un punt.

Barcelona es manté, el quart trimestre de 2013, com l'àmbit que presenta les taxes d'ocupació més elevades, tant la masculina com la femenina.

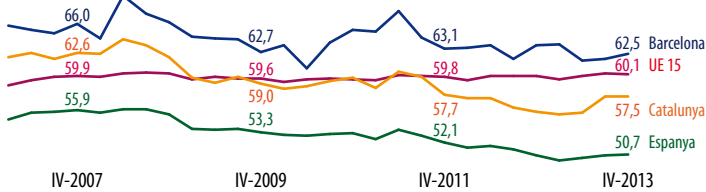
### Taxa d'ocupació per àmbits territorials. Quart trimestre

	Barcelona	Catalunya	Espanya	UE-15
2007	72,9	72,2	66,5	67,1
2008	72,2	68,9	63,8	66,9
2009	66,8	63,8	59,9	65,5
2010	66,2	63,9	59,2	65,4
2011	65,9	61,9	57,6	65,4
2012	64,3	59,1	55,4	65,2
2013	64,2	60,9	55,4	65,3

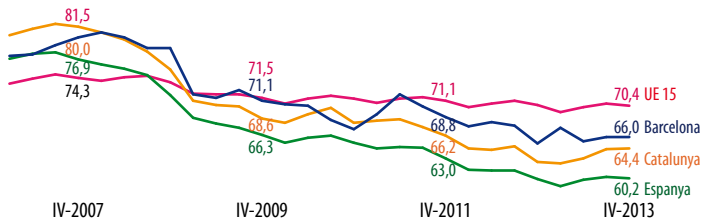
Font: elaboració pròpia amb dades del Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona

Nota: les taxes laborals específiques fan referència a la població de 16 a 64 anys, excepte a la Unió Europea on comprenen la població de 15 a 64 anys

### Taxa d'ocupació femenina per àmbits territorials



### Taxa d'ocupació masculina per àmbits territorials

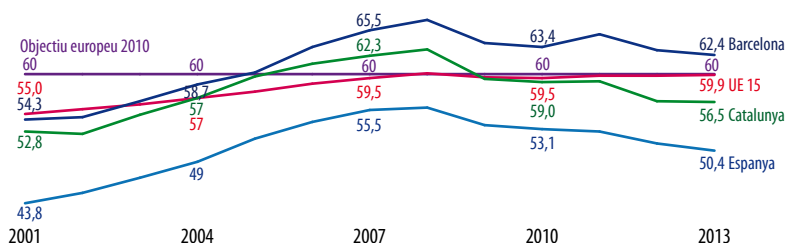




La taxa europea supera la de Barcelona en 4,4 punts, mentre que en el cas de la taxa femenina Barcelona està 2,4 punts per sobre de la taxa de la UE-15. Espanya i Catalunya continuen tenint taxes d'ocupació inferiors a la mitjana europea, tant entre els homes com entre les dones.

Barcelona és l'àmbit amb la taxa d'ocupació femenina més elevada (62,4 com a mitjana l'any 2013) i l'únic dels àmbits analitzats que compleix l'objectiu del 60% establert per a la taxa d'ocupació femenina de la Cimera de Lisboa per a l'any 2010.

### Taxa d'ocupació femenina per àmbits territorials. Mitjanes anuals



### Afiliació

Després de cinc anys de pèrdues d'afiliació a la ciutat de Barcelona, el desembre de 2013 es produeix un increment del 0,2%. A la resta d'àmbits territorials (província, Catalunya i Espanya) es manté la reducció del nombre d'afiliats, però amb taxes més moderades que les de l'any anterior.

### Evolució del nombre de persones afiliades. Dades IV trimestre

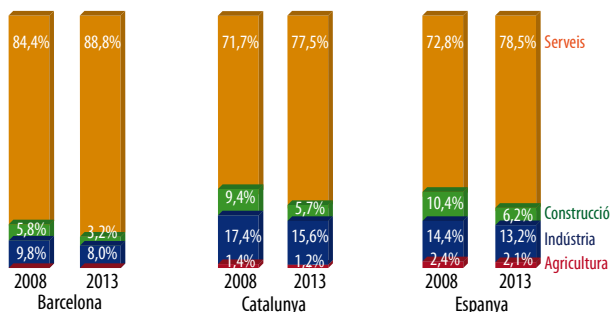
	Persones afiliades				Variacions mateix període any anterior			
	Barcelona	Província	Catalunya	Espanya	Barcelona	Província	Catalunya	Espanya
2008	1.063.252	2.462.060	3.252.560	18.305.613	-3,2%	-4,0%	-4,3%	-4,6%
2009	1.021.974	2.343.736	3.099.878	17.640.018	-3,9%	-4,8%	-4,7%	-3,6%
2010	1.015.007	2.334.644	3.086.563	17.478.095	-0,7%	-0,4%	-0,4%	-0,9%
2011	992.231	2.274.116	3.001.447	17.111.792	-2,2%	-2,6%	-2,8%	-2,1%
2012	969.093	2.182.623	2.875.276	16.332.488	-2,3%	-4,0%	-4,2%	-4,6%
2013	970.825	2.176.328	2.862.396	16.258.042	0,2%	-0,3%	-0,4%	-0,5%

Font: Institut General de la Seguretat Social

En el període 2008-2013, l'afiliació a Barcelona ha baixat menys que a Catalunya i Espanya. A la ciutat el nombre d'afiliats al règim general es redueix un 10%, mentre que a Catalunya i Espanya la caiguda és superior al 13%. També es comporten millor els règims especials, que s'incrementen als tres àmbits, però especialment a Barcelona, amb un 35%. En canvi, el grup de persones autònomes presenta una baixada més moderada a Espanya que a Barcelona, amb reduccions del 7,8% i 8,3% respectivament.

Amb excepció del sector serveis, que creix al voltant del 0,7%, la resta de sectors presenten baixades del nombre de persones treballadores afiliades al llarg de 2013 als tres àmbits. La construcció, com els tres anys anteriors, té les reduccions d'afiliació més importants en els tres àmbits, amb taxes que superen el 7%. Al llarg del període 2008-2013, l'afiliació baixa en tots els sectors productius. La indústria perd entre un 20% i un 25% d'afiliació i la construcció entre el 47% i el 52% i Barcelona és l'àmbit més afectat en els dos sectors. Els serveis es comporten millor i només perden entre el 5% i el 6% de l'afiliació. En aquest cas, Barcelona és l'àmbit que suporta millor la reducció d'afiliació originada per la crisi.

### Afiliats a la Seguretat Social per àmbits territorials i sectors



L'afiliació de persones estrangeres ha caigut des de l'any 2008 i és la que ho fa amb més intensitat. Les reduccions acumulades des de desembre de 2008 han estat superiors al 18% en tots els àmbits, mentre que entre les persones espanyoles es situen al voltant del 10%.

### Persones afiliades a la Seguretat Social. Per àmbits territorials

	Barcelona		Catalunya		Espanya	
	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13
<b>Totals</b>	<b>970.825</b>	<b>0,2%</b>	<b>2.862.396</b>	<b>-0,4%</b>	<b>16.258.042</b>	<b>-0,5%</b>
Règim general	825.858	0,1%	2.247.565	-0,3%	11.926.982	-0,8%
Autònoms	111.055	0,5%	520.935	0,3%	3.051.795	1,0%
Règ. especials	33.912	0,1%	93.896	-6,8%	1.279.265	-1,0%
<b>Per sectors*</b>	<b>936.913</b>	<b>0,2%</b>	<b>2.762.477</b>	<b>-0,4%</b>	<b>14.978.777</b>	<b>-0,4%</b>
Agricultura	381	-12,0%	31.987	-1,1%	312.548	0,1%
Indústria	75.333	-1,8%	431.978	-2,1%	1.978.723	-2,3%
Construcció	29.517	-8,9%	158.621	-8,2%	929.681	-7,9%
Serveis	831.682	0,7%	2.139.891	0,6%	11.757.825	0,6%
<b>Nacionalitat**</b>	<b>2.176.328</b>	<b>-0,3%</b>	<b>2.862.396</b>	<b>-0,4%</b>	<b>16.258.042</b>	<b>-0,5%</b>
Nacionals	1.928.060	0,1%	2.521.187	0,1%	14.732.340	0,2%
Estrangers	248.268	-3,5%	341.209	-4,1%	1.525.702	-6,1%

(\*) No inclou règims especials. (\*\*) Dades provincials en el cas de Barcelona

A Barcelona, l'any 2013, el 85% de l'afiliació es concentra al règim general, mentre que a Espanya se situa per sota del 74%. En canvi, els autònoms i els règims especials tenen menys rellevància a la ciutat que al conjunt de l'Estat. En qualsevol cas, el pes de la població afiliada al règim general ha baixat al voltant d'un punt als tres àmbits des de l'any 2008, mentre que s'ha incrementat el volum dels autònoms i, especialment, de l'afiliació als règims especials.

El pes dels serveis sobre l'afiliació ha crescut a Barcelona, Catalunya i Espanya al voltant de sis punts des de l'any 2008. L'economia, per tant, s'ha terciaritzat en aquest període, mentre que la indústria i, especialment, la construcció ha perdut pes en l'afiliació.

### Contractació

A Barcelona, la contractació anual s'incrementa un 0,8% l'any 2013, un percentatge inferior al de Catalunya i Espanya. En tots els àmbits, aquest creixement es concentra en la contractació temporal, amb taxes que van del 4,6% de Catalunya al 6,6% d'Espanya. Des de l'any 2008, el total anual de contractes indefinits ha caigut més d'un 40% en tots els àmbits i la contractació temporal baixa en aquest període entre un 6% i un 8%, segons el territori.

#### Contractació per àmbits territorials

	Barcelona		Catalunya		Espanya	
	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13
<b>Indefinits</b>	<b>86.728</b>	<b>-22,6%</b>	<b>234.699</b>	<b>-18,0%</b>	<b>1.134.949</b>	<b>-20,8%</b>
Homes	41.925	-3,9%	120.180	-2,2%	581.621	-1,8%
Dones	44.803	-34,5%	114.519	-29,9%	553.328	-34,2%
<b>Temporals</b>	<b>698.896</b>	<b>4,8%</b>	<b>1.926.255</b>	<b>4,6%</b>	<b>13.657.665</b>	<b>6,6%</b>
Homes	326.617	5,1%	991.377	5,9%	7.626.838	9,8%
Dones	372.279	4,4%	934.878	3,2%	6.030.827	2,9%
<b>Total</b>	<b>785.624</b>	<b>0,8%</b>	<b>2.160.954</b>	<b>1,6%</b>	<b>14.792.614</b>	<b>3,9%</b>
Homes	368.542	4,0%	1.111.557	5,0%	8.208.459	8,9%
Dones	417.082	-1,8%	1.049.397	-1,8%	6.584.155	-1,8%

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut General de la Seguretat Social i el Departament d'Empresa i Ocupació

A Catalunya, i especialment a Espanya, els homes són majoritaris en la contractació temporal i en la indefinida. A Espanya, el 55,5% dels contractes anuals de l'any 2013 van ser per a homes i a Catalunya el 51,4%. A Barcelona, en canvi, més del 53% dels contractes formalitzats corresponen a dones.

L'any 2013, la taxa de temporalitat anual, entesa com el percentatge de contractes temporals sobre el total de contractes formalitzats anualment, arriba al voltant del 90%.

#### Per nivell formatiu

S'ha d'advertir que hi ha una diferència entre el total de contractes i la suma de contractes per nivell formatiu, ja que es desconeix el nivell formatiu de part de les persones

treballadores amb una relació laboral especial del servei de la llar familiar, regulada pel Reial decret 1620/2011, de 14 de novembre.

**Evolució de la contractació per àmbits territorials. Per nivell d'estudis**

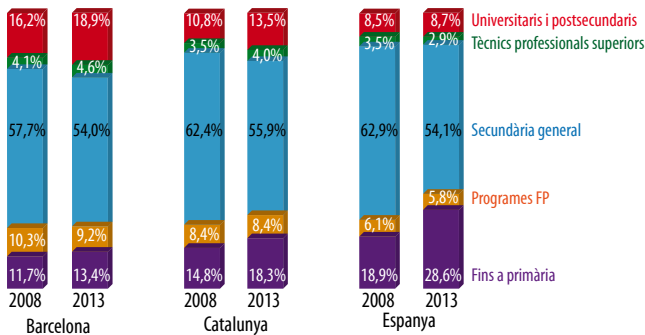
	Barcelona		Catalunya		Espanya	
	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13
<b>Total</b>	<b>779.926</b>	<b>2,2%</b>	<b>2.149.108</b>	<b>2,5%</b>	<b>14.732.813</b>	<b>3,5%</b>
Fins a primària	104.315	8,8%	392.400	14,3%	4.217.384	20,8%
Programes FP	71.557	4,4%	180.431	6,2%	851.869	2,6%
Secundària general	420.837	-4,2%	1.200.500	-3,5%	7.963.149	-4,3%
Tècnics prof. superiors	35.883	30,3%	85.923	15,0%	421.595	3,8%
Estudis superiors	147.334	11,6%	289.854	9,3%	1.278.816	7,5%

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut General de la Seguretat Social i el Departament d'Empresa i Ocupació

Fet aquest matís, s'ha d'assenyalar que el darrer any la contractació total augmenta més a Espanya i Catalunya que a Barcelona. Només baixa, als tres àmbits territorials, la contractació de persones amb secundària general. A Barcelona creix la contractació de persones amb titulació superior, especialment la de tècnics professionals, que també és la categoria que més creix a Catalunya. A Espanya, en canvi, les persones amb estudis fins a primària són el grup on més creix la contractació.

Si analitzem la contractació de l'any 2013 segons el nivell d'estudis assolit per les persones que formalitzen els contractes, les dades mostren que a Barcelona el pes de les que tenen estudis universitaris és més del doble que la mitjana estatal: a Barcelona el 19% dels contractes són per a persones amb aquest nivell d'estudis, mentre que a Espanya només arriba al 8,7% i a Catalunya al 13,5%.

**Contractació per àmbits territorials i nivell d'estudis**



A Barcelona, els contractes signats per les persones que han estudiat fins a primària suposen el 13,4% del total, quasi cinc punts menys que a Catalunya (18,3%) i menys de la meitat de la mitjana estatal (28,6%). En els tres casos, ha pujat el pes d'aquest

darrer col·lectiu des de l'any 2008, especialment a Espanya on l'any 2008 el 19% de les persones contractades havien cursat fins a primària i l'any 2013 aquest percentatge pujava fins al 28,6%.

## **Població aturada i taxa d'atur segons l'EPA**

### **Per edat i sexe**

Mentre que a Barcelona, el darrer any, l'atur baixa un 3,5% segons l'EPA, a Catalunya i Espanya la població aturada s'incrementa, encara que amb taxes més moderades que els anys anteriors. Des del començament de la crisi, l'any 2008, l'atur ha crescut un 120% a Barcelona, quasi un 150% a Catalunya i un 131% a Espanya.

L'any 2013 l'atur femení va augmentar als tres àmbits, mentre que l'atur masculí va baixar a Barcelona, gairebé un 9%, però va pujar a Catalunya i Espanya.

Quant a la distribució per edats, hi destaca que en el període 2008-2013 l'atur a Barcelona es va comportar millor que a Catalunya i Espanya entre les persones de 25 a 54 anys, però es comporta pitjor que a Espanya l'atur de les persones majors de 54 anys, col·lectiu que presenta increments superiors al 22%, i el grup de persones menors de 20 anys. Barcelona evoluciona millor que Catalunya en tots els grups d'edat.

### **Població aturada per àmbits territorials. Per sexe i edat. Milers de persones**

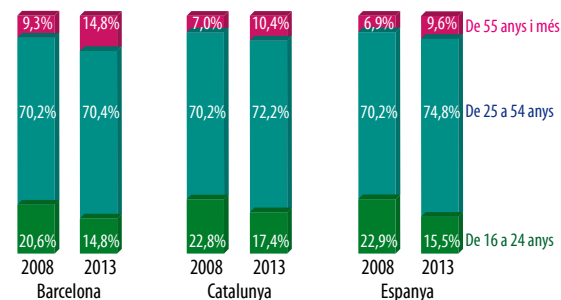
	Mitjanes 2013			Var. 2008-13		
	Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Catalunya	Espanya
<b>Total</b>	<b>137,7</b>	<b>859,0</b>	<b>5.995,3</b>	<b>121,6%</b>	<b>148,4%</b>	<b>131,4%</b>
<b>Edat</b>						
De 16 a 19 anys	5,1	42,3	211,0	22,4%	39,9%	-0,1%
De 20 a 24 anys	15,3	107,0	720,7	77,2%	119,8%	88,7%
De 25 a 54 anys	97,0	620,0	4.487,5	122,4%	154,9%	146,8%
De 55 anys i més	20,4	89,7	576,3	253,2%	278,5%	221,4%
<b>Sexe</b>						
Homes	71,7	463,4	3.168,4	112,8%	137,7%	141,7%
Dones	66,0	395,6	2.827,0	132,1%	162,2%	120,9%

En tots els àmbits territorials s'incrementa el pes de les persones aturades majors de 54 anys des de l'any 2008, especialment a Barcelona, on l'any 2013 quasi el 15% tenien 55 anys o més, quan a Espanya el seu pes no arribava al 10%.

El pes de les persones més joves sobre el total de les aturades ha caigut des del començament de la crisi de forma molt intensa. En tots els territoris, les persones aturades menors de 25 anys suposaven més del 20% del total d'aturats l'any 2008 i cinc anys després el seu pes havia baixat entre cinc i set punts.

A Barcelona s'ha produït un fet rellevant: l'any 2008 hi havia dues persones joves aturades per cada persona aturada major de 54 anys i l'any 2013 el seu pes s'ha igualat.

## Població aturada per àmbits territorials i edat

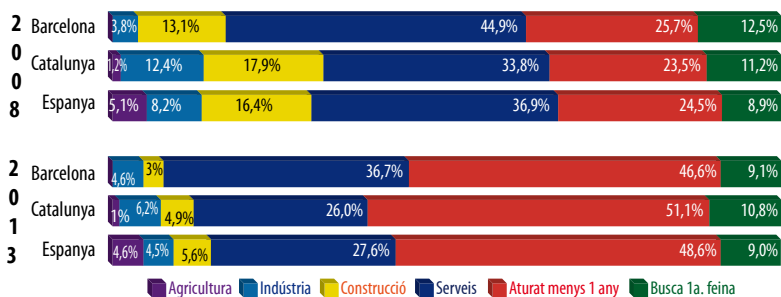


### Per sector

L'any 2013, l'atur baixa a la construcció i als serveis en tots els àmbits territorials, amb reduccions més considerables a Barcelona que als altres territoris. El nombre de persones aturades que fa més d'un any que estan sense feina es manté a la ciutat però creix a Catalunya i Espanya per sobre del 8%. Un comportament similar s'observa entre les persones aturades que busquen la primera feina: baixa a Barcelona i puja a la resta d'àmbits.

L'únic sector on Barcelona evoluciona pitjor que Catalunya i Espanya és la indústria, ja que mentre que s'incrementa gairebé un 50% a Barcelona, es redueix més d'un 10% als altres àmbits.

## Pes dels sectors sobre l'atur total per àmbits territorials



En el període 2008-2013 les persones aturades que fa més d'un any que es troben en atur són el grup que més creix, amb increments que van del 300% a Barcelona al 440% a Catalunya.

## Atur per àmbits territorials i sector productiu. Milers de persones

	Mitjanes 2013			Var. 2012-13		
	Barcelona	Catalunya	Espanya	Barcelona	Catalunya	Espanya
<b>Total</b>	<b>137,7</b>	<b>859,0</b>	<b>5.995,3</b>	<b>-3,5%</b>	<b>1,5%</b>	<b>3,9%</b>
Agricultura	0,0	8,9	276,2	0,0%	-21,1%	-1,0%
Indústria	6,3	53,3	272,8	47,4%	-15,3%	-10,6%
Construcció	4,1	42,3	338,2	-53,7%	-17,6%	-21,3%
Serveis	50,5	223,6	1.653,2	-3,8%	-3,4%	-2,6%
Població aturada menys d'1 any	64,2	438,6	2.912,8	0,0%	8,9%	13,7%
Aturat busca la feina	12,6	92,5	542,3	-2,3%	7,2%	9,1%

## Taxa d'atur

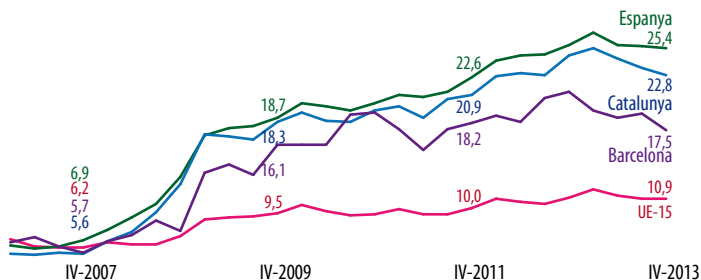
Al quart trimestre de 2013, Barcelona es manté com l'àmbit territorial amb la taxa d'atur més baixa, amb l'excepció, lògicament, de la UE-15. En tots els casos són valors inferiors als del quart trimestre de l'any 2012, però mentre que a Barcelona i Catalunya les reduccions són superiors a 1,3 punts, a Espanya només es redueixen 0,1 punts.

## Taxa d'atur per àmbits territorials. IV trimestre

	Barcelona			Catalunya			Espanya			UE-15		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
2007	5,8	5,7	6,0	6,7	5,6	8,0	8,7	6,9	11,1	6,9	6,2	7,7
2008	8,4	7,8	9,1	11,9	12,3	11,5	14,0	13,0	15,2	7,6	7,3	8,0
2009	15,4	16,1	14,7	17,1	18,3	15,7	18,9	18,7	19,2	9,4	9,5	9,3
2010	16,2	19,2	12,9	18,1	19,4	16,6	20,5	20,1	20,9	9,6	9,4	9,7
2011	17,2	18,2	16,2	20,7	20,9	20,4	23,0	22,6	23,5	10,1	10,0	10,2
2012	19,0	21,2	16,7	24,1	24,7	23,4	26,2	25,7	26,7	11,0	11,0	11,1
2013	17,7	17,5	17,9	22,4	22,8	21,9	26,1	25,4	27,0	11,0	10,9	11,1

Nota: les taxes laborals específiques fan referència a la població de 16 a 64 anys, excepte a la Unió Europea on comprenen la població de 15 a 64 anys

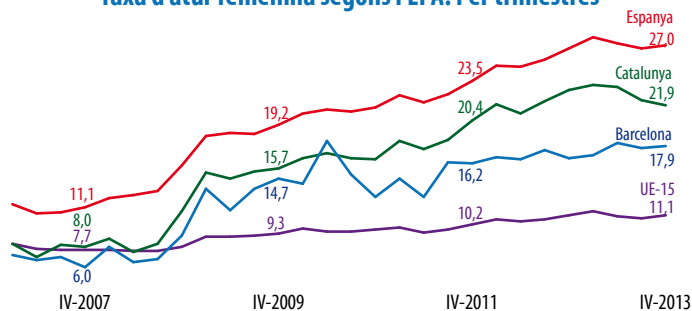
## Taxa d'atur masculina segons l'EPA. Per trimestres



En qualsevol cas, les taxes a Barcelona, Catalunya i Espanya són molt superiors a les mitjanes de la UE-15, però les diferències han baixat el darrer any.

La reducció de l'atur que s'observa al llarg del darrer any només afecta els homes tant a Barcelona com al conjunt de l'Estat. A Barcelona, la taxa d'atur masculina baixa 3,7 punts i a Espanya 0,3 punts, però, en canvi, en els dos casos la taxa d'atur femenina s'incrementa: 1,2 punts a Barcelona i 0,3 punts a Espanya. A Catalunya, per la seva banda, baixa tant l'atur masculí com el femení.

### Taxa d'atur femenina segons l'EPA. Per trimestres



### Atur registrat

Entre desembre de 2012 i desembre de 2013 l'atur registrat a Barcelona es redueix un 4%, descens lleugerament superior al de la província, Catalunya i Espanya. Si comparem les xifres d'atur de desembre de 2013 i desembre de 2007, just abans de la crisi, aquest a Barcelona va créixer un 110%, augment inferior al 121% d'Espanya, el 130% de la província i el 135% de Catalunya.

### Evolució de l'atur registrat

Desembre	2013	Var. 2012-13	Var. 2007-13
<b>Barcelona</b>	<b>107.677</b>	<b>-4,0%</b>	<b>110,1%</b>
Província Barcelona	463.474	-3,7%	129,9%
Catalunya	624.872	-3,4%	135,1%
Espanya	4.701.338	-3,0%	120,8%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Empresa i Ocupació i el Servei Públic d'Ocupació Estatal

L'any 2013 ha tingut increments interanuals moderats de l'atur al primer semestre i reduccions al segon, amb certs matisos, ja que la caiguda de l'atur a Espanya s'ha retardat fins al darrer trimestre.

### Per edat i sexe

L'atur masculí és el que més creix entre desembre de 2007 i desembre de 2013 als tres àmbits territorials analitzats, ja que l'atur femení puja entre un 93% i un 109% en



aquest període, i l'atur entre els homes creix entre un 128% i un 168%. En els dos casos, Barcelona presenta augments inferiors als dels altres territoris.

El darrer any es produeix un canvi de tendència i l'atur es redueix més entre els homes que entre les dones.

### Atur registrat per àmbits territorials. Per sexe i edat

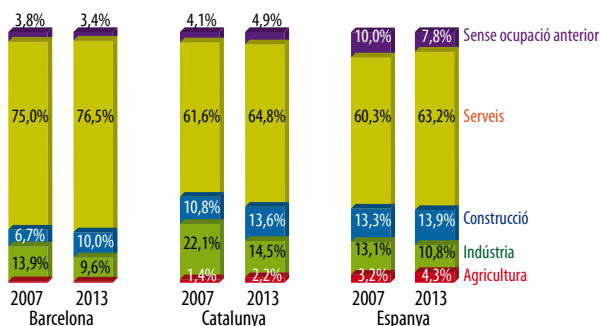
Desembre	Barcelona			Catalunya			Espanya		
	2013	Var. 2012-13	Var. 2007-13	2013	Var. 2012-13	Var. 2007-13	2013	Var. 2012-13	Var. 2007-13
<b>Total</b>	<b>107.677</b>	<b>-4,0%</b>	<b>110,1%</b>	<b>624.872</b>	<b>-3,4%</b>	<b>135,1%</b>	<b>4.701.338</b>	<b>-3,0%</b>	<b>120,8%</b>
<b>Sexe</b>									
Homes	54.226	-5,0%	128,7%	316.072	-4,9%	167,7%	2.294.712	-4,7%	159,2%
Dones	53.451	-3,0%	94,1%	308.800	-1,8%	109,0%	2.406.626	-1,4%	93,4%
<b>Edat</b>									
De 16 a 24	5.132	-9,6%	36,4%	38.892	-10,6%	51,8%	412.584	-9,6%	71,6%
De 25 a 44	50.477	-9,7%	106,9%	297.396	-8,5%	125,9%	2.311.002	-7,2%	109,7%
45 i més	52.068	2,9%	125,6%	288.584	3,7%	165,9%	1.977.752	4,0%	151,3%

El 50,4% del total de les persones aturades registrades a Barcelona el desembre de 2013 eren homes. A Catalunya, el percentatge és molt similar, el 50,6%. A Espanya, en canvi, la majoria d'aturats són dones: un 51,2%. Al llarg de la crisi, el pes de les majors de 44 anys sobre el total d'aturades ha crescut més de tres punts entre desembre de 2007 i desembre de 2013, especialment a Barcelona, on el desembre de 2013 arriba a més del 48% i es converteix en el grup majoritari.

### Per sector

Des de l'inici de la crisi, l'atur registrat ha crescut especialment a la construcció i als serveis, mentre que a la indústria l'increment ha estat més moderat. A Barcelona i Catalunya, el sector més perjudicat per la pèrdua d'ocupació ha estat la construcció, i a Espanya els serveis han estat el sector que ha experimentat l'augment més gran.

### Atur registrat per àmbits territorials i sector. A desembre

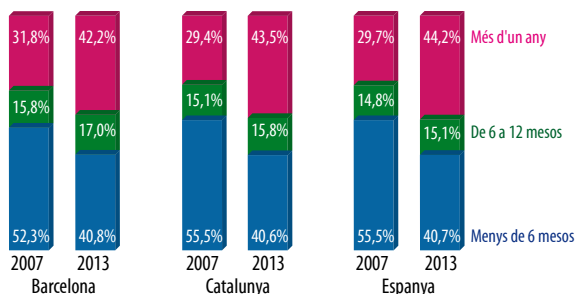


La situació varia el darrer any, ja que dels tres àmbits la construcció és el que presenta una reducció més important, superior al 10% des de desembre de 2012. La major part de les persones en atur treballava abans al sector serveis, especialment a Barcelona, on tres de cada quatre persones aturades el desembre de 2013 procedien d'aquest sector. A Espanya, aquest percentatge baixa al 63%.

### Per durada

Encara que l'atur ha baixat l'any 2013 als tres àmbits territorials, es manté l'increment del nombre de persones que fe més d'un any que es troben a l'atur. Des de desembre de 2007, el col·lectiu de persones aturades de llarga durada s'ha incrementat un 179% a Barcelona, un 228% a Espanya i quasi un 250% a Catalunya.

### Atur registrat per àmbits territorials i durada



L'increment constant de persones aturades de llarga durada ha fet que el desembre de 2013 aquest col·lectiu sigui el majoritari entre les persones a l'atur, amb un pes per sobre del 42% en tots els àmbits.

### Atur registrat per províncies y comunitats autònomes

#### Atur registrat el desembre de 2013. CCAA

	Nombre d'aturats	Variació interanual		Nombre d'aturats	Variació interanual
<b>Total nacional</b>	<b>4.701.338</b>	<b>-3,04%</b>			
Illes Balears	91.215	-4,82%	La Rioja	27.024	-2,01%
Andalusia	1.033.647	-4,63%	Com. de Madrid	535.563	-1,64%
Com. Valenciana	547.360	-3,93%	País Basc	167.374	-1,01%
Castella-la Manxa	252.114	-3,90%	Com. Foral de Navarra	51.488	-0,88%
Canàries	274.053	-3,81%	Extremadura	145.037	-0,62%
Catalunya	624.872	-3,41%	Castella i Lleó	235.919	-0,56%
Melilla	12.196	-3,24%	Aragó	110.832	0,28%
Astúries	100.876	-2,80%	Cantàbria	56.948	1,08%
Galícia	271.063	-2,77%	Ceuta	12.673	3,62%
Múrcia	151.084	-2,24%			

Font: Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE)

El desembre de 2013, Catalunya torna a formar part del grup de comunitats autònomes que presenten un comportament de l'atur millor que la mitjana estatal, igual succeeix amb la província de Barcelona. L'any 2013, l'atur a la província es redueix un 3,7% i a Catalunya un 3,4%, mentre que a Espanya baixa un 3%.

### Atur registrat el desembre de 2013. Províncies

	Nombre d'aturats	Var. inter- anual		Nombre d'aturats	Var. inter- anual
<b>Total nacional</b>	<b>4.701.338</b>	<b>-3,04%</b>			
Jaén	53.529	-15,57%	Palència	15.300	-2,72%
Granada	100.373	-7,22%	Tarragona	72.046	-2,66%
Còrdova	89.538	-7,02%	Guipúscoa	46.612	-2,26%
Conca	20.108	-6,14%	Àvila	18.098	-2,11%
Albacete	50.551	-5,81%	Girona	58.781	-1,85%
Castelló	58.538	-5,64%	Pontevedra	108.587	-1,70%
Lleida	30.571	-4,29%	Sevilla	250.799	-1,59%
Almeria	75.691	-4,25%	Badajoz	93.444	-1,42%
Guadalajara	23.635	-4,18%	Lugo	27.615	-1,16%
Huelva	64.228	-4,02%	Salamanca	35.435	-1,16%
La Corunya	105.585	-3,99%	Biscaia	93.964	-0,89%
Sta. Cruz de Tenerife	128.479	-3,98%	Burgos	31.965	-0,39%
Màlaga	202.712	-3,87%	Valladolid	51.061	-0,27%
Alacant	217.680	-3,78%	Sòria	6.734	-0,12%
Ourense	29.276	-3,72%	Lleó	45.959	0,09%
València	271.142	-3,67%	Terol	10.846	0,19%
Barcelona	463.474	-3,67%	Zamora	18.882	0,31%
Las Palmas	145.574	-3,66%	Segòvia	12.485	0,54%
Cadís	196.777	-3,66%	Àlaba	26.798	0,80%
Osca	15.016	-3,35%	Càceres	51.593	0,85%
Ciudad Real	67.590	-2,93%	Saragossa	84.970	0,96%
Toledo	90.230	-2,93%			

En el període 2007-2013, Catalunya i les seves quatre províncies tenen augments de l'atur per sobre de la mitjana. De fet, Lleida és una de les províncies amb un increment de l'atur més intens: un 205%.

## Evolució de l'atur registrat desembre 2007-desembre 2013

	2007	Var. 2007-13		2007	Var. 2007-13
<b>Espanya</b>	<b>2.129.547</b>	<b>120,8%</b>			
Galícia	154.982	74,9%	Com. de Madrid	229.150	133,7%
Illes Balears	50.004	82,4%	Catalunya	265.789	135,1%
Ceuta	6.764	87,4%	Com. Foral de Navarra	21.575	138,6%
Melilla	6.411	90,2%	La Rioja	10.753	151,3%
Extremadura	76.202	90,3%	Com. Valenciana	215.693	153,8%
Astúries	51.229	96,9%	Cantàbria	21.848	160,7%
Canàries	139.081	97,0%	Castella-la Manxa	94.955	165,5%
Andalusia	510.817	102,4%	Aragó	38.378	188,8%
Castella i Lleó	109.711	115,0%	Múrcia	51.623	192,7%
País Basc	74.582	124,4%			

Font: Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE)

## Atur registrat a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB)

El desembre de 2013, el 40,4% de l'atur de l'RMB es concentra a la comarca del Barcelonès, seguida pel Vallès Occidental amb el 19,6% de les persones aturades. L'atur baixa en totes les comarques de l'RMB, especialment al Vallès Occidental i al Barcelonès.

Segons dades de desembre de 2013, el 82,7% dels aturats de l'RMB són de nacionalitat espanyola, el 14,6% no comunitaris i un 2,7% comunitaris no espanyols. Gairebé el 45% fa més d'un any que són a l'atur i aquest és l'únic col·lectiu que ha experimentat un augment de persones aturades al llarg de l'any 2013: un 7%.

### Atur registrat a l'RMB. Per comarques

Desembre	2012	2013	Var. 2012-13
Alt Penedès	9.190	9.012	-1,9%
Baix Llobregat	71.396	68.869	-3,5%
Barcelonès	176.502	169.587	-3,9%
Garraf	13.946	13.525	-3,0%
Maresme	40.754	39.479	-3,1%
Vallès Occidental	85.818	82.394	-4,0%
Vallès Oriental	37.844	36.743	-2,9%

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Empresa i Ocupació

## Per sexe i edat

A l'RMB, l'atur ha baixat un 3,6% el desembre de l'any 2013, quatre dècimes menys que a Barcelona, on es va reduir un 4%. L'atur torna a evolucionar millor entre els homes, com passa a Barcelona, ja que la reducció del nombre d'homes aturats és del 5%, mentre que entre les dones es redueix un 2,2%. Igual que s'observa a Barcelona, l'atur registrat baixa entre els menors de 55 anys i s'incrementa en el grup 55 anys i més, tant

a l'RMB com a Barcelona, un pes que ha crescut els darrers anys. En canvi, disminueix la proporció de joves sobre el total de persones aturades. El desembre de 2013, els menors de 25 anys suposen només el 6% dels aturats a l'RMB i el 4,8% a Barcelona.

### Atur registrat a l'RMB i a Barcelona. Per sexe i edat

	Barcelona		RMB	
	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13
<b>Desembre</b>				
<b>Total</b>	<b>107.677</b>	<b>-4,0%</b>	<b>419.609</b>	<b>-3,6%</b>
<b>Sexe</b>				
Homes	54.226	-5,0%	210.356	-5,0%
Dones	53.451	-3,0%	209.253	-2,2%
<b>Edat</b>				
De 16 a 19 anys	986	-2,0%	5.617	-6,8%
De 20 a 24 anys	4.146	-11,2%	19.299	-10,5%
De 25 a 54 anys	78.081	-6,2%	306.099	-5,7%
De 55 anys i més	24.464	5,2%	88.594	6,4%

### Per sector

Les reduccions de l'atur registrat el desembre de 2013 a l'RMB afecten tots els sectors excepte el col·lectiu de persones sense ocupació anterior, que creix un 2,3%. L'atur es redueix més a l'RMB que a Barcelona a la construcció i amb menys intensitat a la indústria i als serveis.

A Barcelona, el 76,5% dels aturats provenen del sector serveis, percentatge que baixa al 66,5% en el cas de l'RMB. Els aturats industrials, en canvi, suposen menys del 10% de l'atur a la ciutat i quasi el 15% del total d'aturats a l'RMB.

### Atur registrat a l'RMB i a Barcelona per sector econòmic. Desembre 2013



### Per nivell d'estudis

Com a Barcelona, l'atur registrat baixa a l'RMB al llarg de l'any 2013 en tots els grups. Als dos àmbits, les persones aturades que no han acabat l'educació primària presenten la reducció d'atur més intensa, mentre que les persones amb formació professional són el grup menys beneficiat pel descens de l'atur registrat tant a Barcelona com a l'RMB.

### Atur registrat a l'RMB i a Barcelona. Per nivell formatiu

Desembre	Barcelona		RMB	
	2013	Var. 2012-13	2013	Var. 2012-13
Primària incompleta	2.226	-11,2%	18.869	-8,5%
Primària completa	4.903	-2,7%	30.648	-6,7%
Secundària general	64.390	-4,2%	263.252	-3,3%
Formació professional	9.575	0,0%	39.080	-0,9%
Tècnics prof. superiors	8.617	-2,3%	28.645	-1,4%
Educació superior	17.966	-5,6%	39.115	-5,3%

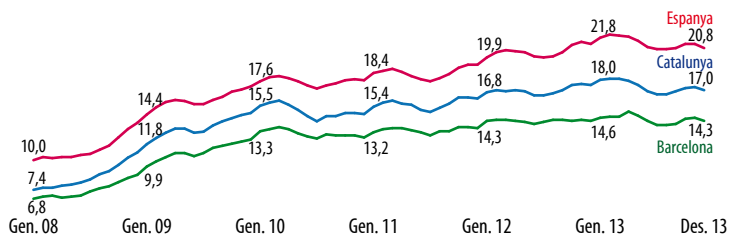
La diferent tipologia de la població activa de Barcelona i de la RMB es fa evident a l'hora d'analitzar l'estructura de l'atur registrat segons el nivell de formació assolit per les persones. A l'RMB, gairebé el 75% del grup de persones aturades han cursat fins a secundària, mentre que a Barcelona aquest percentatge baixa al 66,4%.

### Taxa d'atur registrat

La taxa d'atur registrat arriba, el desembre de 2013, al 14,5 a Barcelona, al 17,3 a Catalunya i al 21,3 a Espanya. La mitjana anual de l'any 2013 és la més alta dels darrers 17 anys als tres àmbits i supera el 21% en el cas espanyol.

Des del començament de la crisi, l'any 2008, les taxes d'atur registrat s'han duplicat als tres àmbits. Si comparem les mitjanes dels anys 2008 i 2013, veiem que Barcelona ha passat del 7,6 al 14,5, Catalunya del 8,7 al 17,3 i Espanya de l'11,1 al 21,3.

### Evolució mensual de la taxa d'atur registrat



## Expedients de regulació d'ocupació

El nombre d'expedients de regulació d'ocupació presentats l'any 2013 a Barcelona és de 782, un 49% inferior al total de l'any 2012. A Catalunya, la reducció ha estat del 40%. L'any 2013, el 20,3% dels ERO de Catalunya s'han formalitzat a Barcelona.

Si comparem les dades de l'any 2013 amb les de l'any 2008, primer any de crisi econòmica, podem observar l'important increment d'ERO que s'ha produït, tant a Barcelona com a Catalunya. A Barcelona, aquest augment arriba al 269% i a Catalunya al 309%.

Al llarg del període han perdut pes els expedients de rescissió de contracte, que suposen l'extinció de la relació laboral, i han augmentat considerablement les categories de suspensió i reducció d'ocupació, que suposen l'adaptació temporal de la relació laboral a la situació de l'empresa. A Barcelona, des de l'any 2008, els expedients de suspensió de l'ocupació s'han multiplicat per deu i els de reducció per 32.

### Expedients de regulació d'ocupació a Barcelona i Catalunya. Per tipus

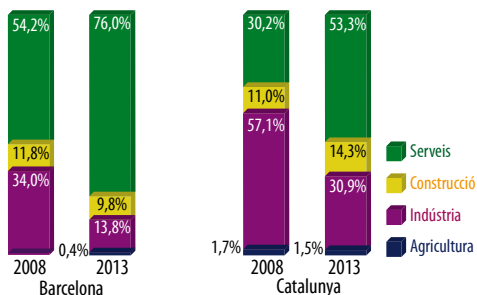
	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Barcelona</b>	<b>1.529</b>	<b>782</b>	<b>-48,9%</b>	<b>268,9%</b>
Autoritzats	1.468	738	-49,7%	280,4%
<i>Rescissió</i>	335	132	-60,6%	-16,5%
<i>Suspensió</i>	539	253	-53,1%	912,0%
<i>Reducció</i>	594	353	-40,6%	3109,1%
No autoritzats	5	2	-60,0%	-60,0%
Desistits	56	42	-25,0%	223,1%
<b>Catalunya</b>	<b>6.407</b>	<b>3.859</b>	<b>-39,8%</b>	<b>308,8%</b>
Autoritzats	6.185	3.654	-40,9%	324,4%
<i>Rescissió</i>	972	443	-54,4%	-13,3%
<i>Suspensió</i>	3.055	1.715	-43,9%	485,3%
<i>Reducció</i>	2.158	1.496	-30,7%	2524,6%
No autoritzats	18	3	-83,3%	-90,0%
Desistits	204	202	-1,0%	281,1%
<b>Barcelona/Catalunya</b>	<b>23,9%</b>	<b>20,3%</b>		

L'any 2013, el nombre d'ERO cau en tots els sectors, excepte a l'agricultura, tant a Barcelona com a Catalunya. En el període 2008-2013, els ERO s'incrementen en tots els sectors, especialment als serveis: un 416% a Barcelona i un 621% a Catalunya. La indústria és el sector on la regulació d'ocupació creix de forma més moderada, amb increments del 50% a Barcelona i del 121% a Catalunya.

Els serveis s'han convertit en el sector on més ERO es formalitzen, tant a Barcelona com a Catalunya, amb un pes creixent des de l'any 2008.

La indústria, en canvi, ha perdut força pes en els ERO i si el 2008 el 34% dels ERO de Barcelona i el 57% dels de Catalunya afectaven la indústria, l'any 2013 només suposaven el 14% a Barcelona i el 31% a Catalunya.

## EROS per sector econòmic



### Persones afectades. Per sector econòmic i sexe

L'any 2013 s'observen reduccions del nombre de persones afectades per ERO en tots els sectors, tant a Barcelona com a Catalunya. El nombre de persones treballadores industrials afectades per ERO ha baixat, des de l'any 2008, un 75% a Barcelona i un 1,2% a Catalunya. Atès que el nombre d'expedients s'ha incrementat en aquest període, això vol dir que els darrers anys els expedients han afectat a empreses industrials amb poques persones treballadores, mentre que l'any 2008 van ser les grans indústries les protagonistes de la regulació d'ocupació.

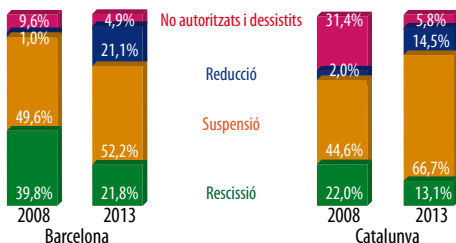
### Persones afectades per expedients de regulació d'ocupació. Per sectors i sexe

	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Per sectors</b>				
<b>Barcelona</b>	<b>23.556</b>	<b>10.697</b>	<b>-54,6%</b>	<b>25,2%</b>
Agricultura	5	55	1000,0%	100,0%
Indústria	4.748	1.441	-69,7%	-74,7%
Construcció	2.126	918	-56,8%	226,7%
Serveis	16.677	8.283	-50,3%	223,6%
<b>Catalunya</b>	<b>93.302</b>	<b>64.098</b>	<b>-31,3%</b>	<b>45,4%</b>
Agricultura	364	405	11,3%	376,5%
Indústria	46.510	37.919	-18,5%	-1,2%
Construcció	9.784	5.104	-47,8%	299,4%
Serveis	36.644	20.670	-43,6%	374,3%
<b>Per sexe</b>				
<b>Barcelona</b>				
Homes	15.432	6.156	-60,1%	-10,3%
Dones	8.124	4.541	-44,1%	170,3%
<b>Catalunya</b>				
Homes	64.770	43.966	-32,1%	32,7%
Dones	28.532	20.132	-29,4%	84,0%



En els serveis i a la construcció l'increment del nombre de treballadors afectats és força intens, especialment a Catalunya, on el nombre de treballadors afectats a la construcció s'ha quadruplicat des de l'any 2008 i als serveis gairebé s'ha multiplicat per cinc. A Barcelona, els increments han estat superiors al 220%.

### Treballadors afectats per EROS per tipus d'expedient



El fet que els ERO afectin cada vegada més el sector serveis ha implicat que el nombre de dones, molt més presents als serveis que a la indústria, se hagi incrementat molt més que el d'homes. D'altra banda, l'any 2013, a Barcelona i a Catalunya els expedients de suspensió d'ocupació continuen sent els que afecten més persones treballadores, i la classe d'expedient que ha baixat menys.

### Persones afectades per ERO a Barcelona. Per divisions econòmiques

	Total	Variacions		Pes sobre el total		
	2013	2012- 13	2008- 13	2008	2012	2013
Agricultura, ramaderia, pesca	55	1000,0	100,0	0,0%	0,0%	0,5%
Indústries manufactureres	1.423	-66,0	-74,7	65,8%	17,8%	13,3%
Energia, aigua i gestió de residus	18	-96,8	-76,6	0,9%	2,4%	0,2%
Construcció	918	-56,8	226,7	3,3%	9,0%	8,6%
Comerç	1.258	-63,9	378,3	3,1%	14,8%	11,8%
Transports i comunicacions	1.251	-65,0	384,9	3,0%	15,2%	11,7%
Hoteleria i restauració	440	-0,7	252,0	1,5%	1,9%	4,1%
Turisme	70	-60,0	-59,3	2,0%	0,7%	0,7%
Activitats d'informació i comunicació	595	-56,9	68,1	4,1%	5,9%	5,6%
Activitats financeres i d'assegurances	277	-75,0	5440,0	0,1%	4,7%	2,6%
Activitats immobiliàries	15	-81,0	-74,6	0,7%	0,3%	0,1%
Activitats tècniques i professionals	2.697	-24,1	148,8	12,7%	15,1%	25,2%
Act. administratives, jurídiques i comptables	374	-48,0	100,0	0,0%	3,1%	3,5%
Act. sanitàries i de serveis socials	381	-4,0	647,1	0,6%	1,7%	3,6%
Educació	193	-62,5	2312,5	0,1%	2,2%	1,8%
Indústries culturals, artístiques i de lleure	530	-30,1	516,3	1,0%	3,2%	5,0%
Altres serveis	202	-58,4	112,6	1,1%	2,1%	1,9%
<b>Total</b>	<b>10.697</b>	<b>-54,6</b>	<b>25,2</b>			

El pes de persones treballadores de Barcelona afectades per expedient de regulació d'ocupació disminueix. L'any 2012 un de cada quatre treballadors catalans afectats per ERO era de Barcelona, i l'any 2013 aquest percentatge baixa al 17%.

Es consolida, al llarg del període, la importància dels expedients de suspensió d'ocupació, que l'any 2013 eren el 52% dels ERO a Barcelona i el 67% a Catalunya.

El 2013, una de cada quatre persones treballadores afectades per expedients de regulació d'ocupació a Barcelona fa activitats tècniques i professionals, la qual cosa duplica el pes que els treballadors i treballadores d'aquest sector tenien el 2008.

Les persones treballadores d'indústries manufactureres han passat de representar el 66% el 2008 a només el 13% l'any 2013, amb una caiguda del 75% en aquest període. Els increments més importants des de l'any 2008 s'han observat en activitats financeres i assegurances, educació i activitats sanitàries i de serveis socials.

## Prestacions per desocupació

A partir de l'any 2009, el Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE) no ofereix les dades del nombre de rebuts ni de l'import de les prestacions per desocupació desagregades per municipis.

L'import total que el SEPE va pagar a la província de Barcelona al llarg de 2013 va ser de 2.732,5 milions d'euros, un 7,5% menys que l'any anterior. El total de persones que reben prestacions contributives ha crescut un 19% des de desembre de 2007, les que s'han beneficiat de prestacions no contributives s'han incrementat un 240% i l'import d'aquestes prestacions quasi s'ha quadruplicat en aquest període.

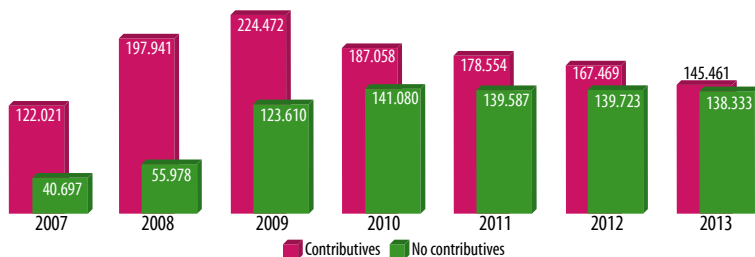
### Prestacions del Servei Públic d'Ocupació Estatal a la província de Barcelona

	2007	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2007-13
<b>Rebuts</b>	<b>2.232.410</b>	<b>4.562.408</b>	<b>4.374.564</b>	<b>-4,1%</b>	<b>96,0%</b>
Contributives	1.739.382	2.717.082	2.545.584	-6,3%	46,3%
No contributives	492.248	1.842.125	1.826.078	-0,9%	271,0%
Altres	780	3.201	2.902	-9,3%	272,1%
<b>Beneficiaris</b>	<b>162.718</b>	<b>307.192</b>	<b>283.794</b>	<b>-7,6%</b>	<b>74,4%</b>
Contributives	122.021	167.469	145.461	-13,1%	19,2%
No contributives	40.697	139.723	138.333	-1,0%	239,9%
<b>Import íntegre</b>	<b>1.444.589.639</b>	<b>2.953.712.956</b>	<b>2.732.449.854</b>	<b>-7,5%</b>	<b>89,2%</b>
Contributives	1.257.907.107	2.212.099.447	2.017.094.127	-8,8%	60,4%
No contributives	185.927.870	741.588.680	715.330.534	-3,5%	284,7%
<b>Altres</b>	<b>754.661</b>	<b>24.829</b>	<b>25.193</b>	<b>1,5%</b>	<b>-96,7%</b>

Els rebuts i l'import es refereixen als acumulats anuals. Les persones beneficiàries són les del més de desembre

El pes de l'import total de les prestacions no contributives sobre el total pagat pel SEPE a la província ha passat del 13% l'any 2007, al 26%. l'any 2013.

### Beneficiaris de prestacions a la província de Barcelona



El nombre de persones beneficiàries de prestacions es va incrementar de forma considerable en el període 2007-2009, coincidint amb el primer i intens impacte de la crisi.

En el període 2010-2013, en canvi, s'ha reduït força, especialment les persones que cobren prestacions contributives.

És evident que l'evolució de les prestacions públiques no es correspon amb el creixement del nombre de persones en atur. De desembre de 2007 a desembre de 2013, el nombre de persones beneficiàries de prestacions públiques s'ha incrementat un 74%, mentre que l'import pagat ha crescut un 89% i, en el mateix període, l'atur registrat a la província ha crescut un 230%.

El nombre de persones beneficiàries de prestacions a la ciutat de Barcelona ha baixat un 7,1% l'any 2013, mentre que des de desembre de 2008 a desembre de 2013 s'ha incrementat quasi un 16% a causa de l'important augment de les persones que reben prestacions no contributives, que han crescut un 126%.

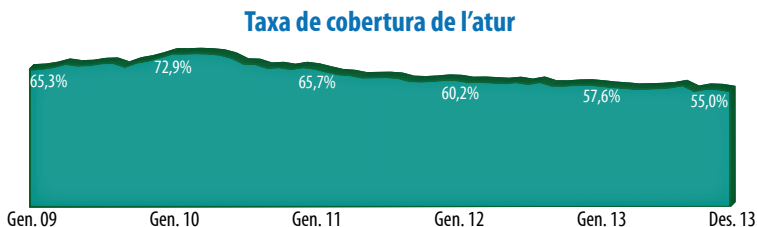
Aproximadament una de cada quatre persones beneficiàries de prestacions de la província de Barcelona està domiciliada a la ciutat de Barcelona, un percentatge que s'ha mantingut força estable al llarg del període.

#### Persones beneficiàries de prestacions per desocupació a Barcelona ciutat

Desembre	2008	2012	2013	Var. 2012-13	Var. 2008-13
<b>Total</b>	<b>59.900</b>	<b>74.597</b>	<b>69.291</b>	<b>-7,1%</b>	<b>15,7%</b>
Contributives	47.040	45.381	40.171	-11,5%	-14,6%
No contributives	12.860	29.216	29.120	-0,3%	126,4%
Barcelona/ província	23,6%	24,3%	24,4%		

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Observatori de les Ocupacions-Servei Públic d'Ocupació Estatal de Barcelona

Si al començament de la crisi la cobertura dels subsidis es van mantenir i fins i tot va créixer (el març de 2010 va arribar al 73% de la població aturada), des d'ençà no ha deixat de baixar i el desembre de 2013 només arriba al 55% del total de persones aturades, onze punts menys que el gener de 2009 i 18 punts menys que el març de 2010.



## Cost laboral

Segons dades del quart trimestre de 2013 de l'Enquesta trimestral del cost laboral, la comparació entre els resultats estatals i els catalans (no hi ha dades per a àmbits territorials més petits) mostra que a Catalunya el cost laboral mensual total es va reduir de nou el quart trimestre de 2013, en aquest cas un 0,4%.

Al conjunt de l'Estat, la reducció dels costos laborals que es va observar l'any 2012 no s'ha mantingut el quart trimestre de l'any 2013, ja que es produeix un increment de 2,1%. Catalunya és l'única comunitat autònoma on es redueixen els costos laborals en aquest període.

### Cost laboral mensual (total i salarial) per persona treballadora

IV trimestre	Catalunya		Espanya	
	2012	2013	2012	2013
<b>Dades generals</b>				
Cost total	2.829,65	2.819,36	2.598,69	2.652,44
Cost salarial total	2.149,06	2.133,89	1.946,91	1.995,68
Altres costos	680,59	685,47	651,78	656,76
Percepcions no salarials	86,96	88,27	96,90	95,35
Cotitzacions obligatòries	609,06	609,49	569,01	574,44
Bonificacions SS	15,43	12,29	14,13	13,03
Cost salarial/cost total	75,9%	75,7%	74,9%	75,2%
<b>Dades per sectors</b>				
<b>Indústria</b>				
Cost total	3.451,18	3.469,21	3.115,18	3.157,73
Cost salarial total	2.600,90	2.657,92	2.325,22	2.379,41
Cost salarial/cost total	75,4%	76,6%	74,6%	75,4%
<b>Construcció</b>				
Cost total	3.087,24	3.068,29	2.836,06	2.856,36
Cost salarial total	2.255,84	2.216,38	2.026,13	2.036,85
Cost salarial/cost total	73,1%	72,2%	71,4%	71,3%
<b>Serveis</b>				
Cost total	2.665,26	2.658,00	2.477,32	2.540,71
Cost salarial total	2.035,37	2.010,93	1.865,84	1.918,96
Cost salarial/cost total	76,4%	75,7%	75,3%	75,5%

A Catalunya, els costos laborals baixen a la construcció i als serveis, i pugen a la indústria. A Espanya, en canvi, s'observa de nou un increment dels costos laborals a la construcció, a la indústria i, aquest any també, als serveis.

Catalunya, el quart trimestre de l'any 2013, és l'única comunitat autònoma on es redueix el cost laboral i, juntament amb la Comunitat Valenciana, l'única que presenta

reduccions anuals del cost mensual salarial. Galícia és la comunitat on s'incrementa més el cost laboral total i el cost salarial. El País Basc, Madrid i Catalunya, per aquest ordre, són les comunitats autònomes que tenen els costos laborals, totals i salarials, més alts. Al País Basc, la comunitat autònoma amb els costos laborals mensuals totals més alts, són al voltant d'un 13% més alts que Catalunya.

A Catalunya, les hores pactades per treballador i mes el quart trimestre de 2013, incloent-hi les jornades a temps complet i a temps parcial, van ser 149,6 hores, un 0,4% menys que al mateix període de l'any anterior. La reducció només afecta els serveis.

La indústria torna a ser el sector que presenta la jornada més llarga, mentre que la construcció és l'únic sector on s'incrementa la jornada el quart trimestre de 2013.

Catalunya té jornades per sobre de la mitjana estatal a la indústria i més curtes a la construcció i al sector serveis, tal com succeïa els tres anys anteriors.

### Hores pactades i hores extra per treballador i mes. Catalunya

IV trimestre	Hores pactades				Hores extra			
	2011	2012	2013	Var. 2012-13	2011	2012	2013	Var. 2012-13
<b>Ambdues jornades</b>								
Total	150,8	150,2	149,6	-0,4%	0,74	0,64	0,66	-10,8%
Indústria	165,1	164,9	164,9	0,0%	1,46	1,13	1,25	-14,4%
Construcció	161,8	161,0	162,1	0,7%	0,57	0,58	1,00	75,4%
Serveis	146,5	146,0	145,4	-0,4%	0,59	0,53	0,50	-15,3%
<b>Temps complet</b>								
Total	168,6	168,6	169,0	0,2%	0,90	0,76	0,80	-11,1%
Indústria	170,9	170,6	170,8	0,1%	1,56	1,21	1,34	-14,1%
Construcció	170,5	170,4	170,7	0,2%	0,63	0,64	1,10	74,6%
Serveis	167,7	167,8	168,4	0,4%	0,73	0,64	0,61	-16,4%
<b>Temps parcial</b>								
Total	84,1	84,6	86,7	2,5%	0,14	0,19	0,21	50,0%
Indústria	84,5	83,4	85,1	2,0%	0,09	0,07	0,08	-11,1%
Construcció	81,8	79,1	84,2	6,4%	0,01	0,00	0,03	200,0%
Serveis	84,1	84,8	86,8	2,4%	0,15	0,21	0,22	46,7%

El total d'hores extra per mes i persona treballadora ha baixat a Catalunya i a Espanya. Tant en el cas català com al conjunt de l'Estat, el nombre d'hores extra treballades s'ha reduït al sector industrial i als serveis. A la construcció, en canvi, s'incrementa.

## Salari brut anual. Any 2011

### Segons els organismes estadístics oficials

Tot i que les últimes dades disponibles són les corresponents a l'any 2011, creiem interessant presentar-les ja que faciliten conèixer l'evolució del poder adquisitiu de les persones que treballen, mentre que els costos salarials permeten aproximar-se més al grau de competitivitat. En primer lloc s'ha de destacar una constant que es reflecteix en totes les variables: el salari dels homes és superior al de les dones i tots augmenten amb l'edat.

#### Salari brut anual segons edat i sexe. Catalunya

	2008		2011	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Menys de 25 anys	14.433	12.178	15.347	11.275
De 25 a 34 anys	22.778	18.723	22.819	19.284
De 35 a 44 anys	27.801	20.918	29.019	22.105
De 45 a 54 anys	30.814	22.120	32.197	22.208
De 55 anys i més	29.573	21.612	32.195	21.905

El salari de les dones se situa entre el 76 i el 84% del percebut pels homes. Les diferències entre les persones més joves i les de més edat, podríem dir entre pares i fills, s'han agreujat entre 2008 i 2011. El 2008, els joves menors de 25 anys percebien un sou equivalent al 48,8% del salari d'un home major de 55 anys i en el cas de les dones el percentatge pujava al 56,3%, mentre que el 2011 les diferències augmentaven fins a reduir el salari de les persones més joves al 41,5% en el cas dels homes i al 51,5% en el de les dones.

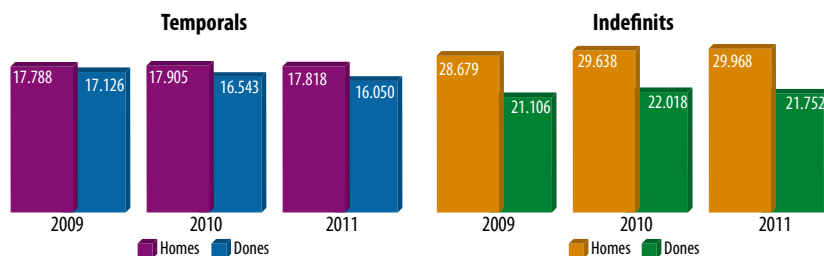
La bretxa salarial es manté, amb comportaments diferents, segons els grups d'ocupació i arriba a una diferència de 34 punts en el grup d'ocupacions elementals, en les quals el salari de les dones és del 66% respecte al dels homes l'any 2011.

#### Salari brut anual per sexe i grup d'ocupació. Catalunya

	2008		2011	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Directors i gerents	68.657	47.767	63.447	49.963
Professionals científics i intel·lectuals	35.741	30.728	35.625	28.429
Tècnics i professionals de suport	33.578	25.584	32.101	25.399
Empleats oficina, comptables i administratius	24.294	18.373	25.157	19.712
Treballadors restauració, personals i venedors	20.180	14.171	21.932	14.945
Artesans, treballadors indústries i construcció	24.003	17.751	24.004	17.970
Operadors instal·lacions i maquinària i muntadors	23.503	16.826	23.746	18.036
Ocupacions elementals	17.230	12.320	18.407	12.140

Entre els quatre grups amb qualificació professional més alta, és a dir professionals de la ciència i la tecnologia, de suport, de direcció i comptabilitat o de tasques administratives, el salari de les dones respecte al dels homes se situa en un 80%; en el cas de les ocupacions menys qualificades les diferències entre homes i dones augmenten, en alguns casos considerablement, i el salari de les dones que treballen en restauració, venedores i en ocupacions elementals és més d'un 30% inferior al dels homes.

### Salari brut per sexe i durada del contracte



Les diferències entre homes i dones amb contracte indefinit augmenten lleugerament i s'escurcen entre les persones amb contractes temporals. Aquestes, d'altra banda, tenen salaris molt inferiors als de les persones amb contractes indefinits.

### Salari brut anual per sexe i nacionalitat. Catalunya

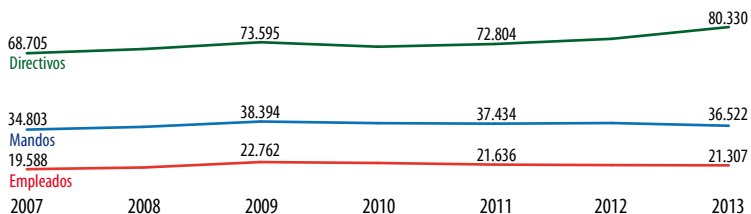
	2008		2011	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Espanya	27.660	20.502	29.113	21.312
Resta del món	17.776	14.215	19.579	15.257

Comparant els salaris bruts anuals de les persones espanyoles amb les nascudes en altres països també s'aprecia una doble bretxa salarial: d'una banda es repeteix la ja esmentada entre homes i dones i, de l'altra, la que hi ha entre les persones nascudes al país i els estrangers, que el 2011 és de gairebé 33 punts entre els homes i de 29 entre les dones.

### Informe de remuneracions Grup ICSA i Eada

El grup ICSA i l'escola de negocis EADA van presentar un informe, elaborat amb criteris molt diferents als de l'enquesta salarial de l'INE, sobre l'evolució de les remuneracions brutes des de l'inici de la crisi. Les darreres dades corresponen a juliol de 2013, la qual cosa permet veure com ha incidit la crisi en l'evolució salarial. Aquestes remuneracions inclouen la retribució total anual bruta (RTA), la retribució variable i les tendències en beneficis extrasalarials (cotxe, ordinador, tiquet restaurant, etc.).





Entre 2007 i 2013 els salaris bruts de les persones directives van augmentar un 14,5%, davant el 4,7% d'increment dels comandaments i el 8,1% de les persones empleades. A l'informe trobem que Catalunya es troba entre les comunitats autònomes amb retribucions superiors a la mitjana espanyola i entre les que ofereixen millors retribucions a persones directives, comandaments i empleades.

## Sinistralitat i salut laboral a Barcelona

### Lesions per accident de treball

L'any 2013 es van produir 27.993 lesions per accident de treball (LAT) amb baixa, un 4,2% més que l'any anterior. La taxa d'incidència<sup>1</sup> també va ser lleugerament superior a la de 2012. Ambdós augments han estat a expenses de les LAT lleus, atès que tant les greus com les mortals van disminuir i van passar de 247 a 231 les primeres i de 31 a 16 les segones. Tot i així cal esmentar l'augment de les lesions greus en dones, que han passat de 64 el 2012 a 70 el 2013.

El 56,8% dels accidentats van ser homes, que també van patir les lesions més greus (el 69,7% de les greus i el 93,8% de les mortals). En les LAT lleus l'ocupació més freqüent en els homes va ser la de policia (13,5%) i en les greus la de conductor d'autobús i de tramvia (17 lesions). Pel que fa a les mortals, agents i representants comercials i peons de la construcció i de la mineria (dos casos en cada grup).

En el cas de les dones, tant les LAT lleus com les greus van ser més freqüents en el personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars (17,7% de les lleus i 16 casos de les greus), mentre que l'única lesió mortal en dones va ser d'una especialista en bases de dades i xarxes informàtiques.

Pràcticament tots els tipus de lesions greus i mortals van disminuir amb relació a 2012 (tant in itinere com en jornada i dintre d'aquestes tant les no traumàtiques com les de trànsit i les traumàtiques). Hi destaca, però, l'augment de les lesions traumàtiques greus en jornada en les dones (van passar de 21 a 29).

La majoria de les LAT es van produir en el sector dels serveis seguit, a molta distància, de la indústria.

### Lesions per accident de treball amb baixa segons sector i gravetat. Barcelona 2013

	Lleus		Greus		Mortals		Total	
	N	Taxa incidència	N	Taxa incidència	N	Taxa incidència	N	Taxa incidència
Agricultura	54	21.840,2	-	-	-	-	54	21.840,2
Indústria	2.647	3.816,1	18	26,0	2	2,9	2.667	3.845,0
Construcció	1.411	6.219,1	17	74,9	2	8,8	1.430	6.302,8
Serveis	23.634	3.239,3	196	26,9	12	1,6	23.842	3.267,8
Total	27.746	3.375,8	231	28,1	16	1,9	27.993	3.405,9

Font: Institut de Serveis a la Comunitat. Servei de Salut Laboral Agència de Salut Pública de Barcelona  
Taxa d'incidència per 100.000 persones afiliades

La majoria de les LAT van ocórrer en personal amb contracte fix (el 76,9% de totes les LAT amb baixa) sense diferències segons la gravetat.

<sup>1</sup> El denominador de la incidència és el nombre de persones afiliades al règim general de la Seguretat Social (mitjana anual).

### Lesions per accident de treball amb baixa. Sexe i contracte. Barcelona 2013

	Fix		Eventual		Total	
	N	%	N	%	N	%
Homes	12.145	78,0	3.434	22,0	15.579	100
Dones	9.073	75,5	2.951	24,5	12.024	100
<b>Total</b>	<b>21.218</b>	<b>76,9</b>	<b>6.385</b>	<b>23,1</b>	<b>27.603</b>	<b>100</b>

### Malalties professionals

L'any 2013 es van declarar 780 malalties professionals (MP), el 57,3% de les quals van ser amb baixa. La incidència va ser de 94,9 per 100.000 persones afiliades (54,4 i 40,5 per 100.000 amb baixa i sense baixa, respectivament). Cal assenyalar l'augment de la incidència de les MP amb baixa. Les MP van ser més freqüents en dones i en persones amb ocupacions manuals tant pel que fa a les que van cursar amb baixa com les que ho van fer sense. Només en les ocupacions no manuals van ser més freqüents les MP sense baixa.

### Malalties professionals segons que cursin amb baixa o no segons sexe i classe social ocupacional. Barcelona 2013

	Sexe				Classe social ocupacional						Total	
	Homes		Dones		No manual		Manual		Perduts		N	%
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
MP amb baixa (%)	200	57,6	247	57,0	71	45,8	353	62,4	23	39,0	447	57,3
MP sense baixa (%)	147	42,4	186	43,0	84	54,2	213	37,6	36	61,0	333	42,7
<b>Total (N)</b>	<b>347</b>	<b>100</b>	<b>433</b>	<b>100</b>	<b>155</b>	<b>100</b>	<b>566</b>	<b>100</b>	<b>59</b>	<b>100</b>	<b>780</b>	<b>100</b>

Font: Institut de Serveis a la Comunitat. Agència de Salut Pública de Barcelona. Dades del Sistema CEPROSS

L'any 2013, els centres d'atenció primària (CAP) van notificar 457 malalties relacionades amb el treball (MRT) a la Unitat de Salut Laboral (USL) de Barcelona, un 13,9% més que l'any 2012. Com en anys anteriors, es van notificar més casos en dones (64,6%) i els trastorns ansiosos i depressius van ser els més freqüents (58,6% dels casos masculins i 72,6% dels femenins), seguits dels musculoesquelètics (29,0% en homes i 15,5% en dones).

L'ocupació majoritària en ambdós sexes va ser el personal de serveis i comerç, seguida de professionals de suport i personal de la indústria i la construcció, entre els homes (amb el mateix percentatge que els professionals de suport), i les professionals de la ciència i intel·lectuals, entre les dones.

El 2013 hi va haver un augment dels trastorns ansiosos-depressius, sobretot entre les dones. En canvi, els musculoesquelètics van augmentar entre els homes i van disminuir entre les dones (del 19,8% al 15,5%).

**Malalties relacionades amb el treball segons diagnòstic, sexe i any.  
 Percentatges i nombre total de casos. Barcelona, 2010-2013**

	2010		2011		2012		2013	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
<b>Total (N)</b>	<b>228</b>	<b>363</b>	<b>196</b>	<b>334</b>	<b>149</b>	<b>254</b>	<b>162</b>	<b>295</b>
Sistema musculoesquelètic (%)	22,4	17,6	23,5	12,6	20,1	19,7	29,0	15,6
Sistema respiratori (%)	4,4	1,1	2,0	3,3	4,0	2,4	1,2	2,4
Trastorns mentals i del comportament (%)	61,4	73,3	61,2	74,3	56,4	65,4	58,6	72,5
Sistema nerviós (%)	0,4	1,4	2,0	2,4	4,0	3,5	1,2	2,7
Traumatismes i enverinaments (%)	4,4	3,0	6,6	1,8	5,4	3,9	2,5	1,4
Altres (%)	7,0	3,6	4,6	5,7	10,1	5,1	7,4	5,4

Font: Unitat de Salut Laboral de Barcelona, Agència de Salut Pública de Barcelona. Xarxa d'Unitats de Salut Laboral de Catalunya, Departament de Salut.



**3**

**POLÍTIQUES  
ACTIVES**

## Ajuntament de Barcelona

### Barcelona Activa

Barcelona Activa és l'organització executora de les polítiques de promoció econòmica de l'Ajuntament de Barcelona, integrada en l'Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació.

Impulsa el creixement econòmic de Barcelona i el seu àmbit d'influència donant suport a les empreses, la iniciativa emprenedora i l'ocupació, alhora que promou internacionalment la ciutat i els seus sectors estratègics.

L'any 2013 ha estat l'any de consolidació del nou model organitzatiu de Barcelona Activa que ha permès l'agència municipal treballar alineada amb la prioritat número u de l'Ajuntament: crear ocupació. Això ha estat possible a través de dues grans línies de treball: d'una banda, reforçant l'atenció a les persones desocupades, oferint serveis i programes orientats a la demanda real de les empreses i, de l'altra, alineant totes les actuacions de promoció econòmica i del conjunt d'àrees municipals per facilitar l'activitat econòmica i empresarial i avançant en la primera Oficina d'Atenció a l'Empresa de què disposarà l'Ajuntament de Barcelona amb aquesta finalitat, perquè són les empreses les que han de crear aquesta ocupació.

Amb recursos propis, l'Ajuntament de Barcelona ha garantit, mitjançant Barcelona Activa, serveis permanents i universals a les persones que cerquen feina i de promoció del territori i de la marca Barcelona a les empreses en clau econòmica, uns serveis eficaços, ben dimensionats, de qualitat i amb adaptabilitat per fer front a les seves necessitats actuals, però també per avançar cap a un model econòmic competitiu, sostenible i amb qualitat de vida per a les persones. Serveis que s'han complementat amb programes d'altres administracions i que han permès reforçar l'aposta municipal per crear ocupació i fer de Barcelona la ciutat de la cultura, el coneixement, la creativitat, la innovació i el benestar.

Actuacions més destacades dutes a terme per Barcelona Activa l'any 2013:

### 1. Serveis a l'empresa i l'ocupació

#### Empresa

Barcelona Activa ha atès 4.293 empreses mitjançant els seus serveis i programes de suport empresarial. Els serveis ja en marxa s'integraran a l'OAE, el projecte integral que s'inaugurarà el 2014 amb l'objectiu de fer de Barcelona un lloc fàcil per a la generació d'activitat econòmica, on l'Administració sigui un factor de competitivitat. Ubicat a l'edifici MediaTIC, en el marc del projecte **Barcelona Growth**, concentrarà el conjunt de serveis per donar suport a l'empresa en tot allò que necessiti i esdevindrà un espai de referència al servei de les empreses on es presentarà el potencial econòmic de la ciutat de Barcelona, a disposició tant de les empreses locals com de les estrangeres que s'hi vulguin instal·lar. La iniciativa està liderada per l'Ajuntament de Barcelona, impulsada

des de l'Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació a través de Barcelona Activa, i amb la coordinació amb altres àrees funcionals municipals, prioritàriament Habitat Urbà, Districtes, Institut Municipal d'Hisenda, Institut Municipal d'Informàtica i la Direcció de Comunicació i Atenció Ciutadana.

Des del **Servei de Finançament** s'ha donat suport a 514 empreses i 104 projectes en el procés d'obtenció de finançament (diagnòstic, preparació, tramitació i relació amb inversors) tant de fonts públiques com privades. Durant aquest darrer any s'ha facilitat a més de 230 empreses l'obtenció de 20 milions d'euros.

El **Servei de Constitució d'Empreses** ha facilitat la constitució de 408 noves empreses a la ciutat, en un procés únic i estalviant temps i costos.

A través del **Servei de Cerca de Treballadors**, que posa en contacte empreses que necessiten incorporar treballadors o alumnes en pràctiques amb persones que cerquen feina, s'han gestionat un total de 1.146 vacants laborals i de pràctiques.

Mitjançant el **Servei de Transmissió d'Empreses**, 46 empresaris s'han beneficiat del servei amb la intenció de cedir les seves empreses mentre que 105 persones s'han convertit en reemprenedores i han mostrat interès per fer-se càrrec d'una empresa ja en marxa. S'han tancat amb èxit en aquest primer any de vida del servei un total de 17 operacions.

S'ha atès un total de 145 demandes d'empreses que es volien instal·lar a la ciutat per part del **Servei de Business Landing**, 21 de les quals han fet efectiva la seva instal·lació l'any 2013. Així mateix, el Servei de Localització Empresarial ha donat suport a 93 empreses en la cerca d'espais adequats a les seves necessitats a la ciutat.

S'han impulsat diversos programes per fomentar el creixement empresarial, com l'**axelera**, amb 30 empreses d'alt potencial, tres edicions del programa **Learning to Grow** amb 112 empreses participants, programes de mentoring que han beneficiat 88 empreses, i el nou programa **Reinverteix en Futur** per formar exdirectius o empresaris com a inversors, entre d'altres.

S'han organitzat activitats de *networking synergies* on empreses internacionals assistents a fires i salons com ara el Saló Internacional del Turisme de Catalunya, E-Show, SmartCity Expo, EVS27 (Simposi Internacional del Vehicle Elèctric) o el Saló Internacional de la Logística, han presentat reptes a més de 200 empreses locals per tal que aquestes aportin solucions. També s'han promogut els *innovation zones*, espais destacats en aquests congressos i fires per tal de donar visibilitat a les empreses locals.

## **Emprenedoria**

S'ha assolit un màxim històric en el suport a emprenedors, amb 14.774 persones ateses i 2.653 nous projectes empresarials acompanyats des dels serveis i programes d'emprenedoria de Barcelona Activa.

S'han ofert més d'un miler de càpsules formatives de curta durada i molt pràctiques sobre els diferents aspectes clau del procés emprenedor, que han beneficiat un total de 4.660 persones.

S'ha fomentat la creació d'empreses amb programes específics i partners públicoprivats en sectors emergents, com ara indústries creatives, TIC, biotecnologia, energies netes i un nou programa en el sector de l'e-commerce, en sectors tradicionals com, per exemple, artesanía, construcció i comerç, i també per a col·lectius específics com ara dones, joves i majors de 40 anys. Un total de 765 persones han seguit aquests programes intensius i a mida de creació d'empreses.

132 empreses i 15 projectes preincubats han estat instal·lats als espais per a empreses de Barcelona Activa: Parc Tecnològic de Barcelona, Incubadora Glòries i Almogàvers Business Factory.

S'ha treballat en nous models d'incubació per a empreses que veuran la llum el 2014, com el de la nova incubadora del sector mòbil, l'Agència Europea de l'Espai o un de nou en col·laboració amb l'UPC, així com altres iniciatives amb Hàbitat Urbà.

### **Capacitació professional i ocupació**

El servei i programes de capacitació professional i ocupació han atès 19.322 persones durant el primer any de consolidació del nou model de prestació de serveis per a l'ocupació, amb una oferta pròpia, contínua, ampliació d'horaris d'atenció i el reforç dels programes dirigits als col·lectius vulnerables i en risc d'exclusió social, potenciant la proximitat del servei a través de nombrosos punts d'atenció distribuïts pel territori.

Fins a 10.734 persones en situació d'atur s'han beneficiat de càpsules grupals d'orientació i recerca de feina, mentre que més de 6.543 han pogut millorar les seves competències clau i el seu perfil professional.

En col·laboració amb l'Àrea de Qualitat de Vida, els programes de suport i acompanyament a la inserció per a persones en risc d'exclusió social (PISL i PROPER) han atès 1.543 persones en situació de vulnerabilitat.

El programa Treball als Barris, d'actuacions ocupacionals i de dinamització del territori complementàries de la Llei de barris, ha atès 3.137 persones residents en barris d'especial atenció i amb elevada incidència de l'atur.

S'han impulsat nous programes de formació professionalitzadora orientada a la demanda real. D'una banda, el programa Actualitza't ha format per a la reorientació professional 502 persones a través de 40 cursos en els àmbits del disseny, les TIC i el comerç i màrqueting internacional. D'altra banda, el programa d'impuls ocupacional al sector mòbil, que ha orientat 473 persones, n'ha format 104 en ocupacions vinculades a aquest sector emergent. Per la seva banda, el programa de formació ocupacional en àrees prioritàries, en col·laboració amb el SOC, ha format 174 persones en ocupacions del sector sociosanitari, mediació comunitària, logística i comerç i màrqueting internacional.

S'ha impulsat un nou programa d'ajuts a empreses per al foment de la contractació estable de joves i aturats de llarga durada. Amb ajuts de 3.000 euros per contracte estable, s'han gestionat 239 sol·licituds de contractes, 173 de les quals han estat aprovades abans de final d'any.



## **Formació**

Des de la Direcció de Formació, l'àrea transversal de Barcelona Activa que dissenya i gestiona l'activitat formativa dels serveis i programes de capacitat professional i d'ocupació i suport a l'emprenedoria i l'empresa, s'han gestionat 5.000 accions formatives de diversa tipologia i durada que han incidit en més de 20.000 persones.

Al Cibernàrium s'han format en competències tecnològiques avançades 10.508 professionals i/o treballadors de petites i mitjanes empreses de la ciutat, amb l'objectiu últim d'incrementar la competitivitat de treballadors i empreses. 3.525 persones han rebut formació tecnològica inicial per a l'alfabetització digital mitjançant la xarxa d'antenes ubicades en biblioteques públiques dels diferents districtes.

## **2. Promoció**

### **Promoció de la ciutat**

S'han fet 30 accions de promoció econòmica a l'exterior (workshops internacionals, jornades, missions a l'estranger i congressos) per presentar la marca Barcelona i les oportunitats que se'n desprenen davant de més de 6.000 persones.

El Comitè de Rutes Aèries (CDRA) ha contribuït que la ciutat disposi de noves rutes intercontinentals a l'aeroport de Barcelona, operades per Vueling i Ryanair, a Chicago, Istanbul, Toronto, Fes, Montevideo i Beirut, entre d'altres.

Per dinamitzar la comunitat econòmica i empresarial estrangera de la ciutat s'han atès 226 delegacions estrangeres en clau de promoció econòmica, s'han fet 14 Barcelona updates amb consolats, cambres de comerç i associacions d'empresaris així com nou actes de networking de gran format amb repercussió sobre 255 professionals.

### **Sectors estratègics**

S'ha celebrat el Mobile World Congress per primer any sota la capitalitat mundial del mòbil, amb més de 70.000 visitants i un impacte econòmic estimat de més de 320 milions d'euros. Així mateix, s'ha inaugurat la nova seu del Mobile World Centre per a la divulgació del sector al centre de la ciutat.

S'ha donat suport a la creació del nou clúster de l'e-commerce i a múltiples jornades i esdeveniments per promoure la incorporació de la tecnologia a sectors estratègics com ara el turisme, l'educació, el comerç, l'aeroespacial, la logística, el retail o la mobilitat, amb més de 1.250 persones assistents.

S'ha acollit per primera vegada l'Electric Vehicle Symposium EVS27, que ha convertit Barcelona en la capital mundial del vehicle elèctric amb la presència de 4.000 visitants i 1.300 delegats d'empreses d'arreu del món.

Amb relació al sector bio, a més de participar activament en Biocat, l'Ajuntament ha participat en l'organització del congrés d'abast internacional BioEurope Spring 2013, la trobada de partenariat de la indústria biotecnològica i farmacèutica més important d'Europa, que va reunir més de 1.200 empreses assistents.

## **Promoció del turisme i els esdeveniments**

Barcelona ha revalidat la certificació Biosphere World Class Destination, que la consolida com a destinació turística responsable i sostenible.

S'han presentat els plans de turisme dels 10 districtes que els permetran posar en marxa el seu propi full de ruta per posar en valor els atractius del conjunt del territori, atreure nous visitants i afavorir així la desconcentració del turisme i la distribució dels seus efectes.

S'han coordinat accions de millora de l'encaix del turisme en espais turístics o zones d'alta concentració com, per exemple, la implementació de mesures de pacificació del trànsit als entorns de la Sagrada Família i el Pla de gestió del Park Güell, destinats a limitar el nombre màxim de visites amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida dels veïns i de protegir el patrimoni artístic i cultural de la ciutat.

Quant al suport a esdeveniments, s'han celebrat 23 congressos fruit d'una candidatura guanyada per la ciutat, en els quals han participat un total de 145.000 delegats, i s'han acompanyat 163 projectes (congressos, fires, actes institucionals internacionals, etc.) oferint el suport logístic, de coordinació i comunicació necessari.

S'ha organitzat la primera edició de les campanades de cap d'any en col·laboració amb Turisme de Barcelona com a promotor i amb Fira de Barcelona, Cambra de Barcelona, Gremi d'Hotels, Movistar i Damm com a patrocinadors. L'acte ha estat un èxit i hi han participat prop de 70.000 persones.

## **Promoció del territori i el comerç**

El nou programa formatiu per al comerç de proximitat "Obert al Futur" ha permès formar 864 comerciants dels 10 districtes de la ciutat en àmbits com les noves tecnologies, la fidelització dels clients i la millora de la qualitat del servei.

S'han coordinat l'activitat dels cinc districtes implicats en el projecte ocupacional i de dinamització econòmica de Barcelona Activa "Treball als Barris", així com la implementació de cinc punts d'atenció als districtes de Nou Barris, les Corts, Horta-Guinardó i Sant Martí dels programes ocupacionals per a col·lectius en risc d'exclusió PISL i PROPER de Barcelona Activa, entre d'altres projectes de promoció econòmica de ciutat en què s'ha participat.

S'han coordinat les actuacions de la campanya de Nadal, un dels esdeveniments tractors per al comerç de la ciutat, mitjançant la gestió del Projecte Arbres de Nadal. També s'ha col·laborat amb la il·luminació dels carrers i en el projecte d'instal·lació de la pista de gel Barcelona a la plaça Catalunya, promoguda per la Fundació Barcelona Comerç.

S'ha donat suport a 18 esdeveniments de promoció de la moda, com a sector important per a l'economia de la ciutat, amb gran projecció internacional i actiu de gran valor per a la marca Barcelona, com ara: el 080 Barcelona Fashion, la fira de productors emergents de moda infantil Little, la Setmana de la Joieria a Barcelona, Entrecostures i Barcelona Vintage Festival, entre d'altres.

Des de la Xarxa d'Economia Social de Barcelona (XESB), liderada per l'Ajuntament de Barcelona i integrada per 96 empreses socials i entitats sense afany de lucre, s'ha participat en jornades i fires com ara la 3a Fira de la Discapacitat i Ocupació a Catalunya, Tecnologia per a Tothom, IV Congrés del Tercer Sector Social i una jornada d'intercanvi i transferència de coneixements amb l'Ajuntament d'Estocolm, entre d'altres.

## Fundació BCN Formació Professional

La ciutat de Barcelona, com la resta de Catalunya i Espanya, presenta uns indicadors que reflecteixen un pes més gran dels nivells educatius inferiors que la mitjana dels països de l'OCDE. Tot i així, si el comparem amb el d'anys anteriors s'evidencia un lleuger increment del percentatge de persones amb estudis superiors i postobligatoris així com una tendència a la disminució de la població amb estudis primaris. Aquesta tendència marca el camí cap a una homogeneïtzació lenta però progressiva amb la mitjana de la resta de països de l'OCDE, on tres de cada quatre persones han cursat estudis postobligatoris. És important assenyalar que aquesta dinàmica s'observa a la totalitat dels districtes de la ciutat.

### Nivell d'estudis de la població entre 16 i 64 anys

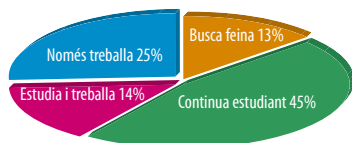
	ESO o inferior	Batxillerat	CFGM	CFGS	Titulació universitària	Estudis postobligatoris
<b>Barcelona*</b>	<b>44,62%</b>	<b>13,85%</b>	<b>8,61%</b>	<b>11,44%</b>	<b>21,48%</b>	<b>55,38%</b>
Catalunya	45,90%	14,11%	9,02%	10,82%	20,14%	54,10%
Espanya**	46,00%	14,08%	8,33%	9,30%	22,26%	53,97%
OCDE**	25,19%	44,04%		31,50%		75,54%

\* Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA - 1r trim. 2013. \*\* Font: OCDE, Education at a Glance 2013.

Nota: l'OCDE considera la població de referència entre 25 i 64 anys.

Malgrat que la crisi econòmica afecta tots els nivells d'instrucció, no és estrany que els principals indicadors referents a l'any 2013 siguin més favorables a aquelles persones amb nivells formatius terciaris: graduats en CFGS i graduats universitaris. En aquest sentit podem assenyalar alguns trets rellevants: els graduats en FP presenten uns nivells d'atur inferiors a la resta de nivells formatius; també triguen menys temps a trobar feina; pel que fa a la contractació, presenten uns nivells de temporalitat inferior i gairebé un 40% aconseguen inserir-se al mercat de treball en acabar els estudis; finalment, els graduats en FP són els que manifesten un nivell de satisfacció més elevat amb relació a la feina que desenvolupen.

### Situació dels recentment graduats en FP. Barcelona 2013



Font: Enquesta d'inserció laboral dels ensenyaments professionals 2013. Generalitat de Catalunya i Consell General de Cambres.

### Atur registrat segons nivell d'instrucció. Barcelona. A gener

	2007	2013	Increment absolut de l'atur registrat	Increment de l'atur
Primària o inferior	4.901	7.642	2.741	4,48%
ESO	33.233	68.580	35.347	57,72%
CFGM	3.993	9.895	5.902	9,64%
CFGS	3.434	8.874	5.440	8,88%
Total FP	7.427	18.769	11.342	18,52%
Titulació universitària	7.647	19.452	11.805	19,28%

Font: Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

La conjuntura actual de recessió es manifesta en totes les dimensions del mercat de treball, si bé aquest fet evidencia un canvi estructural que mostra el pas d'una societat industrial a una societat del coneixement. Com a indicadors que mostren aquest canvi de paradigma trobem, d'una banda, la permanència en el mercat de treball de persones amb estudis especialitzats i de nivells terciaris (les persones amb estudis d'FP ja constitueixen gairebé un 25% del total de la població ocupada) i, de l'altra, l'emergència de sectors econòmics estratègics basats en un alt valor afegit i un alt contingut tecnològic (gairebé la meitat de les persones ocupades de Barcelona estan vinculades a sectors d'alt valor afegit, molt per sobre de la resta de Catalunya).

No obstant aquesta tendència que s'observa a la ciutat de Barcelona, la reestructuració del mercat de treball presenta alguns reptes importants com ara el de millorar l'encaix entre les ofertes requerides pel teixit empresarial i la formació dels treballadors. Cal, doncs, fer èmfasi en la importància de la especialització i de la formació continuada al llarg de la vida com a eines que permeten adaptar-se a un món canviant i cada cop més competitiu. Així mateix, també cal generar nous llocs de treball que requereixin qualificació professional i, per tant, que aportin un valor afegit a la ciutat de Barcelona.

### Oferta d'FP inicial i per a l'ocupació

Durant el curs 2012-2013 a la ciutat de Barcelona es van oferir un total de 154 cicles formatius d'FP repartits en 91 centres. De tots aquests cicles, 108 van ser específics (agrupats al voltant de 22 famílies professionals) i els 46 restants corresponien a ensenyaments artístics i esportius.

### Evolució de l'alumnat d'FP i batxillerat

	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
CFGM	8.586	8.860	9.064	9.320	9.988	10.780	11.894	11.804	11.684
CFGS	13.520	13.502	13.700	14.357	14.876	16.039	18.100	18.481	19.082
<b>Total FP</b>	<b>22.106</b>	<b>22.362</b>	<b>22.764</b>	<b>23.677</b>	<b>24.864</b>	<b>26.819</b>	<b>29.994</b>	<b>30.285</b>	<b>30.766</b>
Batxillerat	24.248	23.599	22.900	22.552	22.412	22.161	21.876	21.622	21.989

Font: Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

El nombre d'alumnes que van cursar estudis de cicles específics d'FP a la ciutat de Barcelona va ser de 30.766, xifra que representa un augment del 1,59% respecte al curs anterior i d'un 39% respecte al curs 2004-2005. Aquest creixement es manifesta de manera més intensa si, a més, es compara amb les tendències presentades en altres ofertes formatives, com el batxillerat.

### Principals indicadors segons família professional. Barcelona, 2012-13

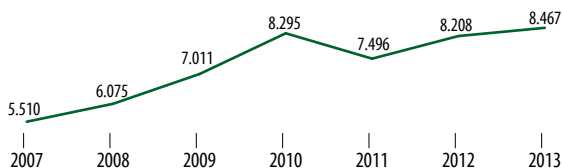
	Cicle		Inserció (%)				
	CFGM	CFGS	Continuo estudiant	Busco feina	Estudio i treball	Estic treballant	Total (treballant)
Acti. físiques i esportives	206	1.012	52,2%	7,2%	23,7%	16,8%	40,5%
Administració i gestió	1.068	1.655	51,9%	15,2%	10,5%	22,4%	32,9%
Agrària	133	122	11,7%	38,3%	15,0%	35,0%	50,0%
Arts gràfiques	191	157	51,8%	12,0%	7,2%	28,9%	36,1%
Comerç i màrqueting	362	1.226	58,5%	13,3%	12,2%	16,0%	28,2%
Edificació i obra civil	-	266	48,0%	10,0%	8,0%	34,0%	42,0%
Electricitat i electrònica	769	981	47,8%	15,1%	8,2%	28,9%	37,1%
Energia i aigua	-	258	25,0%	20,8%	16,7%	37,5%	54,2%
Fabricació mecànica	408	349	42,2%	18,1%	29,3%	10,3%	39,7%
Fusta, moble i suro	192	-	50,0%	15,0%	0,0%	35,0%	35,0%
Hoteleria i turisme	1.043	1.569	39,5%	17,8%	15,9%	26,8%	42,7%
Imatge i so	238	2.180	41,0%	20,9%	13,8%	24,3%	38,1%
Imatge personal	900	543	33,1%	26,6%	10,8%	29,5%	40,3%
Indústries alimentàries	222	74	33,3%	4,2%	8,3%	54,2%	62,5%
Informàtica i comunicacions	1.228	1.637	60,1%	10,8%	10,0%	19,0%	29,0%
Instal·lació i manteniment	375	214	39,0%	11,7%	9,1%	40,3%	49,4%
Química	178	492	37,4%	16,8%	8,9%	36,9%	45,8%
Sanitat	2.168	2.706	37,8%	18,4%	12,3%	31,4%	43,8%
Seguretat i medi ambient	-	31	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Serveis socioculturals a la comunitat	632	2.762	44,7%	12,8%	20,8%	21,7%	42,5%
Tèxtil, confecció i pell	96	135	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Transport i manteniment de vehicles	1.275	713	48,2%	21,5%	7,2%	23,2%	30,3%
<b>Total</b>	<b>11.684</b>	<b>19.082</b>	<b>45,6%</b>	<b>16,0%</b>	<b>13,5%</b>	<b>24,8%</b>	<b>38,3%</b>

Sembla que l'aposta per la FP és una opció clara i a l'alça entre la població que opta per ensenyaments postobligatoris, probablement perquè té un caràcter més específic i professionalitzador que la converteix en una opció atractiva no només per a la població jove que prové dels estudis primaris, sinó per a aquelles persones de més edat, que prefereixen cursar estudis que els permetin acreditar-se i/o reciclar-se professionalment per poder accedir al mercat laboral amb millors condicions.

Pel que fa a les característiques sociodemogràfiques de l'alumnat d'FP, al 2013 s'observa un augment de la població de 20 anys o més (que ja constitueix el 61,8% del total de l'alumnat) i la permanència tant de la masculinització (56% d'homes) com del pes de la població de nacionalitat estrangera (12%).

Pel que fa a la continuació dels estudis de les persones graduades en FP cal assenyalar que l'accés a la universitat des d'una titulació prèvia de CFGS ha superat ja l'opció de canvi de carrera i es constitueix com la segona via d'accés més important a la universitat (després de la via tradicional que suposa el batxillerat). Així, els graduats en FP representen el 17,5% del total de la preinscripció universitària de Catalunya.

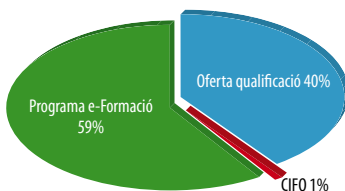
### Preinscripció universitària procedent de l'FP. Catalunya



Font: Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya.

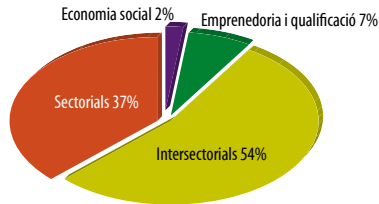
Pel que fa a la formació professional per a l'ocupació, el 2013 hi van participar 80.000 persones a la ciutat de Barcelona, amb un pes important de les de 30 a 45 anys amb estudis superiors. Aquest fet confirma la tendència esmentada anteriorment d'una sensibilització creixent respecte a la necessitat de formació al llarg de la vida.

### Formació a treballadors en atur. 2013



Font: Servei d'Ocupació de Catalunya.

## Formació treballadors ocupats per programes. 2013



Font: ConForCat.

Finalment, pel que fa als PQPI, durant el curs 2012-2013 a la ciutat de Barcelona hi havia 54 centres (20 de públics i 34 de privats) que impartien aquests programes de formació professional inicial. El nombre de matriculats va continuar creixent respecte a anys anteriors fins a 1.723 alumnes, amb un clar predomini dels homes (75%), dels joves de 17 anys (40,4%) i de les persones de nacionalitat estrangera (39%).

### Reptes principals de futur

De l'anàlisi de les dades de l'Anuari 2013 impulsat des de la Fundació BCN Formació Professional es desprenen un seguit de reptes que la ciutat de Barcelona haurà d'afrontar els propers anys:

*Optimitzar l'FP per tal de reduir al màxim el fracàs escolar i l'abandonament escolar prematur, així com combatre l'atur juvenil i requalificar la població.*

*Millorar l'orientació per tal de posar en valor els estudis d'FP i donar a conèixer el seu caràcter professionalitzador.*

*Millorar la informació sobre l'FP al món de l'empresa.*

*Estendre l'FP dual entre centres i empreses i posar-la en valor com una opció avantatjosa per a uns i altres i, sobretot, per a la formació dels estudiants*

*Continuar treballant de forma col·laborativa i coordinada per tal d'optimitzar la xarxa d'agents existent.*

*Convertir els marcs de referència europeus, tant de qualificacions com de qualitat, en referències compartides efectives.*

*Continuar apostant pels sectors estratègics a la ciutat i buscar els encaixos que aquests poden tenir amb els estudis d'FP.*

*Potenciar totes les vies d'accés al mercat de treball per part dels graduats en FP.*

*Incrementar la internacionalització de l'FP mitjançant la participació en projectes i la implicació d'empreses que puguin possibilitar llocs de pràctiques a l'estranger.*



La Fundació BCN Formació Professional, com a instrument de desenvolupament de projectes compartits entre el sector productiu, els instituts i centres d'FP i la resta d'agents que participen en l'FP de la ciutat de Barcelona, ha continuat treballant durant el 2013 per tal de respondre a les necessitats dels diferents agents (econòmics, socials i educatius). En aquesta línia s'han portat a terme els projectes següents:

#### **Premis FPemprèn 4a edició "Un camí per aprendre a emprendre"**

Reconeixement social de l'FP i foment de l'esforç i la iniciativa emprenedora dels estudiants a través dels projectes empresarials curriculars. Els premis fomenten els valors de la cultura emprenedora i busquen premiar els bons projectes d'empresa, les bones idees i obtenir un reconeixement social de l'FP en un entorn professional com és el BiZ Barcelona. Els premis FPemprèn estan orientats als estudiants de CFGS de Barcelona. En aquesta edició es van presentar un total de 29 projectes d'un total de 75 alumnes.

#### **Fòrum virtual d'FP entr@lumes**

L'orientació entre iguals. Estudiants d'FP expliquen l'oferta d'estudis i les seves sortides laborals a l'ESO i el batxillerat a través de les xarxes 2.0. Es facilita l'orientació i difusió de l'oferta de títols d'FP, les singularitats de cada especialitat, els centres de Barcelona que les imparteixen i les sortides laborals. Aquesta activitat, en la qual col·laboren estudiants de centres d'FP, es fa conjuntament amb la Regidoria de Joventut i Adolescència, en el marc de la campanya INFORMA'T.

#### **Programes de qualificació professional inicial (PQPI)**

Planificació i coordinació de l'oferta de 31 unitats de PQPI a Barcelona per al curs 2013-2014 en centres d'FP de la ciutat, en el marc de la mesura Pla 16-19. Desplegament d'una oferta de 617 places per a joves provinents del fracàs escolar amb cofinançament del 50% per part de l'Ajuntament de Barcelona.

#### **Guia FP 2013-2014 a Barcelona**

Difondre l'oferta de títols, instituts i centres d'FP de la ciutat de Barcelona per tal de despertar l'interès per l'FP dels joves i les seves famílies. La Guia FP Barcelona 2013-2014 es va deixar de fer en format paper per consolidar-se en format web i per a dispositius mòbils del sistema Android i iOS.

#### **Anuari FP, formació professional i mercat de treball**

Indicadors de la formació professional integrada a la ciutat de Barcelona i a l'RMB a l'abast del públic a través de la web de l'observatori FP. L'estat de la formació professional a Barcelona i la seva relació amb el mercat de treball a partir dels eixos clau. Les dades s'actualitzen amb les noves i diferents fonts de dades, de les quals s'extreu l'anàlisi que conté l'Anuari de l'FP i el mercat de treball. L'Anuari 2013 presenta com a novetat dades sobre la mobilitat internacional d'estudiants d'FP de la ciutat.

#### **Mobilitat d'estudiants**

Potenciar l'experiència internacional de les pràctiques en empreses i l'adquisició de competències en llengües estrangeres: programes Erasmus per a estudiants de grau

superior i Leonardo per a estudiants graduats recentment de grau mitjà, amb estades de dos mesos de durada en empreses i a través de la xarxa de ciutats europees de Xarxa FP. L'any 2013 van disposar d'una beca de mobilitat gestionada per la Fundació un total de 82 estudiants d'FP.

#### **Estades europees per a directius i professorat**

Promoció de la mobilitat de docents d'FP per transferir bones pràctiques i metodologies i conèixer sistemes d'FP europeus: Berlín (Alemanya). Es gestiona la mobilitat d'un grup de docents de centres d'FP de Barcelona de la família d'Hoteleria i Turisme per conèixer, contrastar i intercanviar bones pràctiques de l'especialitat amb col·legues d'altres ciutats europees.

#### **Servei als centres educatius d'FP en mobilitat d'estudiants**

Assessorar i tutoritzar processos i procediments de gestió de la mobilitat d'estudiants, atendre els interessos dels joves per a la mobilitat europea i seleccionar els que disposen d'un nivell més alt de competència lingüística per garantir l'èxit de l'estada.

#### **Aula Empresa 2013**

Potenciar l'experimentació de metodologies que facilitin l'aprenentatge pràctic. Suport als 11 centres per a la configuració de l'aula com una empresa del mòdul formatiu del cicle de tècnic en gestió administrativa, L'empresa a l'aula.

#### **SISP**

Recull dels principals indicadors de suport a la planificació de l'FP de 20 famílies professionals a partir de la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques CCAE-09.

#### **Sectors emergents**

Estudi del sector de l'energia i les seves necessitats respecte als estudis d'FP i els seus graduats a l'entorn de la Regió Metropolitana de Barcelona.

#### **Projecte Beca - empresa 2013**

Promoció de les pràctiques de qualitat com a millor via per a una inserció laboral d'èxit. S'incrementa la qualitat de les pràctiques en empresa a través d'un projecte d'estada que afegeix valor a l'aprenentatge de competències professionals en un context d'innovació tecnològica, metodològica i professional. Durant aquest 2013 hi van participar un total de set empreses i 27 alumnes.

#### **Projecte de Vida Professional**

Participació de tres tècnics en l'edició dels materials i les sessions formatives per a estudiants d'ESO, batxillerat i FP de la fundació a Porta22. El Projecte de Vida Professional és un compendi de materials, activitats i sessions de treball que es porten a terme amb els estudiants de secundària per ajudar-los en el procés d'orientació acadèmica i professional. Aquest projecte està impulsat per Barcelona Activa amb la col·laboració de la Fundació BCN FP i el Consorci d'Educació de Barcelona.

### **Pla de mesures per al foment de la innovació a l'FP**

Suport a l'impuls de projectes d'innovació als centres d'FP de Barcelona com a via per a la millora de la qualitat i la inserció laboral dels estudiants d'FP. Més d'una dotzena de projectes han rebut ajut econòmic per posar en marxa la innovació en algun dels estudis d'FP que es porten a terme a la ciutat de Barcelona.

“Experiències d'èxit per als nous reptes”. Jornada d'innovació, empresa i pràctiques de referència en la formació professional

El mes de novembre de 2013 van tenir lloc les jornades “Experiències d'èxit per als nous reptes”; organitzades pel Departament d'Ensenyament, el Consorci d'Educació de Barcelona i la Fundació BCN Formació Professional. La jornada va donar a conèixer experiències, projectes i bones pràctiques en la formació professional a Catalunya.

## **Institut Municipal de Persones amb Discapacitat**

**Programa/es d'orientació i acompanyament a la inserció de les persones amb discapacitat i/o malaltia mental de la Xarxa d'Orientació per a l'Ocupació.** Ordre EMO/279/2013, de 7 de novembre, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions per a la realització del Programa d'orientació i acompanyament a la inserció de les persones amb discapacitat i/o malaltia mental de la Xarxa d'Orientació per a l'Ocupació i s'obre convocatòria per a l'any 2013 (DOGC. Núm. 6501, de 14/11/2013)

### **POIN/28/2013**

<b>Nombre participants</b>	<b>51</b>
Data inici	02/04/2013
Data finalització	31/03/2014
<b>Gènere:</b>	
Homes	25
Dones	26
<b>Discapacitat</b>	
Física	31
Intel·lectual	14
Trast. mental	3
Visual	1
Auditiva	2
Pluridiscapacitat	19
<b>Cost del projecte</b>	<b>123.117,96 €</b>

## Agents econòmics i socials

### Comissions Obreres del Barcelonès

Les accions formatives que CCOO ha desenvolupat durant l'any 2013 a la ciutat de Barcelona a través de la Fundació Paco Puerto han estat fonamentalment de formació contínua, tot i que per primer cop s'ha organitzat un Certificat de Professionalitat de Formació Ocupacional (programa FOAP) compost per 13 accions formatives (una per cada unitat formativa més les pràctiques i la formació complementària). Els participants han estat tant treballadors ocupats com aturats atès que així ho ha permès la normativa que regula les subvencions amb les quals ha estat finançada la major part d'aquesta formació.<sup>1</sup>

A continuació exposem les dades dels cursos impartits i l'alumnat participant, tenint en compte que no hi incloem la formació sindical.

#### Dades dels cursos

Des de CCOO a la ciutat de Barcelona, durant l'any 2013 i a través de la Fundació per a la Formació i l'Estudi Paco Puerto s'han organitzat 148 cursos amb 2.519 alumnes.<sup>2</sup> I En total s'ha impartit 5.774 hores de formació, cosa que ha representat una reducció d'un 49% amb relació a l'any 2012.

Aquesta formació ha estat bàsicament subvencionada pel Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya i el Fons Social Europeu i en una proporció més reduïda per la Fundación Tripartita para la Formación en el Empleo i pel Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC)

La distribució de cursos i alumnes segons les hores de durada dels cursos ha estat la següent:

	<b>Cursos</b>	<b>Alumnes</b>
D'1 a 10 hores	10	169
D'11 a 30 hores	84	1.432
De 31 a 60 hores	42	756
Més de 60 hores	12	162

Observem, per tant, que gairebé el 59% dels cursos han tingut una durada entre 11 i 30 hores, formació en la qual han participat 1.432 alumnes. La mitjana d'alumnes per curs ha estat de 17,02.

<sup>1</sup> En aquest informe queda concretada la participació de treballadors i treballadores ocupats/ades i en atur.

<sup>2</sup> Considerem alumne cada participant en un curs, de manera que una mateixa persona és tantes vegades alumne com cursos en què ha participat.

<b>Família professional</b>	<b>Cursos</b>	<b>%</b>
Administració i gestió	6	4,05
Comerç i màrqueting	22	14,86
Electricitat i electrònica	3	2,03
Ensenyament i formació	13	8,78
Formació complementària transversal	39	26,35
Idiomes	20	13,51
Informàtica i comunicacions	15	10,14
Sanitat	4	2,70
Seguretat i medi ambient	17	11,49
Serveis socioculturals i a la comunitat	5	3,38
Transport i manteniment de vehicles	4	2,70

Com es pot observar, la família professional majoritària ha estat la formació complementària transversal (prevenció de riscos, comunicació, intel·ligència emocional), seguida pel comerç i màrqueting i els idiomes. Apreciem que la formació informàtica, molt freqüent el 2012, ha disminuït de manera important.

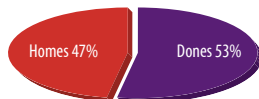
<b>Modalitat</b>	<b>Cursos</b>
Presencial	146
Mixta	2

La modalitat majoritària de la formació impartida és presencial, tot i que s'introdueix formació mixta amb hores a distància o teleformació.

### **Característiques de l'alumnat**

Amb relació a l'alumnat, els 2.519 alumnes assistents als nostres cursos a la ciutat de Barcelona al llarg de l'any 2012 tenen les característiques següents:

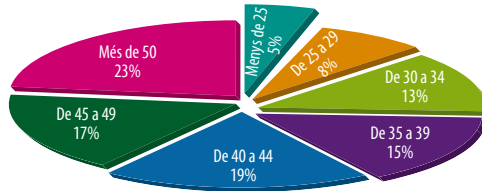
<b>Sexe</b>	
Dones	1.342
Homes	1.177



L'any 2013, a la ciutat de Barcelona, la nostra entitat ha format més dones que homes, de manera que s'ha invertit la tendència de l'any 2012 en què es van formar més homes, però seguint la línia dels anteriors, on les dones han estat més freqüents a les accions formatives.

### Edat

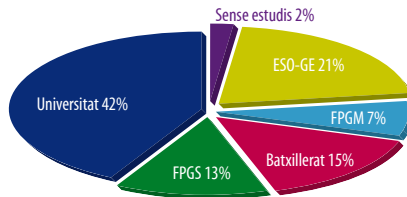
Menys de 25 anys	127
De 25 a 29 anys	199
De 30 a 34 anys	326
De 35 a 39 anys	385
De 40 a 44 anys	468
De 45 a 49 anys	434
Més de 50 anys	580



Observem que el grup d'edat amb participació més alta és el de majors de 50 anys. Tanmateix, si sumem les edats compreses entre els 30 i els 44 anys, són gairebé la meitat dels participants. També destaquem que el 40% de l'alumnat tenia una edat igual o superior a 45 anys i només un 5% menys de 25 anys. Amb relació als anys anteriors, observem una distribució molt similar, amb una lleugera tendència a la reducció de l'edat dels assistents als cursos a la ciutat de Barcelona, una disminució dels majors de 50 anys i un augment dels menors de 25 anys.

### Estudis

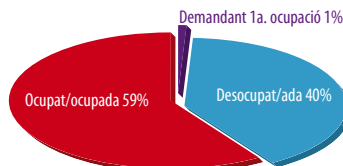
Sense estudis	49
ESO-GE	532
FPGM	177
Batxillerat	389
FPGS	319
Universitat	1.049



Observem que el 42% dels alumnes tenen estudis universitaris. Si bé és cert que un nombre important són participants en el pla de l'Administració Pública d'Ensenyament i, per tant, tenen com a mínim una diplomatura universitària, el nombre d'alumnes universitaris s'ha incrementat un 14% amb relació a l'any anterior, fet que és particularment destacable. Cal tenir en compte que aquesta dada no està comprovada documentalment, per la qual cosa el nivell de formació podria ser en realitat inferior, però hi podem apreciar un incrementat substancial en el període d'un any.

### Estat laboral

Demandant 1a ocupació	20
Desocupat/ada	1.008
Ocupat/ada	1.491



La majoria del nostre alumnat han estat persones ocupades, tot i la important participació (41%) de persones en situació d'atur, xifra que significa un increment d'un 3% respecte a l'any 2012 i un 7% respecte a l'any 2011, que va ser del 34%.

### Nacionalitat

Estranger	156
Nacional	2.363



Observem que el 6% dels participants tenen nacionalitat estrangera i que han disminuït un 4% amb relació a l'any anterior, quan ja van disminuir en un 2% respecte a l'anterior.

### Categoria professional<sup>1</sup>

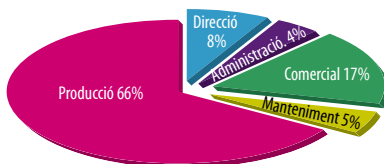
Directiu	120
Comandament intermedi	239
Tècnic	31
Treballador qualificat	529
Treballador no qualificat	459



<sup>1</sup>Tant la categoria professional com l'àrea funcional i la grandària de l'empresa són dades facilitades per l'alumnat ocupat. Tot i això, observem que no tots els alumnes ocupats han emplenat aquesta opció, de manera que les dades que tenim són dels que ho han fet voluntàriament.

Com podem observar, el 71% dels alumnes formats per CCOO a la ciutat de Barcelona que han respost han estat personal qualificat i de baixa qualificació, un 17% personal tècnic i un 11% comandaments intermedis o directius. Amb relació a l'any anterior, apreciem un increment del 4% de tècnics i una reducció del 6% de directius, categoria on també se situen els autònoms.

Àrea funcional	
Direcció	116
Administració	59
Comercial	230
Manteniment	68
Producció	906



La formació impartida per CCOO a la ciutat de Barcelona durant l'any 2013 ha estat rebuda majoritàriament per treballadores i treballadors de l'àrea de producció,<sup>3</sup> amb un increment de l'11% respecte a l'any anterior, seguits a gran distància pel personal de l'àrea administrativa. Observem de nou una reducció important de personal de direcció.

#### **Dimensions de l'empresa. Nombre treballadors**

Menys de 10	303	20%
D'11 a 24	96	6%
De 25 a 49	133	9%
De 50 a 99	192	13%
De 100 a 149	99	7%
De 150 a 199	43	3%
De 200 a 250	59	4%
De 250 a 500	177	12%
Més de 500	383	26%

Apreciem que la majoria de l'alumnat ocupat assistent als cursos de CCOO i que ha proporcionat aquesta dada a la ciutat de Barcelona, en concret el 62%, ha estat personal de petites i mitjanes empreses i destaquem que el 20% d'empreses tenen menys de 10 treballadors. Amb relació a l'any anterior, la grandària de les empreses dels alumnes ocupats s'ha incrementat i hi ha un 6% més de treballadors de grans empreses i un 6% menys de treballadors de microempreses.

En definitiva, podem afirmar que la formació impartida per CCOO a la ciutat de Barcelona durant l'any 2013 ha estat majoritàriament de cursos de menys de 30 hores de durada, presencial i transversal, seguida de comerç i màrqueting i idiomes. L'alumnat ha estat format en gran part per treballadors i treballadores ocupats, més dones a diferència de l'any anterior, un 74% d'edat superior a 35 anys, amb una certa reducció de l'edat respecte a l'any anterior i un important increment d'alumnes amb estudis universitaris (42%). La major part de l'alumnat està ocupat i pertany a categories professionals qualificades i no qualificades de l'àrea de producció i treballa en pimes, tot i que augmenta la presència de treballadors de grans empreses. També hi destaca la reducció d'alumnes estrangers.

<sup>3</sup> Aquesta definició és subjectiva de la persona.



## Foment del Treball Nacional

Foment del Treball Nacional és la confederació d'empresaris i organitzacions empresarials de Catalunya que agrupa tots els sectors de l'activitat econòmica: agricultura, indústria, comerç i serveis.

El seu Centre de Formació, amb més de 30 anys d'experiència acumulada, té per objecte oferir activitats formatives i serveis a les empreses que facilitin l'adaptació dels treballadors als canvis continus que s'imposen de forma accelerada en totes les àrees d'activitat i que afecten de manera transversal els llocs de treball de tots els sectors de l'activitat empresarial. El coneixement privilegiat de les necessitats formatives de les empreses, tant sectorials com territorials, ha permès que el Centre de Formació de Foment pugui oferir un ampli programa d'activitats formatives.

**Aules:** El centre disposa de 30 aules amb equipament audiovisual d'alta qualitat: 2 aules VIP, 6 aules informàtiques, 22 aules teòriques, sala polivalent i cafeteria

**Tecnologia:** Virtualització de l'equipament informàtic, sistemes d'àudio, pantalles de TV LED de 55", xarxa Wi-Fi i videoprojectors

## Modalitats de formació a Barcelona

Presencial	Mixta	Teleformació
134	-	36

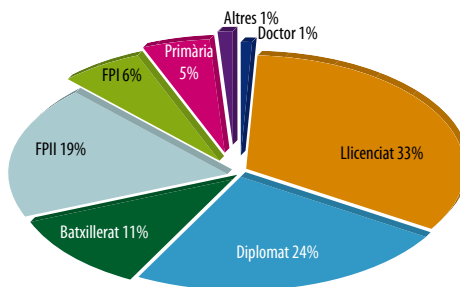
## Nombre d'alumnes

	2009	2010	2011	2012	2013
Intersectorial	11.434	10.713	12.712	6.329	3.856
Sectorial	1.249	426	165	635	129
FOAP	197	135	-	-	195
Pla Avanza	293	-	-	-	-
Millora contínua				429	
Eficàcia directiva	-	16	32	-	
<b>Total</b>	<b>12.173</b>	<b>11.290</b>	<b>12.909</b>	<b>7.313</b>	<b>4.780</b>

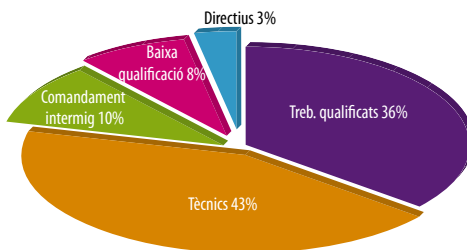
## Perfil de l'alumnat

	2012	2013
Dones	39%	52%
PIME	21%	25%
Majors 45 anys	15%	22%
Aturats	20%	43%
Administració pública	5%	10%

Estudis	2012	2013
Doctor	1%	1%
Llicenciat	32%	33%
Diplomat	21%	24%
Batxillerat	14%	11%
Tècnic FP II	17%	19%
Tècnic FP I	7%	6%
Estudis primaris	6%	5%
Sense estudis	1%	0%
Altres	1%	1%



Categories	2012	2013
Treballadors qualificats	43%	36%
Tècnics	33%	43%
Comandament intermig	11%	10%
Baixa qualificació	8%	8%
Directius	5%	3%



## UGT de Catalunya

La UGT de Catalunya disposa d'un servei d'orientació i intermediació laboral de qualitat, públic i gratuït adreçat a qualsevol persona que es trobi en situació d'atur o que vulgui millorar la seva situació laboral. Es tracta d'un servei personalitzat i adaptat a cadascun dels demandants, que posa especial èmfasi en aquells col·lectius que, atesa la dinàmica actual del mercat de treball, tenen més dificultats per accedir o mantenir-se en el mercat laboral actual.

D'una banda, tracta d'articular accions d'informació i orientació professional per tal de millorar l'ocupabilitat de les persones demandants d'ocupació amb la finalitat d'incorporar-se al mercat laboral, tenint en compte la seva situació personal i el seu entorn social i econòmic; de l'altra, té com a objectiu afavorir la col·laboració de les empreses del territori amb els serveis d'intermediació per tal de recollir les necessitats empresarials i conèixer la realitat del territori, les seves necessitats i demandes, les seves possibilitats de creació de llocs de treball i contribuint a una millor adequació entre l'oferta i la demanda.

El 2013, el Servei d'Orientació i Intermediació Laboral de la UGT de Catalunya ha atès 505 persones a Catalunya. Pel que fa a Barcelona ciutat, aquest any ha atès 108 persones, la qual cosa representa el 21,4% del total de persones usuàries del servei i més del doble que l'any anterior.

Pel que fa al sexe, el 45% de les persones ateses han estat dones i el 55% homes.

Segons l'edat, un 40% han estat persones de 25 a 35 anys, seguides d'un 31% de 36 a 45 anys i un 25% de més de 45 anys. Les persones menors de 25 anys formen el grup minoritari amb un 4%.

### **Orientació professional**

L'orientació professional, mitjançant el desenvolupament d'itineraris, la figura de tutors/ores personalitzats, el coneixement de les capacitats i les actituds pròpies, les característiques del mercat de treball i les eines de recerca de feina per accedir-hi són elements dels nostres serveis d'orientació professional que oferim a la ciutadania de Barcelona.

L'any 2013, l'IDFO ha atès 400 persones a la ciutat de Barcelona. D'aquestes, el 45,5% han estat dones (182) i el 54,5% homes (218). Respecte a l'any 2012 s'ha incrementat 6,1 punts percentuals el percentatge de dones ateses.

Pel que fa a l'edat, cal destacar que un 17,3% han estat homes de 36 a 45 anys, seguits de molt a prop pels homes de 25 a 35 anys (17%). Les dones majors de 45 anys representen el 16,8% del total.

Sumant el dos sexes, el grup de 36 i 45 és el que té més persones usuàries, amb un 30,7%, seguit del de 25 a 35 anys, amb un 28,75% i les majors de 45 anys, amb un 28%. Les persones joves menors de 25 anys representen el 12,5%.

### **Formació**

#### **Formació contínua**

L'any 2013 es van impartir 161 cursos de formació adreçats prioritàriament a persones ocupades de Barcelona, que van suposar 7.600 hores lectives i 2.558 alumnes.

	<b>Cursos</b>	<b>Hores</b>	<b>Alumnes</b>
<b>Intersectorial</b>	<b>117</b>	<b>5.598</b>	<b>1.958</b>
<b>Sectorial</b>	<b>161</b>	<b>7.600</b>	<b>2.558</b>
Serveis financers i oficines	8	220	115
Educació i formació	5	150	70
Sanitat	4	125	56
Químiques	3	170	24
Tèxtil	2	105	4
Altres serveis i indústries afins	1	90	11
Transports	5	133	91
Alimentació	1	35	16
Serveis col·lectius	15	974	213

Fins a 117 cursos pertanyien al pla intersectorial, amb un total de 5.598 hores lectives i 1.958 alumnes, i 44 cursos al pla sectorial (serveis financers i oficines, educació i formació, sanitat, químiques, tèxtil, altres serveis i indústries afins, transports, alimentació i serveis col·lectius), amb un total de 2.002 hores lectives i 600 alumnes.

### **Formació de persones adultes**

El Centre de Formació de Persones Adultes Maria Rúbies ofereix als usuaris i usuàries la possibilitat d'obtenir el graduat en ESO i preparació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau superior i d'accés a la universitat per a majors de 25 anys. Com a novetat, l'any 2013, es va impartir un curs d'accés directe als cicles formatius de grau mitjà. Així mateix, imparteix formació lingüística de català, castellà, anglès en tres nivells, francès en el primer nivell i formació en informàtica bàsica.

L'escola ofereix una gran llibertat horària i flexibilitat per tal de facilitar l'accés a la formació, ja que en moltes ocasions les persones manifesten limitacions i dificultats de disponibilitat per formar-se. L'any 2013, 934 alumnes van participar en els cursos de formació del Centre Maria Rúbies.

### **Formació sindical**

Està adreçada a delegacions de comitès d'empresa, delegats i delegades de personal i delegats i delegades sindicals. Té com a objectiu millorar les habilitats que necessiten per desenvolupar les seves funcions d'una manera òptima i adequada.

Aquesta classe de formació, tot i estar dirigida a delegacions d'empresa, és molt beneficiosa per a la resta de les persones treballadores i per a la ciutadania en general, ja que mitjançant l'efecte multiplicador les persones participants en la formació es fan extensius nous coneixements que aporten solucions per millorar la realitat, tant en l'àmbit laboral com en altres àmbits de la vida col·lectiva i personal.

Al llarg de l'any 2013 es van impartir 18 cursos a la ciutat de Barcelona, amb 483 hores lectives i 314 alumnes.

## **Atenció a diferents grups de població amb més dificultats d'inserció laboral**

### **Dones**

El Servei d'Informació, Atenció i Mediació per a les Dones treballa per defensar els drets de les dones oferint-les informació i assessorament de manera gratuïta, amb especial atenció a aquelles que pateixen una situació problemàtica en el món laboral, familiar o bé de violència de gènere.

L'any 2013, el SIAM va atendre 48 consultes a la ciutat de Barcelona, el 58% de les quals tenien entre 25 i 35 anys i el 42% entre 35 i 45 anys.

### **Joves**

Mitjançant AVALOT es van desenvolupar diversos projectes d'assessorament i orientació laboral amb l'Ajuntament de Barcelona.

El Projecte Eixam! Xarxa d'Assessorament i Mediació Sociolaboral Juvenil ofereix assessorament personalitzat a joves de 16 a 35 anys, així com tallers formatius en l'àmbit sociolaboral.

AVALOT també assessora en recerca de feina i drets i deures laborals, fa tallers formatius i dóna suport tècnic a la xarxa de punts d'informació juvenil (PIJ) de la ciutat en matèria sociolaboral. L'any 2013 s'han atès 961 joves.

### **Persones immigrades**

L'Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants a Catalunya (AMIC) desenvolupa iniciatives, projectes, serveis i activitats per aconseguir la integració sociolaboral de les persones immigrants que viuen a Catalunya. Dóna suport i assessorament a aquelles que es veuen afectades per problemàtiques originades per la immigració i ofereix serveis d'assessorament jurídic en estrangeria, orientació sociolaboral, treball comunitari i mediació intercultural, sensibilització i formació.

L'any 2013 va atendre 762 persones, amb 840 visites, 1.369 consultes (1,8 consultes de mitjana per persona) i 1.994 serveis. Cal destacar el volum de consultes que AMIC va rebre a través del correu electrònic i per telèfon, tant de personal tècnic de l'Administració, treballadors/ores socials i altres professionals que treballen en l'àmbit de la immigració.

El 57% de la població atesa van ser homes i el 43% dones. Les xifres d'homes i dones que arriben al servei tendeixen a igualar-se.

Respecte als orígens de la població atesa, a Barcelona s'han registrat 51 nacionalitats i per primera vegada l'espanyola ocupa el primer lloc amb el 12,2% del total de la població atesa.

El gruix més important (98,4%) continua sent població en edat laboral de 19 a 64 anys.

Les consultes han estat múltiples i sobre temàtiques diverses. Un any més destaquen les renovacions, l'arrelament, les consultes sobre nacionalitat i les autoritzacions de familiar comunitari, entre d'altres.

### **Col·lectius amb especials dificultats**

El Servei Institucional Social ofereix orientació, informació i assessorament sobre temes socials i vetlla per la reducció de les desigualtats socials mitjançant la promoció de la igualtat i la integració social i laboral, en especial per a aquells col·lectius amb més dificultats.

Durant l'any 2013 es van portar a terme 149 accions a la ciutat de Barcelona, la majoria consultes de caràcter laboral (64%) i de requisits i drets de prestacions (28%), fruit de la situació sostinguda de crisi. El 73% de les consultes van correspondre a nous i noves usuàries.

## Generalitat de Catalunya

ACCIÓ és l'Agència per a la Competitivitat de l'Empresa catalana, adscrita al Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat, que treballa amb l'objectiu d'impulsar la competitivitat empresarial mitjançant l'aposta per vectors clau com ara la innovació, la internacionalització i l'atracció d'inversions. Aquest document recull les principals actuacions i resultats dels programes desenvolupats per la Direcció General d'Indústria i ACCIÓ durant l'any 2013:

*Programa de clústers de Catalunya.*

*Programa d'innovació empresarial.*

*Programa d'internacionalització i inversions.*

*Programa de creixement empresarial.*

### 1. Programa de clústers de Catalunya

Durant el 2013, entre les actuacions desenvolupades destaca el disseny del Programa Catalunya Clústers per impulsar la competitivitat de l'economia i contribuir a racionalitzar el mapa de clústers existents. A més, s'ha treballat en els àmbits i les actuacions següents:

#### **Estratègia competitiva i iniciatives internacionals:**

- Quatre projectes de mapeig i identificació d'oportunitats de negoci en sectors relacionats amb la mobilitat, sèniors, hàbitat i béns d'equip.
- Actuacions per millorar l'excel·lència dels clústers catalans: certificació seguint el procediment de l'European Secretariat for Cluster Analysis (ESCA).
- Internacionalització del clústers mitjançant activitats de suport i capacitació, sobretot implementant el projecte pilot EU4SC, liderat per ACCIÓ, amb la participació del clúster català de l'esport (INDESCAT).

#### **Dinamització de clústers**

- Constitució del clúster d'automoció i el clúster de salut mental.
  - Jornades d'Immersion Estratègica, sobre els clústers de bellesa, packaging, materials avançats, aigua, gourmet, aquícola, òptica i fotònica i maquinària agrícola.
  - Assessorament a cluster managers: serveis d'activitats de selecció, coaching, assessorament i formació als cluster managers.
  - Programa Agrupacions Empresariales Innovadores: resolució de consultes per fomentar la participació dels clústers industrials catalans en l'ordre d'ajuts.
- Coordinació i desenvolupament de programes estratègics, per enfortir la posició competitiva dels sectors sobre els quals Catalunya vol fonamentar el seu creixement industrial.

## 2. Programa d'innovació empresarial

Comprèn actuacions dirigides a incrementar els índexs d'innovació a Catalunya, impulsar la base d'empreses innovadores del país i la seva aposta per la inversió en R+D (especialment entre les pimes) i augmentar els instruments de transferència tecnològica de l'ecosistema català d'innovació.

### Transferència tecnològica

**Impuls a la Xarxa TECNIO**, que agrupa els principals agents experts en recerca aplicada i transferència tecnològica de Catalunya.

-Més de 5.600 projectes desenvolupats.

-117,6 milions d'euros d'ingressos dels centres, 44,5 dels quals corresponen a facturació per projectes d'R+D+i amb empreses.

-Vuit spin-offs.

-54 patents europees sol·licitades.

-16 primers investigadors seleccionats, entre 60 de presentats per participar en el programa de mobilitat TECNIO SPRING.

**Valorització tecnològica:** eines d'assessorament, suport i ajut financer per facilitar l'arribada al mercat de l'estoc de coneixement i tecnologia acumulat en universitats i entitats de recerca de Catalunya:

-60 projectes de llicència de patent transferits per afavorir la creació de 26 empreses de base tecnològica.

-1.057 projectes assessorats que han generat una inversió de 26 milions d'euros.

**Transferència tecnològica internacional:** servei per a incrementar la qualitat i la consecució d'acords de cooperació i transferència de tecnologia internacionals, prestat gràcies a la xarxa Enterprise Europe Network de la Comissió Europea:

-21 trobades entre sessions formatives, tallers i seminaris, amb un total de 676 empreses participants a nivell local.

-1.381 usuaris (majoritàriament empreses).

Esdeveniments internacionals: Brokerage Event Mobile World Congress a Barcelona (amb la participació de 504 empreses) i Fira Mèdica de Düsseldorf (amb 17 empreses).

-Nou acords de transferència tecnològica tancats i 15 de constitució de consorcis per participar en propostes de recerca col·laborativa europea.

**Estímul de la demanda empresarial,** ajuts i serveis que incentiven projectes d'innovació:

**Innoempresa:** 130 projectes presentats amb aprovació de 69 ajuts amb un import total d'1,71 milions d'euros i que han generat una inversió d'11 milions d'euros.

**Servei Innova:** més de 900 assessoraments per orientar les empreses en les seves actuacions de desenvolupament tecnològic i innovació.

**Deduccions fiscals:** assessorament perquè les empreses aprofitin els avantatges fiscals per transformar part de les seves inversions en R+D en ingressos addicionals. S'han organitzat nou jornades per informar i sensibilitzar empreses sobre els avantatges de les deduccions fiscals, on han participat 370 empreses. Acord amb cinc entitats certificadores de projectes d'R+D+i acreditades per ENAC que operen a Catalunya per participar amb ACCIÓ en la sensibilització i orientació d'empreses sobre aquest instrument fiscal durant l'any 2014.

#### **Instruments d'innovació internacional:**

Recursos per incentivar projectes empresarials transnacionals i ajuts a projectes d'R+D diferencial en col·laboració amb firmes de tercers països. S'han aprovat nou projectes dels 12 presentats, que han generat una inversió de 2,9 milions d'euros amb un import d'ajuts d'1,64 milions d'euros.

Actuacions per impulsar la participació d'empreses catalanes en el 7è Programa Marc de la Unió Europea. La participació ha suposat 864,5 milions d'euros per a Catalunya, segons dades d'AGAUR a partir de dades del CDTI de desembre.

### **3. Programa d'internacionalització i inversions**

Comprèn actuacions dirigides a augmentar el nombre d'empreses estrangeres que inverteixen al nostre país, promoure la presència de l'empresa catalana al món i diversificar les exportacions.

#### **Serveis a l'expansió internacional:**

Centres de Promoció de Negocis (CPN) amb serveis individuals i col·lectius de consultoria sobre el terreny per a l'empresa catalana. 950 projectes contractats per a 677 empreses. S'han fet més de 1.600 entrevistes d'empreses amb els directors dels CPN a les dues trobades de la Setmana de la Internacionalització.

**Assessorament en Contractació Pública Internacional:** més de 100 empreses assessorades.

**Missions empresarials,** per a la prospecció de nous mercats, així com la visita a Catalunya de grups de potencials compradors, operadors o prescriptors econòmics estrangers.

-Cinc missions organitzades per ACCIÓ amb la participació de més de 200 empreses.

-Col·laboració en 85 missions de tercers en què han participat un total de 784 empreses.

-Missions institucionals per intensificar la col·laboració entre Catalunya i altres països en diferents àmbits: Brasil (56 empreses participants), Colòmbia (80), Israel (30) i Índia (37).

**Captació d'inversions.** Assessorament i gestió de projectes d'inversió amb possible establiment a Catalunya:

-52 projectes materialitzats per Invest in Catalonia, que han donat lloc a una inversió de 222,15 milions d'euros, la creació de 2.628 llocs de treball i el manteniment de 1.474 d'addicionals.



-245 projectes oberts fins al 31.12.2013, tot i que el 2013 Invest ha gestionat un total de 435 projectes i ha actuat com a facilitador en 59 casos d'empreses sense projecte associat.

-271 visites a empreses. Han suposat la via d'entrada de 25 projectes (12,3% del total).

#### **4. Programa de creixement empresarial**

Comprèn actuacions dirigides a adaptar els programes i serveis a les necessitats específiques de les empreses en les diferents fases del seu creixement.

Activitat del **servei d'informació empresarial** per donar resposta personalitzada a les necessitats del teixit empresarial català: 2.918 empreses diferents assessorades, 1.486 entrevistes individuals. L'índex de satisfacció ha estat del 7,7.

**Programa Expansiona't**, de creixement i diversificació de mercats, que ofereix suport integral a empreses amb vocació de creixement en el marc dels processos d'innovació i expansió internacional: 239 empreses sol·licitants i 87 participants.

**Programa Empresa Exporta**, orientat a acompanyar les microempreses i petites empreses en els primers passos de la seva internacionalització i oferir-los una diagnosi del seu potencial internacional i un pla de promoció internacional: 157 empreses participants.

**Programa d'incorporació de talent per a la internacionalització**, per a empreses en creixement en els mercats exteriors que necessitin reforçar els seus equips: 23 empreses sol·licitants.

**Servei de talent per a l'empresa**, per preseleccionar, acreditar i posar en contacte assessors externs en diferents àmbits d'especialització i necessitats de millora del teixit empresarial: 266 candidatures de tècnics en comerç internacional i professionals en pràctiques, 154 de les quals han estat preseleccionades; 343 candidatures d'assessors externs, 258 de les quals han estat acceptades.

**Xarxa d'Acceleradores Start-up Catalonia**, que ofereix un acompanyament especialitzat a empreses innovadores i amb elevat potencial en les seves fases de creixement:

-Nova acceleradora al TecnoCampus de Mataró.

-Nova acceleradora a EsadeCreapolis, ubicada a Sant Cugat del Vallès.

-Nova acceleradora al Baix Llobregat, ubicada al parc de la UPC.

-Prova pilot de l'acceleradora de Girona, en la qual participen 31 empreses. Principals resultats obtinguts: augment d'un 60% de facturació en valor absolut, increment d'un 16,3% dels ingressos procedents de l'activitat exportadora, set empreses han iniciat l'activitat exportadora, augment de 72 treballadors que suposa una mitjana de 2,4 treballadors per empresa, ampliació del patrimoni net d'11 empreses i 14 empreses que han aconseguit finançament aliè per valor d'1,3 milions.

Paral·lelament s'ha treballat per contribuir a millorar l'accés al finançament empresarial actuant com a vehiculadors d'instruments de finançament alternatius als bancaris i facilitant l'accés al crèdit mitjançant instruments com:

**Xarxa d'Assessors Financers (XAF)**, servei de consultoria especialitzada per facilitar la cerca i obtenció de finançament homologat en col·laboració amb patronals i agents. S'han diagnosticat 116 empreses, 13 de les quals han obtingut un resultat que els ha permès mobilitzar més de 4 milions d'euros.

**Servei d'Orientació Financera** per acostar a les empreses solucions personalitzades per a les seves necessitats financeres: 306 empreses orientades i 780 contactes proporcionats.

**Participacions en fons de capital risc:** retorn de més d'1 milió d'euros per participacions en fons de capital risc.

**Programa de Xarxes d'Inversors Privats:** 67 operacions d'inversió tancades per 10,58 milions d'euros.

**Préstecs línia i+i:** préstecs en condicions preferents en forma de garanties per al finançament de projectes d'innovació, internacionalització i industrialització: més de 350 projectes presentats a la línia, activa des de setembre de 2013. 30 préstecs formalitzats amb un import desemborsat de 7,8 milions d'euros i 14 milions d'euros d'inversió mobilitzada.

**Préstecs participatius ENISA joves emprenedors:** préstecs participatius no convertibles per promoure la creació d'empreses amb un producte/servei innovador per part de joves emprenedors: gairebé una trentena de joves emprenedors informats. Sis préstecs tramitats i aconseguits, amb un import formalitzat de 330.000 euros i una inversió mobilitzada de 492.738 euros.

**Préstecs participatius ENISA competitivitat:** préstecs participatius no convertibles per a pimes amb models de negoci viables i rendibles: més d'una dotzena de pimes informades. Dos préstecs tramitats i aconseguits, amb un import formalitzat de 345.000 euros i una inversió mobilitzada d'1.089.843 euros.

**Préstecs NEOTEC CDTI:** préstecs individuals per finançar la creació i consolidació d'empreses joves de base tecnològica intenses en R+D: tramitació i consecució d'un préstec NEOTEC amb un import formalitzat de 250.000 euros i una inversió mobilitzada de 361.328 euros.

## Servei d'Ocupació de Catalunya. Departament d'Empresa i Ocupació

### Polítiques actives d'ocupació atorgades al municipi de Barcelona. 2013

		Accions/ projectes	Persones beneficiàries previstes	Atorgament
<b>Orientació professional</b>				
Accions d'orientació i acompanyament a la inserció (1)	Ordre EMO/295/2013	N. d.	3.400	1.087.811,13 €
Espais de recerca de feina (2)	Ordre EMO/234/2013	N. d.	2.000	310.000,00 €
<b>Formació i qualificació</b>				
Accions de formació per a l'ocupació (CIFO)	Pressupost SOC	16	270	239.927,73 €
Accions de formació d'oferta. Prioritàriament persones desocupades	Ordre EMO/248/2013	288	4.275	8.483.876,12 €
Programa Forma i Insereix - F&I 2013	Ordre EMO/209/2013	8	40	173.968,00 €
Plans de formació d'oferta de caràcter intersectorial. Prioritàriament treballadors/ores ocupats/ades (3)	ORDRE EMO/211/2013	219	11.866	4.320.931,92 €
Plans de formació d'oferta de caràcter sectorial. Prioritàriament treballadors/ores ocupats/ades (3)	ORDRE EMO/211/2013	451	9.464	2.800.102,00 €
<b>Opportunitats d'ocupació i formació</b>				
Programa Joves per l'ocupació	Ordre EMO/270/2013	5	80	383.000,00 €
Programa Fem ocupació per a joves	Ordre EMO/278/2013	N. d.	100	470.000,00 €
Programa Formació i Treball	Ordre EMO/210/2013	6	253	2.150.688,60 €
Programa Formació i Treball - RMI	Ordre EMO/281/2013	1	63	512.834,04 €
<b>Promoció del desenvolupament i l'activitat econòmica territorial</b>				
Projectes innovadors	Ordre EMO/280/2013	1	573	150.000,00 €
<b>Projectes integrats</b>				
Projecte Treball als Barris	Ordre EMO/269/2013	12	2.205	3.455.705,48 €
<b>Total Barcelona</b>		<b>1.007</b>	<b>34.589</b>	<b>24.538.845,02 €</b>

Font: Servei d'Ocupació de Catalunya. Data de referència: desembre de 2013.

(1) A la ciutat de Barcelona hi ha set punts d'actuació per desenvolupar els itineraris individuals en el marc d'aquest programa.

(2) Al municipi de Barcelona, al llarg de 2014, hi ha actius cinc dispositius d'inserció o espais de recerca intensiva de feina.

(3) Font: Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya. Previsió d'execució, termini de finalització de les diferents iniciatives de formació: 30 de setembre de 2014; data extracció 28/4/2014.

## Xarxa de Parcs Científics de Catalunya

Durant l'any 2013 es va celebrar el desè aniversari de la XPCAT, que va ser constituïda el 13 de gener de 2003. L'associació es va crear per impuls d'11 organitzacions que es van unir per potenciar i difondre els parcs, renovar i diversificar l'activitat productiva i contribuir al progrés tecnològic i al desenvolupament econòmic i social de Catalunya. D'ençà d'aleshores, la xarxa de parcs científics i tecnològics de Catalunya ha arribat a un total de 19 parcs. El creixement del nombre de parcs no ha estat un fet aïllat: més del 50% tant a Catalunya com arreu del món es van crear entre 2000 i 2010.

### Propietat

L'any 2013, la majoria de PCT estaven vinculats a l'Administració pública, especialment la local. Més del 30% de les entitats que formen part dels consells de direcció dels parcs són ajuntaments, diputacions i altres entitats locals, proporció que es manté respecte a anys anteriors. Les universitats eren el segon propietari i promotor més freqüent als parcs de la XPCAT, el 17,33%, i en tercer lloc les empreses privades i entitats relacionades amb el suport a les empreses, amb un 16%.

Les darreres dades reflecteixen una lleugera pujada de la implicació d'empreses i altres entitats de suport a l'empresa en la propietat i promoció dels PCT, que s'ha mantingut any rere any, i una lleugera baixada de la presència de l'Administració de l'Estat en els consells de direcció dels parcs, que també està sent sostinguda en el temps. En el context internacional és majoritària la propietat de l'administració pública en els PCT, que arriba al 54,6% (IASP, 2012) i, com a Catalunya, l'Administració local és proporcionalment més gran.

### Mida dels parcs científics i tecnològics

En general, la tendència és que als països de l'Oest asiàtic i d'Europa els parcs siguin de dimensions més petites que a la resta del món (IASP, 2012) i a Catalunya aquesta tendència és encara més acusada. Poc menys del 16% dels parcs catalans tenen una superfície superior a 100.000 m<sup>2</sup> i només el 5% més de 200.000 m<sup>2</sup>, segons dades de 2013.

A Europa, i d'acord amb les dades de la IASP, el 42,5% més de 200.000 m<sup>2</sup>. La grandària dels parcs catalans limita el nombre de tenants<sup>4</sup> que es poden situar als seus espais. Els parcs amb menys de 50 tenants localitzats és superior a Catalunya que a la resta del món. Tot i així, com es pot veure amb més detall quan es fa referència a les empreses i els centres de recerca i tecnològics, a la XPCAT la tendència d'aquests últims anys ha estat de creixement del nombre d'entitats localitzades als parcs.

### Coneixement i innovació

En l'àmbit de la recerca pública, actualment els parcs membres de la XPCAT tenen als seus espais 218 centres d'R+D i centres tecnològics. D'aquests, un 30,3% són centres TECNIO, la xarxa creada per ACC10 per aglutinar els principals agents experts en re-

<sup>4</sup> Entitats presents als parcs científics.

cerca aplicada i transferència de tecnologia de Catalunya, i el 26,6% centres de recerca CERCA, un model de la Generalitat de Catalunya que persegueix una recerca científica d'excel·lència. En general, els darrers anys hi ha hagut tendència a un creixement moderat de la instal·lació de centres d'R+D i centres tecnològics als parcs de la XPCAT.

En l'àmbit privat, els darrers anys ha augmentat el nombre d'empreses instal·lades als parcs catalans. Actualment hi ha instal·lades 2.693 empreses, el 54,05% de les quals són de base tecnològica i el 45,49% spin-offs.

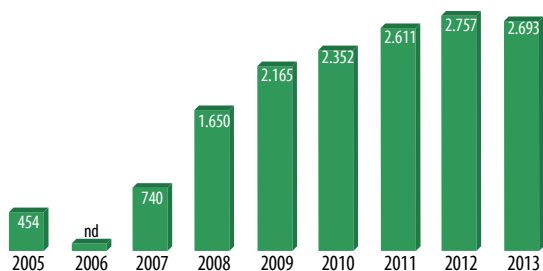
El perfil de les empreses situades als parcs de la XPCAT s'ha mantingut estable des que es disposa de dades: prop del 80% són petites empreses o microempreses i d'origen català. Aquest fet s'alinea amb un dels principals objectius dels parcs, que centren els seus serveis a donar suport a la creació i consolidació d'empreses situades al seu entorn. En el context internacional, la majoria de les empreses presents als parcs tenen origen local, un 62,7% (IASP, 2012), i el nombre d'empreses de més de 250 persones treballadores se situa al voltant del 10%, comparable al cas dels parcs catalans.

### Creació d'empreses

Com ja s'ha mencionat, la creació i el creixement d'empreses són dos dels principals objectius dels parcs científics i tecnològics, raó per la qual molts parcs de la XPCAT ofereixen serveis d'incubació en els seus espais. Durant l'any 2013, el 85% dels parcs declaren tenir una incubadora en funcionament o en procés i en total hi havia 29 incubadores i una acceleradora que donaven servei a 350 empreses.

El nombre d'incubadores i la quantitat d'empreses incubades ha crescut a la XPCAT des de 2007. El 50% de les incubadores situades als parcs estan gestionades pel parc mateix o pel parc en col·laboració amb l'oficina de transferència de tecnologia (OTRI) de la universitat de referència. Aquesta xifra s'acosta molt a les del context internacional, on el 55,5% de les incubadores estan gestionades per la mateixa entitat gestora del parc.

### Evolució del nombre d'empreses als PCTs de Catalunya



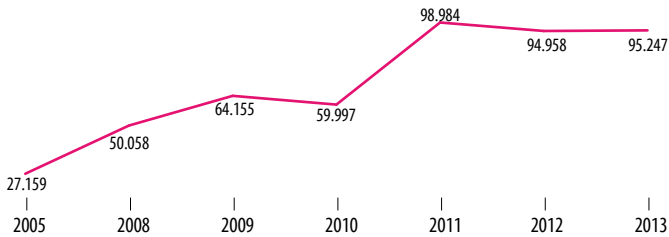
### Ocupació

La quantitat de persones que treballen als parcs catalans ha mantingut una tendència positiva des de l'any 2005, tendència que és especialment rellevant en un context de

crisi econòmica i taxes d'atur elevades. L'any 2013, les persones ocupades als parcs de la XPCAT eren 95.247. D'aquestes, gairebé el 50% treballaven en R+D, activitats que es continuen consolidant any rere any als parcs.

Respecte a la distribució per sexe, un 63,38% són homes i un 36,62% dones. Tot i que l'ocupació als parcs catalans està lluny de ser paritària, la dada positiva és que s'incrementa el percentatge de dones ocupades en PCT respecte als exercicis anteriors, així com el nombre de parcs que apleguen aquesta informació i la comuniquen a la XPAT.

### Evolució del nombre de treballadors



Pel que fa a la comparació amb l'àmbit internacional, el percentatge més gran (38,1%) dels parcs catalans tenen entre 800 i 1.500 persones treballant a les seves instal·lacions, mentre que en el cas de les dades internacionals el percentatge més alt correspon a parcs amb més de 3.000 persones. Sens dubte, la superfície mitjana dels parcs catalans, més petits i propers a les mides que es troben a Europa o a l'oest d'Àsia, també els acostava a un model que permet acollir a un nombre més reduït de tenants i, en conseqüència, de persones ocupades als seus espais.

### Serveis

L'anàlisi dels serveis que els parcs científics i tecnològics ofereixen a les entitats instal·lades als seus espais permet confirmar que no hi ha grans diferències entre els PCT de Catalunya i els de la resta del món. Per destacar-ne algunes, els parcs catalans presenten un percentatge més alt de suport al trasllat de l'empresa, de suport a la gestió, de consultoria de propietat intel·lectual i de formació. Per contra, en el mercat internacional es troba una presència més elevada de serveis financers i legals, de laboratori i de guarderia.

### Comercialització d'espais

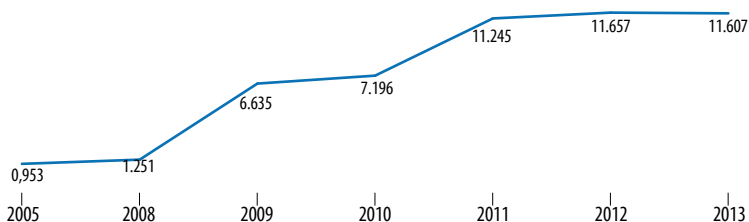
Els parcs de Catalunya ofereixen majoritàriament espais de lloguer d'oficines per a la instal·lació d'empreses, grups i centres de recerca i altres entitats relacionades. El 94,4% disposen d'aquesta opció de comercialització, seguida de lloguer de sòl i de laboratoris. Actualment, els parcs consolidats tenen ocupats prop del 75% dels seus espais. A Catalunya, el 60% dels parcs tenen entre el 80 i el 100% dels seus espais ocupats,

percentatge superior al de l'àmbit internacional (42% segons les dades que ofereixen els parcs d'altres països).

### Facturació

La facturació dels parcs i les entitats instal·lades als seus espais ha crescut exponencialment des que es disposa de dades. Aquest any el volum total s'ha mantingut al voltant d'11.600 M€. La facturació mitjana dels PCT es manté prop del milió d'euros.

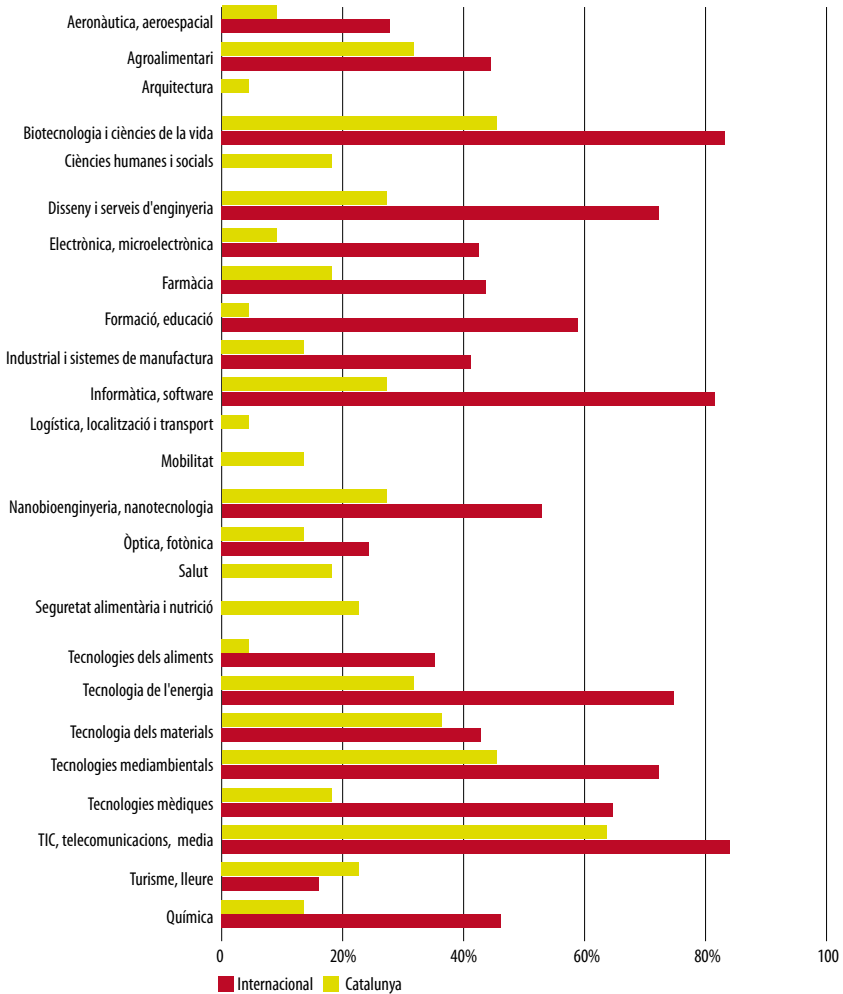
### Facturació de les empreses i institucions ubicades als parcs. En milions d'euros



El sector amb més presència als parcs membres de la XPCAT continua sent, un any més, el de les TIC, telecomunicació i mèdia, ja que un 63,64% dels parcs catalans tenen aquest sector entre les seves àrees prioritàries, seguit de les tecnologies mediambientals i biotecnologia i ciències de la vida, tots dos presents en el 45,45% dels PCT. En tercer lloc tronem les tecnologies dels materials, amb el 36,36%. Si es comparen amb el període anterior, els percentatges es mantenen estables.

En el context internacional, el sector de tecnologies de la informació i la comunicació també és el que té més presència als parcs, acompanyat de biotecnologia i ciències de la vida que, com en el cas dels parcs catalans, ocupa la segona posició. En canvi, en la tercera posició es troba el sector d'informàtica i software, les tecnologies mediambientals se situen en la sisena posició i les tecnologies dels materials són presents en menys d'un 50% dels parcs del món.

## Principals sectors presents als parcs membres de XPCAT i el context internacional





## La mediació laboral

### Foment del Treball Nacional

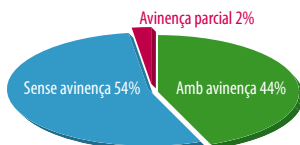
Fruit de l'Acord Interprofessional de Catalunya (Foment del Treball Nacional, Comissió Obrera Nacional de Catalunya i Unió General de Treballadors de Catalunya) que es va signar el 7 de novembre de 1990, va néixer el Tribunal Laboral de Catalunya, que va ser constituït formalment el 21 de febrer de 1992 i que funciona regularment des del mes de maig de 1992. Els resultats de l'experiència iniciada el 1992 amb la instauració del Tribunal Laboral de Catalunya són altament significatius.

#### Dades de 2013

Amb relació als conflictes col·lectius, a Catalunya s'han desconvocat 25 vagues que han suposat 460.654 hores desconvocades. Si multipliquem aquestes hores pel seu cost (15,65 euros/hora segons Coste salarial medio total por hora efectiva, por comunidad autónoma. Anuario 2011, Ministeri de Treball i Immigració), tenim que el valor d'aquestes hores desconvocades és de 7.209.235,10 euros, quantitat que reflecteix la importància de la tasca que ha dut a terme el TLC.

Catalunya. 2013	Nombre		Empreses	Treballadors
<b>Expedients presentats</b>	<b>1.298</b>		<b>14.468</b>	<b>775.682</b>
<b>Arbitratges</b>	<b>17</b>	<b>1,31%</b>	<b>106</b>	<b>12.883</b>
<b>Conciliacions/mediacions</b>	<b>1.281</b>	<b>98,69%</b>	<b>14.362</b>	<b>762.799</b>
<b>Tramitacions efectives</b>	<b>1.106</b>	<b>86,34%</b>	<b>13.918</b>	<b>732.315</b>
Amb avinença	486	43,94%	4.027	147.028
Amb avinença parcial	17	1,54%	17	2.037
Sense avinença	603	54,52%	9.874	583.250
<b>Tramitacions no efectives</b>	<b>175</b>	<b>13,66%</b>	<b>444</b>	<b>30.484</b>
Intentats sense efecte	130	74,29%	144	24.089
Desistits	25	14,29%	31	2.050
Arxiu	20	11,43%	269	4.345

### Conciliacions. Tramitacions efectives

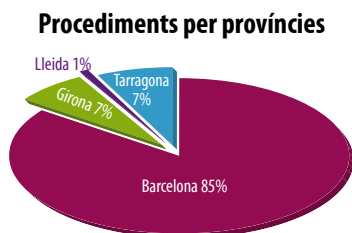


S'han presentat un total de 1.298 expedients, entre conciliacions/mediacions i arbitratges. Pel que fa a les conciliacions/mediacions (1.281), 1.106 són tramitacions efectives

de conciliacions que han afectat 13.918 empreses i 732.315 treballadors. Pel que fa a les tramitacions efectives, el 43,94% han resultat amb acord i han afectat 4.027 empreses i 147.028 treballadors. El 1,54% de les conciliacions/mediacions efectives han acabat amb un acord parcial.

### Procediments per províncies

	Nombre	Empreses	Treballadors
<b>Barcelona</b>	<b>1.108</b>	<b>13.389</b>	<b>713.798</b>
Girona	91	831	29.911
Lleida	11	20	10.080
Tarragona	88	228	21.893



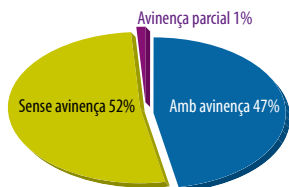
### Procediments per comarques. 2013

	Nombre	Empreses	Treballadors
Alt Camp	12	12	1.945
Alt Empordà	14	21	2.815
Alt Penedès	22	22	3.642
Anoia	17	17	5.924
Bages	26	30	7.989
Baix Camp	23	113	3.660
Baix Ebre	9	9	1.846
Baix Empordà	17	17	2.965
Baix Llobregat	136	152	18.877
Baix Penedès	1	1	640
Barcelonès	566	12.795	602.734
Berguedà	4	4	508
Cerdanya	1	1	130
Conca de Barberà	2	2	51
Garraf	17	17	4.371
Garrotxa	5	5	1.204
Gironès	36	768	17.715
Maresme	35	36	10.479
Montsià	2	2	370
Osona	19	25	8.250
Ribera d'Ebre	4	4	580
Ripollès	1	1	65
Segrià	10	19	10.000
Selva	17	18	5.017
Solsonès	1	1	80
Tarragonès	35	85	12.801
Vallès Occidental	190	209	41.554
Vallès Oriental	76	82	9.470
<b>Total</b>	<b>1.298</b>	<b>14.468</b>	<b>775.682</b>

### Ciutat de Barcelona. 2013

<b>Expedients presentats</b>	<b>449</b>	
<b>Arbitratges</b>	<b>4</b>	<b>0,89%</b>
<b>Conciliacions/mediacions</b>	<b>445</b>	<b>99,11%</b>
Tramitacions efectives	391	87,87%
Amb avenença	185	47,31%
Amb avenença parcial	4	1,02%
Sense avenença	202	51,66%
Tramitacions no efectives	54	12,13%
Intentats sense efecte	43	76,93%
Desistits	4	7,41%
Arxiu	7	12,96%

### Tramitació efectiva de conciliacions a Barcelona ciutat



Vagues desconvocades		Hores desconvocades(*)		Convocatòries indefinides desconvocades	
2012	2013	2012	2013	2012	2013
37	25	186.230	460.654	12	7

(\*) No inclou les corresponents a vagues indefinides desconvocades.

Valor mensual hores desconvocades (*)	
2012	2013
2.914.499,50€	7.209.235,10 €

(\*) Hores desconvocades per 15,65 euros/hora. Coste salarial medio por hora efectiva, por comunidad autónoma. Anuario 2011. Font: Ministeri de Treball i Immigració.

## La intermediació laboral, un dret o un negoci?

### UGT de Catalunya

Des de fa més d'un any, els agents econòmics i socials i les entitats municipalistes estem consensuant i debatent l'Avantprojecte de Llei d'ocupació i del Servei d'Ocupació de Catalunya amb la Generalitat de Catalunya. En aquest sentit, un dels aspectes que ha plantejat més dificultats a l'hora de trobar un consens ha estat la intermediació laboral.

La legislació vigent defineix la intermediació laboral com el conjunt d'accions que tenen com a objectiu posar en contacte les ofertes de treball amb les persones que busquen feina per tal de col·locar-les. Així mateix, estableix que la finalitat de la intermediació laboral és proporcionar a les persones treballadores una ocupació adequada a les seves característiques i facilitar als ocupadors els treballadors més apropiats per als seus requeriments i necessitats.

Aquesta mateixa legislació determina quins són els agents de la intermediació en el mercat de treball:

*Els serveis públics d'ocupació o les entitats que col·laborin amb aquests.*

*Les agències de col·locació, degudament autoritzades.*

*Aquells altres serveis que reglamentàriament es determinin per als treballadors a l'exterior.*

Des de que es va iniciar el debat sobre la necessitat d'establir mecanismes de col·laboració públicoprivada amb l'objectiu de millorar la intermediació laboral mitjançant la regulació de les agències privades de col·locació amb ànim de lucre, hem estat molt crítics amb aquest plantejament, entenent que aquest no és el camí per millorar i potenciar els serveis públics d'ocupació i que podia derivar en la substitució de la iniciativa pública per la iniciativa privada en l'àmbit de la intermediació laboral, de manera que els serveis d'ocupació podien deixar de ser un servei públic i esdevenir un negoci lucratiu.

Ens preocupa que aquest sigui l'inici de l'externalització dels serveis públics d'ocupació, de manera que la seva única funció sigui gestionar les prestacions i informar i derivar les persones usuàries.

D'altra banda, la privatització de la intermediació laboral posa en perill la garantia d'una intermediació pública, gratuïta i universal que vetlli per la igualtat d'oportunitats en l'accés al mercat de treball i la no-discriminació, que no dualitzi encara més el mercat de treball amb persones en situació d'atur de primera (les fàcilment inseribles, ateses per les entitats privades) i de segona categoria (les que presenten més dificultats d'inserció laboral), segons el nivell formatiu o el grau d'ocupabilitat.

L'any 2013, el Ministeri de Treball i Seguretat Social va presentar l'Acord Marc amb les Agències Privades de Col·locació per a la col·laboració amb els serveis públics

d'ocupació en la inserció de les persones en situació de desocupació, amb una dotació pressupostària de 200 milions d'euros per al conjunt de contractes formalitzats pels serveis públics. Catalunya va ser una de les tres comunitats autònomes que no s'hi van adherir, juntament amb Andalusia i el País Basc.

Però val a dir que les motivacions per prendre aquesta decisió van ser molt diferents: mentre que les dues últimes defensaven la intermediació laboral mitjançant els serveis públics d'ocupació, el Govern de Catalunya declarava que l'Acord Marc era un projecte estatal, que prioritzava l'actuació dels grans operadors, sense tenir en compte les necessitats específiques de proximitat sectorial i territorial del mercat laboral català. És a dir, sí a la privatització, però a la nostra manera, amb un model propi.

En aquest sentit, en els Acords de Govern del dia 17 de setembre de 2013 es presenten els programes de polítiques actives d'ocupació del SOC per a l'any en curs, entre els quals es troba el programa de col·laboració amb agències de col·locació mitjançant el qual el SOC preveia destinar 1,5 milions d'euros per posar en pràctica el primer programa pilot de col·laboració públicoprivat amb agències de col·locació, del qual es podrien beneficiar 7.500 persones. Es preveia que les agències rebessin un màxim de 1.200 euros de subvenció per cada persona inserida.

Les darreres informacions indiquen que la dotació pressupostària per al projecte pilot, que el SOC té intenció d'iniciar l'any 2014, serà d'1,9 milions d'euros. El disseny del programa s'està consensuant amb els agents econòmics i socials i les entitats municipalistes, però encara hi ha molts aspectes que no queden clars, com el perfil de les persones que seran derivades a les agències de col·locació.

En tot cas, el que la llei estableix i el que la UGT de Catalunya defensarà sempre és que, amb independència de l'agent que la porti a terme, la intermediació laboral té i ha de tenir la consideració d'un servei de caràcter públic, i aquest servei s'ha de prestar d'acord amb els principis d'igualtat d'oportunitats en l'accés a la feina i no-discriminació i ha de garantir la plena transparència en el funcionament dels agents.

D'altra banda, la normativa obliga que la intermediació laboral desenvolupada pels serveis públics d'ocupació i per les entitats o agències de col·locació col·laboradores amb aquests es faci de manera gratuïta per a les persones treballadores i per a les persones ocupadores.

L'any 2009, a l'article elaborat per la UGT de Catalunya per a la Memòria del CESB, "La intermediació laboral", recordàvem la baixa taxa d'intermediació laboral dels serveis públics d'ocupació i reclamàvem un paper molt més actiu d'aquests serveis, assumint la seva funció com a principal interlocutor en la intermediació laboral entre empreses i persones treballadores, així com la necessitat de garantir una intermediació pública, gratuïta i universal, que vetlli per la igualtat d'oportunitats en l'accés al mercat de treball i la no-discriminació, sota paràmetres de qualitat, quantitat, eficiència i transparència.

La UGT de Catalunya sempre s'ha mostrat disposada a repensar i reformular el rol passiu dels serveis públics, apostant per la recerca d'empreses, la prospecció i la creació

d'uns serveis actius que cerquin oportunitats i nínxols de llocs de treball, ja que creiem que passar la responsabilitat a operadors privats no és la solució.

L'any 2011, també en aquesta Memòria, a l'article "La intermediació laboral després de la reforma", manifestàvem la nostra preocupació perquè l'entrada d'aquestes agències privades de col·locació com a agents d'intermediació laboral suposés la substitució de la iniciativa pública per la iniciativa privada, l'afebliment dels serveis públics d'ocupació i la dualització de la intermediació.

L'any 2013 denunciem la privatització i mercantilització de la intermediació laboral en un escenari laboral molt preocupant, amb més de 820.000 persones en situació de desocupació i una taxa d'atur del 22,26% a Catalunya, segons les dades de l'EPA del quart trimestre. En aquest sentit, entenem que la via que ha d'iniciar la Generalitat de Catalunya és la de reforçar el Servei d'Ocupació de Catalunya amb els recursos econòmics i humans necessaris i preservar la seva naturalesa de servei públic que garanteixi els principis d'igualtat d'oportunitats i cohesió social.

La reorganització de la despesa de les polítiques actives d'ocupació, l'increment dels recursos humans i econòmics, com també l'aposta per la formació permanent de les persones treballadores per part dels serveis públics d'ocupació, amb l'objectiu que puguin desenvolupar la seva tasca amb eficàcia i oferir un servei de qualitat a les persones usuàries, són l'alternativa que des de la UGT de Catalunya proposem al "negoci" de la intermediació laboral.



**4**

**QUALITAT  
DE VIDA**

## Població

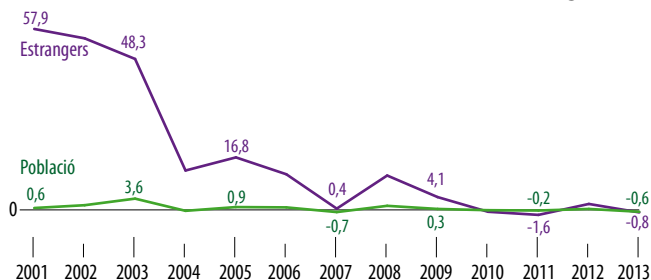
La dada oficial de població de Barcelona el mes de gener de 2013 era de 1.611.822 habitants, amb una lleugera disminució del 0,6% amb relació a la xifra de 2012, un ritme semblant al de Catalunya (-0,2%) i Espanya (-0,3%).

Les dades evolutives mostren una tendència a l'estabilització de la població de Barcelona durant els últims anys, si bé des de l'any 2000 l'augment en termes absoluts ha estat de més de 115.000 persones (7,7%), trencant la tendència històrica anterior de reducció de la població.

### Població total. Xifres oficials l'1 de gener

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Població	1.593.075	1.605.602	1.595.110	1.615.908	1.621.537	1.619.337	1.615.448	1.620.943	1.611.822
Estrangers	219.941	244.988	245.999	273.175	284.385	282.794	278.269	283.445	281.225

### Variació interanual de la població total i estrangera.



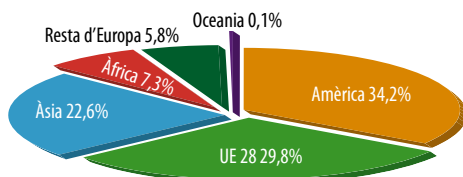
Aquest canvi de tendència en el creixement poblacional va estretament lligat als moviments migratoris i a l'augment significatiu de població estrangera especialment fins a 2006, quan les entrades van ser més intenses.

La lectura del padró continu el 31 de gener de 2014 dona un total de 267.578 residents estrangers a la ciutat, amb un pes del 16,7% sobre el total de la població, xifra que s'ha quintuplicat des de l'any 2000.

Respecte al lloc de procedència de la població estrangera, el grup majoritari, amb el 35,7%, és d'origen americà (majoritàriament llatinoamericà, amb el 96% del total), seguit del grup de la UE-28, que constitueix el 28,6% del total, i de l'asiàtic, amb el 22,7%. Els immigrants procedents d'Àfrica només suposen el 7,2%.



## Població estrangera a Barcelona segons continent. Gener 2014



La distribució de la població estrangera per districtes no és homogènia ja que Ciutat Vella, l'Eixample, Sants-Montjuïc i Sant Martí concentren el 60% dels estrangers i als tres primers el pes dels estrangers sobre el total de població és superior a la mitjana de la ciutat, especialment a Ciutat Vella, amb més del 43%.

### Població estrangera per districtes. Gener de 2014

	2014	S/total estrangers	Estrangers/població del dte.
Ciutat Vella	42.492	15,9%	42,4%
Eixample	47.981	17,9%	18,2%
Sants-Montjuïc	34.036	12,7%	18,9%
Les Corts	8.829	3,3%	10,9%
Sarrià-Sant Gervasi	16.180	6,0%	11,1%
Gràcia	17.963	6,7%	15,0%
Horta-Guinardó	19.929	7,4%	12,0%
Nou Barris	24.602	9,2%	15,0%
Sant Andreu	16.936	6,3%	11,6%
Sant Martí	35.263	13,2%	15,2%
No consta	3.367	1,3%	-

El creixement demogràfic dels darrers anys, juntament amb l'evolució del fenomen migratori, ha suposat un rejoeniment de la població de la ciutat, que ha tingut dues conseqüències destacades: la reducció del pes de la població gran en termes relatius i l'augment de la població infantil en la franja de 0-14 anys i de la població adulta. El pes dels més grans de 65 anys sobre el total de la població s'ha reduït un punt percentual al llarg dels darrers tretze anys i ha passat del 22,1% al 21,1%

### Evolució de la població per edats: xifres oficials l'1 de gener

				Pes sobre la població	
	2000	2013	Var. 2000-13	2000	2013
De 0 a 14	170.874	199.278	16,6%	11,4%	12,3%
De 15 a 24	181.359	142.025	-21,7%	12,1%	8,8%
De 25 a 64	813.296	929.800	14,3%	54,3%	57,6%
De 65 i més	330.737	340.719	3,0%	22,1%	21,1%

Els districtes amb més aflluència d'immigrants són els que mostren una tendència més accentuada en el rejuveniment de la seva població. Cal destacar el cas de Ciutat Vella, que l'any 2000 era el districte amb més pes relatiu de gent gran (24,6%), juntament amb l'Eixample, i actualment ha passat a ser el que en té menys de la ciutat amb només el 14,6%. La tendència oposada s'observa a les Corts, on el grup de gent gran tenia un pes relatiu més baix el 2000 (18,8%) i el 2013 ja és el districte on aquesta franja d'edat pesa més.

### Estructura de la població dels districtes per grans grups d'edat en %

	2000				2013				Variació 2013-2000
	0-14	15-24	25-64	65 i més	0-14	15-24	25-64	65 i més	
Ciutat Vella	9,9%	10,3%	55,2%	24,6%	10,7%	9,4%	65,3%	14,6%	19,0%
Eixample	11,0%	10,5%	53,7%	24,9%	10,9%	8,3%	58,9%	22,0%	7,2%
Sants-Montjuïc	11,7%	11,7%	54,9%	21,6%	11,7%	8,8%	59,7%	19,8%	9,6%
Les Corts	12,3%	12,9%	56,0%	18,8%	12,0%	9,1%	54,8%	24,1%	0,7%
Sarrià-Sant Gervasi	14,1%	10,9%	53,4%	21,5%	15,8%	10,3%	52,4%	21,4%	9,0%
Gràcia	10,7%	10,7%	54,8%	23,7%	11,7%	7,6%	59,2%	21,4%	7,6%
Horta-Guinardó	11,1%	12,0%	55,9%	21,0%	12,3%	8,4%	55,6%	23,7%	2,6%
Nou Barris	11,0%	12,6%	54,6%	21,8%	13,0%	8,9%	54,5%	23,6%	2,6%
Sant Andreu	11,8%	13,0%	55,6%	19,5%	13,3%	8,7%	57,3%	20,7%	8,5%
Sant Martí	12,2%	12,1%	55,3%	20,4%	13,4%	8,5%	58,2%	19,9%	12,1%

### Envelliment i solitud de la gent gran 2000-2013

	Barcelona	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià-Sant Gervasi
<b>2000</b>						
Esperança de vida en néixer	79,1	75,7	80,6	78,8	79,9	80,9
Homes	75,3	70,4	77,1	74,9	76,8	78,5
Dones	82,6	81,4	83,5	82,5	82,8	82,8
Índex d'envelliment	188,9	247,6	226,7	184,1	153	152
Índex de solitud + 65 anys	23,8	32	26,4	25,2	20,7	22,5
<b>2013</b>						
Esperança de vida en néixer*	83,3	80,6	83,7	82,8	85,6	84,6
Homes	80,0	76,7	80,4	79,8	83,1	81,8
Dones	86,2	84,8	86,5	85,4	87,7	86,8
Índex d'envelliment	170,0	136,5	202,6	169,7	199,9	135,5
Índex de solitud + 65 anys	25,7	32,5	28,0	26,3	22,9	24,6

Índex d'envelliment = (població de 65 i més anys / població de 0-14 anys) x 100.

Índex de solitud 65 i més anys = (població de 65 i més anys que viu sola / població total de 65 i més anys) x 100.

\* Última dada disponible 2011.

### Envel·liment i solitud de la gent gran 2000-2013

	Barcelona	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí
<b>2000</b>						
Esperança de vida en néixer	79,1	79,9	79,4	78,8	80,2	79,1
Homes	75,3	76,6	75,8	75,4	76,3	75,2
Dones	82,6	82,5	82,8	82,1	83,8	82,8
Índex d'envel·liment	188,9	221,9	188	197,9	164,6	166,9
Índex de solitud + 65 anys	23,8	26,2	20,8	20,4	21,7	21,6
<b>2013</b>						
Esperança de vida en néixer*	83,3	83,9	83,2	82,7	83,7	83,6
Homes	80,0	80,2	79,8	79,2	80,4	80,4
Dones	86,2	87,1	86,1	85,9	86,7	86,4
Índex d'envel·liment	170,0	182,7	192,7	180,7	156,3	148,7
Índex de solitud + 65 anys	25,7	28,2	23,8	24,6	24,3	24,2

Fruit del rejueniment de la població, l'índex d'envel·liment s'ha reduït en tots els districtes, tret de les Corts i Horta-Guinardó, i ha estat especialment notable la reducció de l'índex a Ciutat Vella, que de ser el més elevat de la ciutat l'any 2000 ha passat a ser el segon més baix.

L'esperança de vida en néixer creix més de quatre anys al llarg d'aquest període i passa de 79,1 l'any 2000 a 83,3 anys el 2011. Les Corts destaca com el districte que experimenta l'augment més gran de l'esperança de vida, 5,7 anys, seguit de Ciutat Vella amb 4,9 anys.

Per sexes, l'esperança de vida en néixer dels homes creix més de quatre anys al llarg d'aquest període i passa de 75,3 l'any 2000 a 80 anys el 2011. Pel que fa a les dones, augmenta més de tres anys, de 82,6 a 86,2, de manera que les diferències entre ambdós tendeixen a reduir-se.

L'índex de solitud de la gent gran indica que el 2013 més de la quarta part de la població de 65 anys i més viu sola a la ciutat (25,7%). En el període 2000-2013, l'índex de solitud ha crescut a tots els districtes. A Ciutat Vella és on l'índex es manté més elevat (32,5), tot i ser on menys ha crescut, mentre que els augments més forts han tingut lloc als districtes de Nou Barris i Horta-Guinardó, que tot i això se situen per sota de la mitjana de la ciutat.

## Renda familiar disponible a Barcelona

L'estimació de la renda familiar disponible<sup>1</sup> (RFD) per càpita a Barcelona l'any 2012 reflecteix el to contractiu generalitzat que han patit les rendes familiars a causa de la feblesa de la situació econòmica general, que ha impactat en les rendes salarials, els beneficis empresarials i les prestacions socials. En conjunt, s'estima que la renda per càpita ha disminuït un 1,1% interanual en termes nominals, una taxa semblant a la del conjunt del país.

La distribució de la renda per districtes a Barcelona mostra una fotografia similar a la d'anys anteriors, amb una marcada estabilitat de nivells i posicions: Sarrià-Sant Gervasi i les Corts per la banda alta i Nou Barris i Sant Andreu per la baixa. El 2012 s'ha frenat el procés d'augment de les desigualtats dels darrers anys atès que la distància entre els barris de l'extrem superior (Pedralbes) i l'inferior (Ciutat Meridiana) s'ha reduït lleugerament. En comparació amb 2007, la distribució de la renda és més equitativa.

Com en anys anteriors, s'observa una gran concentració de barris que tenen una renda al voltant i a prop però per sota de la mitjana, mentre que els valors que més s'allunyen d'aquesta mitjana corresponen a barris amb renda molt alta.

### Renda familiar disponible per càpita 2012

	Població resident	RFD/càpita (€/any)	Índex RFD BCN = 100		
	2012	2012	2007	2011	2012
Ciutat Vella	105.220	14.481	73,5	76,4	76,6
Eixample	265.592	20.914	115,8	111,8	110,6
Sants-Montjuïc	183.700	14.430	82,5	76,3	76,3
Les Corts	82.238	26.412	138,6	139,0	139,7
Sarrià-Sant Gervasi	145.413	33.469	178,7	176,1	177,0
Gràcia	121.550	19.647	104,6	104,9	103,9
Horta-Guinardó	168.525	15.128	86,5	79,1	80,0
Nou Barris	167.175	10.799	70,8	59,4	57,1
Sant Andreu	146.963	13.790	84,3	73,0	72,9
Sant Martí	233.463	15.057	87,7	80,7	79,6
Barcelona	1.619.839	18.912	100,0	100,0	100,0

Nota: el càlcul dels índexs de l'any 2012 incorpora novetats metodològiques atès que disposa de noves dades per barris. A fi de permetre una comparació homogènia, s'han recalculat els valors de 2011 aplicant els nous criteris. Per a exercicis anteriors aquestes noves variables no estan disponibles per la qual cosa la comparació pot no ser suficientment acurada.

Un any més, es consolida la millora de Ciutat Vella, un districte que ha registrat un llarg i intens procés de renovació urbanística i de transformació econòmica i cultural. No

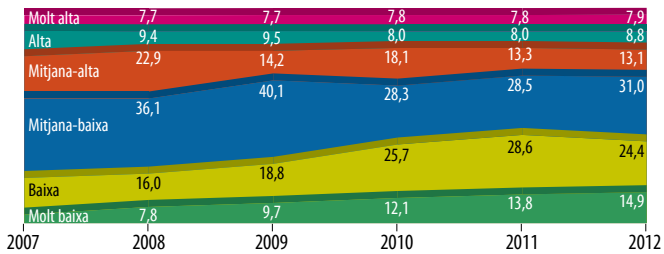
<sup>1</sup> La renda familiar és el conjunt d'ingressos de què disposen els habitants d'un territori per destinar-los a consum o estalvi. L'indicador de renda familiar disponible per càpita de Barcelona és teòric i es construeix a partir de diverses variables (atur, nivell d'estudis, evolució i potència del parc de turismes i preus al mercat immobiliari) que s'actualitzen periòdicament. Permet conèixer la posició relativa de cadascun dels barris amb relació a la mitjana de la ciutat, fixada en un valor igual a cent.

és el cas de Nou Barris, que torna a retrocedir mentre que Gràcia continua sent el més proper a la mitjana.

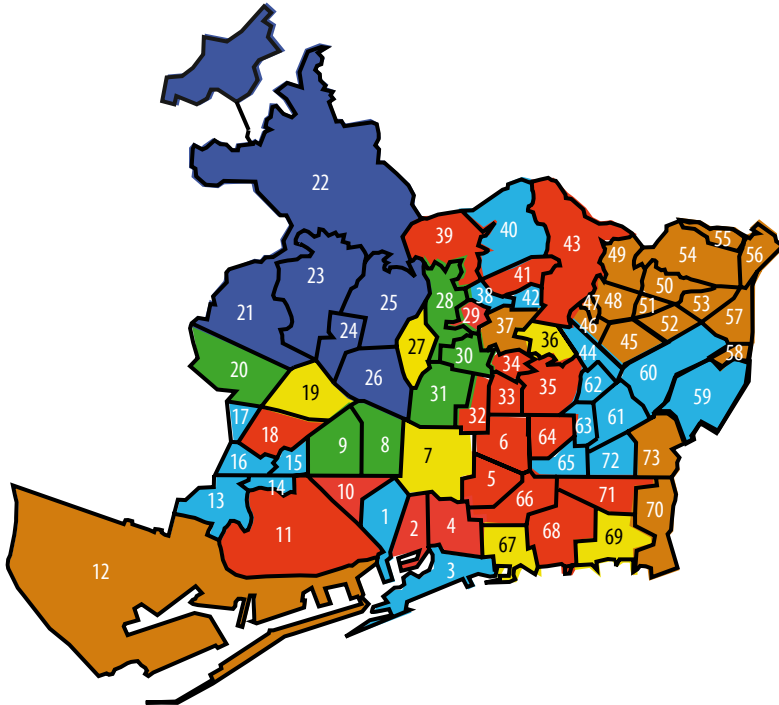
En termes generals, les rendes mitjanes mantenen l'hegemonia però estan perdent cada any una petita part del terreny que ocupen, ja que la dinàmica econòmica dels darrers anys ha portat a un desplaçament en cadena d'una part de la població des de les rendes mitjanes-altes fins als estrats immediatament inferiors de renda. D'aquest procés de desplaçament a la baixa –que no ha estat generalitzat però sí continu– n'ha quedat exclòs el segment de renda més alt.

Aquestes dades concorden amb les recollides a l'Enquesta de Serveis Municipals, segons la qual creix el percentatge de barcelonins que opina que la seva economia familiar ha empitjorat. D'ençà de l'esclat de la crisi el 2008, aquest percentatge ha augmentat any a any i el 2013 s'ha situat en el 69%, deu punts més que el 2011.

### Evolució de la població per grans grups d'RFD



## Renda familiar disponible per càpita. 2012. Barcelona



■ Molt alta (Més de 159)   
 ■ Alta (De 126 a 159)   
 ■ Mitjana-alta (De 100 a 126)  
■ Mitjana-baixa (De 79 a 100)   
 ■ Baixa (De 63 a 79)   
 ■ Molt baixa (Menys de 63)

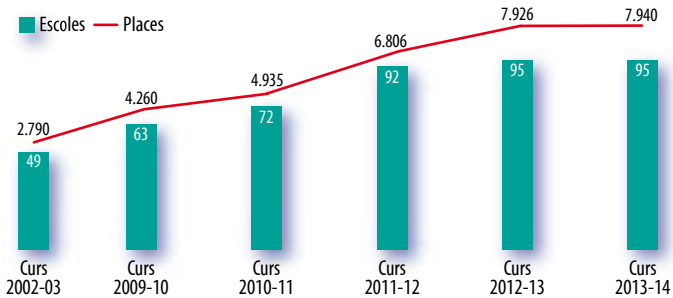
**CIUTAT VELLA** 01 El Raval 02 El Barri Gòtic 03 La Barceloneta 04 Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera **EIXAMPLE** 05 El Fort Pienc 06 La Sagrada Família 07 La Dreta de l'Eixample 08 L'Antiga Esquerra de l'Eixample 09 La Nova Esquerra de l'Eixample 10 Sant Antoni **SANTS-MONTJUÏC** 11 El Poble Sec 12 La Marina del Prat Vermell 13 La Marina de Port 14 La Font de la Guatlla 15 Hostafrancs 16 La Bordeta 17 Sants - Badal 18 Sants **LES CORTS** 19 Les Corts 20 La Maternitat i Sant Ramon 21 Pedralbes **SARRIÀ-SANT GERVASI** 22 Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes 23 Sarrià 24 Les Tres Torres 25 Sant Gervasi - la Bonanova 26 Sant Gervasi - Galvany 27 El Putxet i el Farró **GRÀCIA** 28 Vallcarca i Penitents 29 El Coll 30 La Salut 31 La Vila de Gràcia 32 El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova **HORTA-GUINARDÓ** 33 El Baix Guinardó 34 Can Baró 35 El Guinardó 36 La Font d'en Fargues 37 El Carmel 38 La Teixonera 39 Sant Genís dels Agudells 40 Montbau 41 La Vall d'Hebron 42 La Clota 43 Horta **NOU BARRIS** 44 Vilapicina i la Torre Llobeta 45 Porta 46 El Turó de la Peira 47 Can Peguera 48 La Guineueta 49 Canyelles 50 Les Roquetes 51 Verdum 52 La Prosperitat 53 La Trinitat Nova 54 Torre Baró 55 Ciutat Meridiana 56 Vallbona **SANT ANDREU** 57 La Trinitat Vella 58 Baró de Viver 59 El Bon Pastor 60 Sant Andreu 61 La Sagrera 62 El Congrés i els Indians 63 Navas **SANT MARTÍ** 64 Camp de l'Arpa del Clot 65 El Clot 66 El Parc i la Llacuna del Poblenou 67 La Vila Olímpica del Poblenou 68 El Poblenou 69 Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou 70 El Besòs i el Maresme 71 Provençals del Poblenou 72 Sant Martí de Provençals 73 La Verneda i la Pau

## Educació i formació

### Escoles bressol

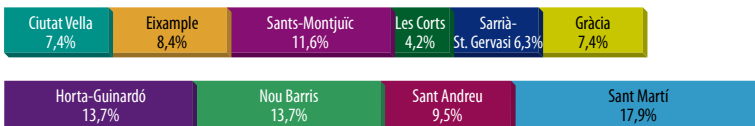
El curs 2013-2014 s'ha iniciat amb un total de 7.940 alumnes matriculats a les 95 escoles bressol municipals. Aquesta oferta permet cobrir el 59% de les sol·licituds de plaça presentades a la ciutat (60% el curs 2012-2013 i 52% el curs 2011-2012).

#### Evolució places/escoles bressol



Des del curs 2002-2003, el nombre d'escoles bressol de la ciutat s'ha més que duplicat i el nombre de places ofertes quasi s'ha triplicat.

#### Escoles municipals per districtes. Curs 2013-14



L'oferta d'escoles bressol municipals es concentra principalment als districtes de Sant Martí (17,9% del total), Nou Barris i Horta-Guinardó (13,7% cadascun) i Sants-Montjuïc (11,6%).

### Ensenyament de règim general

El curs 2013-2014 s'ha iniciat amb 229.849 alumnes d'ensenyaments de règim general, 1.298 més que el curs anterior. L'augment més important és el de l'alumnat d'ensenyaments postobligatoris, especialment dels cicles d'FP.

Durant el curs 2013-2014 s'han destinat un total de 8,5 milions d'euros a les famílies de la ciutat amb dificultats econòmiques per tal de cobrir les ajudes de menjador. L'Ajuntament de Barcelona n'ha aportat el 60% i la Generalitat el 40% restant. En total s'han concedit 17.073 beques, un 10% més que el curs anterior.

### Alumnes d'ensenyament de règim general en centres públics, concertats i privats

	Curs 2013-14	Curs 2012-13	Var. absoluta	Var. %
Educació infantil (3-6 anys)	41.460	41.693	-233	-0,6
Educació primària (6-12 anys)	80.628	79.985	643	0,8
ESO	53.282	53.214	68	0,1
<b>Total ensenyaments bàsics (3-16 anys)</b>	<b>175.370</b>	<b>174.892</b>	<b>478</b>	<b>0,3</b>
Batxillerat	21.973	21.864	109	0,5
FP de grau mitjà	11.616	11.344	272	2,4
<b>Total ensenyaments secundaris (16-18 anys)</b>	<b>33.589</b>	<b>33.208</b>	<b>381</b>	<b>1,1</b>
FP de grau superior	18.657	18.292	365	2,0
Educació especial	2.233	2.159	74	3,4
<b>Total Barcelona</b>	<b>229.849</b>	<b>228.551</b>	<b>1.298</b>	<b>0,6</b>

La promoció de l'èxit escolar es concreta en diverses accions de suport educatiu entre les quals destaquen els plans d'actuació prioritària als districtes de Ciutat Vella i Nou Barris, així com el projecte "Suport a l'estiu, èxit al setembre", en què han participat prop de 2.000 alumnes d'ESO. La taxa de graduats d'ESO continua augmentant a Barcelona (ha passat del 85,4% el curs 2010-2011 al 89,1% el curs 2012-2013).

Les universitats de la ciutat estan ben posicionades internacionalment. Segons el rànquing QS WUR 2013, la Universitat Autònoma de Barcelona se situa com la millor universitat d'Espanya, en el lloc 79 a escala europea i en la posició 177 del rànquing mundial, que valora 2.500 centres d'arreu del món. La Universitat de Barcelona ocupa el segon lloc al rànquing espanyol i se situa al número 80 a Europa i al 178 a escala mundial amb una millora de 8 punts respecte a l'any anterior.



## Cultura, lleure i esports

La cultura és un dels punts forts de la ciutat i un dels que estan ajudant més a la consolidació de la marca Barcelona, la sisena més ben valorada del món segons *The Guardian Cities Global Brand Survey*. La ciutat continua destacant com a espai urbà de forta capacitat creativa i, segons el *Survey on the Barcelona City Brand* que impulsa Barcelona Centre de Disseny, es posiciona com la quarta gran ciutat més creativa del món després de San Francisco, Londres i Nova York.

Tot i que en concordança amb la conjuntura, les xifres de consum cultural continuen sense ser gaire bones l'any 2013, sobretot les relatives a arts escèniques i auditoris musicals. En el cas dels museus municipals i consorciats, s'ha produït un creixement important de visitants gràcies a l'obertura del Born Centre Cultural i a noves propostes com ara el conjunt d'accions engegades pel MNAC per facilitar l'accés al centre.

### Museus i centres d'exposicions i ciències

	2009	2010	2011	2012	2013	Var. 2013-12
<b>Municipals i consorciats</b>	<b>5.439.682</b>	<b>5.288.477</b>	<b>5.470.727</b>	<b>5.396.706</b>	<b>6.077.439</b>	<b>12,6%</b>
Museu Picasso	1.005.229	1.065.388	1.057.399	948.869	915.226	-3,5%
Museu d'Història de Barcelona	309.158	514.037	481.802	548.783	556.730	1,4%
Fundació Joan Miró	538.182	561.217	583.831	548.817	497.719	-9,3%
Museu d'Art Contemporani	371.825	369.918	344.871	351.247	300.948	-14,3%
Museu Nacional d'Art de Catalunya	667.583	456.059	466.602	409.345	635.917	55,3%
Museu Marítim (MMB)	464.071	181.737	195.282	356.348	298.525	-16,2%
Centre de Cultura Contemporània	416.441	359.964	352.087	313.472	304.895	-2,7%
El Born Centre Cultural					675.726	
Museu de Ciències Naturals	176.681	81.208	217.252	166.777	188.030	12,7%
Zoo de Barcelona	995.361	1.054.885	1.164.013	1.080.187	1.070.104	-0,9%
<b>Altres públics</b>	<b>799.821</b>	<b>983.357</b>	<b>1.015.036</b>	<b>1.081.510</b>	<b>928.161</b>	<b>-14,2%</b>
Palau Robert	418.896	506.357	641.840	734.450	680.000	-7,4%
<b>Privats</b>	<b>5.064.122</b>	<b>5.248.135</b>	<b>5.957.557</b>	<b>6.058.654</b>	<b>5.707.305</b>	<b>-5,8%</b>
L'Aquàrium	1.461.271	1.514.570	1.675.735	1.647.163	1.718.380	4,3%
Museu del FC Barcelona	1.089.925	1.311.638	1.626.990	1.540.648	1.506.022	-2,2%
CosmoCaixa	752.981	721.337	830.282	788.176	716.877	-9,0%
CaixaForum	782.493	733.945	782.529	971.101	686.151	-29,3%
<b>Total visitants</b>	<b>11.303.625</b>	<b>11.519.969</b>	<b>12.443.320</b>	<b>12.536.870</b>	<b>12.712.905</b>	<b>1,4%</b>

El nombre de visitants de museus, col·leccions i centres d'exposicions i ciències, un total de 12,7 milions el 2013, experimenta un augment global de l'1,4% amb relació a l'any anterior, si bé els corresponents a centres municipals i consorciats augmenten un 12,6% (6,1 milions) en bona part per l'efecte del Born Centre Cultural, que va rebre més de 675.000 visitants durant els quatre primers mesos d'obertura. La resta de museus

públics no va arribar al milió de visitants (-14,2%) mentre que els museus privats, amb 5,7 milions, també van retrocedir però en una proporció més reduïda (-5,8%).

A més del Born Centre Cultural, que en poc temps s'ha situat com el recinte cultural municipal amb més atracció de la ciutat, entre els museus municipals també cal destacar el Picasso, amb més de 900.000 visitants el 2013, tot i retrocedir un 3,5% amb relació a l'any anterior, i el multicentre MUHBA, que va créixer lleugerament (1,4%) fins a prop de 557.000 visitants. El març de 2013 va tancar definitivament el Museu de Ceràmica i les seves col·leccions s'han integrat al Museu del Disseny de Barcelona, que està preparant la nova seu de la plaça de les Glòries.

Entre els museus consorciats cal fer esment del MNAC, que va incrementar els visitants un 55% fins a 636.000. Però altres centres, com la Fundació Joan Miró, amb prop de mig milió de visitants, en van continuar perdent (-9%), com també ho van fer el MACBA (-14%), el Museu Marítim (-16%) i, en una proporció més reduïda, el CCCB (-2,7%).

Quant al Zoo de Barcelona, el centre de ciències més gran de titularitat municipal, l'any 2013 es manté amb un total d'1,1 milions de visitants, només un 0,9% per sota de l'any anterior.

Entre els centres privats, L'Aquàrium és el que va rebre un volum més important de visitants el 2013 (1,7 milions), amb un augment del 4,3% amb relació a l'any anterior, mentre que el Museu del FC Barcelona, amb 1,5 milions, va perdre el 2,2% amb relació a 2012. Tant el CosmoCaixa com, especialment, el CaixaForum, amb un nombre de visitants de prop de 700.000, van experimentar retrocessos importants, del 9% i el 29% respectivament.

### Espais d'interès arquitectònic

	2009	2010	2011	2012	2013	Var. 2013-12
<b>Municipals</b>	<b>1.102.660</b>	<b>1.611.961</b>	<b>1.695.185</b>	<b>1.560.533</b>	<b>2.718.284</b>	<b>74,2%</b>
Castell de Montjuïc	711.782	1.200.000	1.318.000	1.159.042	1.072.000	-7,5%
Poble Espanyol					1.258.645	
Altres públics: palau Güell	162.805	62.103	151.355	254.609	256.432	0,7%
<b>Privats</b>	<b>4.605.420</b>	<b>4.346.971</b>	<b>5.289.053</b>	<b>5.236.772</b>	<b>5.250.087</b>	<b>0,3%</b>
Sagrada Família	2.321.539	2.317.349	3.202.000	3.233.526	3.176.970	-1,7%
La Pedrera	1.242.184	943.782	962.293	861.583	944.509	9,6%
Casa Batlló	628.274	673.786	723.078	780.466	796.301	2,0%
Casa Museu Gaudí	413.423	412.054	401.682	361.197	332.307	-8,0%
<b>Total visitants</b>	<b>5.870.885</b>	<b>6.021.035</b>	<b>7.135.593</b>	<b>7.051.914</b>	<b>8.224.803</b>	<b>16,6%</b>

Quant als espais d'interès arquitectònic de la ciutat, les dades presenten un increment global del 16,6% el 2013 pel fet d'incloure per primer cop les corresponents al Poble Espanyol. Els de titularitat privada giren entorn del modernisme i la figura de Gaudí i el més visitat continua sent el temple de la Sagrada Família, que el 2013 es manté amb

3,2 milions de visitants, només un 1,7% per sota de l'any anterior. La Pedrera, amb prop de 945.000 visitants, experimenta un augment del gairebé el 10%, i la Casa Batlló, amb unes 800.000 visites, presenta un increment més lleuger (2%).

Pel que fa als espais de titularitat municipal, el Castell de Montjuïc va rebre 1,1 milions de visites el 2013, un 7,5% menys que un any enrere, i va ser superat pel Poble Espanyol, amb prop d'1,3 milions.

Un any més, **les biblioteques** municipals de Barcelona constitueixen el servei públic amb la gestió més ben valorada per part dels ciutadans i obtenen la puntuació més elevada a l'Enquesta de Serveis Municipals, un 7,6 sobre 10 el 2013, com l'any anterior. El nombre de carnets no ha deixat de créixer i un total de 905.000 persones, que representen el 56% de la població, n'eren titulars al final de 2013, un 2,8% més que el 2012 i un 22% més que quatre anys abans.

### Biblioteques de Barcelona

	2009	2010	2011	2012	2013	Var. 2013-12
<b>Equipaments</b>	<b>35</b>	<b>36</b>	<b>37</b>	<b>38</b>	<b>39</b>	<b>2,6%</b>
Visites	6.119.284	5.982.936	6.178.297	6.439.112	6.343.803	-1,5%
<b>Punts de lectura i servei</b>	<b>5.597</b>	<b>5.688</b>	<b>5.960</b>	<b>6.274</b>	<b>6.544</b>	<b>4,3%</b>
Carnets	740.700	810.431	837.392	880.434	905.060	2,8%
<b>Documents prestats</b>	<b>4.390.993</b>	<b>4.439.460</b>	<b>4.467.274</b>	<b>4.639.242</b>	<b>4.229.213</b>	<b>-8,8%</b>

Font: Consorci de Biblioteques de Barcelona.

L'any 2013, el nombre de visites presenta un cert estancament a causa del tancament per obres de reforma durant bona part de l'any de la biblioteca de l'Esquerra de l'Eixample, malgrat que el novembre va obrir les portes la nova biblioteca El Clot-Josep Benet, ubicada a l'edifici Disseny Hub Barcelona de la plaça de les Glòries. El nombre de visites al conjunt de les 39 biblioteques de la xarxa ha estat de 6,3 milions el 2013, amb un lleuger retrocés de l'1,5% amb relació a la xifra de 2012. El nombre de documents prestats també ha minvat el darrer any (-8,8%) amb un total de 4,2 milions de préstecs.

Tant els espectacles teatrals com els musicals han continuat patint l'actual context de crisi, amb una davallada important del nombre d'espectadors que respon clarament a una reducció de l'oferta, ja que les disminucions dels percentatges d'ocupació són molt menys significatives.

### Arts escèniques

	2009	2010	2011	2012	2013	Var. 2013-12
Sales	45	49	58	58	57	-1,7%
Espectadors	2.710.800	2.538.900	2.816.283	2.609.020	2.318.628	-11,1%
<b>Ocupació</b>	<b>56%</b>	<b>54%</b>	<b>54%</b>	<b>53%</b>	<b>52%</b>	<b>-1%*</b>

Font: Institut de Cultura. (\*) variació en punts percentuals.

En el cas de les arts escèniques, el nombre d'espectadors (2,3 milions el 2013) presenta una reducció de l'11,1% el darrer any, de forma semblant a la disminució del nombre de representacions (-10,3%), un total de 11.300 al llarg de l'any corresponents a 1.099 espectacles teatrals, amb un percentatge d'ocupació de les sales que s'ha mantingut per sobre del 50%.

<b>Música</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>Var. 2013-12</b>
<b>Espectadors grans auditoris</b>	<b>1.170.555</b>	<b>1.081.481</b>	<b>1.152.500</b>	<b>987.598</b>	<b>876.025</b>	<b>-11,3%</b>
L'Auditori	482.247	431.409	426.154	354.226	330.102	-6,8%
Ocupació	79%	77%	76%	74%	73%	-1%*
Palau de la Música Catalana	417.562	403.572	421.726	350.646	311.927	-11,0%
Ocupació	68%	67%	64%	59%	60%	1%*
Gran Teatre del Liceu	270.746	246.500	304.620	282.726	233.996	-17,2%
Ocupació	86%	86%	81%	80%	82%	2%*
<b>Espectadors dels macroconcerts</b>	<b>535.300</b>	<b>239.913</b>	<b>214.130</b>	<b>283.920</b>	<b>238.569</b>	<b>-16,0%</b>
<b>Espectadors sales música en viu</b>	<b>736.900</b>	<b>1.024.637</b>	<b>902.816</b>	<b>1.067.340</b>	<b>1.069.371</b>	<b>0,2%</b>
Espais	25	20	22	23	25	8,7%

El nombre d'espectadors de les sales de música en viu s'ha mantingut estable el 2013 (1,1 milions), però el de macroconcerts (de més de 5.000 espectadors) es redueix un 16% amb relació a 2012 i el de grans auditoris musicals ha patit una disminució global de l'11%, més acusada al Liceu que al Palau i l'Auditori, sense variar de forma gaire significativa els percentatges d'ocupació dels tres grans equipaments musicals.

El cinema de circuit comercial ha continuat perdent públic el 2013 i les 203 sales i 757 pel·lícules exhibides han tingut un total de 5,1 milions d'espectadors, un 21% menys que l'any anterior.

### **Cinemes del circuit comercial**

	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>Var. 2013-12</b>
Nombre de sales	198	194	203	193	203	5,2%
<b>Espectadors</b>	<b>8.664.843</b>	<b>7.494.529</b>	<b>7.125.274</b>	<b>6.520.512</b>	<b>5.124.035</b>	<b>-21,4%</b>
Pel·lícules exhibides	756	706	773	748	757	1,2%

El 2013, la ciutat ha tornat a ser l'escenari escollit per a la realització d'un bon nombre de rodatges audiovisuals, prop de 2.500, un 16,5% més que el 2012 entre llargmetratges, curts i documentals, programes d'entreteniment televisiu, reportatges i rodatges d'esports publicitaris.

L'oferta de festivals també ha estat important el 2013, amb un total de 156 propostes de diferents àmbits, un 25% més que un any enrere. Algunes, especialment de

l'àmbit musical, han assolit xifres d'assistència molt importants i a l'alça, com el San Miguel Primavera Sound (171.000 assistents) o el Sónar (121.000). Tot i així, la xifra global d'assistents a festivals s'ha reduït un 7,8% amb relació a 2012, amb un total d'1,6 milions. Quant al Grec, el festival multidisciplinari de l'estiu, hi van assistir gairebé 66.600 espectadors el 2013, un 5,1% més que l'any anterior.

Més d'1,5 milions de persones van participar als actes de la festa de la Mercè de 2013, un 7,2% més que el 2012. El festival Mercè Arts de Carrer (MAC) va tenir gairebé 170.000 espectadors i el BAM (Barcelona Acció Musical) un total d'uns 111.000.

Dins l'àmbit de l'esport, l'any 2013 s'ha tancat amb una lleugera disminució amb relació a 2012 quant a nombre d'abonats a les instal·lacions esportives municipals (-1,2%), amb 176.744 abonats, que representen gairebé l'11% de la població de Barcelona. La valoració que fan els ciutadans de les instal·lacions esportives municipals, amb una nota de 6,3 a l'Enquesta de Serveis Municipals de 2013, és la més elevada des de 1996.

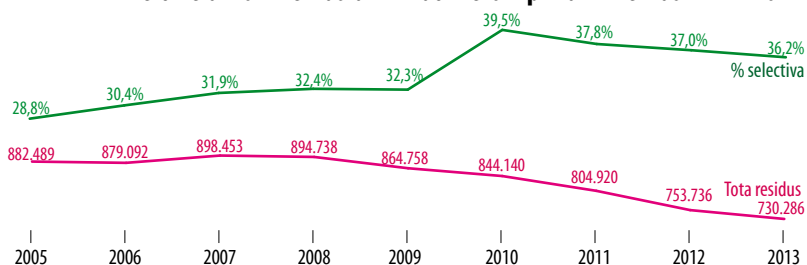
Els Campionats Mundials de Natació van tenir un impacte econòmic i mediàtic important i un estudi recent situa la ciutat en segon lloc en el rànquing mundial de ciutats esportives, només després de Londres. Amb el nou Pla estratègic de l'esport de Barcelona 2012-2022, l'Ajuntament aposta per impulsar tot el sistema esportiu de la ciutat, que s'ha anat consolidant com a escenari d'esdeveniments esportius. Durant el 2013, un total de 92 actes promoguts per l'Institut Barcelona Esports (IBE) han aplegat més de 296.000 participants.

La Marató de Barcelona ha celebrat el 2013 la 34a edició des de 1980, amb 18.389 inscrits, i és la quarta d'Europa i la quinzena del món en nombre de participants arribats (14.766 corredors). La Cursa del Corte Inglés, la més multitudinària d'Europa, va celebrar la 35a. edició amb més de 72.000 participants.

## Medi ambient i sostenibilitat

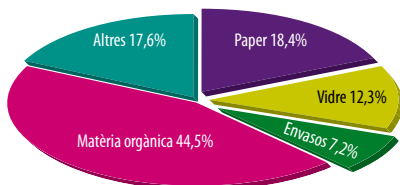
Els darrers sis anys, a la ciutat s'ha registrat una tendència a la baixa en la generació de residus urbans, que es va accentuar els anys 2011, amb una reducció del 4,7%, i 2012, amb una disminució del 6,4%. El 2013 aquesta tendència s'ha mantingut, tot i que amb menys intensitat, i ha registrat una reducció del 3,1%. La recollida selectiva de residus, també ha tingut una evolució positiva i ha passat de nivells del 30% el 2006 a més del 35% des de l'any 2010. El 2013 va assolir un 36,2% del total de residus.

### Evolució de la recollida de residus total i pes de recollida selectiva



La recollida selectiva de matèria orgànica representa, el 2013, el 44,5% del total, lleugerament superior al nivell de l'any anterior, seguida a continuació per la de paper, el 18,4% del total, uns percentatges molt similars als registrats el 2012.

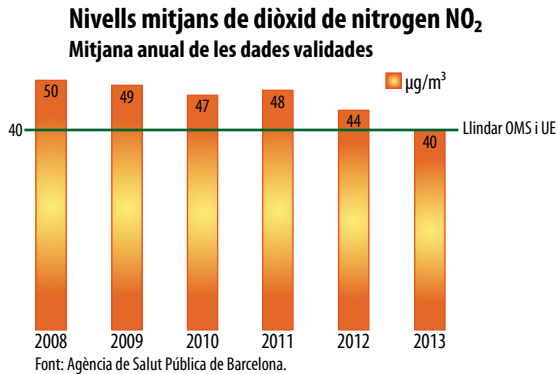
### Distribució de la recollida selectiva



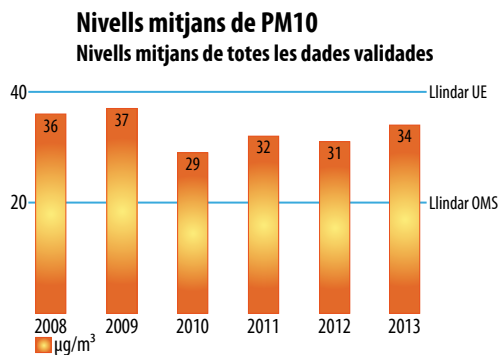
La infraestructura per a la recollida selectiva de residus, a banda dels contenidors situats al carrer, està integrada per una xarxa de 23 punts verds de barri, tres més que els que hi havia el 2012, i set punts verds de zona, i una flota de vuit unitats mòbils que cobreixen 96 punts, que el 2013 van rebre un total de 683.000 visites.

Des de l'any 2011 s'ha registrat una disminució en el consum total d'aigua a la ciutat que s'ha mantingut els anys següents. El 2013, el consum total d'aigua, en termes de litres per habitant i dia, ha estat de 160,9, un 1,4% inferior al de 2012. El consum per a usos domèstics s'ha mantingut i el 2013 se situa en 108,4 litres per habitant i dia. Aquesta reducció ha anat acompanyada per un procés de millora continuada de la gestió de l'aigua, en especial pel que fa a la utilització d'aigua freàtica. Així, el 2013 el consum d'aigua freàtica va representar el 20% del consum públic total d'aigua, xifra

que suposa una millora de 0,75 punts respecte al 2012. Cal destacar la millora que s'ha registrat en l'eficiència de la gestió de l'aigua per a serveis municipals, atès que el 2010 el 23,1% de l'aigua utilitzada en els serveis municipals era d'origen freàtic i aquest percentatge ha anat augmentant contínuament fins a situar-se en el 37,2% del total.



La qualitat de l'aire de la ciutat ha registrat un procés de millora sostinguda produït en part gràcies a les actuacions en l'àmbit del transport públic i la mobilitat, la promoció del vehicle elèctric tant privat com en la xarxa de busos, el foment de l'estalvi energètic i la utilització d'energies renovables. Els principals indicadors relacionats amb la qualitat de l'aire presenten una evolució positiva, amb reduccions respecte als valors de 2012. El nivell de partícules PM10 es va situar el 2013 en 24 micrograms/m<sup>3</sup>, el de diòxid de nitrogen en 40 micrograms/m<sup>3</sup> i el de monòxid de carboni en 0,4 mil·ligrams/m<sup>3</sup>, valors inferiors als de 2012 i situats en els llindars establerts per la UE i per l'OMS.



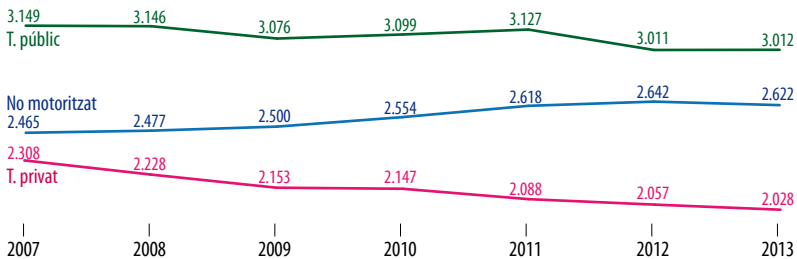
Els darrers anys s'han construït a Barcelona parcs tan emblemàtics com el de Diagonal Mar, el Central de Nou Barris o el del Centre del Poblenou, que han situat el nombre total de hectàrees de parcs urbans en 577,4 el 2013.

## Mobilitat

El 2013 es calcula que s'han fet 6,7 milions de desplaçaments diaris relacionats amb la ciutat de Barcelona. Com que un desplaçament pot constar de diferents etapes, s'estima que el 2013 les etapes de desplaçament han estat 7,66 milions, el mínim del període 2007-2013 (-3,3%). Igual que a l'àmbit metropolità, el descens ha estat especialment intens els dos darrers anys.

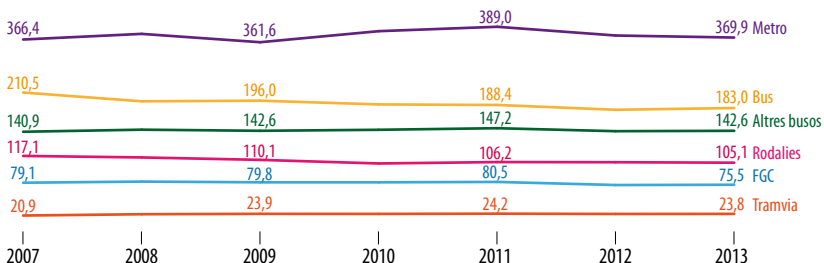
Els desplaçaments interns a la ciutat (el 64% del total) han augmentat un 0,2%, mentre que els de connexió s'han reduït el 9%. La preponderància de trajectes més locals ha afavorit l'ús de mitjans no motoritzats, que han augmentat un 6,4% en detriment del transport privat (-12%) i, en una proporció més reduïda, del transport públic (-4,3%). Tanmateix, el transport públic és el mitjà preponderant (39% dels desplaçaments) seguit del no motoritzat (34%) i el transport privat (26%).

### Etapes de desplaçaments diaris a Barcelona



Durant el 2013 el sistema de transport públic metropolità ha registrat 899,9 milions de viatges, la xifra més baixa dels darrers set anys. Representa una disminució del 3,7% entre 2007 i 2013 (35,6 milions menys) i s'ha produït essencialment els dos darrers anys.

### Viatges del transport públic col·lectiu. En milions/any



Els mitjans de transport públic més afectats en aquest període han estat el bus TMB (-13%), Rodalies RENFE (-10%) i FGC (-4,5%). La resta de mitjans públics s'han man-



tingut i han guanyat quota. Tanmateix, els dos darrers anys el metro ha patit una davallada del 5% i FGC del 6%. En canvi, el servei de bus TMB ha començat a recuperar passatge el 2013, coincidint amb la implantació de la nova xarxa d'autobusos. Tot i això, el mitjà més utilitzat és el metro (40%), seguit dels autobusos (20% TMB i 16% altres) i Rodalies RENFE (12%).

### Viatges en milions/any del transport públic col·lectiu

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% dist.	Inc. 2013-10
Bus	210,5	194,9	196,0	189,4	188,4	179,9	183,0	20%	-13,1%
Metro	366,4	376,4	361,6	381,2	389,0	373,5	369,9	41%	1,0%
FGC	79,1	81,1	79,8	79,8	80,5	75,0	75,5	8%	-4,5%
Rodalies	117,1	114,4	110,1	103,7	106,2	105,9	105,1	12%	-10,3%
Altres busos	140,9	144,6	142,6	144,4	147,2	141,9	142,6	16%	1,2%
Tramvia	20,9	23,2	23,9	23,8	24,2	23,7	23,8	3%	14,1%
<b>Total</b>	<b>934,8</b>	<b>934,5</b>	<b>914,0</b>	<b>922,3</b>	<b>935,5</b>	<b>899,9</b>	<b>899,9</b>	<b>100%</b>	<b>-3,7%</b>

Font: Ajuntament de Barcelona. Dades bàsiques de mobilitat 2010 i 2013.

Els modes de transport no motoritzats són els únics que han augmentat des de 2007 (un 6,4%) segons l'EMEF. Els desplaçaments a peu han crescut un 4%, impulsats per l'augment de la mobilitat interna a la ciutat, a excepció de 2013. I els fets amb bicicleta s'han incrementat un 46,4% gràcies a dos factors rellevants com la introducció del bicin i l'augment de carrils bici.

Amb relació al bicin, el servei es va consolidar ràpidament des de l'inici i va assolir el seu màxim el 2012 amb 16 milions de viatges i 113.000 abonats. El 2013 els abonats han baixat a 98.000 i els viatges a 14 milions.

El transport privat ha estat el mitjà de més afectat per la recessió econòmica. La reducció de la mobilitat amb aquests mitjans ha estat contínua, del 12% aproximadament en sis anys. Aquesta reducció coincideix amb la davallada del parc de vehicles de Barcelona (-2,3% en total i -5,2% els turismes) i de les matriculacions (-59%). Tanmateix, el 2013 s'ha produït, per primera vegada, un repunt positiu del 3,2% en les matriculacions, especialment de turismes (7,2%).

El descens de la mobilitat amb transport privat s'ha reflectit en la mitjana diària de vehicles que circulen per les vies urbanes, tant dels accessos a la ciutat (-13,2%) com de les principals vies de la trama urbana de la ciutat (-8,7%) i, en una proporció més petita, a les rondes (-5,7%).

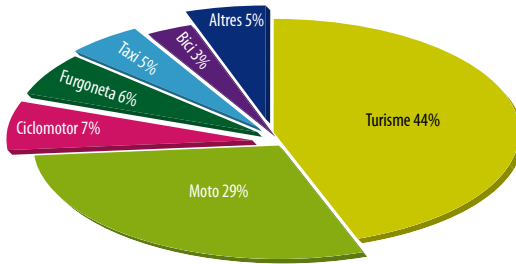
Pel que fa a la sinistralitat, tal com es podria esperar d'acord amb els elements anteriors, s'ha reduït un 14% i ha estat de 9.462 accidents, tot i el repunt dels dos darrers anys. Ara bé, cal distingir la reducció d'accidents de circulació dins de la ciutat (-15,8%) de l'augment d'accidents a les rondes (+14,8%).

De la mateixa manera, els ferits per accident han disminuït en proporcions similars a l'accidentalitat i, per segon any consecutiu, s'assoleix la xifra més baixa de víctimes mortals dels darrers anys (22 defuncions, -48,8% entre 2007 i 2013).

En el 80% dels accidents hi ha implicats turismes (44% dels accidents però més del 60% del parc de vehicles de Barcelona), motos (29% dels accidents i 22% del parc) i ciclomotors (7% d'accidents i 8,5% del parc).<sup>2</sup>

Des de 2007 ha baixat l'accidentalitat de ciclomotors (-60%), furgonetes (-20%) i turismes (-14%) i ha augmentat la de bicicletes (42%), taxis (18%) i motos (15%)

### Tipus de vehicles implicats en accidents. 2013



<sup>2</sup> Percentatges d'accidents referits a 2013 i del parc de vehicles referits a 2012 (darrer any disponible).

## Percepció de la ciutat

El context de crisi econòmica que es viu durant els darrers anys fa que les seves conseqüències siguin percebudes pels ciutadans de Barcelona com el principal motiu de preocupació, que s'ha accentuat a partir de 2010. Si el 2009 un 23% dels ciutadans consideraven com a principals problemes els derivats de la situació econòmica, aquest percentatge va augmentar fins el 35% el 2010 i s'ha accentuat els anys posteriors fins a arribar al 39,1% el 2013.

Entre els problemes econòmics, la situació d'atur i les condicions del mercat de treball continuen sent els principals, especialment des de l'any 2010 en què els percentatges de ciutadans que els consideren com els més greus se situen al voltant del 30% i que el 2013 arriben al 31,3%. També relacionades amb la situació econòmica, encara que amb menys intensitat, la pobresa i la desigualtat són considerades el 2013 com els principals problemes per un 3,8% dels enquestats, percentatge que duplica àmpliament el registrat el 2010.

Si es considera el conjunt de Catalunya, la situació econòmica és vista com el principal problema per un 47,4% dels ciutadans, amb menys intensitat que el 2012 en què el valor era del 50,8%, tot i que l'atur es manté a l'entorn del 35%. Les retallades pressupostàries, associades al context de crisi econòmica, han passat d'un 3,8% el 2012 a un 0,9% el 2013.

Cal esmentar també que, com a conseqüència de l'intens debat polític que es registra a Catalunya, l'encaix de Catalunya a Espanya i els problemes polítics han passat de ser considerats com el principal problema per un 20,6% dels enquestats el 2012 a un 27,1% el 2013.

### Principals problemes que pateix Barcelona

	2009	2010	2011	2012	2013
Atur/condicions treball	17,6	28,3	31,1	29,0	31,3
Inseguretat	19,6	17,4	15,0	9,6	8,4
Problemes econòmics	5,5	7,0	9,3	9,3	7,8
Aspectes polítics	2,4	3,9	3,1	8,3	6,4
Neteja	7,8	5,0	5,4	4,3	4,4
Transport i comunicacions	3,0	2,4	1,8	3,8	4,4
Pobresa i desigualtat	0,6	1,1	1,4	3,1	3,8
Turisme	0,4	0,9	0,8	0,6	3,1
Equipaments i serveis	0,8	0,8	2,9	1,6	2,6
Immigració	8,1	7,0	5,5	2,3	2,3
Gestió política municipal	2,5	3,0	1,1	0,5	2,1
Valors socials, civisme	4,1	3,8	2,4	3,6	2,1

## Principals problemes que pateix Catalunya

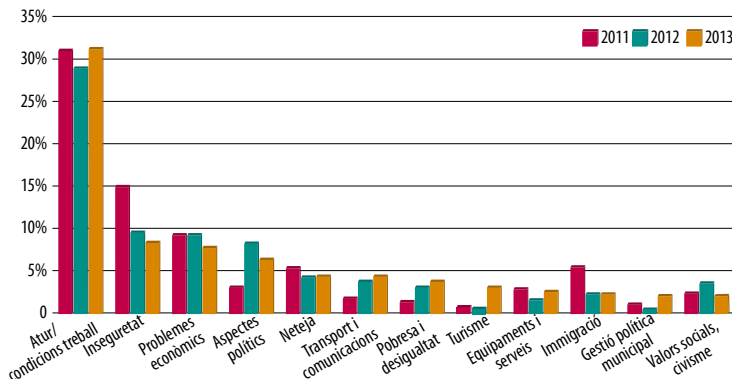
	2009	2010	2011	2012	2013
Atur/condicions de treball	27,8	39,9	35,9	34,5	35,5
Encaix de Catalunya a Espanya	9,9	9,0	5,3	11,8	14,8
Aspectes polítics	4,8	6,1	5,0	8,8	12,3
Problemes econòmics	11,1	14,8	15,8	16,3	11,9
Inseguretat	4,0	3,5	4,6	1,4	2,6
Equipaments i serveis	1,4	0,4	3,0	1,9	2,3
Pobresa i desigualtat	0,9		0,3	1,6	1,9
Corrupció i frau	1,1		0,8	1,4	1,6
Gestió política autonòmica	3,4	2,5	2,4	1,4	1,5
Transports, infraestructures i comunicacions	3,1	2,1	2,5	2,0	1,5
Immigració	5,9	6,1	5,1	2,3	1,5
Retallades			3,4	3,8	0,9

Font: Baròmetre Semestral de Barcelona.

En l'àmbit més directament relacionat amb la problemàtica urbana, la seguretat continua sent la principal font de preocupació, però va perdent intensitat ja que el 2009 gairebé un 20% dels ciutadans la considerava el principal problema i els anys següents aquest percentatge s'ha anat reduint progressivament, fins a arribar al 8,4% el 2013.

La neteja i el transport es mantenen a nivells similars a l'any anterior i se situen per sota del 5% el 2013. La percepció dels problemes de circulació i trànsit s'ha reduït i passa del 4,3% el 2012 al 2,1% el 2013. Pel que fa a la política i la gestió municipal, la percepció ha augmentat i passa del 0,5% dels enquestats el 2012 al 2,1% el 2013.

## Principals problemes de Barcelona



## Habitatge

El sector de la construcció ha viscut, el 2013, el sisè any consecutiu de retrocés tant a Catalunya com a la resta d'Espanya, tot i que s'aprecia una certa moderació en el ritme de caiguda de l'activitat amb relació als anys anteriors. La davallada del PIB català del sector per al conjunt de 2013 ha estat del 6,7% interanual, 2,4 punts inferior a la de 2012 i 1 punt menys que el retrocés que hi ha hagut al conjunt d'Espanya (-7,7%).

En el cas de Barcelona, i després de tocar fons el 2012, les dades de 2013 ja permeten constatar algun canvi positiu en el llarg procés de caiguda de la construcció residencial, almenys quant a nombre d'habitatges iniciats. A diferència de la resta de l'àmbit metropolità i de Catalunya, on la trajectòria el 2013 continua sent contractiva, el nombre d'habitatges iniciats a la ciutat, prop de 700 unitats, experimenta un augment del 41% amb relació als minsos registres de 2012.

Això no obstant, altres indicadors de construcció com ara els habitatges nous previstos a les llicències d'obres aprovades es tornen a reduir el 2013 i els habitatges acabats han marcat nous mínims, de forma que l'oferta nova disponible resulta escassa i fins i tot inexistent en molts dels barris de la ciutat.

### Construcció d'habitatges a Barcelona



D'altra banda, i de forma semblant a d'altres grans ciutats, la demanda de primer habitatge que hi ha a Barcelona fa que l'estoc d'obra nova per vendre, a més de ser relativament petit, es vagi reduint. Així, el segon semestre de 2013 els habitatges en oferta que restaven a la venda, un total de 1.183 unitats, representaven el 18,2% del total d'habitatges de les noves promocions, 6 punts percentuals menys que un any enrere.

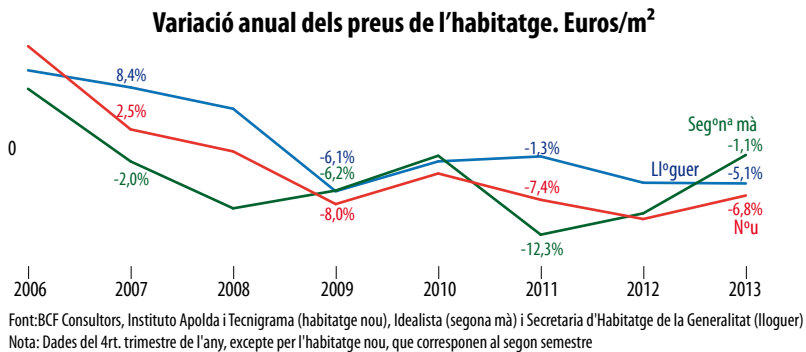
### Compravenda, lloguer i preus

La manca d'oferta d'habitatge nou, com també el seu elevat preu amb relació al segment de segona mà, que és molt més abundant, són la causa del baix nivell de transmissions d'habitatges nous per compravenda, un total de 1.393 el 2013 (11,8% menys que l'any anterior). Però el volum d'operacions de compravenda va experimentar una recuperació important amb relació als reduïts valors de l'any 2012 (21%), amb un vo-

lum de 8.839 habitatges a causa del creixement de les transmissions en el segment de segona mà (30%), que van ser més de 7.400.

La caiguda dels preus i l'augment de les compres al comptat, així com de les operacions portades a terme per part d'inversors estrangers, podrien estar apuntalant aquesta millora, ja que, d'altra banda, les dificultats per accedir al finançament de l'habitatge han persistit i el nombre d'hipoteques constituïdes ha tocat fons el 2013, amb menys de 6.000, un 23% menys que un any enrere, de forma semblant al conjunt de Catalunya (-30%) i Espanya (-28%). L'import mitjà s'ha incrementat lleugerament a Barcelona (2,4%) amb relació a 2012 i el 2013 se situa en 139.094 euros.

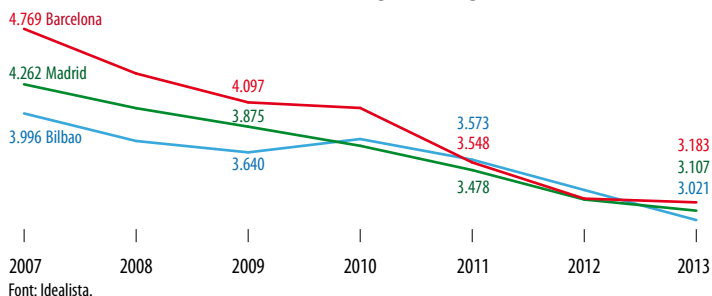
Durant el 2013 ha continuat l'ajust a la baixa dels preus unitaris de venda de l'habitatge (euros/m<sup>2</sup>). En el cas de l'obra nova, el preu/m<sup>2</sup> construït s'ha situat el segon semestre de l'any en 4.066 euros, un 6,8% per sota dels valors de 2012, amb una reducció de més del 30% en termes nominals amb relació als màxims assolits el bienni 2007-2008. Però l'augment de la superfície mitjana construïda, fins a 108 m<sup>2</sup>, ha fet que el preu mitjà d'un habitatge nou en oferta el 2013 s'hagi incrementat lleugerament (1,8%) i se situï en 453.200 euros, nivell que supera en un 3% el de l'any 2004.



En el cas de la segona mà, el retrocés dels preus el 2013 no ha estat tan intens com el d'anys anteriors i els preus podrien haver tocat fons ja el primer semestre atès que s'observa una certa recuperació la segona meitat de l'any. El quart trimestre tanca amb 3.183 euros/m<sup>2</sup> de mitjana, tan sols un 1,1% per sota dels valors d'un any enrere.

Des dels màxims assolits al començament de 2007, el retrocés ha estat de l'ordre del 35% en termes nominals i els preus, que se situen als nivells de 2003, són molts semblants als d'altres grans ciutats com Madrid o Bilbao, on han baixat més el darrer any, de manera que Barcelona és la capital on els preus es mantenen lleugerament més elevats.

## Evolució dels preus dels habitatges de segona mà. Euros/m<sup>2</sup>



Tot i que la notable reducció de preus acumulada els darrers anys i el descens dels tipus d'interès fins a mínims històrics han afavorit que sigui menys costós accedir a la compra d'un habitatge de preu mitjà, les dificultats econòmiques de les llars, resultat de l'adversa conjuntura econòmica, juntament amb les restriccions creditícies, han motivat que l'opció del lloguer hagi anat guanyant pes.

El dinamisme d'aquest mercat es fa palès amb el significatiu creixement dels nous contractes de lloguer signats el 2013, un total de 44.800, el 9,2% més que el 2012, de manera que el pes del lloguer continua sent superior al 80% del total d'operacions en el mercat residencial de la ciutat l'any 2013.

Les fluctuacions de preus en el mercat de lloguer han estat menys acusades que en el mercat de compravenda i des dels màxims assolits el 2008, els preus s'han reduït de mitjana un 16%. El 2013, el lloguer mitjà s'ha situat en 681,6 euros mensuals, amb una reducció del 5,3% amb relació a 2012.

### Política d'habitatge

Tot i que les limitacions pressupostàries al sector públic han impactat de forma important en el sector de l'habitatge, la quota d'habitatge protegit ha pujat significativament a Barcelona els darrers anys de contracció de l'activitat en el mercat lliure.

Si tenim en compte el darrer quinquenni 2009-2013, i malgrat la reducció del 33% en el nombre d'habitatges iniciats amb algun tipus de protecció a la ciutat, el pes dels habitatges protegits sobre el total dels iniciats a Barcelona ha estat superior al 80% per al conjunt dels darrers cinc anys de crisi immobiliària, mentre que a Catalunya arriba al 51%.

No obstant això, actualment tant la manca d'ajuts a la promoció per part de les administracions de l'Estat i la Generalitat com la manca de crèdit per part de les entitats financeres estan dificultant la construcció d'habitatge protegit i l'ampliació del parc públic de lloguer, de manera que el 2013 Barcelona ha tornat a assolir la xifra més

baixa d'habitatges iniciats amb protecció dels darrers anys, amb només 225 unitats (un 26,5% menys que un any enrere), que representen prop d'un terç del total dels iniciats a la ciutat.

	Habitatges iniciats			Habitatges acabats		
	2004-08	2009-13	Var.	2004-08	2009-13	Var.
<b>Barcelona</b>						
Total protegits (1)	6.664	4.465	-33,0%	6.397	4.090	-36,1%
Total habitatges (2)	24.167	5.485	-77,3%	19.707	8.408	-57,3%
Protegits (1)/(2)	27,6%	81,4%	53,8*	32,5%	48,6%	16,1*
<b>Catalunya</b>						
Total protegits (1)	40.657	21.712	-46,6%	25.328	24.999	-1,3%
Total habitatges (2)	444.516	42.126	-90,5%	373.703	96.175	-74,3%
Protegits (1)/(2)	9,1%	51,5%	42,4*	6,8%	26,0%	19,2*

(\*) Variació en punts percentuals.

(1) Habitatges protegits: qualificacions provisionals i definitives de protecció oficial de la Secretaria d'Habitatge de la Generalitat i habitatges del programa de remodelació de barris.

(2) Habitatges iniciats i acabats: visats d'obra nova i certificats finals d'obra dels col·legis d'aparelladors. Habitatges lliures i protegits.

Font: Secretaria d'Habitatge de la Generalitat.

Els preus de l'habitatge protegit, segons les dades del Ministeri de Foment, s'han situat el darrer trimestre de l'any 2013 en 1.348,8 euros/m<sup>2</sup> de mitjana a la demarcació de Barcelona i, per primer cop des de l'inici de la sèrie (2005), presenten una reducció del 2,9% amb relació a l'any anterior, que posa un cert fre al procés d'acostament als preus del mercat lliure dels darrers anys.

Les inscripcions al Registre de Sol·licitants d'Habitatge amb Protecció ens aporten una mesura de la demanda d'aquest tipus d'habitatge. Durant el seu cinquè any de vigència, les inscripcions han crescut un 2,8% i al tancament de 2013 eren vigents un total de 28.584 unitats de convivència al Registre.

A Barcelona, el manteniment d'un important parc de lloguer d'habitatge protegit es considera un instrument de política d'habitatge essencial, especialment en les circumstàncies econòmiques actuals, i es treballa per ampliar-lo per tal de garantir una Barcelona inclusiva. La ciutat disposa actualment de 10.311 habitatges de lloguer protegit, 2.054 dels quals són de lloguer social, destinats a persones i famílies amb pocs recursos (gent gran i col·lectius vulnerables econòmicament, emergències, etc.).

El Consorci d'Habitatge, mitjançant la xarxa d'Oficines a Barcelona, ha resolt positivament, i de forma provisional, un total de 7.373 expedients d'ajuts al pagament del lloguer el 2013. Aquesta xifra d'ajuts, sensiblement inferior a la d'anys anteriors, palesa la derogació de la renda bàsica d'emancipació per part de l'Estat des de 2012 per a nous sol·licitants, amb només 3.148 ajuts vigents el 2013.

Pel que fa als programes de la Generalitat, de les més de 4.600 sol·licituds de lloguer just se n'han resolt favorablement (amb dades provisionals) un total de 2.522, així com



488 ajuts corresponents a les prestacions d'especial urgència. El nombre d'ajuts de l'Ajuntament per al lloguer d'habitatges per a gent gran han estat de 1.210.

En matèria de rehabilitació, la convocatòria de 2013 disposava inicialment de 8 M€ d'ajuts, xifra que s'ha ampliat en 1,6 M€ (dels quals 1 M€ ha estat aportat per la Generalitat). Per avançar cap a la suficiència energètica, la convocatòria ha incorporat subvencions per estimular les solucions més eficients.

## Salut pública

A Barcelona, l'esperança de vida en néixer se situa en 80 anys en els homes i 86,2 en les dones, lleugerament per sobre de les xifres de Catalunya (79,5 i 85,3) i Espanya (79,4 i 85,4). De fet, en el període 1991-2011, els barcelonins i les barcelonines han guanyat de mitjana 6 anys d'esperança de vida.

Malgrat la tendència positiva de la mortalitat, si s'analitzen les causes de mortalitat prematura (que valora els anys de vida perduts) destaquen alguns aspectes que cal vigilar. El càncer de pulmó és una de les principals causes de mort prematura i, si bé disminueix en els homes, augmenta progressivament en les dones, cosa que s'explica per l'augment del tabaquisme femení. La disminució d'algunes de les causes de mort entre la població jove, com ara els accidents o les morts per sobredosi, fa que el suïcidi passi a ser una de les primeres causes de mort prematura, que en els homes joves presenta una tendència creixent els darrers anys. D'altra banda, continuen les desigualtats en l'esperança de vida lligades al territori i, malgrat que disminueixen, Ciutat Vella continua tenint els pitjors valors de la ciutat.

La distribució de la salut percebuda per districtes mostra que no hi ha diferències territorials i que la immigració tampoc no afecta aquesta distribució. Els homes presenten millor salut percebuda que les dones.

Quant a la salut sexual i reproductiva, al llarg de 2011 es van produir 833 embarassos en dones adolescents i joves (de 15 a 19 anys). En aquest grup d'edat, un alt nombre d'embarassos (74%) no són planificats i acaben en una interrupció voluntària de l'embaràs. Cal ressaltar, però, que els últims anys ha disminuït l'embaràs adolescent.

El 2012 es van detectar 343 casos de tuberculosi a la ciutat, 217 dels quals van ser en homes i 126 en dones. La incidència ha disminuït i assoleix la taxa més baixa dels darrers decennis atès que ha passat de situar-se l'any 2000 en 37,1 casos per 100.000 habitants, als actuals 21,2 casos per 100.000 habitants, amb una mitjana acumulada de reducció anual del 3% sostingut. El VIH mostra un petit descens respecte a l'any anterior, amb 356 casos nous (362 el 2011). En canvi, els 82 casos de sida s'han de comparar amb els 76 de 2011. Entre les infeccions de transmissió sexual destaquen la sífilis, amb 340 casos, i la gonocòccia, amb 359 casos, amb una majoria d'homes afectats.

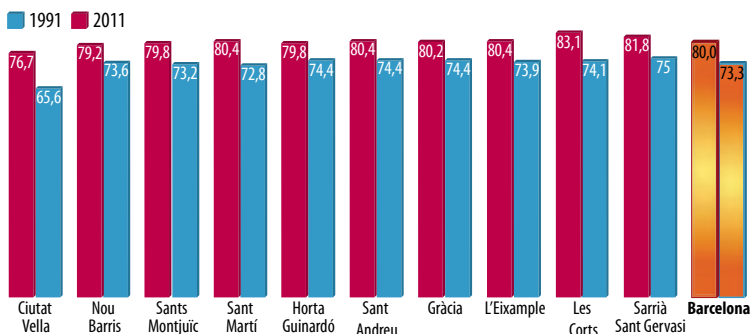
El 2012 s'han produït 8.352 col·lisions de trànsit que han ocasionat víctimes i que han tingut com a conseqüència 10.986 persones lesionades i trenta de mortes (homes en gairebé dues tercers parts dels casos) durant les primeres 24 hores després de la col·lisió. Respecte a l'any anterior, s'observa un augment del 7,3% en el nombre de persones lesionades i una reducció del 3,2% en el nombre de persones mortes, especialment homes.

El nivell d'activitat física saludable dels joves és similar al de 2006 tant en nois com en noies. Tanmateix, el 2006 no s'apreciava gradient segons la posició socioeconòmica, mentre que enguany els infants de posició més afavorida fan més activitat física saludable que els de posició menys afavorida. La prevalença del consum de tabac entre els

adolescents ha disminuït al llarg dels anys. Així mateix, s'observa una clara tendència a la disminució de les diferències en el consum de tabac entre nois i noies

Es comprova que els infants que sopen habitualment davant la televisió, així com els que no dinen a l'escola, presenten més sobrepès que els que no ho fan, la qual cosa posa de manifest el caràcter protector per a l'infant de fer un àpat a l'escola. Pel que fa a esmorzar cada dia abans de sortir de casa, amb dades de l'Enquesta de Salut de Barcelona de 2011, no ho feia el 6,9% de la població d'entre 3 i 14 anys (el 5,7% dels nois i el 8,2% de les noies).

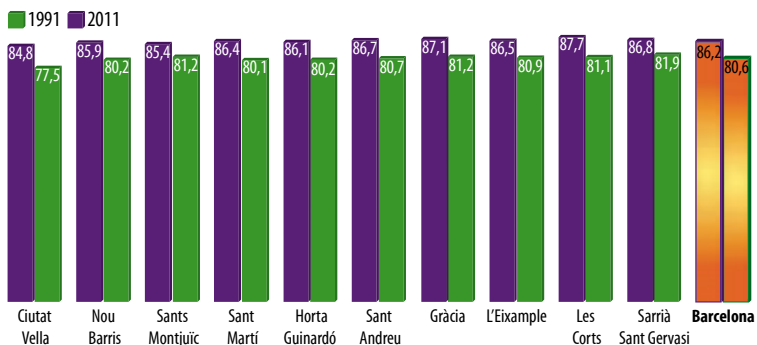
### Esperança de vida en els districtes ordenats segons l'índex d'RFD. Homes



Font: Registre de Mortalitat de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Nota: Índex sintètic de desigualtat social de 2001. Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona

### Esperança de vida en els districtes ordenats segons l'índex d'RFD. Dones



Quant a la població amb dependència del consum de drogues, hi ha 8.500 pacients amb problemes d'abús de drogues o drogodependències als Centres d'Atenció i Se-

guiment (CAS) municipals i s'han fet 4.000 primeres visites a tot Barcelona, el 48% de les quals són a causa del consum d'alcohol, el 22% de cocaïna, el 17% d'opiacis i el 13% de cànnabis. S'observa una tendència a la disminució en la proporció de nous inicis de tractament per consum d'opiacis al llarg dels anys i a una estabilització des de 2006. La proporció de nous inicis de tractament per addicció a la cocaïna ha disminuït des de 2009, mentre que destaca un increment sostingut dels inicis de tractament per consum d'alcohol i, des de l'any 2009, per cànnabis.

## Atenció a col·lectius vulnerables

La Llei de serveis socials de Catalunya i la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a persones en situació de dependència configuren el marc normatiu que regula els drets d'accés als serveis socials per a tots els ciutadans. A Barcelona hi ha 40 centres de serveis socials amb més de 500 professionals que donen servei a tota la població de forma territorialitzada.

Des dels centres de serveis socials, dependents de l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS), s'atén la ciutadania per donar respostes orientades a cobrir les necessitats socials, especialment aquelles que presenten manca d'integració o d'autonomia, i es treballa per enfortir la xarxa social i relacional.

Durant l'any 2013 s'ha atès un total de 70.872 persones als centres de serveis socials que han generat un volum de 188.904 atencions directes. La tendència dels darrers anys, i també de l'any 2013, ha estat a l'augment progressiu de les persones ateses, que han passat de 68.635 l'any 2012 a 70.872 l'any 2013. El 4,39% dels barcelonins van ser atesos pels serveis d'atenció primària. Els districtes amb percentatge de població atesa resident més elevat són Ciutat Vella -7,22%- i Nou Barris -6,62%-. A l'altre extrem se situen Sarrià-Sant Gervasi amb 2,3 persones per cada cent residents i Les Corts amb 3,04.

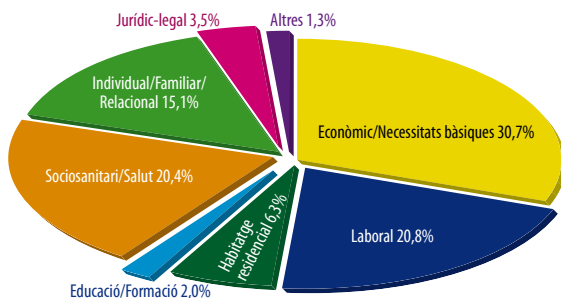
### Serveis bàsics d'atenció social primària. Persones ateses i unitats d'atenció

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<b>Persones ateses</b>	<b>44.943</b>	<b>51.018</b>	<b>55.188</b>	<b>61.300</b>	<b>64.514</b>	<b>68.635</b>	<b>70.872</b>
Var. respecte a l'any anterior		13,52%	8,17%	11,07%	5,24%	6,39%	3,26%
<b>Unitats d'atenció</b>	<b>153.099</b>	<b>176.711</b>	<b>192.040</b>	<b>198.451</b>	<b>164.582</b>	<b>179.973</b>	<b>188.904</b>
Var. respecte a l'any anterior		15,42%	8,67%	3,34%	-17,07%	9,35%	4,96%

Font: Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

## Problemes més freqüents de les persones ateses

### Problemàtiques de les persones ateses als centres de serveis socials. 2013



Els problemes més freqüents que presenten les persones ateses continuen sent econòmics i suposen el 30,69% de les problemàtiques plantejades. Els problemes laborals representen el 20,80%, els de salut i socio-sanitaris el 20,36% i els relacionals el 15,07%. Els problemes relacionats amb l'habitatge representen el 6,31%.

Si comparem les dades amb les de l'any 2012 observem que les problemàtiques de caràcter econòmic, laboral i d'habitatge que presenten les persones ateses als centres de serveis socials de la ciutat s'han incrementat l'últim any, en detriment de les socio-sanitàries i relacionals, que s'han reduït.

### Problemàtiques de les persones ateses als centres de serveis socials. Barcelona 2013

	2012	2013
Econòmiques/necessitats bàsiques	27,00%	30,69%
Laborals	17,00%	20,80%
Habitatge residencial	5,00%	6,31%
Educació/formació	2,00%	2,02%
Socio-sanitàries/salut	25,00%	20,36%
Individuals/familiars/relacionals	20,00%	15,07%
Jurídiques/legals	3,00%	3,47%
Altres	1,00%	1,28%

### Ajuts econòmics

#### Ajuts econòmics d'inclusió

#### Ajuts econòmics d'inclusió per conceptes

	2011		2012		2013		Var. 2012-13
	Ajuts	Import	Ajuts	Import	Ajuts	Import	
Alimentació	1.907	191.521,71	2.923	263.442,11	3.980	601.000,68	128,13%
Roba i higiene personal	281	13.732,09	520	10.070,43	382	20.194,56	100,53%
Transport	659	37.161,41	1.002	70.144,00	1.703	108.439,36	54,60%
Salut	892	151.308,52	1.158	168.300,29	1.617	233.439,47	38,70%
Habitatge, allotjament	2.557	1.147.632,83	3.078	1.258.622,48	4.092	1.684.088,14	33,80%
Habitatge, manteniment	3.078	736.842,79	3.625	830.773,16	4.540	1.060.415,05	27,64%
Escolars	1.742	313.484,68	2.063	345.973,05	5.285	930.996,60	169,10%
Lleure	756	128.909,53	835	113.169,71	1.475	222.479,71	96,59%
Inserció laboral	77	13.962,29	137	23.003,39	175	25.746,50	11,92%
Altres/generals	167	16.280,98	338	51.629,09	394	47.278,03	-8,43%
<b>Total</b>	<b>12.116</b>	<b>2.750.836,80</b>	<b>15.679</b>	<b>3.135.127,70</b>	<b>23.643</b>	<b>4.934.078,10</b>	<b>57,38%</b>

Font: Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

Des d'altres departaments de l'Àrea de Qualitat de Vida Igualtat i Esports també s'han atorgat ajuts econòmics puntuals per a col·lectius poblacionals específics. En aquest cas la quantia destinada l'any 2013 ha estat de 238.650 euros.

L'any 2013 s'han atorgat, des dels centres de serveis socials, 23.643 ajuts econòmics d'inclusió, gairebé el doble que l'any 2011. La despesa destinada a ajuts econòmics s'ha incrementat un 79,37% en el mateix període. Cal tenir en compte, però, que els diversos conceptes d'ajuts econòmics a famílies són "vasos comunicants", ja que un ajut en despeses d'habitatge pot fer que les famílies puguin destinar recursos propis a alimentació i o altres necessitats.

La quantia dels ajuts econòmics per alimentació ha crescut un 213,8% els darrers dos anys i els ajuts escolars, els relacionats amb el transport i els destinats a la inserció laboral han experimentat un creixement pressupostari del 192%, 197% i 84,4% en el mateix període.

### Ajuts econòmics per a la infància

L'any 2011, l'enquesta de condicions de vida i hàbits de la població (Idescat i IERMB) feia palesa la vulnerabilitat de la població més jove de la ciutat, superior a la de la resta de població. La taxa de risc a la pobresa monetària se situava en el 20,4% per als menors de 16 anys.

Aquesta taxa i les conseqüències de la crisi en les famílies fan que calgui destinar més recursos per atendre les necessitats dels infants. En aquest sentit, es produeix un increment important en els ajuts econòmics per a infants, que s'incrementen un 99,55% entre els anys 2011 i 2013, principalment els atorgats per a beques menjador, que augmenten un 128% en el mateix període.

### Ajuts econòmics del Departament de Família i Infància

	2011	2012	2013	Var. 2012-13
Ajuts beques de menjador (1)	2.500.000 € (curs 2011-12)	4.900.000€ (curs 2012-13)	5.700.000€ (curs 2013-14)	16,32%
Ajuts infància (2)	55.341,23	57.449,79	65.629,00	14,24%
Ajuts campanya de vacances per a infants	770.425,38	782.419,14	1.036.440,94	32,47%
Ajuts per a integració d'infants amb dificultats, campanya d'estiu	188.739,79	204.288,96	211.051,43	3,31%
<b>Total</b>	<b>3.514.506,40</b>	<b>5.944.157,89</b>	<b>7.013.121,37</b>	<b>17,98%</b>

(1) Inclou el pressupost global del Consorci d'Educació de Barcelona (l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports ha fet les transferències següents: 1,5 M€ el curs 2011-2012, 2,4 M€ el curs 2012-2013, 3,1 M€ el curs 2013-2014).

(2) Conceptes diversos com ara material escolar, aparells de salut, etc.

### La renda mínima d'inserció (RMI)

La renda mínima d'inserció (RMI) és una prestació assistencial de caràcter econòmic que té com a finalitat ajudar les persones que no disposen de mitjans suficients per atendre les necessitats essencials de la vida quotidiana.

L'any 2013, els imports mensuals de la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció són a partir de 105,93 euros i fins a un màxim de 641,40, depenent del nombre de membres de la unitat familiar.

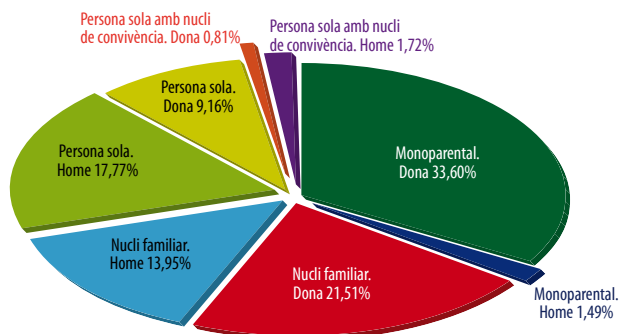
El 2013 hi ha hagut 5.184 beneficiaris de l'RMI. Els districtes de Nou Barris, Ciutat Vella i Sant Martí continuen acumulant la concentració més gran de persones beneficiàries, que representen el 53,05% del total de la ciutat.

### Persones beneficiàries de la renda mínima d'inserció (RMI). 2013

	Població	Població 0-17 anys	Fills menors a càrrec	Taxa de fills menors a càrrec per 10.000 hab.	Benef. RMI	Benef. RMI	Expedients	Taxa per 10.000 hab.
Ciutat Vella	104.334	13.161	319	242	960	18,52%	486	92
Eixample	264.851	34.297	54	16	285	5,50%	199	11
Sants-Montjuïc	182.353	25.268	193	76	522	10,07%	241	29
Les Corts	81.570	11.818	7	6	32	0,62%	24	4
Sarrià-Sant Gervasi	145.934	27.518	35	13	144	2,78%	90	10
Gràcia	120.976	16.577	38	23	156	3,01%	102	13
Horta-Guinardó	167.940	24.558	199	81	569	10,98%	273	34
Nou Barris	165.737	25.612	465	182	1.075	20,74%	414	65
Sant Andreu	146.539	22.903	133	58	350	6,75%	159	24
Sant Martí	233.856	36.841	267	72	715	13,79%	330	31
Atencions especials			94		376	7,25%	244	
<b>Total</b>	<b>1.614.090</b>	<b>238.553</b>	<b>1.804</b>	<b>72</b>	<b>5184</b>	<b>100,00%</b>	<b>2.562</b>	<b>32</b>

Font: Base de dades d'RMI de la Generalitat de Catalunya.

### Persones beneficiàries de la RMI. Per sexe i tipus de família. 2013



A la ciutat hi ha 32 beneficiaris amb aquesta prestació per cada 10.000 residents. El districte que mostra la taxa més alta és el de Ciutat Vella (92), seguit de Nou Barris (65). A l'altre extrem es troben els districtes de les Corts (4) i Sarrià-Sant Gervasi (10). D'altra



banda, a la ciutat hi ha 72 menors que viuen en famílies que reben RMI per cada 10.000 habitants de 0 a 17 anys. El districte que presenta la taxa més alta és novament Ciutat Vella (242), seguit de Nou Barris (182). Als districtes de les Corts i Sarrià-Sant Gervasi les taxes són les més baixes de la ciutat (6 i 13, respectivament).

El 35% de les persones beneficiàries de l'RMI viuen en llars monoparentals i el 17,77% són homes que viuen sols.

### **Infància i adolescència en situació d'alt risc social**

Els equips d'atenció a la infància i adolescència (EAIA) tenen com a finalitat protegir el menors de 18 anys que es troben en situació d'alt risc social. Els EAIA són equips pluridisciplinaris constituïts per psicòlegs, pedagogs, treballadors socials i educadors.

La funció principal d'aquests professionals és valorar les situacions d'alt risc que es puguin presentar per, a continuació, emetre la proposta de mesura administrativa més beneficiosa per a l menor.

Durant l'any 2013 s'han atès 3.596 menors derivats per la Direcció General d'Atenció a la Infància, els serveis socials d'atenció primària, la fiscalia i els jutjats.

#### **Menors atesos pels EAIA. 2013**

	<b>Població de 0-17 anys</b>	<b>Població de 0-17 anys</b>	<b>Sobre/Total menors atesos</b>	<b>Menors atesos</b>
Ciutat Vella	13.161	5,52%	684	19,02%
Eixample	34.297	14,38%	263	7,31%
Sants-Montjuïc	25.268	10,59%	498	13,85%
Les Corts	11.818	4,95%	179	4,98%
Sarrià-Sant Gervasi	27.518	11,54%		
Gràcia	16.577	6,95%	173	4,81%
Horta-Guinardó	24.558	10,29%	422	11,74%
Nou Barris	25.612	10,74%	458	12,74%
Sant Andreu	22.903	9,60%	340	9,45%
Sant Aartí	36.841	15,44%	462	12,85%
Altres			117	3,25%
<b>Total</b>	<b>238.553</b>	<b>100%</b>	<b>3.596</b>	<b>100%</b>

Font: Àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

### **La gent gran**

L'any 2013, a la ciutat hi ha 342.328 persones de 65 anys i més que representen el 21,21% de la població. Més de la meitat de la població de 65 anys i més té 75 anys o més. A la ciutat hi ha 118.905 persones de 80 anys i més que representen el 7,37% de la població de la ciutat i el 34,73% de la gent gran.

### Població de 65 anys i més que viu sola per grups d'edat. 2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
65 i més	334.101	328.894	329.748	332.071	334.273	336.891	338.509	342.328
75 i més	174.883	175.926	179.138	181.670	183.722	186.283	187.223	187.651
80 i més	100.769	101.971	104.839	107.512	110.439	113.723	116.075	118.905
65 i més que viu sola	82.051	82.732	83.197	84.192	85.494	86.474	87.065	88.018
75 i més que viu sola	53.443	54.590	55.573	56.533	57.456	58.164	58.649	58.894
80 i més que viu sola	33.821	34.745	35.806	37.034	38.290	39.504	40.501	41.574
Solitud 65 i més	24,56%	25,15%	25,23%	25,35%	25,58%	25,67%	25,72%	25,71%
Solitud 75 i més	30,56%	31,03%	31,02%	31,12%	31,27%	31,22%	31,33%	31,38%
Solitud 80 i més	33,56%	34,07%	34,15%	34,45%	34,67%	34,74%	34,89%	34,96%

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Nota: la solitud expressa la relació entre les persones d'un grup d'edat determinat que viuen soles.

L'índex de solitud de la gent gran s'incrementa a mesura que augmenta l'edat. Se situa al voltant del 25% en el grup d'edat de 65 i més i arriba prop del 35% en el grup d'edat de 80 i més anys.

Des de l'Àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports s'ofereixen un seguit d'equipaments i serveis per atendre aquest sector de població.

### Persones grans en residències, habitatges, apartaments i acolliments d'urgència

	2011	2012	2013
<b>Nombre de persones en residències</b>	<b>294</b>	<b>296</b>	<b>302</b>
Variació respecte a l'any anterior		0,68%	2,03%
<b>Persones grans en habitatges amb serveis</b>	<b>1.125</b>	<b>1.301</b>	<b>1.385</b>
Variació respecte a l'any anterior		15,64%	6,46%
<b>Persones grans en apartaments tutelats</b>	<b>69</b>	<b>78</b>	<b>82</b>
Variació respecte a l'any anterior		13,04%	5,13%
<b>Persones grans acollides d'urgència</b>	<b>461</b>	<b>603</b>	<b>749</b>
Variació respecte a l'any anterior		30,80%	24,21%

El Servei d'Atenció Urgent per a la Vellelesa (SAUV) atén de manera temporal persones grans, a les quals ofereix una plaça residencial privada i els facilita una subvenció en cas que no puguin arribar a cobrir-ne el cost. L'any 2013 s'ha produït un increment de les urgències i el nombre de persones ateses per aquest servei ha estat de 749, un 24,21% més que el 2012.

El SAD, gestionat des de l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS), és el conjunt de serveis que ofereixen suport a les persones al seu domicili per tal que mantinguin o millorin la qualitat de vida en el seu entorn habitual. Les xifres del quadre fan referència als serveis d'atenció personal i neteja de la llar del SAD.

El servei d'atenció domiciliària ha experimentat un creixement des de 2011 fins a l'actualitat i ha atès totes les persones que han estat prescrites per rebre aquest servei.

El nombre de persones que han rebut algun dels serveis al llarg de l'any s'ha incrementat un 16,8% respecte a 2011.

## Atenció domiciliària

### Persones ateses pel Servei d'Atenció Domiciliària

	2011	2012	2013
<b>Nombre de persones diferents ateses durant tot l'any</b>	<b>16.582</b>	<b>18.788</b>	<b>19.670*</b>
Variació respecte a l'any anterior		13,30%	3,16%
<b>Nombre d'hores de SAD</b>	<b>2.479.088</b>	<b>2.883.708</b>	<b>3.237.355</b>
Variació respecte a l'any anterior		16,32%	12,26%

\*Inclou atenció personal, neteja i àpats a domicili

## Teleassistència

El servei de Teleassistència continua sent un recurs molt sol·licitat a la ciutat de Barcelona. L'any 2013 s'han atès 67.414 persones amb el servei de teleassistència, el 13,35% més que el 2012. Durant l'any 2013 s'han rebut prop de 9.000 noves sol·licituds.

### Beneficiaris del servei de teleassistència

	2011	2012	2013
<b>Nombre d'usuaris</b>	<b>53.161</b>	<b>59.473</b>	<b>67.414</b>
Variació respecte a l'any anterior		11,87%	13,35%
<b>Nombre de llars</b>	<b>45.962</b>	<b>49.869</b>	<b>56.647</b>
Variació respecte a l'any anterior		8,50%	13,59%

Font: Àrea de Qualitat de vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

## Les entitats de Barcelona en la lluita contra la pobresa

*El Consell Econòmic i Social de Barcelona vol posar en relleu la important tasca social portada a terme per les entitats de la ciutat per fer front a la pobresa de les persones i famílies sense recursos. Les dades del darrer trimestre de 2013 de l'Enquesta de Població Activa xifren en 57.500 les llars sense ingressos a la província de Barcelona.*

### Creu Roja

El total de persones beneficiàries d'accions de la Creu Roja a la ciutat de Barcelona ha estat de 100.232 en els diferents programes, entre els quals destaquen en especial les accions iniciades per la Creu Roja a Barcelona davant la crisi.

D'aquestes, 17.934 persones van ser beneficiàries dels programes d'ajudes i alimentació: 8.779 kits de suport social (aliments, neteja, higiene, bolquers...) repartits entre 2.394 famílies beneficiàries; 634 kits de productes de suport a la gent gran (aliments, higiene, parafarmàcia...) repartits a 70 persones beneficiàries; 78 infants atesos en el programa d'alimentació infantil (beques i ajuts econòmics); 94 ajuts aCRedita i 29.000 euros destinats (retornables sense interessos per un import màxim de 300 euros); 11.269 persones beneficiàries del Programa d'aliments de la Unió Europea; ajuts de suport econòmic per fer front a despeses de medicació a 112 malalts crònics per un import de 4.000 euros; 33 infants van ser atesos al Centre de Mediació Social; 103 famílies van ser ateses en el Programa de suport a les famílies amb ajudes tramitades per valor de 32.735,36 euros; 274 persones van ser ateses en programes d'orientació i assessorament individual; 643 infants van ser beneficiaris de la campanya de joguines, i 2.806 persones van ser beneficiàries de la campanya de Nadal per a gent gran.

A això s'han d'afegir 2.148 persones sense sostre ateses als diferents equipaments i serveis: a l'Integral Nou Barris (municipal que gestiona Creu Roja) 1.365 usuaris en els diferents serveis que s'hi ofereixen, 672 dels quals en acollida nocturna; al Residencial d'Horta (també municipal gestionat per Creu Roja): 517 persones en els diferents serveis que s'hi ofereixen i 75 persones usuàries residents, sis persones al "pis pont", servei d'habitatge temporal per a persones sense sostre; 228 persones ateses en atenció d'assentaments i 32 persones ateses a les 18 places dels pisos d'inclusió de Torre Baró.

La Creu Roja va reforçar els programes d'ocupació (espais de recerca de feina, programes d'inserció laboral i programes d'itineraris personalitzats d'inserció) i va atendre 498 persones en aquesta classe de programes amb una taxa d'inserció del 34%.

Malgrat que Creu Roja va dedicar molts esforços a minimitzar l'efecte de la crisi, va continuar desenvolupant els programes que històricament portava a terme com els programes de promoció i atenció a la gent gran dels quals es beneficien 8.660 persones. Són programes de suport a domicili/acompanyaments, serveis d'atenció permanent, participació i relació amb l'entorn, promoció de l'envelliment actiu, suport i respir (Llars Mundet) i Radars.

Els programes de salut també constitueixen una part important de l'acció de l'entitat i se'n beneficien 14.682 persones. Van incloure programes com ara l'atenció a persones treballadores del sexe (unitat mòbil/atenció en clubs) i atenció a malalts hospitalitzats: acompanyaments i suport a adults hospitalitzats i activitats lúdiques i educatives per a infants; ajut a la mobilitat de la gent gran "Baixem al carrer" i programes de sensibilització i promoció de la salut per a 7.880 participants.

La intervenció social és un altre eix cabdal dels programes i accions de Creu Roja a la ciutat i en aquest apartat destaquen els programes d'atenció a persones amb discapacitat, amb 2.814 persones ateses i els d'atenció a immigrants amb 1.131 persones. En aquest eix també s'inclouen projectes de suport a la infància amb dificultat, programes per a la població reclusa, programes de drogodependències i VIH/sida, el dispositiu d'emergència social, l'atenció a dones que necessiten atenció especial (acollida, atenció i assessorament, teleassistència i violència de gènere).

## **Càritas**

Una altra entitat que desenvolupa una activitat significativa a la ciutat, Càritas Diocesana de Barcelona<sup>3</sup>, va atendre 65.668 persones durant l'any 2013, un 9% més que l'any anterior. Aquestes persones van rebre 83.165 serveis en els seus 520 punts d'atenció, un 5% més que l'any anterior.

A més a més, les 359 Càritas parroquials i arxiprestals de les tres diòcesis van ajudar 210.927 persones més, principalment en concepte d'aliments i altres necessitats bàsiques. En total ha atès 276.595 persones, un 6% més que el 2012.

Les persones ateses per Càritas a la diòcesi de Barcelona han estat 21.471 i les ateses per les Càritas parroquials i arxiprestals 143.792, fins a assolir un total de 165.263.

L'acció social de Càritas durant l'any 2013 es va desplegar amb quatre eixos de treball. El primer va ser el d'habitatge i persones sense llar: 4.600 persones van dormir cada dia sota un sostre gràcies al suport de Càritas; 3.000 persones van ser ateses (835 llars) pel Servei de Mediació en Habitatge i es va aconseguir evitar 263 desnonaments.

Un altre eix important és el d'ajuda a necessitats bàsiques, on 39.676 persones van rebre ajuts per a alimentació; 300 persones van dinar o sopar cada dia en algun dels vuit menjadors socials de Càritas i 500 llars i 1.700 persones van poder mantenir el subministrament de la llum, el gas i l'aigua. En total es van gestionar 8.456 ajuts.

D'altra banda, pel que fa als programes de formació i inserció sociolaboral, 8.456 persones van participar en algun dels 257 cursos de formació laboral i 380 persones van ser contractades. A més, es va iniciar el servei Feina amb Cor, gratuït, d'acompanyament a persones aturades de llarga durada en la cerca de feina.

La protecció a la família i la infància també va ocupar part de l'acció de Càritas: 200 persones i 60 famílies amb fills de 0 a 6 anys van participar en els nous projectes Paidós de prevenció de la pobresa infantil.

<sup>3</sup> Diòcesi de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa.

## **Banc dels Aliments de Barcelona**

El Banc dels Aliments de Barcelona constitueix una altra entitat de referència de la ciutat. L'any 2013 va gestionar 14.214.000 quilos d'aliments que provenien bàsicament de recursos propis i del Programa d'aliments de la Unió Europea. L'aportació d'aquest darrer programa va ser de 3.193 tones d'aliments i la del Banc dels Aliments va ser d'11.021 tones. La recaptació d'aliments es va incrementar un 33,4% respecte a 2012.

Amb relació a les persones beneficiàries ateses, el Banc va arribar a atendre 146.286 persones, un 12,3% més que l'any anterior. Aquesta atenció es va prestar a través de 343 entitats receptores.

També cal destacar que la captació d'aliments va provenir de la indústria alimentària, de Mercabarna, del programa de recollida de minves dels supermercats, del programa de retirada de fruites i hortalisses per concentrar-les en sucres, del programa de la Unió Europea, dels provinents de la indústria no alimentària, d'iniciatives solidàries, de fires i esdeveniments i de les escoles.

La cinquena edició del Gran Recapte d'aliments a Catalunya va assolir 3.634 tones d'aliments i hi van participar 20.000 voluntaris i més de 1.900 punts de recollida. D'altra banda, el Tió Solidari de Catalunya Ràdio va recollir més de 7.900 quilos de menjar per a infants.

L'estiu de 2013 es va posar en marxa, per primera vegada, el programa la fam no fa vacances en què es van organitzar més de 600 activitats en les quals es van aconseguir 350.000 quilos d'aliments que es van repartir en entitats benèfiques.



**5**

**PERSPECTIVES**

## Aposta municipal per les smart cities com a eina per afavorir el creixement econòmic

Antoni Vives, tercer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

Barcelona és una ciutat amb una projecció internacional extraordinària, una marca consolidada i reconeguda arreu; una capital que atreu i genera oportunitats; una ciutat amb potencialitats úniques i unes fortaleces importants. Malgrat tot, els últims anys estem vivint un període de profunda crisi econòmica i social. Per fer front a aquesta situació, Barcelona ha plantejat construir un nou model estratègic de ciutat que augmenti la productivitat i la competitivitat amb l'objectiu, no només de millorar aquests paràmetres, sinó de consolidar-los per atreure persones i empreses que contribueixin al desenvolupament i la riquesa de la ciutat. En definitiva, convertir Barcelona en una autèntica smart city.

Ahir en dèiem ciutats digitals o ciutats 2.0. Avui smart cities. Malgrat aquesta evolució "marquetinguiana", la filosofia continua sent la mateixa: una ciutat que utilitza la tecnologia per gestionar eficientment els seus recursos i serveis, per millorar la qualitat de vida i el benestar de les persones i per generar oportunitats de futur, en termes de creació de nous negocis i també llocs de treball. Barcelona, en aquest sentit, ha fet una aposta molt important per impulsar un nou model econòmic de futur que permeti la generació d'oportunitats per a tothom.

La tecnologia té, doncs, un paper cabdal en aquest plantejament. Concretament, Barcelona, amb més de 28.500 treballadors i prop de 2.000 empreses amb assalariats, és el nucli central de les TIC a Catalunya, ja que concentra el 54,3% dels treballadors i el 45,5% de les empreses amb assalariats del sector al Principat. L'enorme transformació que ha experimentat Barcelona en aquest camp (solucions intel·ligents aplicades en tots els àmbits de ciutat) permet afirmar que vivim un moment en què la innovació de les TIC és crucial per al desenvolupament de la ciutat. En aquest sentit, la Comissió Europea ha distingit recentment la ciutat de Barcelona com a Capital Europea de la Innovació per l'ús que ha fet Barcelona de les noves tecnologies al servei de les persones, per tal de millorar el benestar i la qualitat de vida de tots els ciutadans.

El concepte *smart city* està de moda a la majoria de ciutats d'arreu del món. Barcelona però, no entén de modes sinó d'oportunitats, i està preparada per liderar aquesta transformació i impulsar un nou model de creixement econòmic basat en la tecnologia, la innovació urbana i els serveis avançats, amb la implicació dels principals agents econòmics i socials de la ciutat.

L'Ajuntament de Barcelona ha esdevingut un agent facilitador d'una nova economia a la ciutat, detectant i potenciant nous focus d'activitat i nous sectors estratègics.

Però, què fa Barcelona per liderar aquesta transformació? El més important és que hem convertit Barcelona en un pol d'atracció; una ciutat on és possible innovar, provar i experimentar. Actualment hi ha empreses multinacionals molt potents i institucions de renom que volen desenvolupar el seus projectes més innovadors a Barcelona.



Els acords publicoprivats que hem anat signant, com ara amb Abertis, Indra, Telvent, Siemens, Philips, Dow Chemical o GDF-Suez, representen inversions a la ciutat, atracció de talent, generació de nous llocs de treball i, sobretot, noves oportunitats per a les persones i les empreses d'aquí. A més a més, hem signat acords importants amb ONU-Habitat, el Banc Mundial o la Comissió Europea i, amb tot plegat, estem convertint Barcelona en un autèntic *living lab*.

Atreure empreses multinacionals importants perquè s'estableixin en aquest entorn no és una tasca fàcil. Per aquest motiu, desenvoluparem un Smart City Campus, una nova àrea que sigui la seu d'empreses, universitats, emprenedors i centres de recerca en noves tecnologies, ecologia i urbanisme per promoure aquesta nova economia de la innovació urbana. A més a més, a través de la Fundació BITH hem creat les bases per innovar conjuntament amb els centres mundials d'innovació tecnològica de les grans multinacionals aprofitant el seu coneixement tecnològic i el nostre model de ciutat.

No podem obviar que Barcelona és una ciutat de forta tradició emprenedora. La taxa d'activitat emprenedora (TEA) de la població resident (18-64 anys) a la província de Barcelona se situa en el 6,5% el 2012, de manera que supera les taxes de França (5,2%), Finlàndia (6%) o Alemanya (5,3%), així com la mitjana espanyola (5,7%) i –juntament amb la de Catalunya– la de la resta de comunitats autònomes de l'Estat.

Davant aquesta realitat, la ciutat aspira a generar un entorn de confiança que faciliti el desenvolupament de l'activitat econòmica i empresarial (*business friendly*) mitjançant el projecte Barcelona Growth, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona juntament amb agents del sector privat.

Barcelona Growth es proposa afavorir el creixement econòmic de la ciutat a partir de l'orientació internacional i afavorint l'atracció de noves inversions i la captació de talent mitjançant el desenvolupament de cinc mesures: l'impuls de la marca Barcelona, l'Oficina d'Atenció a l'Empresa, la creació del Barcelona Data Resource Center, la conversió de la capitalitat del mòbil en motor econòmic dels diferents sectors i la implantació d'un espai d'emprenedoria en l'àmbit de l'ecosistema *mobile*.

L'Ajuntament de Barcelona també impulsa altres programes com l'Open Data, que permet la reutilització de la informació que obre l'Administració per fomentar la creació de nous serveis i productes o bé la millora dels existents. Es tracta de promocionar el teixit econòmic i industrial de la ciutat generant valor social per als ciutadans.

Barcelona també és una marca que atreu. La celebració d'esdeveniments i fires importants consolida la ciutat com a motor econòmic, una de les millors plataformes per fer negocis. Congressos com ara el Mobile World Congress o l'Smart City Expo afavoreixen la promoció comercial, el *networking* i l'intercanvi de coneixement entre ciutats i empreses, alhora que generen llocs de treball i reactivació econòmica de l'àrea metropolitana.

Més enllà dels reconeixements obtinguts, de la projecció internacional o del posicionaments als rànquings d'arreu... tenim un clar objectiu: millorar la qualitat de vida de les persones. Barcelona vol ser el paradigma de la ciutat intel·ligent del futur, productiva, autosuficient i innovadora però, sobretot, una ciutat que respongui a les necessitats dels ciutadans. Barcelona, la ciutat de les persones.

## El Pacte +Indústria i el futur industrial de la metròpoli de Barcelona

Joan Trullén, president del Pacte +Indústria i regidor de l'Ajuntament de Barcelona

El dia 3 de desembre de 2012 es va signar al paranimf de la Universitat de Barcelona el manifest **Més indústria: la resposta catalana a la crisi**. El màxims dirigents de tres universitats (*Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat Oberta de Catalunya*), tres col·legis professionals (*Enginyers Industrials, Enginyers Tècnics i Economistes*), dos sindicats (*Comissions Obreres i UGT de Catalunya*) i dues organitzacions empresarials (*Foment del Treball Nacional i Pimec*) es van comprometre a impulsar la indústria a Catalunya i van instar el conjunt de la societat catalana i les seves institucions de govern a promoure unes polítiques industrials actives per a la recuperació de l'economia. Calia impulsar la indústria i l'economia productiva.

A partir d'aquell moment es van constituir vuit grups de treball en què van participar un centenar d'experts per tal d'elaborar propostes concretes per donar un nou impuls a la indústria a Catalunya. Durant els mesos següents aquestes comissions van treballar per establir un conjunt de mesures de política econòmica que caldria impulsar per afavorir una sortida industrial a la crisi econòmica.

La tesi central que inspira aquest procés és que la indústria ha de protagonitzar el paper central en la sortida de la crisi de les economies catalana i espanyola. No era possible sortir de la crisi, s'argumentava, sense corregir el gran dèficit per compte exterior de l'economia espanyola. I la correcció del dèficit exterior només era possible si canviava el dèficit de la balança per compte corrent i, d'una manera central, el dèficit comercial. En la mesura que el gruix de la balança comercial és de béns manufacturats, la indústria manufacturera estava destinada a ser la gran protagonista d'un nou model de creixement econòmic que es caracteritzi per assentar-se en un elevat nivell de competitivitat.

I en aquesta perspectiva la indústria, i especialment la indústria exportadora, s'ha de considerar una activitat sistèmica. Si falla la indústria no hi ha possibilitat de sostenir establement el procés productiu. Per tant, en les polítiques econòmiques calia prioritzar la cerca de competitivitat en els sectors industrials.

L'economia catalana en general, i de manera estratègica l'economia de la metròpoli de Barcelona, constitueix la punta de llança de la indústria d'Espanya. I això ha estat així des dels inicis de la irrupció de la primera revolució industrial fins avui mateix. El gran canvi experimentat arran del Pla d'estabilització de 1959 i el gran impuls derivat de l'ingrés a les Comunitats Europees l'any 1986 van significar una profunda revisió del vell model de creixement definit al voltant de la idea proteccionista basada en la reserva del mercat interior espanyol per al conjunt del sistema industrial de Catalunya. Barcelona, que havia esdevingut l'avançada en la industrialització d'Espanya, canviava de rumb i orientava la seva activitat cap als nous grans mercats de la Comunitat Europea, sense abandonar el lideratge dins els mercats espanyols tradicionals. La crisi

econòmica iniciada l'any 2008 va significar un gran trasbals per al producció industrial a Catalunya i al conjunt d'Espanya. I ara calia afrontar els reptes derivats de la crisi tornant a situar la indústria al lloc capdavanter dins el conjunt d'activitats productives exposades al comerç internacional.

En la diagnosi de la crisi dels experts que han participat en el **Pacte per a la indústria a Catalunya** hi predomina una idea fonamental: les prioritats de la política econòmica haurien de ser les industrials. En aquest, sentit podríem considerar que la indústria és sistèmica. Si falla la competitivitat industrial no és possible mantenir el model econòmic i social que hem anat construint durant les darreres dècades.

El treball portat a terme per les vuit comissions es va orientar a una idea fonamental: per donar suport a un nou model productiu basat en la indústria no n'hi havia prou amb dissenyar polítiques microeconòmiques de naturalesa industrial. Calia adoptar una visió macroeconòmica per fer possible un canvi significatiu en el desenvolupament de la indústria. I què vol dir adoptar una estratègia macroeconòmica? Vol dir integrar en l'anàlisi dels reptes variables que sovint no són incorporades a la política industrial convencional, com ara les variables financeres, laborals o energètiques.

Calia partir d'una diagnosi sobre l'abast dels problemes de l'economia que incorporava una noció d'indústria que anava molt més enllà del perímetre definit per les activitats manufactureres *stricto sensu*. Amb el procés d'externalització iniciat amb força a mitjan anys setanta, i amb la incorporació de tècniques de producció flexible, els sistemes de còmput de les activitats tradicionals s'havien tornat obsolets. Calia definir la indústria i el seu perímetre de manera adaptada a la nova realitat productiva.

A més a més, calia adoptar un enfocament que anés més enllà de les competències pròpies del Govern de la Generalitat per incorporar-hi tant qüestions relacionades amb la política econòmica del govern central com de la Unió Europea.

El centenar d'experts que han participat en la redacció del document *Propostes per a un nou impuls a la indústria* ho han fet agrupats en vuit comissions de treball.

La primera, presidida per **Ezequiel Baró**, s'ha dedicat a definir la indústria sobre nous paràmetres i a identificar-ne el perímetre. També ha subratllat la necessitat d'endegar una nova arquitectura politicoadministrativa per potenciar una nova política industrial.

La segona, presidida per **Oriol Amat**, s'ha centrat en les qüestions relacionades amb el finançament. La necessitat d'abordar aquest gran repte que té plantejada la indústria a Catalunya s'ha abordat en una triple dimensió: la que pertoca a l'Administració, la que apunta a la fiscalitat i la que va dirigida específicament al sistema financer.

La tercera, que ha presidit **Manuel Rosillo**, aborda diferents qüestions relacionades amb el capital humà i la formació, tant des d'una òptica universitària com de la FP.

La quarta, que ha presidit **Maria Teresa Costa**, es planteja diferents propostes sobre l'energia. Es proposen un seguit de mesures relacionades amb la promoció de la competència en els mercats majorista i minorista, la reducció de l'impacte dels costos regulats en les tarifes d'accés, així com la millora del funcionament dels mercats elèctrics.

La cinquena, que ha presidit *Salvador Curcoll*, aborda les infraestructures però des d'una perspectiva de les necessitats de la indústria. També inclou qüestions relacionades amb l'aigua, les telecomunicacions, la gestió dels residus i el sòl industrial i logístic.

La sisena, sota la presidència de *Mateo Valero*, tracta les propostes relacionades amb la recerca, el desenvolupament i la innovació, amb un seguit de mesures que se situen tant en el molt curt termini com en el curt termini.

La setena, que ha dirigit *Josep Miquel Piqué*, cobreix tres camps d'una gran importància estratègica: la cooperació, els clústers i la internacionalització, amb lligams important entre ells.

Finalment, la vuitena comissió, presidida per *Joan Majó*, situa la iniciativa del **Pacte +Indústria** en el marc europeu. La desindustrialització té una dimensió europea i les polítiques industrials s'han d'emmarcar en el seu entorn europeu, especialment rellevant en el camp de la recerca i la innovació.

En conjunt, les vuit comissions han treballat cadascuna sobre uns instruments específics però totes s'han fonamentat en una diagnosi industrialista compartida i buscant sempre el màxim consens possible.

El **Pacte +Indústria** adopta en conjunt un concepte de competitivitat que va més enllà d'identificar una determinada quota dins del comerç internacional. Es tracta de millorar de manera estable el nivell de vida, de preservar quotes àmplies de cohesió social i, sobretot, d'aconseguir incrementar el nivell d'ocupació.

Pel fet d'adoptar una visió macroeconòmica i incorporar alhora una visió social de l'estratègia, el **Pacte +Indústria** subratlla la importància d'actuar d'una manera sistemàtica tant sobre tots els factors de producció com sobre les condicions territorials i socials en les quals operen treballadors i empreses.

El **Pacte +Indústria** és, però, conscient que la recuperació de la indústria és condició necessària però no suficient per activar la recuperació del conjunt de l'economia i sobretot la recuperació de l'ocupació. La indústria concentra el gruix de les activitats de recerca i desenvolupament i lidera la capacitat innovadora. Però també és líder en creixement de la productivitat i, per tant, difícilment podrà absorbir per si mateixa el gruix de la desocupació. Però la reactivació de l'economia s'ha de basar precisament en la capacitat de competir de la indústria en una economia creixentment globalitzada.

Sobre la base d'aquesta diagnosi, el **Pacte +Indústria** ha redactat el document **138 propostes per a un nou impuls a la indústria**, que ha estat presentat tant en seu parlamentària com a l'executiu català.

En la compareixença a la Comissió d'Empresa i Ocupació, els diferents grups parlamentaris van mostrar la voluntat de sumar-se al pacte per fer efectives les mesures previstes en el document que pertocquen a la Generalitat. Posteriorment va tenir lloc la visita al **President de la Generalitat de Catalunya** dels màxims representants de les institucions signants del Pacte. En aquesta visita, el **President de la Generalitat** va mostrar el seu interès pel conjunt de les mesures considerades en el **Pacte per a la Indústria a Catalunya** i la volun-

tat que en un termini situat a la fi de setembre d'enguany es procedís a identificar les mesures de política econòmica que caldria adoptar per fer realitat aquest compromís. Barcelona i el conjunt de l'àrea metropolitana constitueixen el nucli central on radica el gruix de l'activitat productiva de naturalesa industrial. Una nova estratègia econòmica com la proposada des del **Pacte +Indústria** també ha de tenir un component territorial. L'economia de la metròpoli de Barcelona constitueix l'avançada de la competitivitat entre les economies del sud d'Europa. El **Pacte per a la Indústria a Catalunya** també necessita l'impuls d'aquesta metròpoli. Ens hi juguem el futur econòmic i social.

## El joves empresaris com a factor de creixement

Marc Bonavia, president de l'Associació Independent de Joves Empresaris de Catalunya (AIJEC)

Us heu plantejat mai com se sent un emprenedor al nostre país?

Feu l'exercici d'imaginar-vos que sou a l'escola. Teniu uns 12 anys. Fa un dia fantàstic, molt assolellat. Sou al pati i una persona del grup s'adona que la pista de futbol està lliure. Veu l'oportunitat i té una idea: i si fem un partit de futbol?

Aquesta persona és la que té empena, l'emprenedora que en diríem avui. I arrossega la resta de companys al seu projecte.

De manera que aneu tots cap a la pista... I aleshores, s'acosta l'administració (del col·legi), i diu: "Un moment, un moment! Podeu jugar, sí, però abans us heu de constituir com a equip i heu de pagar 3.000 euros".

També caldrà una fitxa de cada jugador, d'autònom, i pagar 250 euros al mes.

Després, haureu de fer uns 10 tràmits administratius perquè el vostre equip sigui legal. I si després de fer tot això, tot és correcte, ja sereu legals i podreu començar el partit.

Bé...no, no podreu començar encara. Podreu jugar d'aquí a 28 dies que, com ja sabem, és la mitjana de dies que tenim en aquest país per crear una empresa.

Què passa amb el partit?

El partit no es juga, o bé, si es juga, es juga en una altra pista.

A quina? Els que volem jugar anirem a qualsevol lloc on se'ns doni pista.

Segons el Banc Mundial, som per darrere de Zàmbia, l'Afganistan o Albània pel que fa a facilitat per crear una empresa avui.

Aquí muntar una empresa és com agafar l'avió a l'aeroport. Et fan passar per un arc, miren si portes líquids, et fan descalçar, despullar-te i hi has d'arribar una hora abans d'agafar l'avió. I sents tota l'estona aquella sensació de "presumpció de culpabilitat".

I com hauria de ser? Com quan agafes l'AVE. Hi arribes cinc minuts abans... i viatges.

Cal que l'Administració no sols no posi pedres al camí, sinó que les tregui. Si hem de començar a pagar abans de generar, ningú no es posarà a crear.

Els impostos ara, no tenen edat. Els tràmits administratius ara, no tenen edat... I nosaltres, els joves empresaris, hem de pagar i complir els tràmits igual que les empreses de l'Ibex.

El mateix podem dir del sistema financer i el crèdit: per engegar el motor de l'economia necessitem donar gas a les persones, espurna als emprenedors. Què passa si no omplim el dipòsit? El cotxe es queda als boxes...

I tenim un problema: sis milions d'aturats. I què podem fer?

Doncs la resposta la tenim en una escena que hem vist en moltes pel·lícules: hi ha una sala ben plena de gent on tot va molt bé, la gent somriu... i, de cop i volta, una persona, es desplomà i cau a terra. Té una crisi.

Aleshores es genera un moment de confusió, desconcert, nervis... I algú crida: "Hi ha cap metge a la sala?"

Senyores i senyors, sí que hi ha un metge a la sala: els empresaris.

Els són els que poden reanimar l'economia del país quan es desplomà.

I aquest metge ens podria diagnosticar que durant anys hem tingut mals hàbits, que hem tingut la falsa creença que la seguretat ens vindria a cadascun de nosaltres d'un contracte amb una multinacional o d'un contracte amb l'Estat. I això no era seguretat, això era una assegurança... que com hem vist ara, ha fallat. Perquè l'autèntica seguretat de cadascú vindrà de treballar en allò que ha vingut a fer, de desplegar el seu talent i des d'allí orientar-se al mercat. És l'única manera de no quedar mai fora de joc de forma saludable.

Hem de cultivar una actitud emprenedora.

Però en moltes escoles continuen fabricant treballadors, no emprenedors. Se'ls continua educant per buscar una bona feina, no per crear un bon negoci. S'ha educat els fills perquè esperin la setmanada... tota la vida: de joves l'esperen dels pares, d'adults l'esperen en forma de nòmina del papà Estat i la mamà multinacional.

Quan el que haurien de fer és crear feina, i no buscar-la. I atrevir-se a creuar el bosc...

I quan escoltis que és impossible, entendre que en realitat només volen dir que és molt difícil.

Perquè sense els que prenem els riscos, el futur és més incert. Els empresaris som necessaris.

I assumim-ho, ara ens toca a tots que cada dia sigui dilluns.

Ens toca a tots ser emprenedors.

Que no hi ha feina? Tenim molta feina per fer! Ens hem d'actualitzar i omplir el país de nous serveis per a un món que canvia.

No hi ha feina? Hi ha molta feina per fer! Focalitzem l'energia allà on cal. En la creació de valor.

No hi ha feina? Hi ha molta feina a fer!

Hem d'aconseguir multiplicar els *job creators*. Perquè la nostra feina crea llocs de treball.

Volem dir, alt i clar, que els joves empresaris sumem oportunitats a la societat, des de valors que fan que es generi riquesa, més enllà de diners. Creem valor des dels valors!

I encara que costi, intentem fer *jogo bonito* sobre el fang. Només demanem que no ens deixin fora de joc.

Els joves empresaris formem part de la solució. Perquè som el factor de creixement.

## **L'Acord Ciutadà per una Barcelona inclusiva i l'Estratègia Compartida, un nou model d'intervenció social a la ciutat**

**Maite Fandos, quarta tinenta d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona. Presidenta de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.**

### **1. Barcelona sap fer front els reptes socials**

Barcelona, de la mateixa manera que totes les ciutats de l'Europa mediterrània, està patint una important crisi social des de l'any 2008. Les dades són prou conegudes per tothom.

Però el que és realment significatiu i singular no és que a Barcelona hi hagi una crisi, sinó la manera com la ciutat es fa forta fent front a la crisi social. El que cal ressaltar és que, en el context europeu, Barcelona resisteix millor la crisi que moltes altres ciutats. Podem afirmar clarament que mentre que moltes ciutats corren el risc de trencar-se i desorganitzar-se socialment –tal com hem vist en nombrosos episodis de revolta urbana–, la ciutat de Barcelona està incrementant el seu capital social, és a dir, la seva capacitat de cooperar amb finalitats relacionades amb el bé comú i, en el nostre cas, amb la lluita per la inclusió social.

Aquesta resposta de la ciutat s'observa en el bon funcionament de la política social. En aquest sentit, cal dir que les transferències socials redueixen significativament els indicadors de pobresa i exclusió després de ser aplicats al territori. A Barcelona, la taxa de risc de pobresa es redueix 29 punts percentuals si es tenen en compte totes les prestacions socials.

Aquesta realitat té una de les seves explicacions en el canvi de polítiques socials (del nostre equip de govern municipal encapçalat per l'alcalde Xavier Trias), que ha situat les persones al centre de l'acció del govern municipal i que ho ha fet d'una manera innovadora: ha incrementat la inversió social de l'Ajuntament a la ciutat multiplicant la cooperació amb les entitats i els actors socials i el compromís social de la ciutadania. És a dir, l'acció municipal ha servit per potenciar i fer més forta la societat civil barcelonina i ha fet palès que no hi ha contradicció, sinó sinergies, entre el protagonisme democràtic del govern municipal i l'enfortiment de la societat civil.

Així, l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports ha incrementat el seu pressupost més d'un 30% globalment, xifra que arriba al 80% en algunes partides com ara l'atenció a les persones sense llar. L'aportació municipal de l'IMSS, per exemple, ha passat de 78 milions d'euros l'any 2011 a 97,5 milions d'euros l'any 2013.

Els serveis socials municipals han millorat la seva eficiència atenent adequadament l'increment de sol·licituds a què s'han vist sotmesos des de l'inici de la crisi i han gestionat ajuts i afavorit itineraris d'inserció en estreta relació amb les altres administracions, d'acord amb les seves competències i generant capital social. Entre molts indicadors d'aquesta gestió en destacaria dos: la reducció molt significativa de les llistes d'espera



en la primera visita als centres de serveis socials i la reducció a zero en els serveis de Teleassistència i d'Atenció Domiciliària (SAD).

També resulten rellevants la resposta de la societat civil organitzada i el desplegament del compromís social de la ciutadania. El tercer sector social ha emergit de manera renovada i potent. Actualment comptabilitza més de 2.400 entitats a la ciutat que atenen 760.000 persones i disposa de 40.000 persones contractades. El compromís social de la ciutadania s'ha concretat en l'increment del voluntariat social, actualment estimat en 100.000 persones .

S'ha establert una molt forta col·laboració de l'Ajuntament amb entitats del tercer sector social en què l'aportació de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports ha estat de 3.719.177,46 d'euros l'any 2013.

A aquestes dades s'ha d'afegir el fet que, cada vegada més, la ciutadania practica la solidaritat: a través de l'ajuda mútua, del voluntariat i d'accions individuals solidàries arreu del territori. També cal citar el compromís de les famílies amb les persones en situacions de vulnerabilitat atès que tres de cada quatre persones en situació de precarietat han rebut ajut de les seves famílies. La xarxa de suport familiar és, doncs, fonamental en l'articulació social.

Però el que també voldria destacar és que hem enfortit i desplegat un nou model d'intervenció social entre l'Ajuntament i la societat civil en el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, espai des del qual estem augmentant la capacitat de cooperar amb la societat civil i la ciutadania per aconseguir, d'una banda, una millor resposta a la situació social i, de l'altra, preparar-nos per guanyar el futur social per a les persones de la nostra ciutat.

## **2. L'Acord Ciutadà: una prioritat política**

L'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva té una història que arrenca des de la creació, a l'inici del nou segle, de l'Associació Barcelona per l'Acció Social, que l'Ajuntament va constituir amb 12 grans actors de la ciutat en l'àmbit del benestar social. El que diferencia l'Acord en l'actual mandat municipal és que ha passat d'una experiència pilot a guanyar centralitat i convertir-se en una de les gran prioritats de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports i del conjunt de l'Ajuntament de Barcelona, una expressió concreta de la nova política social de la ciutat.

Avui, l'Acord, presidit per l'Ajuntament de Barcelona, consta de 531 membres, la gran majoria entitats del tercer sector social que treballen a la nostra ciutat, com també els més importants actors socials que tenen incidència en l'àmbit de la inclusió social: col·legis professionals, empreses amb responsabilitat social, federació d'associacions de veïns, federacions del tercer sector, sindicats, Taula del Tercer Sector i universitats. És a dir, el conjunt de la Barcelona social que s'organitza al voltant d'un espai ciutadà per unir els recursos humans professionals, de voluntariat i econòmics per fer front als desafiaments socials que conjuntament i com a ciutat tenim plantejats. L'Acord no és no-

més un espai de participació, és fonamentalment un espai d'acció. D'una acció basada en la cooperació i el treball en xarxa entre les entitats socials i l'Ajuntament. Entenc que el principal avantatge competitiu d'una ciutat és la seva capacitat de col·laborar, tant per ser resilient en temps de crisi, com per avançar en progrés social i guanyar el futur.

L'Acord, que ha estat considerat com una experiència innovadora en nova governança, que ha de ser difosa entre les ciutats europees per diferents programes i instàncies de la UE, s'organitza a través d'una Assemblea General i dos organismes de coordinació i impuls de les activitats: el Consell de Govern i la Comissió Permanent o Executiva, que són les instàncies de les quals depèn el bon funcionament de l'Acord. La columna vertebral són les nou xarxes de cooperació pública i privada en projectes i programes d'acció, que ben aviat seran 12. Però l'Acord també disposa d'espais per a la deliberació de temes clau per a la inclusió i de formació per progressar en el treball en xarxa.

L'Acord es considera la principal "infraestructura" per millorar i desplegar la capacitat d'organització i acció de tota la ciutat a fi d'afrontar amb èxit els reptes socials. Mitjançant l'Acord, les entitats socials coneixen millor el que fan, augmenta la confiança mútua i s'estableixen compromisos d'acció per desenvolupar projectes concrets. A més, es disposa d'un espai, denominat Àgora Ciutadana, a partir del qual es fomenta i canalitza, cap a les entitats socials, el compromís social: el voluntariat i l'ajuda mútua.

L'Acord Ciutadà va participar de manera molt activa en el Pla d'inclusió social elaborat per l'Ajuntament indicant quina era la inversió municipal més necessària i que més ajudava i complementava les accions socials de les entitats i dels actors de la ciutat. Però, justament i com a proposta del Pla d'inclusió, l'Acord va decidir anar molt més enllà i elaborar una estratègia compartida amb totes les entitats i els actors socials.

### **3. L'Estratègia Compartida: per guanyar el futur per a les persones**

L'Estratègia Compartida és una experiència innovadora i una de les més altes expressions de l'anomenada nova governança o governança democràtica. L'Estratègia Compartida articula, a través d'objectius comuns, l'acció de l'Ajuntament i les accions i els projectes que desenvolupen a Barcelona les entitats i els actors socials amb recursos propis (econòmics i de voluntariat) o d'altres administracions diferents de l'Ajuntament o patrocini privats. Aplega sota objectius prioritaris per a la inclusió social 936 projectes o accions. En total hi participen 379 entitats, 111 de les quals s'han compromès directament amb projectes propis i 268 a través de les accions de les nou xarxes de l'Acord. Aproximadament 13.000 persones voluntàries i 7.000 professionals entre el tercer sector i l'Ajuntament poden veure potenciada la seva acció social amb l'Estratègia Compartida. Els recursos econòmics públics i d'iniciativa social que orienta i als quals es disposa a donar un més alt impacte se situen de manera aproximada entre els 400 i els 450 milions d'euros.

Cal remarcar que amb l'aprovació de l'Estratègia se signa un document de compromís entre totes les entitats participants en el Consell de Govern, no sols d'impulsar i avaluar el desplegament dels projectes i el seu impacte a la ciutat, sinó també d'orientar tots

els plans d'actuació generals de les entitats a Barcelona en funció dels objectius estratègics compartits. És a dir, la gestió de l'estratègia farà un salt qualitatiu molt important en el treball en xarxa entre tots els actors de la Barcelona social.

El creixent impacte social que comporta l'articulació dels recursos de l'Ajuntament i la societat civil, a través de l'Acord, i que es multiplicarà amb l'Estratègia Compartida, fa que la nostra ciutat comenci a ser capdavantera d'un nou model de benestar social per a Europa. Un model que ha de ser de proximitat, local, per poder donar resposta a l'amplitud i la complexitat de les necessitats i els reptes socials de l'actual canvi d'època. Només des de la proximitat dels governs locals es poden detectar amb claredat les necessitats socials i articular-hi la resposta adequada. Una resposta que, per ser eficient, necessita la cooperació entre els recursos públics i la iniciativa social, però també la promoció del sentiment de pertinença i el compromís social de la ciutadania. L'Acord, i en especial els seus instruments de gestió de l'estratègia compartida i el treball en xarxa, i la promoció de la col·laboració ciutadana, seran un dels principals motors d'un nou progrés social que ja ara comença.

Davant el pessimisme del nostre entorn europeu amb relació als drets socials, des de Barcelona reforcem la nostra tasca per a la inclusió social de totes les persones i llançem el missatge d'esperança que guanyar més drets socials no sols és necessari, sinó que és possible. Per això, l'Acord i l'Estratègia Compartida són una prioritat política del govern de Xavier Trias.

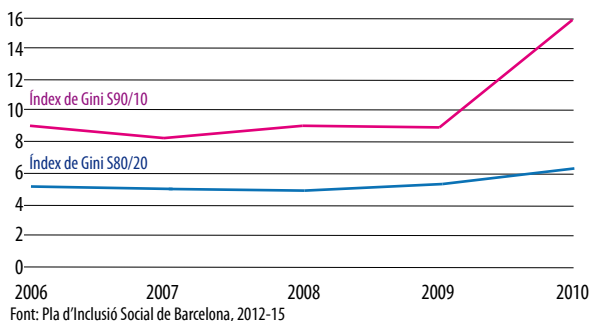
## Desigualtats socials a la ciutat de Barcelona vistes des de la perspectiva de Càritas Diocesana de Barcelona

Carme Trilla, cap d'Acció Social de Càritas Diocesana de Barcelona

Segons el Pla d'inclusió social de Barcelona 2012-2015, la taxa de risc de la pobresa de la ciutat<sup>1</sup> era, l'any 2010, del 16%, mentre que a Catalunya era del 19,9%. Aquesta comparació situaria la ciutat de Barcelona en una posició més favorable que la mitjana de Catalunya. Però cal veure si darrere d'aquest millor indicador relatiu s'amaguen diferències d'intensitat entre grups socials o zones, ja que no és el mateix que tota la població es trobi en una situació semblant, encara que aquesta sigui de feblesa, que no que es presentin situacions polaritzades que assenyalen desigualtats entre grups, classes, o zones i, per tant, riscos per a la cohesió social i la convivència.

En aquest sentit, el coeficient de Gini,<sup>2</sup> S80/20, un dels indicadors de desigualtats entre estrats de població segons nivells d'ingressos, apunta desigualtats superiors a Barcelona que al conjunt de Catalunya: el 20% de la població amb el nivell econòmic més alt obté 6,22 vegades més ingressos que el 20% amb el nivell econòmic més baix, quan a Catalunya, la diferència és de 5,75 vegades; i si considerem l'índex S90/10, veiem que el 10% amb més ingressos n'obté 15,9 vegades més que el 10% més baix, mentre que a Catalunya la diferència és de 13,4 vegades. Aquestes desigualtats s'han anat accentuant des de l'entrada en la crisi econòmica i, molt especialment, l'any 2010.

### Evulció de les desigualtats econòmiques a Barcelona. 2006-10



Aquestes diferències es materialitzen en zones –districtes o barris– de la ciutat, correlacionades precisament amb els nivells de renda de cadascuna d'elles. Així, si la mitjana de la renda familiar disponible per càpita de la ciutat es fixa en 100, d'un total de 73

1 Taxa calculada després de totes les transferències: pensions i altres transferències.

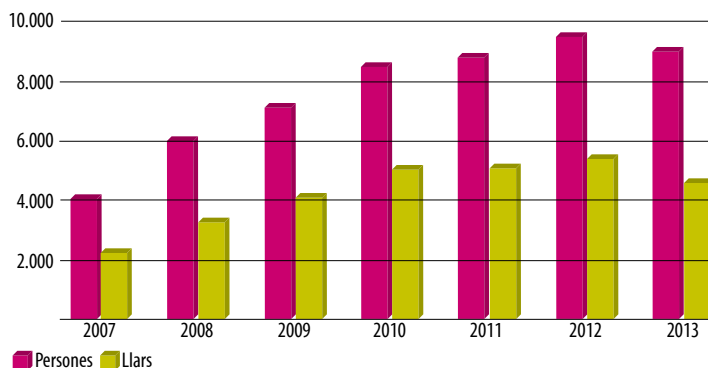
2 Coeficient de Gini: mesura les desigualtats del nivell de renda d'una zona. S80/20: coeficient de Gini que expressa la desigualtat del nivell de renda entre el 20% de la població amb un nivell de renda més alt i el 20% de la població amb un nivell de renda més baix

barris, sis tenen una renda per sobre de 159 (molt alta) i quatre entre 126 i 159 (alta), mentre que n'hi ha 13 amb renda per sota de 63 (molt baixa) i 23 amb renda entre 63 i 79 (baixa). "Entre el 2008 i el 2011, les desigualtats de renda entre els barris de la ciutat han augmentat i s'allunyen 10 punts per sobre o per sota del llindar 100 de Barcelona."<sup>3</sup>

Aquesta evolució ens situa en prop de 260.000 persones en risc de pobresa a Barcelona, 58.000 de les quals són menors de 18 anys. Són realitats que preocupen els responsables i els professionals dels serveis socials de la ciutat i que també preocupen –i molt– les entitats socials que tenim com a missió atendre les persones i famílies amb més dificultats perquè puguin dur a terme una vida digna, amb benestar i amb tots els drets garantits.

Des de Càritas Diocesana de Barcelona observem, en efecte, com les persones que se'ns adrecen demanant suport i ajuda han crescut de forma alarmant els darrers set anys. Hem passat de 4.082 persones ateses el 2007, a 9.053 el 2013; és a dir que les persones que ateses a la ciutat de Barcelona s'han més que doblat.

### Llars i persones ateses per Càritas a Barcelona ciutat. 2007-13



I aquest creixement resulta especialment greu perquè es tracta, normalment, de persones que pel fet de trobar-se en situació d'irregularitat o disposar d'uns ingressos excessivament baixos no poden optar a serveis municipals especialitzats.<sup>4</sup> És a dir, persones o famílies situades en l'extrem més baix de la desigualtat social. Tal com es va exposar en la darrera roda de premsa de Càritas de desembre del 2013, la mitjana d'ingressos de les persones ateses per l'organització és de 3.500 euros/any, cosa que suposa estar gairebé per sota de la meitat dels ingressos considerats llindar de pobresa severa.

Tal com es dedueix d'aquestes informacions, l'arrel de la gran majoria de problemes d'exclusió social a què avui hem de fer front és la manca de feina i l'atur, amb la con-

<sup>3</sup> Pla per a la Inclusió Social de Barcelona, 2012-2015, pàg. 28. Ajuntament de Barcelona, 2013.

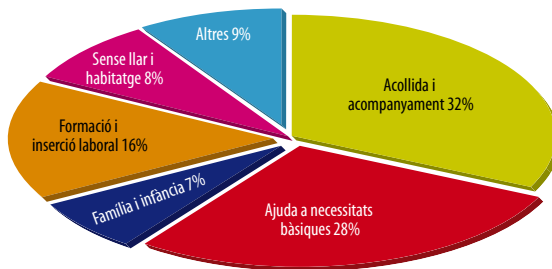
<sup>4</sup> Les persones amb ingressos extremadament baixos, paradoxalment, no poden ser incloses en els programes públics especialitzats d'ajuts d'habitatge o d'habitatge social.

següent caiguda d'ingressos regulars de les llars. De fet, la taxa d'atur és del 70% per al conjunt de persones ateses per Càritas i del 79% per a les que s'hi van acostar per primera vegada l'any 2013, mentre que la de la ciutat de Barcelona és del 16%. I, el 28% de llars ateses no tenen cap classe d'ingrés regular durant l'any.

La duresa d'aquesta realitat s'acompanya de les conseqüències de tota mena que se'n deriven. Així, tant els serveis socials municipals, com les entitats com Càritas hem de donar resposta a una multiplicitat de demandes i mancances que no són només de caràcter econòmic, però que normalment han estat provocades per aquests importants dèficits. Mancances que ens aboquen a dotar-nos de programes i professionals específics que estan esdevenint imprescindibles per complementar la tasca dels treballadors socials.

La distribució de les activitats que desenvolupa Càritas Diocesana de Barcelona, segons tipus de programes, és la següent: **acollida i acompanyament**, amb el 32% dels serveis prestats, és de molt la tasca més important des del punt de vista numèric de persones que en són usuàries. Podríem dir que és la porta d'entrada i el denominador comú de totes les atencions, després de la qual s'obren diverses línies d'atenció específica prescrites, segons els casos, per les mateixes professionals que han fet l'acollida. En aquest concepte, en efecte, s'apleguen totes les atencions primàries que fan els treballadors i treballadores socials que es troben als diversos punts d'atenció.<sup>5</sup>

### Pes de les activitats desenvolupades per Càritas en Barcelona ciutat. 2013



En segon lloc, les **ajudes a les necessitats bàsiques**, amb el 28% dels serveis, són fonamentalment de caràcter econòmic, molt concentrades darrerament en habitatge (el 70%) per fer front al pagament de lloguers o de quotes hipotecàries, o als consums d'aigua, llum i gas, i en necessitats alimentàries. En tercer lloc, els programes de **formació i inserció laboral**, amb el 16% dels serveis, tenen com a objectiu mantenir les persones en un nivell adequat de preparació per fer-les susceptibles d'optar a eventuais ofertes de feina.

Les accions en matèria de **sense llar i habitatge** de Càritas, que representen el 8% dels serveis, a part de les ajudes econòmiques directes, s'estenen a l'atenció a les persones sense llar, a la mediació amb bancs i propietaris, en els casos de problemes de pagament,

<sup>5</sup> Barcelona I, que cobreix els barris de Ciutat Vella i el Poble Sec. Barcelonès Sud, que comprèn el barri de Sants. I Barcelona II, que cobreix la resta de barris.

i a l'oferiment d'habitatges de lloguer social propis de Càritas a les llars que no poden accedir a cap habitatge dels parcs privats o públics de la ciutat.<sup>6</sup> El programa de **família i infància** (7% dels serveis prestats) aborda les problemàtiques específiques de dificultats de desenvolupament i relació familiar, amb un interès especial per les situacions dels infants i de les famílies monoparentals. I en el grup d'altres (9%) convé assenyalar els serveis **d'acompanyament a la llar**, els d'atenció a problemes de salut mental, els d'atenció a les **persones grans**, els d'assessorament i acompanyament a la **immigració**, o els d'atenció a **persones sortides de la presó**.

Aquest ampli ventall d'activitats no és altra cosa que la confirmació de la complexitat que avui presenta l'exclusió social a casa nostra, que va més enllà de la manca de feina i de la manca d'ingressos mínims.

I aquest ampli ventall d'activitats és el que dona a Càritas la capacitat de diagnosticar amb rigor els problemes i els sofriments d'una part important de la població, com ho ha fet en el darrer estudi *Llar, habitatge i salut*, en el qual demostra com la incidència de problemes mentals en la població atesa per Càritas arriba al 70% de les dones, al 68% dels homes i el 40% dels infants, davant d'unes incidències mitjanes a la ciutat del 15%, l'11,5% i el 4,5%, respectivament.<sup>7</sup>

I és també aquest ampli ventall d'activitats i experiències el que permet a Càritas denunciar amb legitimitat les insuficiències de cobertura dels serveis públics d'atenció que van ser concebuts, justament, per donar resposta a aquestes problemàtiques. És així com ha anat reclamant en successives rodes de premsa o comunicats específics canvis legislatius i canvis en les estratègies públiques que permetin atacar amb contundència l'arrel dels problemes i pal·liar-ne les conseqüències. Càritas considera que només es podrà aconseguir la reducció de les desigualtats a la ciutat i una plena integració social quan:

Es portin a terme **polítiques efectives d'ocupació**.

S'estableixi un **sistema de garantia d'ingressos mínims**.

Es revisin els **criters d'admissió de persones i llars en els serveis i prestacions públics** per evitar la segregació en l'atenció i en la garantia dels drets socials.

Es posin en marxa mecanismes per **garantir el dret a un habitatge digne** i adequat per a tothom: ajudes per fer front als pagaments d'hipoteca i lloguer i per reduir els desnonaments, així com de promoció de l'habitatge social.

S'eradiquin les situacions de **sense sostre**.

Es reforcin al màxim els mecanismes de **suport mèdic i psicològic** a les famílies i persones sotmeses a les conseqüències de la crisi: suport psicològic directe; acció proactiva per

---

6 El Servei de Mediació en l'Habitatge ha atès 713 llars de Barcelona entre els anys 2011 i 2013. I la Fundació Foment de l'Habitatge Social, per encàrrec de Càritas, té 200 llars allotjades en pisos a la ciutat.

7 "*Llar, habitatge i salut*", informe elaborat per Càritas Diocesana de Barcelona i per l'Agència de la Salut Pública de Barcelona, presentat el mes de desembre de 2013. [http://www.caritasbcn.org/sites/default/files/INFORME\\_llar%20habitatge%20salut%20web.pdf](http://www.caritasbcn.org/sites/default/files/INFORME_llar%20habitatge%20salut%20web.pdf)

evitar que els problemes aflorin i s'enquistin; acció de sensibilització per desculpabilitzar les persones afectades per la crisi; reforçament dels circuits de coordinació entre serveis d'atenció primària, serveis socials, serveis d'habitatge i centres de salut mental.

Es reforci el **paper de les organitzacions** que treballen de forma subsidiària amb l'Administració pública per dotar-les de capacitat i estabilitat en el temps en tot els programes i projectes compartits o en els empresos unilateralment però que cobreixen manifestament llacunes de les xarxes públiques.





# 6

## VALORACIONS I PROPOSTES

### Sobre l'activitat econòmica

Les darreres dades conegudes de creixement del PIB l'any 2013 confirmen que l'economia espanyola i la del conjunt de la UE han iniciat un procés de recuperació de l'activitat. Els dubtes apareixen a l'hora de valorar la solidesa d'aquesta recuperació. De l'espanyola, perquè la variació interanual encara era negativa al final de l'any 2013 i de l'europea, i més concretament la zona euro, perquè es basa en excés en l'economia alemanya. Les primeres previsions de l'any 2014 apunten, en principi, a una consolidació del creixement de l'economia espanyola i d'altres economies del sud d'Europa, mentre que s'observa, en canvi, un estancament de l'activitat econòmica d'Alemanya i França.

El primer avanç de variació del PIB als diferents països de la UE durant el darrer trimestre de 2013 presentava uns resultats ajustats a les previsions. Entre les grans economies, la britànica i l'alemanya es revelen com els motors de la recuperació. La francesa sorprèn positivament intentant no despenjar-se d'aquest grup capdavanter. Espanya, i sobretot Itàlia, van un pas enrere i malgrat la millora del darrer trimestre han acabat l'any en negatiu. El PIB espanyol manté una tendència de decreixement al llarg de l'any 2013 que va començar el primer trimestre de l'any 2012. Cal assenyalar, però, que el ritme de contracció del PIB espanyol s'ha anant moderant els darrers trimestres i que, si el quart trimestre de l'any 2012 el PIB d'Espanya va baixar un 2,1%, el darrer trimestre de l'any 2013 la caiguda és de només del 0,2%. A Catalunya, l'evolució és molt semblant i fins i tot s'observa un mínim creixement del PIB del 0,1% el darrer trimestre de l'any 2013.

El quart trimestre de l'any 2013 els Estats Units sumen disset trimestres seguits de creixement del PIB, mentre que el PIB de la UE ha crescut els dos darrers trimestres de l'any, després de cinc trimestres de caigudes. El ritme de creixement de l'economia europea està, ara per ara, lluny d'equiparar-se al dels Estats Units que, gràcies a una política monetària molt expansiva i a una disminució de les importacions –bàsicament energètiques– ha tancat l'any amb un creixement del PIB del 2,5%, creant ocupació –tot i que menys de l'esperada– i reduint la taxa d'atur fins a prop del 7%. Malgrat que la reactivació és aparentment prou sòlida, la Reserva Federal no sembla disposada a accelerar els canvis cap a una política monetària menys expansiva. Una posició revisable si s'observen tensions inflacionistes creïbles.

Al conjunt de la UE els punts d'atenció són ben diferents. El creixement és encara precari com a conseqüència de la feblesa de la demanda interna. La

producció industrial millora igual que l'indicador de clima econòmic gràcies al dinamisme exportador que, al seu torn, comença a plantejar dubtes.

La incidència sobre el mercat laboral d'aquesta lleu reactivació de l'activitat econòmica és inapreciable. L'aspecte que es podria destacar és que a nivell agregat tendeix a l'estabilització. S'ha reduït notablement la destrucció de llocs de treball alhora que la taxa d'atur es manté relativament estancada. Augmenta la preocupació per l'evolució baixista dels preus de consum, estretament lligada a l'elevada cotització de l'euro. Creixement econòmic feble i taxes d'inflació baixes no són pas el còctel desitjable per a una economia que ha de gestionar un volum de deute públic que creix dia a dia i que equival al volum del PIB.

La taxa d'atur ha baixat al llarg de l'any 2013 quasi un punt als EUA, fins al 7%, i s'ha mantingut estable a la UE i a Espanya. A Catalunya, en canvi, es redueix 1,6 punts. Les taxes de Catalunya i Espanya es mantenen per sobre del 22%, més del doble que la taxa mitjana de la UE.

La inflació sembla controlada en tots els àmbits territorials, especialment a Europa. L'atonía del consum i la lenta recuperació de l'activitat econòmica, a més de les mesures monetàries de les autoritats europees, expliquen que l'índex de preus només s'incrementi un 1% a la UE, quan al quart trimestre de l'any 2012 havia pujat un 2,3%. Aquesta situació de baixa inflació també se sustenta en les baixades del preu de les primeres matèries i el petroli. A Espanya i Catalunya el descens de la inflació és encara més intens, ja que si l'any 2013 l'IPC no ha variat pràcticament, amb increments del 0,3 i el 0,2% respectivament, el quart trimestre de 2012 els índexs es movien entre el 2,9% i el 3,6%.

Pel que fa a les economies espanyola i catalana, les dades i avanços del darrer trimestre de 2013 confirmen que la conjuntura està millorant. Si més no pel que fa a les grans magnituds. El sector exterior ha començat a perdre protagonisme en la tasca de consolidar, en solitari, el repunt que ha mostrat el creixement del PIB durant el darrer quart de l'any. Sembla que la demanda interna comença a prendre el relleu arrossegada pel consum privat i la inversió empresarial en béns d'equipament.

Un punt d'inflexió que a curt termini es pot veure condicionat per la necessitat d'aprofundir –més del que s'ha fet al llarg de 2013– en la reducció del dèficit públic. La realitat és que les expectatives han millorat considerablement però la immensa majoria de la població encara no se'n beneficia.

Pel que fa a Catalunya, després de la contracció de l'activitat de l'any anterior, el 2013 aconsegueix sortir de la recessió i experimenta un creixement positiu els tres darrers trimestres de l'any. Tot i així, tanca el conjunt de l'exercici amb una feble reducció interanual del producte interior brut del -0,5%, una dada més favorable que la de 2012 (-1,3%). Cal emmarcar aquests resultats en un context d'inici de recuperació als àmbits espanyol i europeu, tot i que el PIB espanyol tanca el 2013 amb una reducció interanual del -1,2% i l'escenari macroeconòmic segueix presentant riscos significatius.

L'evolució de l'economia catalana el 2013 és el resultat de dues forces contraposades: l'impuls provinent del sector exterior i la debilitat de la demanda interna. Tot i que el comportament d'aquesta darrera millora, la seva aportació a l'evolució del PIB català continua sent negativa. En canvi, el sector exterior segueix pal·liant el deteriorament de l'activitat i –per sisè any consecutiu– fa una aportació positiva rellevant al creixement del PIB, tot i que les exportacions perden dinamisme respecte als anys anteriors.

Un dels factors explicatius de la contracció de la demanda interna és la intensificació del descens del consum públic, com a conseqüència de l'intens procés d'ajust fiscal i pressupostari en curs. Una evolució a la qual cal sumar la nova disminució del consum privat, tot i que el seu comportament millora sensiblement al llarg de l'any –fins a assolir un creixement positiu el darrer trimestre– en paral·lel a l'augment de la confiança dels consumidors. D'aquesta manera, la reducció global de la demanda interna a Catalunya assoleix el valor més moderat del darrer trienni.

Des de la perspectiva de l'oferta, cal assenyalar que el 2013 la indústria és l'únic gran sector que experimenta un creixement positiu del PIB. Els serveis segueixen la tònica d'estancament que ja s'observava l'any anterior, mentre la construcció continua particularment castigada per la crisi i experimenta una nova caiguda de l'activitat, tot i que més moderada que en exercicis precedents. En el cas del comerç minorista, el comportament de les vendes millora sensiblement la segona part de l'any –com ho fan també la confiança dels agents i l'ocupació– fins a assolir un increment interanual el quart trimestre. De tota manera, el 2013 es tanca amb un descens global d'aquest indicador a Catalunya, el quart que experimenta durant els darrers cinc anys i que suposa una evolució molt similar a la del conjunt d'Espanya.

En aquest context conjuntural de millora, l'activitat turística es confirma novament com un dels motors de l'economia catalana i, tot i que el nombre de

visitants en hotels s'estabilitza, tanca el 2013 amb màxims històrics de pernoctacions hoteleres.

Aquesta evolució quantitativa va acompanyada d'una creixent diversificació dels mercats emissors que contrasta amb l'afebliment del turisme domèstic provinent de Catalunya i –especialment– la resta d'Espanya.

Segons les perspectives econòmiques de 2014 i 2015, s'espera que Catalunya obtingui un creixement proper a l'1,4% i el 2,1%, respectivament, nivells superiors als previstos per a l'Estat espanyol. Una evolució global favorable que impulsaran la recuperació del consum privat, l'augment de la formació bruta de capital –després d'anys de descens durant la crisi– i l'increment de les exportacions per l'empenta de la demanda interna, mentre que continuaria la contracció del consum públic.

La ciutat de Barcelona manté, l'any 2013, un clima de confiança per als inversors, tal com apunten l'increment significatiu de la inversió estrangera, amb 106 projectes Greenfield captats durant l'any, i la dinàmica favorable en la creació de societats mercantils. Altres indicadors d'internacionalització de l'economia mostren un bon comportament el 2013: el turisme assoleix xifres rècord de visitants, pernoctacions i despesa amb targeta de crèdit, i l'aeroport del Prat continua creixent en nombre de passatgers, mentre que les exportacions s'estabilitzen.

En aquest context, l'Enquesta de clima empresarial de l'Àrea Metropolitana de Barcelona reflecteix una millora gradual de la marxa del negoci durant el 2013, tot i que encara és globalment desfavorable, i una moderació de la caiguda de l'ocupació, la inversió i el descens dels preus de venda.

Cal destacar, d'altra banda, que es detecta una inflexió positiva en el mercat laboral en acabar l'any 2013, ja que el nombre de treballadors s'estabilitza i el d'empreses augmenta a Barcelona per primera vegada des de 2007, mentre que ambdós indicadors es mostren estables a la Regió Metropolitana i experimenten una evolució més desfavorable a Catalunya i Espanya. Malgrat aquest millora, però, el mercat laboral continua plantejant grans reptes, com ara l'alt nivell d'atur registrat (que supera les 100.000 persones a la ciutat), l'augment del pes de l'atur de llarga durada o la disminució de la població activa. Tot i que les taxes d'ocupació i d'atur de Barcelona segueixen sent més favorables que les de Catalunya i Espanya, la rellevància socioeconòmica d'aquests indicadors fa que millorar-los es converteixi en objectiu prioritari de les polítiques públiques.

El 2013, es fluxos d'activitat comercial al port de Barcelona reflecteixen la sua millora de la conjuntura econòmica a Catalunya, Espanya i Europa, la contenció del consum energètic i l'alentiment del comerç mundial, de manera que el tràfic total de mercaderies s'estabilitza en termes interanuals després d'haver-se reduït el 2012. El 2013, Barcelona ha intensificat l'intercanvi comercial amb els ports europeus i africans, però redueix el tràfic comercial amb els ports asiàtics i amb l'Atlàntic. Pel que fa al trànsit de passatgers al port, el 2013 han augmentat un 6%, en paral·lel a l'increment del segment dels creueristes –centrat en els creuers en trànsit–, que després de l'evolució negativa de 2012 recupera la tendència alcista dels anys anteriors. L'aeroport de Barcelona registra més de 35 milions de passatgers el 2013, xifra que suposa un màxim històric i un increment interanual del 0,2%. Aquesta evolució contrasta favorablement amb la reducció del tràfic al conjunt d'aeroports de la xarxa d'AENA i amb la caiguda interanual de l'Adolfo Suárez Madrid-Barajas, que continua al capdavant del rànquing estatal.

El 2013, l'aeroport del Prat se situa en la desena posició al rànquing de principals aeroports europeus per volum de passatgers. Paral·lelament, l'any 2013, per dotzè any consecutiu, Barcelona es manté com el primer port base per a creuers d'Europa i de la Mediterrània i assoleix la quarta posició com a port base del món.

Després dels excel·lents resultats de 2012, els principals indicadors turístics han seguit evolucionant de forma positiva a Barcelona l'any 2013 i confirmen el paper clau del sector dins l'estructura productiva de la ciutat. Segons Turisme de Barcelona, la ciutat ha acollit 7,6 milions de turistes en hotels que hi han fet 16,5 milions de pernoctacions, xifres que suposen nous màxims històrics i gairebé dupliquen les de fa una dècada. El bon comportament del turisme a la Ciutat Comtal està impulsat per l'evolució favorable del turisme estranger, mentre que la demanda interior segueix en contracció.

El 2013 la província de Barcelona continua encapçalant el rànquing exportador de l'Estat espanyol amb gairebé una cinquena part del total de les vendes a l'exterior i la seva contribució supera la suma de les de Madrid i València, les àrees urbanes que la segueixen en el rànquing.

Barcelona se situa entre les 10 primeres ciutats europees i/o del món en aspectes clau per al desenvolupament de negocis, com ara les perspectives de futur, el nombre de projectes d'inversió estrangera rebuts, l'organització de reunions internacionals o l'atractiu per als *retailers* internacionals, i en la majoria d'aquests aspectes millora el seu posicionament respecte a l'any precedent.

Considerem que potenciar el desenvolupament de les capacitats emprenedores i científiques de Barcelona hauria de ser una prioritat per aconseguir una sortida de la crisi que la situï entre les ciutats que lideraran el procés de reactivació econòmica. També hem d'advertir que, juntament amb les seves potencialitats i capacitats, té febleses que cal esmenar com ara les dificultats que travessen el comerç de proximitat i les empreses industrials que havien constituït el motor de desenvolupament de Barcelona.

Al sector públic li correspon dissenyar polítiques d'impuls de l'activitat i la qualitat de l'ocupació per crear un entorn de confiança que mantingui i millori les activitats econòmiques tradicionals i que, alhora, faciliti la creació i atracció de noves empreses així com el desenvolupament de polítiques actives d'ocupació dotades de recursos suficients per aconseguir que l'orientació i la formació siguin un instrument adequat tant per a les empreses com per als treballadors i serveixin eficaçment per a la inserció laboral. D'altra banda, hem d'assenyalar que entre els problemes més greus a què s'enfronten les empreses es compten la manca de finançament i les restriccions creditícies que fan que el saldo viu del crèdit al sector privat es redueixi any rere any.

### **Sobre el mercat laboral**

La reducció de l'activitat econòmica té un reflex automàtic en la quantitat i qualitat del treball i en el model de relacions laborals. La recuperació de l'activitat econòmica i la creació d'ocupació són els principals reptes als quals ens hem d'enfrontar, aprofitant els avantatges de la ciutat, on pràcticament la meitat de l'afiliació a la Seguretat Social és en serveis intensius en coneixement. Aquesta és una característica que caldria reforçar com a base per aconseguir un mercat de treball i un teixit productiu inclusius que donin una sortida professional adequada al nivell formatiu de la població de Barcelona.

En aquest sentit, animem els poders públics a crear les condicions necessàries per aconseguir una ràpida reactivació econòmica i la creació de llocs de treball.

Aquesta responsabilitat hauria de ser compartida amb els agents econòmics i socials aprofitant el seu coneixement de la realitat econòmica, així com la seva experiència i capacitat d'aconseguir acords per consens. En aquest context, cal reforçar els serveis públics d'ocupació i millorar la coordinació amb la resta d'actors del sector privat que intervenen en les polítiques actives d'ocupació i amb les administracions amb competències específiques en aquest àmbit.

### **Població activa i inactiva**

L'any 2013, a la ciutat hi ha quasi mig milió d'inactius, gairebé un 40% de la població major de 15 anys. El 60% de la població inactiva de la ciutat són dones. En el període 2008-2013, la ciutat ha perdut més de 30.000 inactius, quasi un 6% del total.

La majoria de la població activa de Barcelona continua sent masculina però amb una tendència contínua a la baixa. Les persones més joves són les més afectades per la crisi econòmica. El nombre d'actius amb menys de 20 anys ha caigut un 40% des de l'any 2008 i el grup de 20-24 anys un 8%. La població activa amb estudis superiors es consolida com el grup majoritari a la ciutat i representa el 54% del total d'actius. A Catalunya i Espanya aquest percentatge és de prop del 36%, però també s'incrementa des de l'any 2008.

L'any 2013, els ocupats suposen menys de la meitat de la població major de 15 anys, mentre que els aturats són casi l'11%.

Els serveis representen el 77% de la població activa, un pes que s'ha mantingut estable al llarg dels darrers cinc anys. La indústria i la construcció han vist com la seva rellevància a la ciutat han minvat els darrers anys.

L'any 2013, el nombre d'actius de la ciutat baixa un 3%, més que a Catalunya, on es redueix un 1,6%, i a Espanya, on cau un 1,3%. Al llarg de la crisi, la població activa de Barcelona ha caigut més que a la resta d'àmbits analitzats. Barcelona continua sent l'àmbit on les dones tenen un pes més gran sobre el total d'actius: el 49,5%.

A Barcelona, la taxa d'activitat era del 78% el quart trimestre de 2013, amb un decrement d'1,3 punts respecte al quart trimestre de l'any anterior. Les taxes d'activitat a Barcelona són més altes que les mitjanes de la UE-15: el desembre de 2013 la taxa de Barcelona superava en 4,7 punts l'europea.

### **Població ocupada**

#### **EPA**

L'any 2013, la població ocupada mitjana a Barcelona va ser de 624.800 persones, un 3% menys que l'any anterior. La reducció acumulada des de l'any 2008 és del 17,4%, amb una caiguda del 23% entre els homes i del 10,7% entre les dones.

Malgrat que tots els col·lectius d'edat perden ocupació, els descensos més importants s'observen entre els més joves. De 2008 a 2013, la ciutat ha perdut

més de la tercera part dels seus ocupats menors de 25 anys. Dels 131.000 ocupats que perd la ciutat els darrers cinc anys, més de 44.000 són estrangers, la tercera part del total.

El percentatge de persones ocupades de la ciutat que han cursat educació superior arriba al nivell més alt dels darrers sis anys i és l'únic grup que guanya ocupació al llarg del període.

La construcció i la indústria són els sectors que perden més ocupació els darrers cinc anys. Quasi el 51% dels ocupats que perd la ciutat en el període 2008-2013 treballaven en aquestes activitats.

El 68% dels ocupats de Barcelona són assalariats del sector privat. Els assalariats del sector públic i els empresaris representen un 15,5% i un 16,1%, respectivament.

L'ocupació baixa l'any 2013 en tots els àmbits territorials i en tots els sectors productius, amb especial intensitat a la construcció. El sector amb més pes en els tres àmbits és el dels serveis, però la seva importància varia força si analitzem la població ocupada mitjana de l'any 2013: a Espanya els serveis ocupen el 76% del total, a Catalunya el 73,6% i a Barcelona aquest percentatge puja al 85,5%. En els tres casos, el pes dels serveis s'ha incrementant respecte als anys anteriors.

El desembre de 2013, Barcelona encara manté una taxa d'ocupació superior a la catalana i l'espanyola. Aquesta diferència es deu a l'ocupació masculina, ja que la taxa europea supera la de Barcelona en 4,4 punts, mentre que en el cas de les dones Barcelona, l'àmbit amb la taxa d'ocupació femenina més elevada, està 2,4 punts per sobre de la taxa de la UE-15.

### **Afiliació a la Seguretat Social**

Segons les dades d'afiliació de la Seguretat Social, el nombre de treballadors assalariats (règim general i règims especials) i dels ocupats per compte propi (règim d'autònoms) a Barcelona era de 970.825 persones el quart trimestre de 2013.

Després de 23 trimestres consecutius amb reduccions interanuals de l'afiliació, el quart trimestre de 2013 s'observa un increment del 0,2%, que suposa l'estabilització del nombre de llocs de treball respecte al mateix període de 2012 després de cinc anys de destrucció neta d'ocupació i que, segons els experts, podria ser l'inici de la fase de recuperació del mercat laboral. A la resta d'àmbits territorials es manté la reducció del nombre d'afiliats, però amb taxes

més moderades que les de l'any anterior. Això no obstant, des de desembre de 2007 la ciutat ha perdut quasi 130.000 afiliats. L'afiliació al règim general i al d'autònoms només creix el darrer any al sector serveis, que guanya gairebé 4.900 assalariats (un 0,7%) respecte al quart trimestre de 2012, amb un increment especialment rellevant (més de 6.300 treballadors i 1,6%) dels serveis intensius en coneixement. Aquest sector passa del 77,9% dels afiliats l'any 1998 al 89% l'any 2013. La indústria ha perdut 8,5 punts en aquest període, amb reduccions en tots els exercicis.

Al llarg del període 2008-2013, l'afiliació es redueix en tots els sectors productius, però amb menys intensitat als serveis. El seu pes sobre l'afiliació ha crescut a Barcelona, Catalunya i Espanya al voltant de sis punts des de l'any 2008. L'economia, per tant, s'ha anat terciaritzant en aquest període, mentre que la indústria i, especialment, la construcció han perdut pes sobre l'afiliació. L'afiliació ha caigut des de l'any 2008 amb més intensitat entre els estrangers.

El desembre de 2013 es comptabilitzen 70.317 centres de cotització a Barcelona, un 0,4% més que el desembre de 2012, la qual cosa suposa la primera variació interanual positiva des de 2007. De desembre de 2008 a desembre de 2013, la ciutat ha perdut el 8% dels seus centres de cotització, especialment els de grandària mitjana. A la ciutat, el 23% dels treballadors afiliats treballa en centres de més de 1.000 treballadors. A Catalunya només el 14% dels treballadors treballa en aquests grans centres.

Si analitzem la tipologia de centres de cotització de la ciutat per sectors d'activitat, observem que el darrer any s'incrementa el nombre de centres de cotització als serveis, es manté al comerç i baixa a la indústria i, especialment, a la construcció.

### **Contractació**

El nombre de contractes formalitzats l'any 2013 a la ciutat va ser de 785.624, xifra que suposa un increment del 0,8% respecte a 2012 i el nivell de contractació més alt des de 2008. És el segon any consecutiu amb augments anuals de la contractació, si bé és cert que molt reduïts. No es compensa, per tant, la caiguda del període 2008-2011, amb una reducció de la contractació anual propera al 12% des del començament de la crisi.

Els augments del darrer any es concentren en la contractació temporal, que puja quasi un 5%. El nombre de contractes indefinits ha caigut un 22,6% el darrer any.

El 53,1% dels contractes formalitzats l'any 2013 a Barcelona corresponen a dones. La contractació masculina ha baixat un 10,6% des de l'any 2008 i la femenina s'ha reduït un 12,5%.

Per edats, l'any 2013 la contractació puja en el col·lectiu de 20 a 44 anys i baixa en els dels més joves de 20 anys i dels majors de 44 anys. Entre el 2008 i el 2013 la contractació dels menors de 30 anys s'ha reduït un 27%. La crisi, per tant, afecta més la contractació de les dones i dels joves.

Els contractes formalitzats per estrangers han baixat un 13,8% el darrer any. Des de l'any 2008, la contractació estrangera ha caigut quasi un 34% i la d'espanyols s'ha reduït un 2,7%.

El sector serveis representa el 94,4% del total de contractes formalitzats a la ciutat al llarg de l'any 2013, un percentatge similar al de l'any anterior. El nombre de contractes formalitzats a Barcelona l'any 2013 al sector serveis només va ser un 8,4% inferior que el dels que es van signar l'any 2008. Al mateix període la contractació s'ha reduït més d'un 50% a la construcció i un 30% a la indústria. En tots els sectors, la contractació indefinida ha baixat més que la temporal. Segons nivell de formació, el 54% de les persones que han formalitzat contractes al llarg de 2013 a Barcelona tenen estudis de secundària general (batxillerat). Els universitaris són el segon grup en importància.

La contractació anual s'incrementa a Barcelona l'any 2013, però amb menys intensitat que a Catalunya i Espanya. En tots els àmbits, aquest creixement se centra en la contractació temporal.

## **Població aturada**

### **EPA**

Segons l'EPA, Barcelona va tenir una mitjana de 137.700 aturats l'any 2013. Aquesta xifra suposa un descens del 3,5% respecte a l'any 2012, any que va marcar el màxim històric d'atur a la ciutat. L'any 2013 suposa el primer descens interanual d'aquest indicador des de l'inici de la crisi, durant la qual l'atur s'ha incrementat en 75.600 persones, un 121%.

A l'any 2013, el perfil de la persona aturada a la ciutat és el d'un home d'entre 25 i 54 anys que fa més d'un any que és a l'atur. Els aturats de llarga durada són el grup que més creix des de l'any 2008, fins al punt que el seu nombre s'ha triplicat aquests cinc anys i l'any 2013 representaven quasi la meitat de les persones desocupades.

El quart trimestre de 2013, Barcelona té una taxa d'atur del 17,7%. Les taxes d'atur de dones i homes estan força igualades: 17,3 en el cas dels homes i 17,6 en el de les dones.

Les taxes d'atur de la població jove superaven la mitjana de la ciutat al llarg del període 2007-2013 i el quart trimestre de 2013 arribaven al 81,7 en els menors de 20 anys i al 35,9 en el col·lectiu de 20-24 anys.

A mesura que l'edat de les persones creix la taxa d'atur es redueix. Les taxes d'atur dels joves són molt més volàtils, amb increments i reduccions molt més elevades que les de la resta de grups. La mostra de l'EPA per a aquests grups pot explicar aquesta situació, també pesa que la demanda de feina dels joves és molt més elàstica al cicle econòmic dels altres grups de població.

El quart trimestre de 2013, Barcelona es manté, un any més, com l'àmbit territorial estatal amb la taxa d'atur més baixa, malgrat que les taxes a Barcelona, Catalunya i Espanya són molt superiors a les mitjanes de la UE-15. En canvi, la comparació amb les taxes del quart trimestre de l'any 2007 mostra els increments espectaculars de l'atur que ha provocat la crisi: en sis anys la taxa d'atur s'ha triplicat als tres àmbits.

### **Atur registrat**

L'atur registrat a Barcelona es va situar, el desembre de 2013, en 107.677 persones, amb un descens del 4% respecte al desembre de 2012, reducció que constitueix el millor resultat des de 2006. La reducció de l'atur a la ciutat respecte al desembre de 2012 és més intensa que les que experimenten la província de Barcelona, Catalunya i el conjunt d'Espanya (-3,7, -3,4 i -3%, respectivament).

L'any 2013, l'atur masculí baixa un 5% i el femení un 3%. Per edats, va baixar en tots els col·lectius, excepte el de majors de 54 anys.

L'atur es redueix l'any 2013 independentment del nivell formatiu de les persones, encara que és cert que els descensos més importants s'observen en els nivells educatius extrems, les persones que no arriben ni a estudis primaris i les que tenen estudis superiors. Per la seva banda, els aturats amb menys estudis són els que han mantingut el seu nivell d'atur estable des del començament de la crisi. La resta de grups han incrementat el nombre d'aturats, amb especial intensitat entre els titulats superiors, que creixen un 64%, i el grup d'aturats amb estudis professionals, que han vist com el seu nombre creixia per sobre del 68% des de l'any 2008.

De cada cinc persones aturades a Barcelona el desembre de 2013, una era estrangera, però aquestes persones desocupades no tenen una distribució homogènia a la ciutat: mentre que a Ciutat Vella un de cada quatre aturats és estranger, a Sarrià aquest percentatge baixa a l'11%. Ciutat Vella, Sant Martí, Nou Barris i Sants-Montjuïc concentren quasi el 60% dels estrangers sense ocupació. El pes dels aturats estrangers sobre el total ha caigut de forma ininterrompuda des de desembre de 2010.

Entre desembre de 2012 i desembre de 2013 l'atur va baixar a tots els districtes. Els districtes que el desembre de l'any 2013 concentren el nombre més gran d'aturats de la ciutat són els de Sant Martí, Eixample i Nou Barris i acumulen el 43% del total d'aturats.

Si a Barcelona, el desembre de 2013, el total d'aturats representa el 10,2% de la població d'entre 16 i 64 anys, aquest percentatge varia força segons els districtes. A Sarrià, l'atur només afecta el 5,8% de la població de 16 a 64 anys, mentre que a Nou Barris el percentatge arriba a quasi el 14%.

Des del començament de la crisi, l'atur ha crescut especialment a la construcció i als serveis, amb increments superiors al 53%.

Si bé l'any 2013 baixa el nombre total d'aturats a la ciutat de Barcelona, les persones que fa més d'un any que cerquen feina creix un 6,3% i ja són el grup més nombrós de la ciutat. El desembre de 2013 hi ha 24.211 persones aturades de molt llarga durada, és a dir, que fa més de dos anys que cerquen feina, quantitat que puja a més de 45.000 si hi afegim les que hi en fa entre un i dos anys. En el període 2008-2013, el total d'aturats de llarga durada de la ciutat ha crescut un 145%, mentre que l'atur total s'ha incrementat un 45%. L'any 2008 només el 23% dels aturats es podria considerar de llarga durada, percentatge que el 2013 arriba al 42%.

L'atur de llarga durada incideix de forma més intensa en els majors de 54 anys, grup on el 43,3% del total fa més de dos anys que és a l'atur. I també afecta més les dones, ja que una de cada quatre dones desocupades de la ciutat es troba a l'atur des de fa més de dos anys i més del 45% fa més d'un any.

Un altra variable que condiona la durada de l'atur és el nivell formatiu de les persones desocupades. El 28% dels aturats amb estudis primaris incomplets i el 30% dels que tenen fins a primària completa fa més de dos anys que són a l'atur, davant el 13% dels que tenen estudis universitaris.

Per sectors, la indústria és el sector on més es nota més la presència d'aturats de llarga durada. El 55% dels aturats industrials ho estan des de fa més d'un any, i en el cas dels serveis, aquest percentatge baixa al 40%. L'atur tendeix a fer-se crònic amb més intensitat a la indústria que a la resta de sectors.

No podem oblidar que aquest col·lectiu, que cada vegada és més nombrós, és el que, a més, ha esgotat el dret a rebre prestacions per desocupació. Aquesta situació posa en relleu la necessitat de prioritzar la cerca de solucions per a les persones incloses en aquesta situació, ja que és la primera font de pobresa i exclusió social.

La taxa d'atur registrat va arribar al 14,2 el desembre de 2013, a Catalunya va arribar al 17 i a Espanya al 20,8. Des del començament de la crisi, l'any 2008, les taxes d'atur registrat s'han duplicat als tres àmbits.

El descens de l'atur registrat a Barcelona durant el 2013, -4% i 4.515 persones, és el més intens dels àmbits territorials comparats, ja que la província de Barcelona, Catalunya i el conjunt d'Espanya experimenten reduccions més moderades (-3,7, -3,4 i -3%, respectivament).

El desembre de 2013, Catalunya torna a formar part del grup de comunitats autònomes que presenten un comportament de l'atur millor que la mitjana estatal, igual que la província de Barcelona.

A l'RMB, l'atur va baixar un 3,6% el desembre de l'any 2013, una mica menys que a Barcelona, on es va reduir en un 4%. L'atur evoluciona millor entre els homes, tal com passa a Barcelona. Les diferències es troben quan analitzem el nivell formatiu dels aturats. A l'RMB, quasi el 75% dels aturats han cursat estudis fins a secundària, mentre que a Barcelona aquest percentatge baixa al 66,4%, però la gran diferència es troba entre les aturats que tenen estudis superiors: a la ciutat suposen quasi el 17% del total, mentre que a l'RMB no arriben al 10%.

### **Demandes d'ocupació**

El desembre de 2013, les oficines del SOC de Barcelona tenien registrades 137.108 demandes d'ocupació, un 4,7% menys que el mateix mes de l'any anterior. El total de demandes d'ocupació el desembre de 2013 és quasi un 85% més gran que l'existent el desembre de 2008.

El desembre de 2013 a Barcelona hi ha 29.431 sol·licitants d'ocupació no aturats, és a dir, persones ocupades que cerquen un nou lloc de treball. Les dones

eren el grup majoritari entre els sol·licitants d'ocupació no aturats amb estudis superiors i secundària general. A la resta de categories predominen els homes.

### **Expedients de regulació d'ocupació**

El nombre d'expedients de regulació d'ocupació presentats l'any 2013 a Barcelona és de 782, un 49% inferior al total de l'any 2012. A Catalunya, la reducció ha estat del 40%. També s'observen reduccions del nombre de treballadors afectats en tots els sectors, tant a Barcelona com a Catalunya. L'any 2013, el 20,3% del total d'ERO de Catalunya s'han formalitzat a Barcelona.

Si comparem les dades de l'any 2013 amb les de l'any 2008, observem que la tipologia dels expedients de regulació ha canviat. Al llarg del període han perdut pes els expedients de rescissió de contracte, que suposen l'extinció de la relació laboral, i han augmentat considerablement les categories de suspensió i de reducció d'ocupació, que suposen l'adaptació temporal de la relació laboral a la situació de l'empresa. A Barcelona, des de l'any 2008, els expedients de suspensió d'ocupació s'han multiplicat per deu i els de reducció per 31.

El fet que els ERO afectin cada vegada més el sector serveis ha implicat que el nombre de dones afectades, molt més presents als serveis que a la indústria, s'hagi incrementat més que el d'homes.

### **Prestacions per desocupació (SEPE)**

L'import total de les prestacions per desocupació a la província de Barcelona l'any 2013 va ser de 2.732,5 milions d'euros, un 7,5% menys que l'any anterior. Des de l'any 2007, el darrer abans de la crisi, aquest import quasi s'ha duplicat, com passa al nombre de rebuts tramitats.

L'augment de les prestacions públiques afecta bàsicament les prestacions no contributives. Mentre que el total de beneficiaris de prestacions contributives ha crescut un 19% des de desembre de 2007, les persones que s'han beneficiat de prestacions no contributives s'ha incrementat un 240% i l'import d'aquestes prestacions quasi s'ha quadruplicat en aquest període.

El nombre de beneficiaris de prestacions a la ciutat de Barcelona va baixar un 7,1% l'any 2013. El desembre de 2013, el 42% d'aquests beneficiaris eren per prestacions no contributives.

Aproximadament un de cada quatre perceptors de la província de Barcelona estan domiciliats a la ciutat de Barcelona, percentatge que s'ha mantingut força estable al llarg del període.

La cobertura de l'atur a la ciutat de Barcelona entre desembre de 2012 i desembre de 2013 va baixar 3,1 punts. El desembre de 2013 les ajudes públiques arribaven al 55% del total d'aturats, el mínim dels darrers cinc anys.

L'evolució de les prestacions públiques no es correspon amb el creixement del nombre de persones a l'atur. De desembre de 2007 a desembre de 2013, el total de beneficiaris per prestacions públiques s'ha incrementat un 74% i l'import pagat un 89%. En el mateix període, l'atur registrat a la província va augmentar un 230%.

### **Salari brut. Any 2011**

En primer lloc, cal destacar una constant que es reflecteix en totes les variables: el salari dels homes és superior al rebut per les dones. Al mateix temps es constata que el salari brut augmenta amb l'edat i que aquesta diferència ha augmentat entre 2008 i 2011.

Quan s'analitza la bretxa salarial entre homes i dones de l'any 2008 i de 2011, segons edat, s'observa que el salari de les dones se situa entre el 76 i el 84% del percebut pels homes.

Si es comparen els salaris bruts anuals de les persones espanyoles amb les nascudes en altres països també s'aprecia una doble bretxa salarial: d'una banda es repeteix l'esmentada entre homes i dones i, de l'altra, entre les persones nascudes al país i els estrangers que el 2011 és de gairebé 33 punts entre els homes i de 29 entre les dones.

Amb relació a la qüestió dels salaris, el CESB considera necessari impulsar, per la via del diàleg i la concertació social, la modernització de les relacions laborals i el reconeixement de la negociació col·lectiva com l'element fonamental que garanteix l'augment, estabilitat i qualitat de l'ocupació, així com avançar en nous models productius que augmentin la productivitat i la competitivitat de les nostres empreses. En aquest sentit, un dels elements rellevants que cal tractar en la negociació col·lectiva és la regulació de les retribucions des d'una perspectiva àmplia i tenint en compte la importància del poder adquisitiu salarial per a la recuperació econòmica i l'estímul del consum privat, però alhora valorant la importància dels costos laborals en termes d'eficiència, més encara tenint en compte la delicada situació de determinades empreses i sectors.



## Sinistralitat a Barcelona

L'any 2013 es van produir 27.993 lesions per accident de treball amb baixa, un 4,2% més que l'any anterior. La taxa d'incidència també va ser lleugerament superior a la de 2012. Ambdós augments han estat a expenses de les LAT lleus, atès que tant les greus com les mortals van disminuir.

La majoria de les lesions es van produir en el sector dels serveis seguit de la indústria. La construcció va tenir la taxa d'incidència més alta en els tres nivells de gravetat, mentre que les de la indústria i els serveis van ser similars, excepte en les LAT mortals, que va ser gairebé el doble en la indústria.

L'any 2013 es van declarar 780 malalties professionals, amb una incidència de 94,9 per 100.000 persones afiliades. Les malalties van ser més freqüents en dones i en persones amb ocupacions manuals. La patologia més freqüent va ser la musculoesquelètica i es van notificar als centres d'atenció primària 457 malalties relacionades amb el treball (MRT), un 13,9% més que l'any 2012. A diferència dels dos darrers anys, el 2013 la seva incidència va augmentar. Com en anys anteriors es van notificar més casos en dones i els trastorns ansiosos i depressius van ser els més freqüents.

## Sobre les polítiques actives d'ocupació

El 2013 observem que es manté la reducció generalitzada dels recursos destinats a les polítiques actives d'ocupació com a conseqüència dels ajustos pressupostaris de les administracions públiques. La disminució dels recursos adreçats a l'orientació professional, la formació i l'ocupació no sembla la mesura més adequada per fer front a les necessitats de les empreses i de les persones que cerquen una feina o millorar el seu perfil professional. Tot i així, en aquest escenari de reducció dels pressupostos per part de les administracions estatal i autonòmica, les que tenen competències en la matèria, l'Ajuntament de Barcelona ha fet una aposta molt important, a través de Barcelona Activa, per potenciar les polítiques actives d'ocupació i garantir amb recursos propis una àmplia oferta de serveis permanents i universals de suport a l'ocupació, la formació, l'emprenedoria i l'empresa.

Cal destacar aquesta aposta municipal, feta en col·laboració amb els agents socials, per tal d'oferir un servei d'atenció a les persones que cerquen feina de qualitat, fomentar la contractació estable de persones aturades menors de 30 anys i/o de llarga durada, ampliar l'atenció a les persones en risc d'exclusió amb nous dispositius distribuïts al territori i garantir serveis a les persones emprenedores que volen crear noves empreses.

És indiscutible que la formació és un element clau per al progrés econòmic i social, ja que en depenen el model econòmic i social i el grau de competitivitat del teixit econòmic. A més, determina la capacitat de les empreses i de les persones per innovar i aconseguir un model econòmic més eficient i sostenible. Per aquestes raons considerem que cal un esforç del conjunt d'administracions per dotar de recursos tant la formació de les persones que treballen com la de les que cerquen feina.

Considerem que les polítiques actives de formació han de considerar les diverses necessitats de les empreses i de les persones amb programes específics que donin resposta a les diferents situacions. La planificació i el desenvolupament d'aquestes polítiques ha de partir d'un coneixement acurat de la realitat, i, en aquest context, el paper dels agents econòmics i socials hauria de ser rellevant atès que són els que es troben en primera línia. En aquest sentit destaquem la feina feta per l'Ajuntament de Barcelona a través de la Taula Empresa-Treball en què participen els agents socials i econòmics i altres representants del món de l'empresa i la formació.

La tradicional separació de la formació reglada, l'ocupacional i la contínua és ineficient i, malgrat els passos que s'han fet per tal d'acostar els diferents subsistemes, calen nous esforços per part de les administracions amb competències en la matèria (Estat i Generalitat) i el consens dels agents socials i institucionals per tal d'aconseguir una integració efectiva.

També s'han de continuar impulsant els programes adreçats a afavorir i potenciar les iniciatives emprenedores que ajudin a la creació de noves empreses. En aquest apartat considerem que, d'una banda, s'ha d'actuar per aconseguir crear una autèntica cultura emprenedora i, de l'altra, s'han de simplificar i agilitar els tràmits i procediments de creació d'empreses.

Així, cal reforçar les iniciatives i els mòduls formatius de creació d'empreses que es desenvolupen en la formació professional reglada i estendre'ls a altres àmbits formatius com l'universitari.

Com a complement dels serveis d'ocupació, formació i emprenedoria hem inclòs els programes de promoció de l'activitat econòmica que engloben des de les mesures d'internacionalització del teixit econòmic de Barcelona fins a les incubadores d'empreses, les xarxes col·laboratives o el finançament dels projectes. En aquest sentit valorem positivament mesures com l'Oficina d'Atenció a l'Empresa que l'Ajuntament de Barcelona ha creat dins del marc de Barcelona Activa per tal d'alinear totes les actuacions de promoció econòmica del

conjunt d'àrees municipals a fi de facilitar l'activitat econòmica i empresarial. Considerem que aquest és un camí de llarg recorregut i positiu en el qual s'ha avançat i que cal continuar potenciant.

L'actual dinàmica econòmica, inscrita en un procés de globalització, fa imprescindible apostar per la innovació per tal de millorar la competitivitat i productivitat del nostre teixit productiu. En aquest apartat considerem rellevant el paper dels parcs científics i tecnològics.

Considerem que la intermediació laboral és fonamental per vincular d'una manera àgil i eficient les ofertes i demandes laborals. En aquest apartat considerem que els minsos resultats aconseguits pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya són producte d'una inèrcia burocràtica i administrativa i de la manca de recursos. Fer front a aquests dèficits hauria de ser una prioritat per aconseguir canviar aquesta dinàmica i generar un entorn de confiança entre ocupadors i sol·licitants d'ocupació.

## **Sobre qualitat de vida**

### **Demografia**

Les dades evolutives mostren una tendència a l'estabilització de la població de Barcelona durant els últims anys.

El creixement demogràfic dels darrers anys, juntament amb l'evolució del fenomen migratori, ha suposat un rejueniment de la població de la ciutat. Fruit d'aquest rejueniment, l'índex d'envelliment s'ha reduït en tots els districtes, tret de les Corts i Horta-Guinardó.

L'esperança de vida en néixer creix més de quatre anys des de l'any 2000. L'esperança de vida dels homes en néixer ha passat de 75,3 l'any 2000 a 80 anys el 2011, la de les dones, augmenta més de tres anys, de 82,6 a 86,2, de manera que les diferències entre ambdós tendeixen a reduir-se.

L'índex de solitud de la gent gran indica que el 2013 més de la quarta part de la població de 65 anys i més viu sola a la ciutat. En el període 2000-2013, l'índex de solitud ha crescut a tots els districtes. A Ciutat Vella és on l'índex es manté més elevat (32,5).

### **Renda familiar disponible**

L'estimació de la renda familiar disponible (RFD) per càpita a Barcelona l'any 2012 reflecteix el to contractiu generalitzat que han patit les rendes familiars a causa de la feblesa de la situació econòmica general. En conjunt, s'estima

que la renda per càpita ha disminuït un 1,1% interanual en termes nominals, una taxa semblant a la del conjunt del país. La distribució de la renda per districtes a Barcelona mostra que l'any 2012 s'ha frenat el procés d'augment de les desigualtats dels darrers anys, amb una fotografia similar a la d'anys anteriors, malgrat que en comparació amb 2007 la distribució de la renda és menys equitativa. Sarrià-Sant Gervasi i les Corts es mantenen com els districtes amb una RFD més alta, mentre que Nou Barris i Sant Andreu són els que la tenen més baixa.

La dinàmica econòmica dels darrers anys ha portat a un desplaçament en cadena d'una part de la població des de les rendes mitjanes-altes fins als estrats immediatament inferiors de renda. D'aquest procés de desplaçament a la baixa n'ha quedat exclòs el segment de renda més alt.

### **Educació i formació**

Amb relació a l'educació i la formació cal destacar l'increment de places a les escoles bressol i als programes de qualificació professional inicial adreçats a reduir el fracàs escolar de les persones de 16 a 19 anys. Aquestes són línies de treball que convé mantenir i reforçar.

Segons el rànquing QS WUR 2013, la Universitat Autònoma de Barcelona se situa com la millor universitat d'Espanya, en el lloc 79 a escala europea i en la posició 177 del rànquing mundial. La Universitat de Barcelona ocupa el segon lloc al rànquing espanyol i se situa en el número 80 d'Europa i el 178 a escala mundial, amb una millora de 8 punts respecte a 2012.

L'estratègia d'impuls a la recerca ha permès que Barcelona continuï avançant en aquest àmbit i se situï en cinquena posició europea i onzena mundial en producció científica l'any 2013, segons l'informe anual elaborat per la Universitat Politècnica de Catalunya. A més s'ha d'afegir que Barcelona ocupa l'onzè lloc del món i el cinquè d'Europa en producció científica.

### **Cultura**

La cultura és un dels punts forts de la ciutat i un dels que estan ajudant més a la consolidació de la marca Barcelona. La ciutat continua destacant com a espai urbà de forta capacitat creativa i es posiciona com la quarta gran ciutat més creativa del món després de San Francisco, Londres i Nova York.

Però, malgrat aquesta situació i en concordança amb la conjuntura, les xifres de consum cultural continuen sense ser gaire bones l'any 2013, sobretot les relatives a arts escèniques i auditoris musicals, i dibuixen un marc preocupant.

Considerem que les indústries culturals no només formen part de l'oferta d'oci i lleure sinó que s'han de llegir en clau de progrés cultural i valorant-ne la contribució al desenvolupament de la creativitat.

### **Habitatge**

Les dades de 2013 permeten constatar algun canvi positiu en el llarg procés de caiguda de la construcció residencial, almenys quant a nombre d'habitatges iniciats. A diferència de la resta de l'àmbit metropolità i de Catalunya, on la trajectòria el 2013 continua sent contractiva, el nombre d'habitatges iniciats a la ciutat experimenta un augment del 41% amb relació als minsos registres de 2012. Això no obstant, l'oferta nova disponible resulta escassa i fins i tot inexistent en molts dels barris de la ciutat.

El volum d'operacions de compravenda va experimentar una recuperació important amb relació a l'any 2012 a causa del creixement de les transmissions en el segment de segona mà. La caiguda dels preus i l'augment de les compres al comptat, així com de les operacions portades a terme per part d'inversors estrangers, podrien estar apuntalant aquesta millora ja que, d'altra banda, les dificultats per accedir al finançament de l'habitatge han persistit i el nombre d'hipoteques constituïdes ha tocat fons el 2013, amb menys de 6.000, un 23% menys que un any enrere.

### **Salut**

La distribució de la salut percebuda per districtes mostra que no hi ha diferències territorials i que la immigració tampoc no afecta aquesta distribució. Els homes presenten millor salut percebuda que les dones. Aquesta percepció de la pròpia salut sí que varia en funció de la classe social de les persones.

### **Serveis socials**

Les repercussions de la crisi han fet que s'incrementin les persones ateses als serveis d'atenció primària. La tendència dels darrers anys, i també de l'any 2013, ha estat d'augment progressiu de les persones ateses. De les 50.018 que van utilitzar aquests serveis el 2008 s'ha passat a 70.872 persones l'any 2013, amb un increment del 3,26% respecte a 2012. Els problemes més freqüents que presenten les persones ateses continuen sent econòmics i suposen quasi el 31% de les problemàtiques plantejades.

L'any 2011, l'enquesta de condicions de vida i hàbits de la població feia palesa la vulnerabilitat de la població més jove de la ciutat, superior a la de la resta de població. La taxa de risc a la pobresa monetària se situava en el 20,4% per als

menors de 16 anys. Aquesta taxa i les conseqüències de la crisi en les famílies fan que calgui que les administracions destinin més recursos per atendre les necessitats dels infants.

Sembla contraproductiu que la renda mínima d'inserció, una prestació per a persones que no disposen de mitjans econòmics suficients per atendre les necessitats essencials de la vida quotidiana, hagi disminuït durant el darrer trienni per passar de 7.525 persones beneficiàries l'any 2010 a 5.184 el 2013.

D'altra banda, el Consell Econòmic i Social de Barcelona vol posar en relleu la important tasca social portada a terme per diverses entitats de la ciutat per fer front a la pobresa de les persones i famílies sense recursos, una situació que està lluny de millorar. En aquest sentit, les dades del darrer trimestre de 2013 de l'Enquesta de població activa són molt preocupants ja que xifren en 57.500 les llars sense ingressos a la província de Barcelona.